

Johannis Segeri Weidenfeld De secretis adeptorum, sive De usu spiritus vini Lulliani libri IV. : Opus practicum per concordantias philosophorum inter se discrepantium, tam ex antiquis, quàm modernis philosophiæ adeptæ patribus mutuò conciliatis summo studio collectum, & novissimâ concinnè methodo ita digestum, ut vel tyrones possint discernere, vegetabilium, animalium, mineralium præparationes supposititias sophisticasue à veris, sive pro re medica, sive metallicâ, atque sic cavere sive à vagabundis deceptoribus, imaginariis processibus & suarum pecuniarum dilapidatione. Isaacus Hollandus. 2. Oper. miner. Cap. 3. pag. 420. Vol. 3. Theat. Chym. Verbis apertis te allocutus sum, nullis parabolis usus, si tibi verba sacerem de selbach, kalcabria, manessi ac de quadam re rubra, sive de cæruleo muerach, illabar & calsaria seu hujusmodi, haud facilè caperes, se tibi viam aperui atque omne obstaculum removi, ne quid erres.

Contributors

Weidenfeld, Johann Seger.
Hollandus, Johan Isaïc, active 15th century.
Faber, Albert Otto, 1612-1684.

Publication/Creation

Londini : Apud H. Hills, jun. et venales prostant apud Marcum Pardoe, sub signo Corvi Nigri è regione Palatii Bedfordiensis in viâ regiâ vulgo dictâ the Strand, M.DC.LXXXIV. [1684]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jm2cje56>

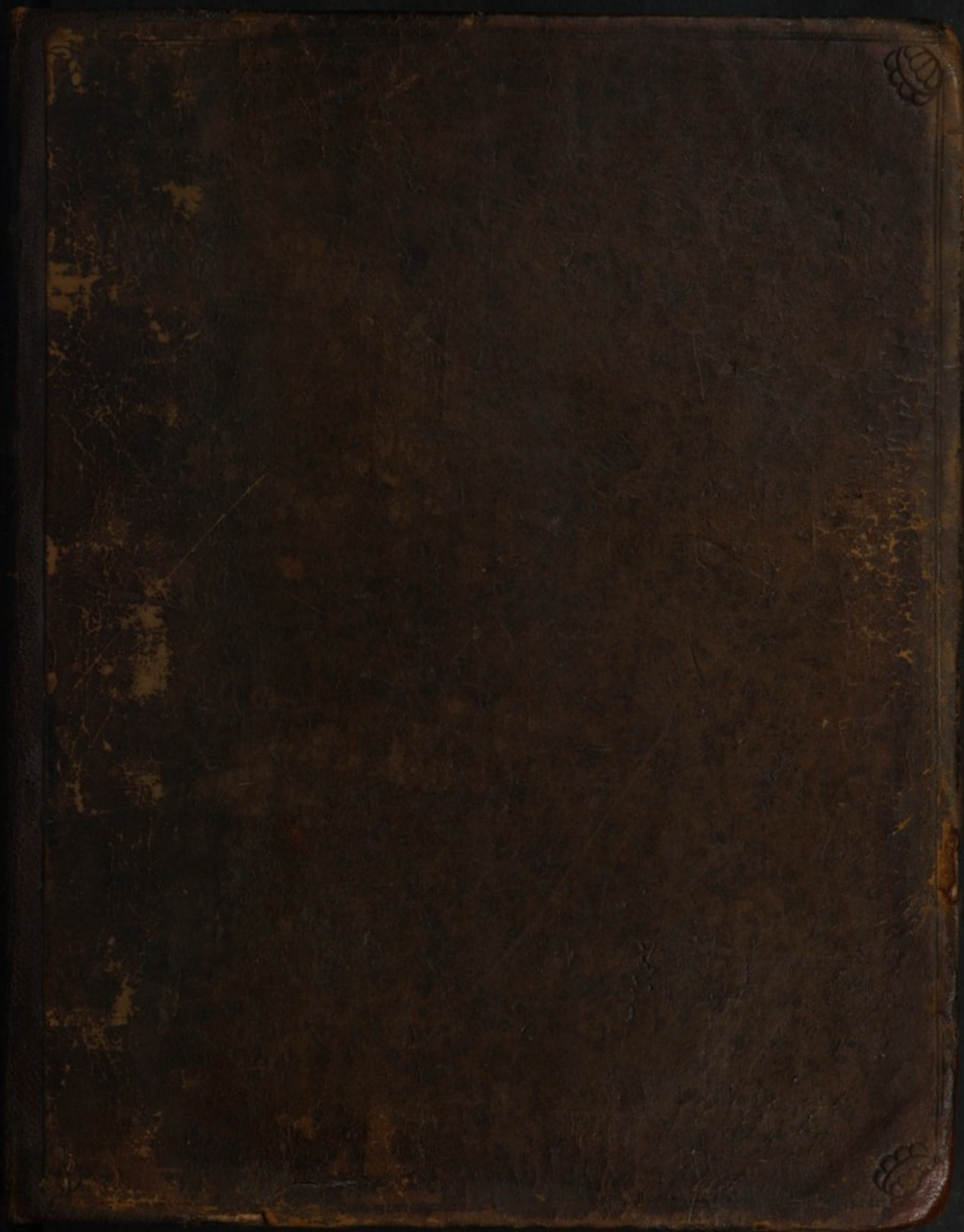
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

WEIDENFELD
—
DE
SECRETIS
ADEPTORUM

1684

63442/13

RECEIVED

RECEIVED

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

WEIDENFELD, J.S.

IV6

JOHANNIS SEGERI WEIDENFELD

DE

SECRETIS ADEPTORUM,

Sive

De Ufu Spiritus Vini Lulliani

LIBRI IV.

Opus Practicum

Per concordantias Philosophorum inter se discre-
pantium, tam ex antiquis, quàm modernis Philosophiæ
adeptæ Patribus mutuò conciliatis summo studio colle-
ctum, & novissimâ concinnè methodo ita digestum,
ut vel tyrones possint discernere, vegetabilium,
animalium, mineralium præparationes supposi-
ticias sophisticasve à veris, sive pro re medi-
ca, sive metallicâ, atque sic cavere sibi
à vagabundis deceptoribus, imagi-
nariis processibus, & suarum pe-
cuniarum dilapidatione.

ISAACUS HOLLANDUS.

2. Oper. miner. Cap. 3. pag. 420. Vol. 3. Theat. Chym.

Verbis apertis te allocutus sum, nullis parabolis usus, si tibi
verba facerem de selbach, kalcabria, manessi ac de quadam
re rubra, sive de cæruleo muerach, illabar & calcaria seu hu-
jusmodi, haud faciliè caperes, sed tibi viam aperui atque omne
obstaculum removi, ne quid erres.

Londini, apud H. Hills Jun. Et venales prostant apud Marcum Pardoe, sub
signo Corvi Nigri è regione Palatii Bedfordiensis in viâ Regiâ
vulgo dictâ The Strand. M. DC. LXXXIV.

C. R.

 HARLES the Second by the Grace of God, King of *England, Scotland, France, and Ireland*, Defender of the Faith, &c. To all to whom these presents shall come Greeting. Whereas *JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD* Gent. hath by his humble Petition represented unto us, That with much Study, and great Expence he hath composed a Tract *De Secretis Adeptorum*, which he is desirous to print in our Dominions, and hath therefore humbly besought us to grant unto him our Royal Licence and Privilege for the sole printing and publishing thereof: We having received good testimony of the Usefulness of the said Tract, and being willing to give all fitting encouragement to such commendable works; have thought fit to condescend to that his request; and we do accordingly hereby grant our Royal Licence and Privilege unto him the said *JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD* his Executors, Administrators, and Assigns, for the sole Printing and Publishing the said Tract, for, and during the space of fourteen Years, to be computed from the day of the first setting forth of the same; And our Royal will and pleasure is, and we do hereby require and Command, that during the said term of fourteen Years, no Printer Publisher or other person whatsoever, being our Subjects, do presume to Imprint, or cause to be Imprinted.

printed without the knowledge and consent of him,
the said *JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD*
his Executors, Administrators, or Assigns, the afore-
said Tract or any part thereof, or to sell the same,
or to import into our Kingdom of *England* any
Copies thereof, imprinted in any parts beyond
the Seas, upon pain of the loss and forfeiture of all
Copies so Imprinted Sold or Imported; contrary to
the Tenor of this our Royal Licence, and of such
other Penalties, as the Laws and Statutes of this
our Realm will inflict: And of this our pleasure,
the Master, Wardens and Assistants of the Com-
pany of Stationers are to take notice, that the same
may be Entred in their Register, and due Obedi-
ence be yielded thereunto. Given at our Court
at *Windsor*, the 18. day of *August* 1684. in the Six
and Thirtieth Year of our Reign.

By his Majesties Command,

SUNDERLAND.

(* * *)

Authori Sacrum.

Quod nemo est ausus citior, quod nemo Sophorum
Præstitit, id calamo claret in orbe tuo.
Hæcenus in sophicis sparsim tumultata tenebris
Ars jacuit, dubiis inveterata strophis.
Fabula nasutis; avidisque Tarantula stultis;
Oedipus ignaris; & labyrinthus avis.
Hic asinum fingebat equum, mox certior alter
Ponè aures leporem se tenuisse putat.
Sic inbians Lapidì, Lapidis vice volvere saxum,
Conatur chymici nescia turba gregis.
Hoc quantum tua nunc removendo industria saxo
Contribuat, sophiæ judicat ipse tyro.
Semisophique tuos psallent sine fraude labores,
Veri candoris propria signa tui.
Et ciniflona cohors, exspes, prostrata resumptis
Viribus, antiquum (macte!) subibit onus.
Ne verò sine re sis infeliciores ipsis,
Perge laborantem continuare manum,
Participesque Sacro digitos carbone notare,
Ut videant sibi Te reddere nolle parem.

(* *)

*Quò tua sedulitas tibi nomen & omen Adepti
Aspirante Dei conciliabit ope.
Posteràque emeritas cantabit natio laudes
Et referet grates ubere dote pias.*

Sic Amico suo cecinit

ALBERTUS OTHO FABER.

Reg. Maj. Britannicæ Med. Ordinar.

Illu-

(* *)

Illustrissimo

ROBERTO BOYLEO

E

SOCIETATE REGIA

Longævum Vivere & Valere.

ARcana Paracelsi tot & tantis encomiis, minùs tamen sufficientibus, à multis commendata, fuère causa, quòd abhinc decennio ipsum Paracelsum de suis medicamentis consulere cœperim. Biennium inde effluxerat, quo libros ipsius diurna nocturnaque versarem manu, indefesso atque invicto quasi animo, cum inæquali tamen & nullius ferè beneficii successu. In libris enim paracelsicis, præter communem Adeptis consuetam arcanorum occultationem, aliam superadditam inveni minùs

(* * *)

nus quidem apud Adeptos usitatam, sed longè majorem difficultatem, dum inibi non modò discipulos (seu incipientes seu insipientes) sed inò scientes & secretioris Chymiae Magistros de suis Arcanis instruere sibi proposuisset Adeptorum corrector Paracelsus. Hinc etiam Recepta ejus miris accurtationibus abbreviata, doctis quidem reverà docta, nobis verò quasi mutilata videntur & imperfecta, atque insuper secretissimis Chymiae Adeptæ terminis ita sunt larvata, ut illudant non duræ cervicis solùm, sed subtilioris acuminis ingenia. Quam intelligendi impossibilitatem (penè dixerim) adaugent Recepta communia secretis paracelsicis intermixta, quæ ab invicem distinguere non discipuli est, sed magistri exercitatissimi.

Tandem quod simul mihi erat & primum & maximum in hisce difficultatibus obstaculum, propria mea fuit de quodam Alkahest infœlix præconceptione. Nam hujus liquoris discere præparationem ex aliorum libris, quin ipsius Paracelsi libro de viribus membrorum jam exspes, circulati minoris, & specifici corrosivi (utpote synonyma Alkahesti apud alios) revolvi locos; quibus Aquam sive Oleum Salis, Aquam Comedentem, Aquam Regis, Circulatum majus & alia (unicum enim per omnia persuasus intelligi menstruum aliquod universale) successive addidi, ut quam non in singulis, in omnibus inter se collatis locis invenirem hujus liquoris præparandi methodum. Sed multiplices, & vix credibiles, omninò tamen vanos & improbos, inde sustinui labo-

(* *)

labores, quibus tandem victus, omnique spe frustratus, Chymiam & Medicinam, ceu artes ingenio meo altiores, relinquere proposueram, En! inexpectatò mentis meæ oculi mihi fuere aperti, & vidi hæc omnia differre non tantum nomine, sed etiam materiâ, præparatione, usu. Sic loco unius, quem quærebam liquorem Alkahest, inveni in Paracelfo menstrua plura, eorûmque omnium multiplicem usum medicum, jam juxta Paracelsum & præparare, & distinguere noveram in Essentias, Magisteria, Astra, Arcana, & ea quæ ab ipso minora dicuntur Medicamina. Sic quod aliis in Paracelfo fuit intellectu difficillimum, hoc mihi factum est præ cæteris clariùs, adeoque finem citiùs obtinui, quàm principium. Gaudium tamen, quod inde succrevit fuit expectatione brevius, variis enim Experimentis frustra tentatis edoctus fui, menstrua hæc paracelsica aliquid secreti & incogniti in se continere, quod minimè secundum literam esset intelligendum, propterea ea exactiùs examinare cœpi, & dum horum qualitates cum liquoris Alkahestici natura compararem, maximam inter hunc & illa inveni differentiam.

Liquor enim Alkahest unicus dicitur & universalis: Paracelsi verò menstrua sunt multa. Ille indestructibilis; Hæc destructibilia. Ille corporum spernens connubium; Hæc permanentia. Ille rerum vires conservat; Hæc alterant. Ille ascendit destillando post rerum Essentias; Hæc ante dissoluta sua, &c. Diu hæsi, utrinam parti ascriberem. Modò unum optabam mihi liquorem

(* *)

rem indestructibilem potius quam menstrua multa destructibilia, unicum credens pluribus meliorem: Modò mutato animo menstrua ad multiplicem & mihi modò cognitum usum sufficientia.

Tandem vicit veritas, quæ jam me instruxerat, plurima, si non omnia medicamenta paracelsica me posse demonstrare in Guidone & Basilio; è contrario Arcana Paracelsi vulgò prostituta, quasi præparata liquore isto Alkahest, similive liquore, magis atque magis vidi ab authenticis variantia, imò usdem contrariari. Quamobrem cœpi quoad medicamentorum præparationem abstinere, imò destitui ulterius inquirere in istius liquoris Alkahest obscuram materiam, præparationem & usum, utpote quem in unico tantum loco Paracelsi descriptum invenio ceu medicamentum, minimè verò ceu menstruum. Amoto igitur tanto obstaculo facilis mihi fuit transitus de Paracelso ad Lullium, Basilium, aliosque ejusdem qualitatibus Philosophos, quos omnes spirare vidi in unum cornu pro confirmatione Menstruorum paracelsicorum; imò lux luci lucem addens tanta apparuit, ut ipsorum simul præparatio, varietas, simplex & literalis sensus accederet, unico tantum verbo remanente incognito, sed quod omnium universalem basin, Adeptorum termino exprimit, estque *Spiritus Vini non communis, sed philosophici*, quo cognito & habito patebunt possidenti maxima Chymiae secretioris mysteria philosophica, medica, alchymica & magica. In nullis mihi hucusque cognitis Adeptorum libris in-

(* *)

inveni aliquid rari, quod suum huic Spiritui non debeat esse & ortum, ita ut ausim asserere, quod quicquid Spiritus chymici, inferi & superi, fixi & volatiles præstabunt, id præstiturus sit idem hic noster.

Quæ causa fuit, ut impenderem omnem operam & oleum, nullumque non moverem lapidem hujus Vini Spiritus acquirendi seu adipiscendi gratiâ, dumque animo volverem atque revolverem abstrusos, variegatos, larvatos istos terminos, quibus obnubilarent ipsum, ceu totius Philosophiæ clavem, ecce magni tui nominis fama me salutabat Vilnæ, Lithuaniae metropoli. Cumque observarem, Te, in exponendo Philosophiam naturalem, abstinuisse ab omni larvati sermonis simulacro, sed primum quidem & solum, usum fuisse planâ & candidâ verborum serie in vulgaribus Chymiae vulgaris exemplis, gratulabar mihi, cogitanti, quid vir hic illustris non præstaret, si illi ad manus esset Chymiae secretioris apparatus? Constitui igitur mecum Tui vel solius causa proficisci in Angliam, ut tecum de Paracelsicis tam menstruis quàm medicinis, aliisque secretis communicarem, à quo etiam maximum mihi promitterem auxilium in reliquis nondum cognitis. Nec sanè spes mea me fefellit, præter enim communem omnibus peregrinis facilem, mihi faciliorem præbuiisti accessum, me excepisti benignè, meaque collaudasti studia, eoque ad
* * ma-

(* *)

majora meum erexisti animum. Meritò igitur
hoc opusculum meum consecrare Tibi debui,
quod ut humaniter accipias, obnixè obtestatum
venio, eoque nomine me addictissimum tibi ama-
re pergas, qui sum eroque

Nominis tui

Observantissimus

JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD.

AD

A D

CHYMIÆ SECRETIORIS ALUMNOS.

TAlis sub cœlo non extat Ars, quæ honorem divinum magis efferat, humano generi magis conducatur, & secretissima Naturæ profundius rimetur, qualis est nostra nunquam satis laudata vera Chymia. Hæc est, quæ Creatoris Clementiam, Sapientiam, & Omnipotentiam in Creaturis monstrat: quæ non solum quoad speculationem, verum etiam practicam & demonstrationem, Exordium Progressum & rerum Terminum docet: Quæ ab innumeris tam impatibilibus quàm vulgò incurabilibus morbis ad pristinam sanitatem corpora nostra reducit: Mentem verò nostram à mundi curis, & anxietatibus (animarum nostrarum spinis & vepretibus) ad vitæ educit tranquillitatem: è superbia ad humilitatem: è terrenarum opum affectu & amore ad earum contemptum: Et ut Verbo dicam, quæ nos è terra ad cœlum erigit, evehit, promovet. Attamen eadem cum Veritate de ea dici potest, quòd inter artes omnes, quæ mundo aliquem usum fructum præbuerunt, nulla sit, ex qua Deo hætenus minùs accesserit honoris, & generi humano minor utilitas.

Enimverò ne tantæ dignitatis ac utilitatis scientia nimis foret communis, aut per ignorantes & malevolos indignè tractaretur, prudentes ejusdem Possessores ita eam describere annixi sunt, ut Discipulis tantum innotesceret, indigni verò ab ea omnino excluderentur. Temporis verò successu, Adepti ad ampliorem scientiæ & experienciæ perfectionem proVecti, nunc hanc, nunc aliam, adinvenerunt in opere suo methodum bre-

viorem; fornaces, ignes, vasa, pondera, imò & materiam ipsam alterantes: Qui cum inde etiam cogerentur Theorias atque artis terminos secundum Practicam nuper excogitatam innovare, contigit: Ut unius Adepti discipulus nequaquam alterius novam Theoriam, multò minùs Practicam intellexerit. Id quod & ipsis aliquando Adeptis (iis præsertim, qui sub documento cujusdam Patroni in aliqua particulari methodo & processu extitère) accidit. Nam discernendi facultas, ultrà quàm addidicerant, illis omninò deerat. Quocircà suspicati fuere sæpiùs, omnes aliorum cum suis maximè discrepantes notiones, tametsi in se bonas & rectas, fallaces & contra Naturam fuisse: Aut alienas & sibi incognitas theorias, sententias, & Artis terminos privato suo & sibi solùm cognito processui (*ut per multiplicia exempla alibi declarabo*) applicarunt, quo ipso tot & tantis nebularum involucris hanc Artem inumbrârunt, ut hætenus sive Magistris, sive Discipulis vix remanserit facultas, ullum erudito orbi impertiendi beneficium.

Mirandum valdè, imò potiùs dolendum est, videre imperfecta ejusmodi systemata philosophica, cujusmodi nobis per Magistros hujus artis hætenus fuerunt tradita, non rarò & Naturæ & sibi met ipsis contradicentia, cùm tamen hujus artis medio, Naturæ miracula verè & dilucidè sine verborum convulsione exponere potuissent, quo respectu, licentiâ philosophicâ usus, hîc affirmare ausim, Adeptorum plures seipsos, per scripta sua, meliores chymistas, quam philosophos mundo exposuisse.

Quidnam quæso in re medica præstari potuisset excellentius, quàm diligentiam & industriam Paracelsi imitando, huic subjecto operam navasse? At prohi dolor, ne dixerim pudor! ex omnibus tres forsân, quatuorve feligo, quibus ea res curæ cordique fuerit; ideoque minùs mirandum, quòd nobilis ac necessaria hæc ars, majorem non fecerit progressum, testante chymia vulgari, ubi insignium medicinarum nomina clangunt, iis ipsis incognitis, & cortices dantur pro nucleis.

Nuper quidem non spem modò, sed etiam promissa à Rosæ Crucis fraternitate accepimus, quasi animus ipsis esset seculum hoc nostrum studiis suis reddere beatius, at enim nihil effectûs hætenus subaudito, timendum est nobis, ut unquam tam splendida promissa adimpleantur.

E contrario, loco universalis boni ex hoc Artis fonte scaturientis mundum potius per eam multis & magnis miseriis involutum fuisse, testatur Experientia. Adepti enim in scriptis suis affirmantes, imò juramentis sæpè sæpius confirmantes, se quibusvis aliis philosophis lucidiùs & veriùs de arte tractasse, eo-ipso plures omnium graduum & facultatum tyrones stimulare ad instituendum labores suos chymicos juxta methodum præscriptionum suarum, exponentes sese impensis non solum intolerandis, verùm etiam quasi certâ fiduciâ obstinati se mentem authoris genuinam intelligere inter carbones & multiformes fornaces fame potius intermoriuntur, quàm ut cedant ab imaginationibus suis, semel pro veris sibi impressis. Hinc doctiorum inquirentium quidam secum ruminantes, quàm rarò & quanta cum difficultate, Adeptorum nonnulli Artem solâ lecturâ librorum sint assecuti; authores unâ cum libris suis relegare, prudentiæ notam esse existimarunt, sibi ipsis persuadentes, se proprii genii & ingenii vi ratiocinando, experimenta & conclusiones tentando, repetendo, alterando, propiorè & faciliorem invenire viam posse. Verumenimverò in hoc ipso non minùs destituuntur tandem desiderato successu, ac Naucerus sine magnete prospero cursu; adeoque consultiùs agerent ejusmodi inquisitores, si ante in seipsis inquirerent, utrum difficultates omnes sibi obvias superâssent, quàm manum huic secretiori Arti applicarent, & nullus dubitarem, quin plures auscultarent Consilio Theobaldi ab Hohenland (*qui difficultates hujus artis ex philosophorum libris collectas copiose descripsit*) eamque ceu peste & angue pejorem evitarent. “*Quis enim ex vobis*, inquit Salvator, *si velit* “*turrim ædificare, non prius confidens computet sumptum, an habeat*, *quæ ad ejus perfectionem requirantur, ne postquam statuerit fundamentum & nequiverit eam perficere, omnes, qui spectârint, incipiant illi illudere, dicentes: Homo iste* “*cæpit ædificare, & nequivit ædificium perficere.* Luc. 14. 28.

Verumenimverò cum non sim inconscius, monita hæc sprete potius quàm grata fore, his præsertim, quibus turres magnificas à se in aere extructas demoliri pertæsum est. Siquidem non obstante impossibilitate quorundam prædictas difficultates amovendi, aliis persuadere conantur, se docere eos posse.

posse, quod ipsi hætenus nesciunt, adeoque in decipiendo persistere potius, quam infirmitatis culpæque suæ conscientiam desistere volunt. Alii in superandis quibuscumque difficultatibus se ipsos perquam sufficientes existimant, idè ab hac arte dehortari eos in vanum est. Alii difficultates quidem omnes, indubiamque in sese, rescindendi eas, insufficientiam persentientes; licet ab omni fraude, arrogantiaque immunes, naturali tamen vel secreto quodam impulsu ita ad hanc incitantur Artem, ut ab ea nullo arceri possint argumento.

Idcirco quodam mortalitatis sensu, quæ genus humanum affligitur, studia mea circa rem medicam illi consecrabo.

Deceptores compescam; plus æquo sibi ascribentes pudesciam; Veros verò hujus Artis Discipulos manuducam, ne tot ludibriis, opprobriis & sarcasmis satyrorum subjiciantur imposterum, cum subsequente sanitatis tam animi quam corporis naufragio, & Gebri lamentabilem prædictionem in se tandem verificent, dicentis: *Miserrimus & infelix est, cui Deus post operis sui finem, veritatem conspiciere denegat, nam vitæ suæ spatium in errore concludit, & terminat, qui in labore constitutus perpetuo, omnique infortunio & infelicitate obsessus, omnem hujus seculi consolationem & gaudium amittit, vitamque suam in mærore absque commodo consumit.* Libr. 2. invest. cap. 38. Sic eadem fidelia vindicabo Artium optimam ab injuriis diffamatorum, qui principiorum ignorantia decepti, accusant eam ceu fraudulentam, impossibilem, adeoque ridiculam, ut cultores ejus deterreant ad naucifaciendum omnes ejusdem Demonstrationes & præclara Testimonia passim edita; atque tum demum, ut Honor & Gloria Dei hætenus sepulta in cineribus ejus, inde resurgat, ut Phœnix, mecum constitui vobis ob oculos ponere id, quod hætenus in tot Artis voluminibus invenire non potuistis, nimirum nudam vel sine veste DIANAM. Id est, detraham à facie & corpore ejus, Troporum, figurarum, parabolarum, nominum barbarorum larvas, quibus ipsa hucusque fuit larvata, ne cognosceretur ab improbis. Exponam vobis Dianam, nimirum ipsammet Artis nostræ Veritatem, tantis studiis, laboribus tantis in vanum quaesitam, necessariæ expressionis velamine ne quidem amictam. Conspectui vestro exposita erunt secretissima ejus, de quibus Adepti sub gravissima cautela suos instruebant discipulos, ana-

thematē addito, ne indigno vulgo promulgarent. Quare si nosse desideratis Dianæ Menstrua, quibus præpararunt Adepti Philtra sua, pocula Vitæ & mortis: Si scire desideratis modum, quo præpararunt Tincturas suas, seu universales seu particulares pro metallis: Si scire denique avertis, quomodo lapides pretiosos, perlas, lumina perpetua, unâ cum aliis Artis secretis composuerint, sequentia legite quatuor librorum Recepta. Recepta inquam à vobis ferè omnibus, ob rude verborum tegamentum vel minùs intellecta vel omninò neglecta, quæ etiam aliquando habuistis pro inanibus, falsis, & impossibilibus, quasi vestri decipiendi gratiâ compilata; verissima tamen, non ex trivio chymicæ vulgaris, sed ex optimis optimorum Adeptorum libris, Dianæ gazophylaceo, collecta. Recepta, inquam, tam affinitate, quàm miranda Magistro- rum dexteritate ita concatenata & elaborata, ut ubi unicum ex iis tollatis vel denegetis processum, ibi & cætera omnia, ut rejiciatis cefu falsa, necessariò sequatur; è contrario qui unicum tantum inter plurima agnoscit verum, oportet, ut cætera omnia pro veris habeat, insuperque authores illorum, magistros nostros, summè venerandos, vindicet ab omni mendacii, scurrilitatisque infamiâ. Receptorum illorum excellen- tiam illustrat varietas ex unitate, Veritatis fonte, scaturiens, & in eam ceu mare suum rediens. Nondum hucusque mihi facere potui satis, num infinita sint, an unicum tantum in nostra chymia Receptum, in diversa membra divisum, variòsque ad usus destinatum. Varietatem observo in variis & distinctis horum quatuor Tractatum membris, unitatem ve- rò in quolibet membro, imò cujuscunque membri individuo. Tres semper reperietis unum confirmantes Tractatum. In primo libro de Menstruis, invenietis etiam medicamenta fecundi; & Tincturas alchymicas Tertii; & quæ non secreta quarti libri? Quod intelligendum etiam de secundo, tertio & quarto libris. Tandem, Recepta hæc non tantum vera sunt, sed etiam clara, simplicissimis & communibus verbis descrip- ta, non tantum ad literam intelligenda, sed & claritate sua, loca obscuriora aliàs minimè intelligibilia, illustrantia & ex- plicantia, ita ut unico processu explicabitis interdum plus quàm decem libros theoreticos, nunquam nisi hoc lumine explicabiles:

(* * *)

Hæc verò vobis, indefessi hujus artis Alumni, communicare volui Recepta, ob causas jam datas, & ut summam in Chymia adeptâ perdiscatis Spiritus Vini Lulliani Necessitatem, antequàm de ejus materia & præparatione vobiscum agerem. Nemo cupit, quod sibi incognitum; vel hoc persequitur, cujus ignorat utilitates. Hinc prius hujus Spiritus multiplicem usum demonstrare volui ex Adeptorum experimentis, quæ si invenietis vera, tantæ erunt impofterum vobis utilitatis, ut iis carere sine maximo vestro damno non velitis: Sin falsa; contemnite ea, omnemque iisdem denegate assensum, atque magistros accusate, illorum auctores, mendacii, fraudis, & nequitiae; sed tale nefas à vobis expecto nunquam. Quicquid adversarii facient, cæci & hujus artis ignorantes, parùm curamus; si tamen quid sibi velit zoilus aut momus pro suo more; libri rodant corticem, simplicem videlicet & rudem latinitatis stilum, tenues & leves in Recepta datas observationes, conclusionesque, quæ omnia lubenti ipsi donamus animo: Nucleum tangere nequit.

Vos verò si vel jam vel impofterum ex Dianæ aspectu, vel gaudium vel commodum aliquod adepti fueritis, id non Dianæ etiam si Ephesiorum longè majori, nec mihi, sed Deo optimo maximo acceptum ferte, qui lumine suo ex tenebris hisce cimmeriis nos eduxerit. Fortasse veniet etiam tempus, quo vobis ulterius auxilio & usui esse possim; ut Dianam vestris amplecti brachiis vobis ipsis liceat, nec non cum ipsa familiariter colloqui de ejus Columbibus, Sylva, Fonte, Lacte, Aqua vitæ, &c. in præsentibus enim ejus fronti inscriptum legitis: Noli me tangere. Hinc præmonitos volo, Dianæ secreta ne tangatis, nisi Actæonis fatum & sortem experiri velitis; nam

Inscius Actæon vidit sine veste Dianam,

- Præda suis canibus non minus ille fuit.

Nobis quidem intueri eam, at amplecti pro tempore non licet, hoc enim nisi ipsis Adeptis & Vino philosophico instructis

(* * *)

structis permissum est. Verùm cum Poeta si objiciatis,

Quid juvat aspectus , si non conceditur usus?

Ad hæc vobis respondeo: Dianam intuendo nudam,

1. Omnia Chymiaë secreta ab unico tantùm Artis centro , nimirum Vini philosophici dependere Spiritu videbitis.
2. Præparationes omnes secretorum omnium , secundùm verborum sonum , fieri intelligetis.
3. Processus omnes cujuscunque methodi & materiae , *modò ne absit Vini phil. spiritus* , veros & nunquam fallaces fore percipietis.
4. Quicquid vel rari , vel egregii ab Adeptorum optimis passim dispersum est , hîc in modum fasciculi habebitis selectum & in ordinem congestum , ita ut vobis nihil desit amplius quàm iisdem frui.
5. Insuper ex omnibus processibus potiore & brevior eligendi facultas præstò vobis erit.
6. Aut plures etiam spontè inveniendi , si hi vobis non placeant modi , in vestro erit arbitrio.
7. Eum qui vel minimum in hac arte perfecit , necessariò etiam maximum perficere posse , videbitis.
8. Unicus processus clarus aperiet intellectum plurium , alias maximè obscurorum.
9. Cognoscetis quoque , quod ipsi Adepti quandoque dormitarent , & alterius scribendi stylum sæpè sæpiùs non intellexerint : Quod alii alios correxerint , adeoque artem reddiderint perfectiorem.
10. Et ut paucis dicam omnia : Nemo vel doctissimus auctoritate sua ; nemo vel disertissimus persuasionem suam ; nemo vel subtilissimus impostor astutiâ suâ poterit imposterum quemquam , nisi volentem , decipere , & à viâ nostrâ regiâ inavia deducere.

Nec aliorum tantùm , sed ne propriis quidem ultrà expositi eritis deceptionibus , quibus miserrimè hætenùs perdidistis omnia : Tempus , labores , nummos , sanitatem , & quæ non ? Vitam ipsam reddidistis vanam , inutilem , vobismetipsis juxta ac aliis nocivam. Imò & tales sunt radii corruscan-

* * *

tes

tes Dianæ nostræ, ut verear, ne oculos vestros perstringant, instar Israelitarum à Moyſis aspectu de monte descendentis.

Vix me fide dignum putabitis afferentem, quòd Adeptorum secreta sint secundum literam intelligenda & elaboranda; si arguatis probabile non esse, Adeptos sua mysteria omnium aspectui exposuisse, cum de contrario ab iisdem sitis admoniti.

Nonne hæc *Ars Cabalistica*, inquit Artesius, & mysteriorum plena? Et tu stulte nos secretorum secreta palàm docere credis, & verba nostra secundum literam intelligis; de certo scias (ipse ego non sum ut alii invidus;) qui philosophorum dicta secundum significationem & sonam communem sumit, Ariadnis filum modo amisit, & per labyrinthum ultro citroque vagatur, & ejusdem sibi utilitatis esset, ac si crumenam in Oceanum projecisset. Idem monet Sendivogius in Præfatione 12. Tractatum. Candidum lectorem, inquit, admonitum velim, ut scripta mea non tam ex verborum cortice quàm è Naturæ viribus intelligat, ac postea tempus, laborem & sumptus frustra expensa deploret, &c. Quia, ut ait Arnoldus in speculo suo, Intentio secundum literam nihil prodest, & operari secundum intentionem literarum est divitiarum dissipatio. Artem enim occultavimus, dicit Geber, ubi magis aperte loquuti fuimus, non sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificem alloquentes. Imo Rogerius Baco ulterius procedit inquiens: Quando juro tibi dicere verum, credas esse mendacium scilicet ad literam, & ideo quando tibi dico caules, intelligas plumbum, libro de arte chymica pag. 56. Omne quod dico est falsum, ergo nihil dico verum, quare precor, ut fidem non adhibeas, sed quando dico verum, intellige falsum; & si hoc, oppositum. Sic vertetur in verum quod falsum est, & in falsum quod verum est; dico ista ut cavendis caveas, & credendis credas, propriè scribendo non scribo, &c. pag. 301. Et quamvis ego dixero: Recipe hoc & hoc, non credas mihi, operare secundum sanguinem, id est, intellectum, & sic de omnibus, dimitte experimenta, cape intentionem & invenies, crede mihi modo candelæ. pag. 345.

Hæc & similia pro opinione vestra confirmanda allegare potestis, sed veniam date mihi vobis suggerendi; nimirum, Distinguendum esse inter Adeptorum libros theoreticos & practicos; in libris theoreticis ferè nihil intelligitur literaliter quia

quia omnia sunt parabolica, ænigmatica, &c. in libris practicis autem clara sunt omnia, & juxta literam intelligibilia, excepto tantummodo Vino philosophico, secretorum omnium basi & initio. Pro exemplo sit Testamentum magnum Lullii, in cujus theórica philosophice, id est, per varia sophismata, Vini Lulliani describitur Natura, materia, & præparatio, at in hujus Testamenti practica ad literam exponitur hujus Vini usus. Hinc faciliè observabitis etiam, Adeptos literalem rejicientes sensum potius theóricos fuisse quàm practicos. Nos in præsentibus Adeptorum Practicam sive Vini philosophici usum exponentes, plurima secreta juxta literam nobis esse ab iis tradita probabimus.

Sed instabit vestrum aliquis; Adeptos sæpè sæpiùs etiam declamasse contra literalem Practicæ sensum, contra ipsas Experimentorum Descriptiones, vulgò Recepta dictas, sed hic sciat sodalis noster, contra duo Receptorum genera scripsisse Adeptos.

Prius Recepta comprehendit fumivendulorum, Deceptorum, hominum nequam, qui ea vel à cujusdam Adepti discipulo accepisse, vel in quibusdam Vetusti claustris aut sepulchri parietibus se invenisse simulant; contra quos audite Dionysium Zachariam, pag. 781. Vol. 1. Th. Chym. dicentem: *Priusquam discederem ab artium Collegio, familiaritatem & amicitiam cum pluribus aliis scholaribus inieram, isti varios habebant Receptorum chymicorum libros, quos mihi datos mutuò summa diligentia descripseram, annuente præceptore familiari, qui jamdudum etiam in hac arte laborare cœperat, adeò ut antequam abirem, collegissem librum admodum copiosum ejusmodi Receptis refertissimum, statim atque unà cum præceptore meo venissem eo locorum, ubi legibus operam navare debui, scripta mea cœpi revolvere, quorum aliqua projectiones continebant unius super decem; alia super viginti, triginta, tertiam, mediam partem; ad rubeum octodecim cararorum, viginti, &c. in coronatorum aurum, ducatorum, altiorisque caloris, quàm unquam esse possit. Unum sustinere debuit liquationem, aliud examen lydi lapidis, aliud omnia examina. De albo similiter, unum esse debuit denariorum decem, aliud undecim, aliud capitalium numismatis argentum, album ex igne rediens, aliud in affricatione lapidis*

tydii. Summatim existimabam, si vel minimum istorum præstare valerem in hoc mundo majorem felicitatem contingere mihi non posse.

Præsertim cum legerem ejusmodi Recepta, magnatum inscriptiones præ se ferre, unum Regina Navarræ; aliud Cardinalis Lotharingiæ, Turnonis, & aliorum infinitorum, ut ejusmodi larvis atque titulis fides ab incautis hominibus adhiberetur.

De iisdem Receptis conqueritur etiam Bernhardus, pag. 771. ejusdem Volum. Si habuissem, inquit, ab initio libros omnes, quos postea nactus sum, citius ad artem haud dubiè pervenissem, at nihil aliud quàm falsissima legebam Recepta, & libros erroneos; præterea nisi cum perversissimis furibus, hominibus nequam & impostoribus communicare continebat.

Alterum genus continet Recepta Adeptorum ipsorum, contra quos aliquando quoque scripsere nonnulli Adeptorum aliorum. Sit pro exemplo idem Bernhardus, qui ita pag. 748. Vol. 1. Theat. Chym.

Quo veros inquisitores hujus artis à communibus erroribus retraham in veram semitam, ne suas facultates dilapident, laborum, nominis, & famæ jacturam faciant, falsis librorum Receptis insistentes, ut sunt Gebri, Rasis, Alberti magni, Tramis, Luminis, Canonis pandectarum, Demophon-tis, Summæ, & aliorum hominum seducentium, narrabo primùm errores meos, &c. & pag. 750. ita pergit. Infinitus est eorum numerus quos recensere vanum est, & librorum de hoc conscriptorum ingens habetur copia sub metaphoricis verbis atque figuris, ut non facile queant intelligi ab aliis præterquam à filiis artis, quorum lectura potius a via recta seducit, & in varios errores, quàm ad scopum dirigit, è quorum numero sunt Scotus, Arnoldus, Raymundus, Johannes Mehung, Hortulanus Veridicus, &c.

Meum igitur est vobis satisfacere, & dico; authores prioris generis Receptorum activè, scienter, & libenter decipere: posterioris verò generis Recepta ab ipsis Adeptis conscripta seducunt passivè tantum, & hoc ratione duplici: vel Adepti in arte minùs experti, & nescientis doctioris sui collegæ Practicam, impossibile enim est, Adeptum suæ methodi

thodi etiamſi expertiſſimum, aliorum omnium ſcire poſſe experimenta multiplicia, multò minùs peculiaria ex iſdem formata vel diducta theoremata, privatas meditationes, diverſas rerum denominationes, &c. vel ratione veſtri, qui plus ab iis Receptis ſecundùm literarum ſonum, quàm ipſi innunt Adepti, extorquetis, & Spiritum Vini nullibi ferè literaliter intelligendum eſſe minimè obſervatis, idèoque non mirum, quòd ſeducatis ſic voſmetipſos, hoc verò ſpiritu Vini ſemel & ſemper ſubaudito facilè cætera intelligetis. *Hoc enim ſciens, inquit Flammellus in hieroglyphicis ſuis, pag. 28. Facile Magiſterium perfeci, cum enim primi agentis præparationem didiciſſem, librum meum ſecundum literam inſequendo, etiamſi vellem errare non poteram. Et paulo poſt: Deinde librum meum à verbo ad verbum inſequens projectionem feci.*

Sed quorſum hæc? In hoc Tractatu ſufficiens exemplorum Copia inſtruet voſ de hiſce omnibus ſecundùm literam intelligendis, *exceptis Vino, Lunaria, Mercurio vegetabili; aliſque materiæ ſpiritûs Vini philoſophici ſynonymis: vel ex eodem ſpiritu præparatis ſale harmoniaco vegetabili, Aceto phil. &c.*

Nemo enim Adeptorum non ſciebat, hoc ſpiritu vini larvato, cætera quæque licèt maximè filiis artis detecta, ne minimum quidem lectori beneficium contribuere poſſe, ob quam rationem ſeu cauſam, Adeptorum indignationem, nec vereor anathemata, quæ contra ſecretorum ſuorum proditores intonuerunt cum in hac re nihil ultrà, ſed (*ingenuè ut dicam*) minùs egerim, quàm ii ipſi. Quod ipſe ego (*quoad poſſe*) ea, quæ ſparſim diſſiparunt, ordine digeſſi, de meo nihil addidi, adeoque nec honorem nec gratias à vobis, ſed hoc ſaltem expecto, ut ſi placeant noſtra ſtudia, id ſciam, & quæ hic deſunt & deſiderantur largiuſculè ſuppleam; ſuppetias enim vobis ſtudiorum noſtrorum induſtriâ porrò ferre non recuſabo, ut nihil reſtet, quàm ut luminum Patri de eo, quod per ſervorum ſuorum, Naturæque myſtarum ſcripta (*ſine quibus tantum ſcientiæ gradum aſſequi, ultra poſſe humanum eſſet*) Artem hanc nobis imperiri ſibi benignè placuerit, Flexis genibus, gratias humillimè referamus.

(* * *)

Urnas autem priorum nostrorum Magistrorum, qui in humani generis emolumentum, talenta sua dispensare potius, quàm sepelire maluerunt, mecum celebretis; & ut eodem vosmetipsos officio astrictos velitis, si nonnullis eorum scriptis nondum editis potiamini.

Tandem Adeptos hoc tempore inter vivos officiosè obtestamur, ut operam & oleum suum in exponendo Naturam, corrigendo Philosophiam & Medicinam; refutando denique omnes tam in Academiis, quàm privatis scholis, fallaces philosophorum asseclas liberaliter impendere velint, pro ampliacione Gloriæ Dei in hac arte singulariter eminentis. Fiat.

Pro-

Libër Primus

DE

MENSTRUIS.

R I P L E U S.

Cap. 2. Medullæ Philos. Chym.

Quomodo Menstrua illa obtineri possint, quæ sint unctuosâ, humida; sulphurea, & mercurialia, bene convenientia cum natura metallorum; cum quibus corpora nostra dissolvenda sunt artificialiter;

hic

Demonstrabimus claram Practicam.

Libet Primus

D. R.

MENTSTRIS

RIPLES

Cap. 2. Mentstris Riples

Quomodo Mentstris illa obtineri pos-
sint, quae sint unctiosa, humida,
sulfurea, & mercurialia, bene
convenientia cum naturis metal-
lorum, cum quibus corpora
nostra dissolvenda sunt
artificialiter;

hic

Demonstrabimus clarem Praxiam

Catalogus Menstruorum.

I.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex Vino phil. tantum.

1. Cælum, Essentia, sive spiritus Vini Lullii.	1.
2. Essentia, anima, seu spiritus Vini Rupe-scissæ.	8.
3. Spiritus Vini Paracelsi.	10.
4. Essentia Vini Guidonis.	11.

II.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & Vegetabilibus Oleosis.

5. Anima metallica Lullii.	15.
6. Aqua Vitæ Paracelsi.	19.
7. Alia ejusdem authoris.	20.
8. Aqua Vitæ Riplei.	21.
9. Aqua Vitæ composita Riplei.	22.

III.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex spir. Vini phil. & salibus oleosis.

10. Cælum mellifluum Parisini.	29.
11. Spiritus Mellis Lullii.	32.
12. Spiritus Tartari crudi Guidonis.	33.
13. Spiritus Tartari crudi Paracelsi.	34.

IV.

Menst. Vegetabilia simplicia ex spir. Vini phil. & salibus volatilibus.

14. Spiritus salis armoniaci Trismosini.	36.
15. Aqua salis armoniaci alia Trismosini.	38.
16. Sulphur Gelativum Lullii.	38.

V.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex spir. Vini phil. & salibus fixis.

17. Cælum Vegetabile Lullii.	44.
18. Sal Tartari volatile Lullii.	46.
19. Spiritus Vini Basilii.	50.
20. Spiritus Vini igneus Basilii.	51.
21. Spiritus Calcis vivæ Basilii.	53.
22. Spiritus Calcis vivæ simplex Basilii.	54.
23. Spiritus Vini Tartarisatus Basilii.	56.
24. Acetum accerrimum Veg. Riplei.	57.
25. Aqua fortissima de Rupe-scissa.	58.
26. Mercurius Vegetabilis acuatns sale Tartari Lullii.	58.
27. Menstrua Veget. de 3. individuis Lullii.	60.

Catalogus Menstruorum.

27.	Circulatum minus Paracelsi.	63.
28.	Spiritus salis dulcis Basilii.	68.

VI.

Menstrua Veg. simplicia ex spiritu Vini phil. & Tartaro Vini phil.

29.	Cælum Vinosum Parisini.	70.
30.	Cælum Vinosum Lullii.	73.
	Sal harmoniacum Vegetabile Parisini.	75.
	Sal harmoniacum Veget. Lullii.	77.
	Aliud Lullii.	78.
	Sal harmoniacum animale Lullii.	81.
	Sal harmon. Vegetabile per accurt. Lullii.	86.
	Aliud Lullii.	87.
31.	Cælum Vegetabile circulatum Lullii.	88.
32.	Menstruum Vegetabile minus Lullii.	89.
33.	Menstruum Veget. per deliquium Lullii.	91.
34.	Mercurius Vegetabilis Lullii.	92.
35.	Aqua Vitæ rectificata Lullii.	93.
36.	Circulatum minus Guidonis.	94.
37.	Cælum animale Parisini.	95.

VII.

Menstrua Veg. composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus.

38.	Circulatum majus Guidonis.	100.
39.	Menstruum acutum Guidonis.	101.
40.	Cælum majus Parisini.	101.

VIII.

Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus & Mercurio vel reliquis metallis.

41.	Ignis Gehennæ Trismosini.	106.
42.	Mercurius alchymicus Riplei.	109.
43.	Aqua Mercurii exaltata Riplei.	110.
44.	Aqua gloriosa Argenti vivi Lullii.	111.
45.	Menstruum incalcinatum Lullii.	Ibid.
46.	Aqua mercurialis per tria vasa Lullii.	112.
	Sal harmoniacum mercuriale Lullii.	115.
47.	Menstruum pro Lapidibus pretiosis Lullii.	118.
48.	Menstruum lunare Lullii.	119.
49.	Circulatum majus Lullii.	120.
50.	Circulatum majus Parisini.	122.

IX.

Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

51.	Circulatum majus Paracelsi.	134.
- Men-

Catalogus Menstruorum.

X.

Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus
compositis & corporibus metallicis.

52.	Menstruum Neapolitanum Lullii.	141.
53.	Menstruum pretiosum pro perlis Lullii.	143.
54.	Menstruum mercuriale compositum Lullii.	144.
55.	Spiritus Mercurii dulcis Basilii.	145.
56.	Menstruum incalcinatum Parisini.	146.

XI.

Menstrua Vegetabilia composita graduata, ex Menst. Vegetabi-
libus compositis, Cœli & Terræ influentiis, imprægnatis.

57.	Aquæ æthereæ & terrestres Lullii.	151.

XII.

Menstrua Vegetabilia composita summè graduata ex Menstruis
Vegetabilibus compositis graduatis.

58.	Limi ætherei & Terrestris Lullii.	160.

XIII.

Menstrua mineralia simplicia ex materia Vini phil. tantum.

59.	Leo viridis Riplei.	169.
60.	Menstruum ex Gummi Adrop Riplei.	171.
61.	Menstruum ex Plumbo rubeo Riplei.	176.
62.	Menstruum fætens simplex Riplei.	178.
63.	Menstruum sericonis Riplei.	179.
64.	Leo viridis Rogerii Baconis.	189.
65.	Leo viridis Paracelsi.	195.
66.	Menstruum fætens ex Atrop & Vitriolo Riplei.	195.
67.	Menstruum fætens ex Vitriolo azoqueo & Nitro Lullii.	196.
68.	Aqua calcinans omnia corpora Lullii.	198.
69.	Menstruum fætens ad metalla in Argentum vivum Lullii.	199.
70.	Menstruum fætens ex vitriolo azoqueo vitriolo cam. & Nitro Rip.	199.

XIV.

Menstrua mineralia simplicia ex acidis vel falsis salium Essentiis.

71.	Aqua vel Oleum salis Paracelsi.	208.
72.	Alia ejusdem authoris.	211.
	Viride salis Basilii.	212.

XV.

Menstrua mineralia simplicia ex spir. Vini phil. & spiritibus acidis.

73.	Aqua fortis cum spiritu Vini mixta Paracelsi.	218.
74.	Alia Trithemii.	219.
75.	Acetum cum spiritu Vini mixtum Basilii.	219.
	76. Spi.	

Catalogus Menstruorum

76.	Spiritus salis Basilii.	X	221
77.	Spiritus salis Guidonis.		221.
78.	Aqua fortis cum spiritu vini mixta Lullii.		222.
79.	Alia Anonymi.		222.

XVI.

Menstrua mineralia simplicia ex Aceto phil. & salibus volatilibus.

80.	Oleum salis armoniaci Guidonis.		226.
81.	Aqua salis armoniaci Isaaci.		227.

XVII.

Menstrua mineralia simplicia ex Aceto phil. & salibus fixis
non tingentibus.

82.	Aqua Comedens Paracelsi.		230.
83.	Aqua fixativa Tritheimii.		231.
84.	Aqua mirabilis Isaaci.		232.
85.	Aqua Resuscitativa Basilii.		232.
86.	Aqua sallabri Paracelsi.		233.

XVIII.

Menstrua mineralia simplicia ex sale harmoniaco Vegetab.
& Acidis non tingentibus.

87.	Aqua fortis Isaaci.		237.
88.	Aqua Regis Ripleyi.		241.
89.	Balneum Regis Basilii.		ibid.
90.	Aqua philosophica Basilii.		242.
91.	Aqua fortis fortissima Paracelsi.		243.
92.	Aqua Regis Guidonis.		244.
93.	Aqua Regis Lullii.		245.

XIX.

Menstr. mineralia composita ex spir. Vini phil. & Acidis tingentibus.

94.	Spiritus Vitrioli cum spiritu vini phil. mixtus Lullii.		247.
95.	Butyrum Antimonii cum spiritu vini phil. mixtum Basilii.		249.
96.	Aqua quartæ Gradationis Paracelsi.		249.
97.	Aqua sextæ Gradationis Paracelsi.		250.

XX.

Menstrua mineralia composita ex spiritu Vini phil. & sa-
libus & aliis rebus tingentibus.

98.	Oleum vitrioli Basilii.		256.
99.	Menstruum ex vitriolo Basilii.		259.
100.	Menstruum minerale Isaaci.		260.
101.	Menstruum fetens ex vitriolo & cinabrio Lullii.		261.
102.	Aliud ejusdem Authoris.		261.
103.	Menstruum fetens ex vitriolo cinabrio & Nitro Lullii.		262.
104.	Menstruum fetens ex Vitriolo Nitro, Alumine, Tartaro, Antim. Lul.		262.

105. Aqua

Catalogus Menstruorum.

105.	<i>Aqua solvens ad rubrum Isaaci.</i>	264.
106.	<i>Alia.</i>	264.
107.	<i>Alia.</i>	265.
108.	<i>Aqua solvens ad album Isaaci.</i>	265.
109.	<i>Alia.</i>	266.
110.	<i>Aqua rubra lucens Isaaci.</i>	266.
111.	<i>Aqua rubra noctu lumen emittens.</i>	268.
112.	<i>Aqua fortis rubra & lucens.</i>	269.

XXI.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus
simplicibus & Mercurio, vel reliquis metallis.

113.	<i>Spiritus Veneris Basilii.</i>	272.
114.	<i>Aqua Paradisi Isaaci.</i>	275.
115.	<i>Acetum mercuriale Trismosini.</i>	277.
116.	<i>Aqua mercurialis ejusdem.</i>	278.
117.	<i>Aqua mercurialis Alberti magni.</i>	278.
118.	<i>Aqua mercurialis Paracelsi.</i>	280.
119.	<i>Menstruum fetens mercuriale Lullii.</i>	281.
120.	<i>Leo viridis mercurialis Ripley.</i>	281.
121.	<i>Menstruum fetens Lunare Lullii.</i>	282.
122.	<i>Menstruum fetens Solare Lullii.</i>	282.
123.	<i>Acetum Philosophorum ex Mercurio argenti Isaaci.</i>	283.

XXII.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus
simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

124.	<i>Menstruum Veneris Isaaci.</i>	287.
125.	<i>Menstruum Vitrioli Isaaci.</i>	289.
126.	<i>Circulatum majus Isaaci.</i>	295.
127.	<i>Oleum Vitrioli noctu lucens Trismosini.</i>	299.
128.	<i>Circulatum majus Ripley.</i>	300.
129.	<i>Acetum acerrimum metallicum Ripley.</i>	301.
130.	<i>Circulatum majus & sulphure Isaaci.</i>	302.

XXIII.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus
compositis, & corporibus metallicis.

131.	<i>Oleum Martis & Veneris Basilii.</i>	309.
132.	<i>Spiritus Mercurii universalis ex Vitriolo Basilii.</i>	310.
133.	<i>Oleum Martis & Veneris sulphure & sale solis acuat. Basilii.</i>	313.
134.	<i>Spiritus mercurii universalis sulphure & sale Lunæ acuat. Bas.</i>	315.
135.	<i>Spiritus mercurii universalis sulphure Solis & Lunæ acuat. Bas.</i>	316.
136.	<i>Spiritus mercurii universalis sulphure Solis & Martis acuat. Bas. Ibid.</i>	
137.	<i>Spir. merc. universalis sulphure Solis, Martis & Antim. acuat. Bas.</i>	317.
	138. Spi.	

Catalogus Menstruorum.

138.	Sp.merc.universalis sulphure Martis, Jovis, & Saturni acuat ^{us} Bas.	317.
139.	Aqua mercurialis ad rubeum composita Isaaci.	318.
140.	Aqua Philosophorum ex tribus spiritibus Isaaci.	319.
141.	Aqua composita Argenti Lullii.	320.
142.	Menstruum fœtens Lunare Essentiâ Solis acuat ^{um} Lullii.	322.

XXIV.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus
& Menstruis Vegetabilibus invicem commixtis.

143.	Ignis Vegetabilis solutus in Aquâ calcinativâ Lullii.	324.
144.	Cœlum Vegetabile solutum in Menstruo minerali Lullii.	325.
145.	Glacies ex menstruo Vegetabili & minerali composita Lullii.	325.
146.	Aqua mirabilis Ripley.	326.
147.	Menstruum fœtens sale harmoniaco Vegetabili acuat ^{um} Lullii.	327.
148.	Menstruum fœtens lunare sale harmoniaco veget. acuat ^{um} Lullii.	Ibid.
149.	Spiritus Mercurii universalis cum spiritu Vini igneo mixtus Bas.	Ibid.
150.	Menstruum mixtum Paracelsi.	328.

Adeptorum scripta nondum impressa,
ab Artis Mæcenatibus, Fautoribus
& Amicis in commune bonum
mihi impertita.

- Liber de materia Vegetabili Lullii.*
- De Magisterio sive de investigatione secreti occulti Lullii: ab illustri Domino Roberto Boyleo.*
- Liber secretus, sive An Epitome of the Treasure of Health Edoardi Generosi innominati Angli à D. D. Dickenson R. M. Britan. Archiatro.*
- Epistolæ Michaelis Sendivogii à D. D. Fabro R. M. Brit. Medico ordinario.*
- Tractatus Cornelii Hic à D. D. Rosino, Medico Ipswichenfi.*
- Apertorium alphabetale Christophori Parisini alias Parisiensis.*
- Summetta Ejusdem.*
- Summettæ pars posterior, alias Cithara vel Violetta ejusdem authoris, tam prece quàm pretio ab Amico quodam impetrata.*

Prolego-

Prolegomenon.

NE procaci avarorum libidini nuda prostituatur *Diana*, irrideatur, & prostibulæ instar contemptui habeatur ab ignorantibus, ideò vario induta fuit amictu, & serè tota obvelata ab Adeptis. Ad ejusmodi apparatus referre quidem placuit Antiquitati, minus tamen concinnè, Allegoriam de Procreatione Hominis, ob antiquitùs receptam seminis Analogiam, ut ut malè in regno minerali applicatam.

Primò ponunt coitum, secundò conceptionem, tertio imprægnationem, quartò ortum, quintò nutrimentum: Quod si igitur defuerit coitus, nullam conceptionem, & deficiente conceptione nullam imprægnationem, quâ negatâ ortum non sequi.

Quam dispositionem sibi ab Antiquis traditam fuisse, ipse antiquus, fassus est Morienus. Hermes, quem Adeptorum dixere Patrem, in Tabula sua smaragdina infantis chymici nobis depinxit Patrem, Matrem, Nutricem. Non mirum ergò, quòd Doctrina ejusmodi antiqua & facilis tam facilem apud posteros invenerit accessum. Præter intentionem & scopum foret proferre, quæ contra hanc seminis analogiam nobis dicenda essent; hîc saltem meminisse sufficiat, quòd Adeptorum potiores & antiquiores, magisterium chymicum comparantes generationi hominis hujus allegoriæ notione sua Dissolventia appellaverint menstrua sive semen fæmininum; Dissolvenda verò semen masculinum. *Fili*, inquit Lullius, *Menstruum vegetabile habet naturam sicut menstruum mulierum, ex quo quod in ventre ejus evenit menstruum minerale per dissolutionem (mineralium & metallorum) & componitur artificialiter sicut natura*

tura vult. Nam habet in se proprietatem spiritus incorruptibilis, qui est tanquam anima, & habet in se conditiones corporis, quoniam generat & producit ex se semen tanquam fœmina, ideo nominamus ipsum D. (Dissolvens) sanguinem menstrualem sive menstruum, quoniam ipsum est generativum & nutritivum, & crescere facit dicta C. & (C.) (metalla) usque quò convertantur in M. (sulphur naturæ sive mercurium Philosophorum) vel in Q. (Tincturam vel lapidem Philosoph.) quemadmodum enim sanguis menstrualis Embrionem perficit nutriendo, & alterando quodlibet principium in alterum & quamlibet quantitatem in alteram, & quamlibet formam in alteram, principis tamen & quantitativis existentibus in qualibet alteratione, sub diversis formis, à primis formis ipsis existentibus & differentibus, quousque oriatur quoddam Ens in quantitate continua, constitutum per plures quantitates discretas, quod est corpus à spiritu & anima redactum in actum. Et sic est de nostro Infante (lapide phil.) Lullius distinct. 3. canon. 4. libri de Essentia. Postquam oritur K. croceum (color croceus) tunc artista intelligat, quòd corpus nostri infantis est formatum & compositum & completè organizatum, & incipit præparari, ut spiritus vegetabilis ingrediatur in ipsum, & durat natura in ista præparatione donec K. croceum evanescat, & oriatur R. rubeum, & tunc artista debet intelligere dictum Infan-tem esse in fine terminationis corporis & animæ. Tum dimittat ignem, usque quo frigescat, quo frigefacto inveniet artista infantem nostrum rotundum ad modum ovi, quem extrahet & mundet, (Est enim lapis durus existens in medio multarum superfluitatum, sicut fœtus mulierum apparet post partum. Can. 11. distinct. 3. libri Essentiæ) & accipiat ipsum & ponat in quodam vase vitreo bene mundo, &c. 3. distinct. 2. partis libri de Essentia.

A Lullio chymicorum philosophorum facilè Antesignano hanc feminis Analogiam didicerunt sui Discipuli Parisinus, Ripheus Espanietus & alii recentiores Adepti. De hoc Cælo vivo, ait Parisinus: Raymundus in tertio libro quintæ Essentiæ capite, Cælum & mercurius noster, inquit. Nam Cælum nostrum habet proprietatem spiritus incorruptibilis, qui est tanquam ejus anima, & habet in se conditiones corporis, generans & producens semen tanquam fœmina, & in hoc differt ab aliis Principiis (artis.) Etiam est sensuale quia per sensum attingitur, nempe

nempe per visum, gustum & odoratum, ut dictum est in prima distinctione in capite, quod incipit: Præterea est principium movendi scilicet corpus sive forma; & paulò infra, ubi prædictum Cælum vivum prosequitur, dicens: Et in isto passu cognoscit intellectus noster, D. (cælum vivum sive Dissolvens suum) habere proprietatem vegetabilem, cujus similitudinem transmittit R. & S. (Aurum & Argentum) in sulphuris Naturam, quod est spiritus metallorum, sive lapis, aut venenum transformans, secundum significationem Raymundi, quam significationem Alphabeti figuræ arboris philosophicæ tribuit, & in illa, de figura quintæ Essentiæ, profert hanc sequentem sententiam: Sicut vegetativa matris vel nutricis transmittit suam similitudinem in filium, quem generat, quam proprietatem filius retinet, sic noster Mercurius. Intentio Philosophi (Lullii) est demonstrare, quod sulphur aut lapis Philosophorum aut venenum suum transformans accipit totum suum beneficium per excitationem Vegetativæ virtutis, quæ est in hoc divino Cælo vegetabili.

Idem author in continuatione suæ doctrinæ inquit: Et etiam cognoscit intellectus, quod metalla dicta R. & S. (aurum & argentum) menstrui proprietatem retinent, cum qua extendunt similitudines suas in substantias extraneas, transmutando dictas substantias in suam speciem, ratione cujus, ipsum nominamus mercurium vegetabilem, & etiam quia ex vegetabilibus est extractus. Idem in fine dicti capitis, de novo inquit: Et etiam cognoscit intellectus, istud principium esse tanquam mulierem concipientem masculum semen, & parientem in eadem forma & virtute, quam erat in initio. Unde necessario concludimus, quod elementa hujus lapidis, auri videlicet, debent moveri per virtutem quintæ Essentiæ vivæ, & Cælum vegetabile supradictum, quam rationem satis probavimus & demonstravimus. Parisinus in libr. 1. Elucidarii, pag. 221. Volum. 6. Th. Chym.

Ripleus Parisini condiscipulus hanc doctrinam brevius ita exponit: Quemadmodum infans in utero matris mediante coctione temperati caloris, convertit menstrua in naturam suam & genus suum, hoc est, in carnem, sanguinem, ossa, imò vitam cum cæteris corporis viventis proprietatibus; ita si Aquam solis & lunæ habueris, attrahet ad suum genus alia corpora, & hu-

mores illorum, mediante virtute & calore solis & lunæ faciet perfectos. Ripl. libr. de merc. phil.

Nos, inquit Espanietus, ut sublatis insidiis candidè & bona fide agamus, duobus solis corporibus, sole nempe & luna, ritè præparatis integrum opus perficere contendimus. Hæc enim generatio est, quæ per naturam fit arte ministrante, in qua maris & fæminæ copula intercedit, unde proles. §. Arcan. Herm. Sol masculus est, activum quippe & informans semen emittit; Luna est fæmina, quæ matrix & vas naturæ dicitur, quia utero suo masculi semen excipit, ac menstruo suo fovet. §. 22. Arcan. phil. Sed lunæ nomine lunam vulgarem philosophi non intelligunt, quæ etiam in opere suo (nimirum albo) masculi partes agit, duorum itaque masculorum nefariam & contra Naturam conjunctionem tentare nemo præsumat, neque ex tali copula ullam prolis spem concipiat sed Gabritium Bejæ, fratrem sorori,

Conjugio junget stabili, propriamque dicabit,

Ut generosum inde solis filium suscipiat. §. 23. Arcan. Herm. phil. Lectorem admonitum velim, inquit Sendivogius, duplicem esse solutionem, licet multæ aliæ sint dissolutiones, at inutiles: una est tantum vera naturalis, secunda est violenta, sub qua aliæ comprehenduntur omnes. Naturalis ejusmodi est, ut pori corporis aperiantur in Aqua nostra, quo digestum emittatur semen & matriæ suæ imponatur. Aqua verò nostra est cælestis, non madefaciens manus, non vulgi, sed ferè pluvialis. Corpus est Aurum quod semen dat, luna nostra est, non Argentum vulgi, quæ recipit semen auri. Tract. X. Novi lumin. chym. Saturnus accepto vase hauriebat aquæ partes X, & statim de fructu arboris solaris accepit & imposuit, & vidi fructum arboris consumi & resolvi instar glaciæ ei in aqua calida. Hæc Aqua est huic fructui instar fæminæ. In re nulla possunt arboris hujus fructus putrescere, nisi in hac Aqua, nulla etiam alia Aqua potest penetrare poros hujus pomi, nisi hæc, & scito arborem solarem etiam ex hac aqua ortam, quæ ex radiis solis & lunæ vi magnetis extracta est, propterea inter se magnam habent concordantiam. In Dialogo de mercurio.

De hoc fæmineo semine sive Adeptorum Aquis dissolventibus, in præsentia vobiscum agere decrevimus. Magnus sanè est & ingens Thesaurus hic chymicus, at omnibus est & singulis, hæc hujus

hujus Gazophylacei Claves (sine quibus nec ipsi Adepti corpora vel solvere vel coagulare potuerunt) non possidentibus, prorsus inaccessibilis. Si nostri corporis dissolutionem ignoraveris, non est quod opereris, monet Dionysius Zacharias, pag. 798. Vol. 1. Th. Chym. Qui verò novit Artem & secretum Dissolutionis, pervenit ad Artis secretum, testante Bernhardo, pag. 40. suæ Epist. Hinc est, inquit Parisinus, quòd sapientes dicunt, Aquam Cælestem novisse, quæ corpus nostrum in spiritum redigit, summum Artis esse mysterium. in Eluc. pag. 212. Vol. 1. Th. Chym. Etenim absque menstruis hisce perfecta nunquam fieri potest rerum heterogenearum commixtio. Corallia subtilissimè licet pulverisata, commisceri tamen nequeunt tenuissimo perlarum pulveri. Imò Aurum non coit cum Argento (multò minùs cum corporibus minùs perfectis) etiamsi ambo fusorio confundantur igne. Singulæ particulæ sese tangunt quidem circa extremitates in massa vel cumulo ex rebus heterogeneis confecto: Sunt tamen & manent omnes distinctæ, illæscæ & inalteratæ in suis figuris & proprietatibus instar granorum acervi ex hordeo & avena compositi. Verum in Chymia secretiori nullum datur corpus, nulla heterogeneitas, quæ proprium suum & adæquatum non habeat menstruum, & quo-cum ceu suo homogeneo in unum non colliquescat compositum, inseparabilibus amborum gaudens proprietatibus. Quamdiu igitur absque menstruis Dianæ, metalla metallis, vel arida aridis conjungere intenditis, tamdiu (ut Espaniet i utar phrasi) masculorum nefariam & contra naturam conjunctionem tentare præsumitis. Auscultate igitur Bernhardum pag. 757. Vol. 1. Th. Chym. suadentem; ut lapides & mineralia quæque relinquatis, pariter & metalla SOLA, quanquam ex ipsis sit introitus & materia nostra. Metalla lapidis non tantum sunt materia, sed ejus dicuntur etiam forma apud Lullium, attamen sine menstruis hisce nihil profunt. Forma, inquit, quæ existit efficiens, principium ac formans & transmutans omnes alias formas minoris virtutis & potentiae designatur per C. vel (C.) (metalla) Et in hoc passu cognoscit intellectus quod dictorum C. & (C.) (metallorum) potestas tantummodo per se majoris operis magisterium existere nequit, &c. Valdè utile est istud principium ad cognoscendum, quoniam de ipso Intellectus cognoscit, ipsum esse de duabus substantiis unum, ex quibus noster Infans gignitur, habens sub se masculi conditionem, à quo sperma oritur in ventre nostri D.

(men-

(* * *)

(menstrui five dissolventis) Lull. dist. 3. libr. Essæ. *Cælum seu mercurius* (menstruum) est quartum principium significatum per D. Est causa & principium movens C. & (C.) in potentia ad actum, regens prædicta & gubernans in Ventre suo, sicut mulier infantem, quem procreat in matrice. Et in hoc passu cognoscit intellectus Artistæ, quod D. (menstruum) actionem habet super C. & (C.) regens & gubernans & reducens in actum, quemadmodum Cælum, illud quod existit in rebus elementaribus motu proprio deducit in actum, &c. Et potest artista intelligere quod de duabus substantiis, ex quibus noster lapis componitur & per quas est genitus, hoc, scilicet D. (Dissolvens) est principalius. Ibidem. Scias, pergit libr. de medicinis secretis pag. 336. Quod hucusque non diximus tibi rem secretissimam & materiam totius magisterii, quæ est quinta Essentia nostra incorruptibilis, extracta à Vino albo vel rubeo, quam Coronam cælicam vocamus, & menstruum, post ipsius sublimationes, putrefactiones, & finalem depurationem. Quæ quidem quinta Essentia est fundamentum, & principalis materia, & magisterium omnium rerum medicinalium. Fili mi, si habebis ipsam, habebis magisterium totius rei, sine qua nihil potest fieri.

Sed vos confodales scitis, quid sibi velint *Dianæ Menstrua*, scitis inquam, ea esse summa secretioris chymicæ Arcana, mulierum menstruis multò secretiora. Eadem etiam nunquam nisi ab Adepto fuisse quàm ingeniosissimè elaborata, cautissimè descripta, & nobis ut claves Artis quàm maximè commendata, vos facile creditis Lullio, dicenti, quod sine hisce menstruis nihil fieri possit in magisterio Artis. Mag. Nat. pag. 329. vel Christophoro Parisino: Quod magnum secretum sit in istis menstruis, in tantum, ut si ignorentur nihil possit fieri in opere Transmutationis metallorum. Elucid. pag. 222. Vol. 6. Th. Chym. Hinc paucis etiam vos alloqui satis esse duxi: Nimirum menstrua hæc, quæ hætenus tanto studio quæsiuistis frustra in Adeptorum libris theoreticis, vobis jam à me offerri in libris practicis inventa, non amplius variis velaminibus tecta & obscura, sed nudè detecta, visui & omnium intellectui exposita. At in omnibus, quem animadvertetis Vini philosophici spiritum, non est, quod timeatis, familiaris est & mitissimus, quia philosophicus. Nec multis opus habetis conjurationibus, ut se vobis sistat, in omnibus enim Theoreticorum Adeptorum librorum paginis sese offert spontè & vos expectat, modò exoretis Deum, ut vestros aperire oculos gratio-

se

se dignetur, nam absque ejus Nutu, vel speciali jussu, idem sese vobis manifestare non audet. Nolite itaque per Adeptorum Menstrua intelligere vestra, etiamsi vobis sint secretissima; quia vereor, ne sint adhuc vulgaria, quæ dissolvendo aridum transmutantur cum eo in sal sive vitriolum, non verà sed fictà coalitione & mixturà, quam facilè explorator detegit ignis, eadem hæc iterum mox separans heterogenea. Contrariè unctuosus Vini phil. spiritus variè pro varietate rerum temperatus, unctuositate sua emollit aridum, non in sal vel vitriolum, sed in oleum transmutat: Æquali suo temperamento diversa facilè conjungit heterogenea: Homogeneitate verò sua suis facilè jungitur homogeneis, quibus & augmentatur, juxta istud Bernhardi: *Corpora non dissolvit Aqua, nisi illa, quæ fuerit suæ speciei & quæ in corporibus poterit inspissari. Solvens enim à solvente differre debet proportionem & digestionem, non materia.* pag. 43. suæ Epist. *Natura enim non emendatur nisi in sua natura, non potest igitur nostra materia aliter, quàm in sua propria emendari materia.* Parmenides idem loquitur, &c. *libr. de Alchym. pag. 768. Vol. 1. Th. Chym.* verbo: Hic Vini phil. spiritus omnibus uniri & omnia unire potest inseparabiliter. Qui verò aliam Aquam arbitrantur, ignari & insipientes sunt, & nunquam venient ad effectum, ait Parisinus in *Eluc. pag. 222. Vol. 6. Th. Chym.* De quibus Morienus pag. 52. ita: *Sine stultos circa hoc magisterium alia quærere, & quærendo errare, quoniam ad ejus effectum non pervenient usque dum sol & luna in unum corpus redigantur, quod ante Dei præceptum evenire non potest.* Quod Arnoldus, ni fallor, ita exprimit: *Citius solem cum luna commiscebitis in cælis, quàm Aurum & Argentum in Terris absque nostris menstruis.*

Vos verò, qui unicum hætenus desiderastis universale menstruum; immortale, indestructibile, viz. Liquorem quendam Alkahest, vel Ignis aqua, verbum indeclinabile, adeste: Locus unus, cujus hucusque nescivistis Nomen, materiam, præparationem, & usum; plura, imò plurima, vobis offero menstruorum universalium genera, hoc Alkahesto in descriptionibus suis clariora, viribus verò æquipollentia, si non præstantiora.

Quæ de hoc liquore Alkahesto vel obscurè vel impertinentè ab aliis dicta & scripta fuere ceu opiniones & conjecturas parùm curamus. Nos per Adeptorum menstrua non volumus dissolventia qualiacunque etiam, absque Vini phil. spiritu præparata;

&c.

& corpora in minutiores tantummodò particulas corrodentia, minimè verò alterantia: Nec intelligimus liquorem quendam immortalem solutis suis non permanentem: Sed per Menstruum volumus liquorem volatilem ex spiritu Vini phil. rebúsque variis variè confectum, corpora non tantum separantem, sed etiam iis permanentem, eaque sui additione alterantem, ita ut ambo non sint amplius, nec iterum esse possunt, quod fuere olim. Ex hac enim dissolutione (corporis & menstrui conjugio solemni, indissolubili unione & combinatione) oritur novum quid, rei dissolutæ & dissolventis proprietates illæsas continens per artem & naturam minimè separabiles.

Hæc Menstrua distinximus in vegetabilia & mineralia; non quatenus vegetabilia ex vegetabilibus, & mineralia ex mineralibus tantum essent componenda, sed omne menstruum, quod caret acido manifesto, absque ebullitione & motu agens, id vegetabile dicitur, licet mediante Vini phil. spiritu ex meris animalibus vel mineralibus componatur. Contrà Menstruum fit minerale, quam-primùm acidum manifestum vel spiritui Vini philosophici, vel menstruo vegetabili fuerit commixtum, jam enim ratione aciditatis superadditæ corpora violenter & cum effervescentia dissolvit. Ambo genera subdivisi in simplicia & composita, ne verò ac si simplicia ex paucioribus ingredientibus essent composita, sed quia simplicioris vel minoris sunt virtutis. Menstrua simplicia minùs, composita verò magis corpora tingunt in iis dissoluta.

I. Genus.

D E

Menstruis Vegetabilibus.

I. G E N U S.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Vino Philosophico tantum.

1. *Cœlum, Essentia sive Spiritus Vini Lullii, descriptum can. 1. dist. 1. libr. de quintâ Essentiâ.*

Re. **V**INUM rubeum vel album, & sit de meliori, quod poterit reperiri, vel saltem capias vinum, quod non sit acetosum quovis modo; hujus neque parum neque nimium, & destilla aquam ardentem, sicut consuetum est per cannas brachiales æneas, & postea rectifica illam quater ad majorem rectificationem. Sed dico tibi, quod ter sufficit rectificari, & benè claudere, ut spiritus comburens non exhalet, quia in hoc quàm plures erraverunt usque ad septies arbitantes rectificari. Est autem tibi, fili mi, signum infallibile, postquam videris, quod Saccharum madefactum in illâ, positum ad flammam, comburatur, ut aqua ardens. Postquam autem sic habueris aquam præparatam, tu habes materiam, de quâ quinta Essentia trahitur ad actum, quæ est una principalis, de quâ intendimus in libro hoc. Accipe igitur illam, & pone in vase quod circulationis appellatur, vel in pellicano, quod dicitur vas Hermetis, & claudè fortissimè foramen cum olibano vel mastiche molli vel vivâ calce, mixtâ cum ovorum albumine, & ponas in fimo calidissimo per sui naturam, aut in Vinaciâ, quibus nullus calor per accidens diminuitur, quod fili facere pòtes, si in quantitate

B

magnâ

magnâ posueris de quâlibet istarum rerum ad angulum domûs, quæ quantitas sit xxx onera. Hoc esse oportet, ut calor non deficiat vasis, quia si calor deficeret, corrumpetur Aquæ circulatio, & quod quærimus non fieret, sed si calor continuus ei administratus fuerit per continuas circulationes, nostra quinta Essentia separaretur in calore cœli, quod videri potest per diametralem lineam, quæ partem superiorem, scilicet quintam Essentiam dividit ab inferiori, scilicet à fœcibus, quæ sunt in colore turbido. Factâ per multos dies in vase Circulationis aut in vase Hermetis continuatione Circulationis, aperies foramen, quod cum dicto clausore obstruxisti, & si odor mirabilis exeat, ita ut nulla mundi fragrantia ei comparari valeat, in tantum, ut vas positum ad angulum domûs, miraculo invisibili trahat omnes intrantes ad se, aut vase posito supra turrim trahat omnes aves, quibus odor nares attigerit, ita ut circâ se stare faciat. Tum habebis, fili, nostram quintam Essentiam, quæ aliter dicitur Mercurius Vegetabilis, ad tuum libitum, ut applies in Magisterio Metallorum transmutationis. Quod si non inveneris influxum attractionis, reclude vas, ut prius, & pone in loco prius assignato, & stet ibi donec consequaris signum prædictum. Hæc verò quinta Essentia sic glorificata non habebit illum odorem, nisi corpus sit dissolutum in eâ, nec habebit illum ardorem in ore tuo sicut aqua ardens; hæc quidem vocatur à philosophis Clavis totius artis philosophiæ & tam Cœlum, quàm nostra quinta Essentia, quæ pervenit ad tantam sublimitatem, ut cum eâ per se solum, vel cum stellis terrenis faciat operator hujus operis miracula supra terram.

Annotationes.

INter Adeptorum Dissolventia nullum, absque Mercurio Vegetabili, sive Vini philosophici spiritu confectum esse, probabunt sequentia 24 Menstruorum genera, est enim eorum omnium basis, initium & finis: Imò ipse est juxta varios & distinctos Virium suarum gradus, modò menstruorum minimum, modò omnium maximum. Minimum & debilissimum est, quatenus simplici unctuositate suâ unctuosas tantummodò dissolvat Vegetabilium partes, residuas vero minùs oleosas sibi que heterogeneas vel respuat, vel relinquat intactas: fortissimum sit, quò magis atque magis rebus aridis tem-
peramus.

peramus ejus unctuositatem, ita enim rebus etiam arido-oleosis, aridisque puris redditur homogencum. Ob quam homogeneitatem Adeptorum Menstrua differunt à Communibus, eò quòd ratione dictæ homogeneitatis permaneant cum rebus dissolutis, & non separentur; imò augmententur ab eis, minime verò saturentur; transmutentur & colliquescant in tertium quid; adeoque non recedant immutata absque virium suarum diminutione; vel illæsa in pristinis viribus. Menstruorum permanens homogeneitas cum rebus dissolvendis in causa est, quòd cum menstruis Vegetabilibus simplicibus Essentiæ, iisdem verò compositis Magisteria fiant; adeoque hæc fortius operantur, illa debilius. Hæc ipsa est; ut verbo comprehendam omnia, quæ varia tam variis gradibus inter se distincta nobis exhibet Menstruorum genera, jam describenda, nostrisque illustranda Annotationibus.

Verum ut facilius Recepta sequentia & me ipsum quoque intelligatis, præmonere quædam de hujus spiritus Vini Natura & proprietate necessarium existimavi, ne de re non satis intellecta sinistra judicetis.

Imprimis admonendi sumus, ut ne Spiritum Vini communis, utcumque rectificatissimum, accipiat pro Vini phil. spiritu, ita enim sequentia omnium Menstruorum Recepta erronea fierent & seductoria. Opus erat nobis (inquit Zacharias,) excellentissimâ Aquâ vitæ pro dissolutione marcæ aut libræ semis auri; generosissimi Vini vas magnum emimus, ex quo per pellicanum, ingentem copiam ejus Aquæ Vitæ sæpius rectificatæ, pluribus vitreis vasis ad hoc emptis paravimus. Post modum auri nostri, prius integro mense calcinati, marcâ unam; & quatuor marcas Aquæ Vitæ posuimus in duo vasa vitrea, retorto uno in aliud intrante, signatis & ambobus collocatis, in duabus magnis fornacibus rotundis. Emimus etiam carbones pretio triginta coronatorum unicâ vice, ad ignem subtus continuandum integro quidem anno. Construxissemus ignem ad infinitos annos, priusquam (ut Receptum pollicebatur) congelatio facta fuisset in fundo vasorum, non præcedente solutione. Non enim operabamur in debitâ materiâ, nec erat ista solutionis Aqua vera, quæ aurum nostrum dissolvere debet, ut ab experienciâ patuit. pag. 783. Volum. 1. Theat. Chym. Ripleus de eodem vos admonet, qui, aliqui arbitrantur, inquit, quòd hic ignis (igneus hic Vini Philosophici spiritus) extrahitur à Vino juxta

modum communem, & quod rectificetur per crebras destillationes, quousque ejus phlegma aqueum, quod impedit potentiam igneitatatis ejus, prorsus ab eo auferatur. Verumtamen quando ejusmodi Aqua, quam fatui spiritum purum vocant, etiam si centesies rectificata projiciatur super calces cujuscunque corporis, quantumvis bene preparati, nihilominus videmus, quod reperitur debilis & insufficiens ad actum dissolutionis corporis cum conservatione suæ formæ & speciei. *Cap. 2. suæ Medullæ phil.* Vinum est calidum, (*pergit paulò inferius*) sed est aliud multò calidius, cujus tota substantia propter abundantiam suæ aëritatis facillimè inflammatur ab igne, & Tartarus hujus unctuarii humoris crassus est, nam ita dicit Raymundus: ille Tartarus est nigrior, quàm Tartarus ex nigris uvis Catalonia, quocirca vocatur Nigrum nigrius nigro, & propterea quod hæc humiditas est unctuosa, ideò melius convenit cum unctuositate metallorum, quàm spiritus ex Vino extractus, quia ejus virtute liquefactivâ metalla in aquam liquefiunt, quam quidem operationem spiritus Vini (*Communis*) perficere non potest, qui quantumcunque fortis fuerit, nihil aliud est quàm aqua clara cum aquâ quadam phlegmaticâ admixta; ubi contrario modo in hoc nostro spiritu unctuario destillato, non reperitur omninò ulla aquositas phlegmatica. Cæterum quia hæc res rarò reperitur in partibus nostris, aliisque regionibus, ideò Guido Montanor Græcus Philosophus invenit aliam humiditatem unctuosam, quæ natat super alios liquores, quæ quidem humiditas oritur à Vino; ad hujus cognitionem Raymundus & Arnoldus & quidam Philosophi alii pervenerunt, sed quomodo obtineri posset, tacuerunt.

O tortas adeò mentes! assuetaque falli
 Artificum vario rerum per inania ductu
 Pectora! cum duris quid mollia vina metallis?
 Aptæ epulis, atque aptæ bibi suavissima vina?
 Hic tamen expressam prælis torquentibus uvam
 Accipit, & phialæ postrema in parte reponit,
 Cujus in extremo rostrum connectitur ore, &c.

Ita satis facetè Poeta & adeptus Augurellus canit lib. 2. Chryf. pag. 206. Vol. 3. Th. Chym.

2. Ne loco Vini phil. spiritus accipiat oleum aliquod etiam si centesies rectificatum. Omnia enim Oleosa, siue destillata siue expressa, naturalia vel artificialia per se, magis tamen rebus aliis, utpote alcalibus, acidis, &c. permixtis, destillando, digerendo, &c. in balneo, fumo, vapore, &c. sunt crassa, picea, imò tandem arida, insipida, carbonis instar nigra, & interdum, lateris instar, ignis excandescientiam sustinentia; quod vobis signum est manifestum, ea indigere potius solvente quàm esse solventia.

3. Necessarium est, ut observetis, Vini phil. spiritum apparere in forma duplici: Vel olei instar super omnes natantis liquores. Vel spiritus Vini communis instar (ad cuius naturam aliquando proximius accedit, unde etiam ob analogiam suam mutuatur nomen) aquosis liquoribus, minimè quidem innatantis, sed his & phlegmati proprio commiscibilis, separabilis tamen simplici destillatione, quatenus facile hoc modo sua post se relinquat phlegmata: is verò sic rectificatus, flammæque accensus, si totus comburatur, commune cum communi spiritu nobis administrat perfectæ rectificationis signum; attamen non duo sed unus tantum est, subtilitate differens, & seipso purior spiritus. Quæ ut probem, necesse non est, eò quòd nobis occurrent exempla in singulis ferè descriptionibus Menstruorum Vegetabilium.

4. Tandem distinguendum est, inter Vini Philosophici spiritum primarium & secundarium, Patrem & Filium. Primarius in sui præparatione requisivit Laborem Sophiæ, opus totius Chymicæ adeptæ secretissimum, difficillimum, periculosissimum, &c. Secundarius cum priori spiritu facile conficitur juxta Chymicæ adeptæ regulam: Essentia Essentiam, & Magisterium Magisterium conficit. Differunt ordine non naturâ; Ambo sunt unius Virtutis, licet diversæ præparationis, hic enim, ut modo dictum est, facilioris est; ille difficilioris; Ambo Essentiæ sunt, prior artificialis, alter naturalis, inde in Medicinis inæqualis, licet in Chymia ut menstrua sunt, consimiles, at facile distinguuntur ab invicem per sua epitheta. Primus nomina hæc generaliora habet, Essentia Vini, Alcohol Vini, Mercurius Vini, Vinum Vitæ, Vinum salutis, Aqua Vitæ, Aqua ardens, Vinum adustum, Vinum sublimatum, &c. cujus Exempla habebitis in hisce & ejusmodi Receptis. R. Auri laminas ac per Essentiam Vini resolvantur in liquorem. Paracels. in descript. Auri diaphoretici. Libro 3. de malè curatis. R. Silices, & illos solve in Essentia Vini,

Vini, velut sal in aqua, &c. *Par. in descript. Essentiae salicum cap. 18. de morbis Tartar. pag. 327.* R. Croci solis, Alcool vini correcti, &c. *Par. in descript. Tinct. croci solis, libr. de præparat. pag. 81.* Alcool vini exsiccati vel correcti est, inquit Paracelsus, quando superfluitas vini secedit, & Vinum ardens superest siccum, exustum, sine adipe aut pinguedine nullos faeces in vase relinquens, pag. 507. *Sed de hoc plurima habebitis exempla præsertim libro sequenti de Medicamentis.*

Secundarius Vini phil. spiritus his nominibus generalioribus sua annexa habet cognomina, originis suæ radicem indicantia cuius sequentia sint vobis pro Exemplis Recepta. R. Solis foliati scrupulos quatuor, Alcool Vini de pino, de melissa ana, &c. *Parac. in descript. Balsami solis, pag. 90. chyr. major. Extractio Mumiae sit per commixtionem ejus cum Essentia Vini ex chelidonia sumpti, &c. Parac. in descript. Tincturæ Mumiae, cap. x. libr. 3. de vita long. pag. 65.* R. *Essentiam Vini ex chelidonia, Mercurium saturninum, &c. Parac. libro 8. cap. 10. de Tumoribus, pustulis, pag. 138. chyr. Major in hisce & ejusmodi Receptis per Alcool vini de pino, melissâ, chelidoniâ, &c. secundarium intelligit Vini phil. spiritum, sive earum rerum Essentiam, spiritu priori confectam, quod & probatur ex cap. 5. libri. 3. de vita longa pag. 63. ubi Paracelsus herbarum Essentias nuncupat Elixir Vitæ vel Vinum Salutis ex hac vel ista herbâ confectum, quod, inquit, exemplo melissæ innotescet.* Digere Melissam (cum primario vini phil. spiritu) Philosophico mense in Athanar, deinde ita separa, ut duplata elementa seorsim appareant, & continuo elucescet quinta Essentia quæ Elixir vitæ est, in Nepitha acerba, in Lolio lutea, in Tincio nigricans, in Lupulo tenuis & alba, in Cuscuta austera, in aliis similiter, judicandum juxta experientiae præscriptum. Porro extracto spiritu isto & ab altero separato; ecce Vinum salutis (*Essentiam Melissæ*) in quo Pseudo-philosophi aliquot secula obnixè laboraverunt, nihil tamen unquam sunt assequuti. Et bona pars eorum qui Raymundum sunt secuti (*sequi voluerunt secundum literam intelligentes Vinum rubeum vel album*) aliquot dolia Vini relevârunt dum elicerent quintam Essentiam Vini, nihil prorsus deprehenderunt præter Vinum adustum, quo perperam pro spiritu Vini usi sunt, ita sufficit admonuisse spagyrum, qua ratione herbis quinta Essentia insit.

Non ex Vegetabili tantum, sed animali etiam Regno hic duplex tam primarius quam secundarius confici potest Vini spiritus. Ita legitur de Aqua vitæ & phlegmate Vini Lotii in experimento XVI. Lullii & in Paramiro Paracelsi pag. 57. Multi sedulo laborarunt, ut in homine reperirent ejus sanitatem, Aquam Vitæ, Lapidem Philosophorum, Arcanum, Balsamum, Aurum potabile & similia. Quod rectè fecerunt, nam ista omnia in isto latent, ac in externo mundo quoque consistunt. Ita etiam apud eum extat Liquoris Carnium descriptio, pag. 505. R. Liquoris de Carne uncias sex, Mumia, &c. Hic per liquorem intelligit Vinum Carnis, quod ex ipso probatur Paracelso, dicente: Ubi & juxta hoc notandum est, quod Vinum Melissæ in asthma te secretum existat, observandum hic etiam est, hoc per pulmonariam non herbam sed liquorem, hoc est, Vinum, in hac cura locum habere. Quibus in verbis Liquor & Vinum Pulmonariæ synonyma sunt. Ita in libro 8. de Tumoribus cap. 3. per liquorem Hermodactilorum, & cap. 9. per liquorem Melissæ. Et libr. 9. cap. 4. per liquorem Parthenionis, Et cap. 5. per liquorem Bdellii, &c. eorum omnium Vina sive Essentiæ intelligi debent. Quamquam ex arido mineralium Regno neque primarius neque secundarius produci possit spiritus, (sunt quidem quædam purè oleosa, ut oleum Petræ, Naphthæ, Carbonum fossilium, succini, Agathis, &c. Quæ pro hujus Regni reputantur indigenis, quorum tamen oleositas tam parùm à Vegetabilium & Animalium unctuositate differt, ut metallicum haud dici mereatur) nihilominus eandem ob causam, quâ Vegetabilium Essentiæ & liquores dicuntur Vina, Essentia Regni Mineralis quoque aliquando dicitur liquor & Vinum Mineralium, ita liquor sive Essentia Vitrioli sive Cupri dicitur Vinum Metallum primi, cap. XII. libri 3. de vita longa pag. 65.

Nunc præmissorum horum lumine instructi propius accedamus ad vini Lulliani spiritum; quem inveniemus olei instar super phlegmata sua natantem, ex Aqua vitæ non vulgi, sed philosophicâ circulando ortum. Verum cum reliquæ essentiæ omnes conficiantur mediante Essentiâ quâdam; hæc prima Vini Essentia sola, propriis viribus emergi debet ex fæculentiis & impuritatibus suis; hinc vini phil. (rubei vel albi) confectio totius secretioris chymicæ opus reddit difficillimum & secretissimum, de quo ex professo, Nutu Dei, libro speciali (videlicet quinto) scripturi sumus. In præsentem constituimus

constituimus hujus Vini usum prosequi in menstruorum Confectionibus, ubi Aquam vitæ reperimus menstruorum omnium primum & debilius, quod redactum circulatione solâ in oleum, redditur seipso multò excellentius. Lullii Receptum satis clarum est, nihilominus id aliorum adeptorum Receptis confirmare saltem, si non illustrare consultum duximus. Johannes de Rupefciffa, Lullii discipulus distinctionem primam libri Essentiæ sui magistri, tantum æstimavit, ut hanc parumper alterando suam fecerit, is Vini philosophi spiritum descripsit hoc modo.

2. *Essentia, Anima, seu Spiritus Vini Johannis de Rupefciffa descripta cap. V. libri de quinta Essentia.*

NON reputes me mendacium protulisse, quia quintam Essentiam nominavi aquam ardentem, & dixi, quòd nemo hodiernorum philosophorum & medicorum pervenit ad eam, cum Aqua ardens communiter inveniatur ubique: quia verum dixi pro certo. Nam Magisterium quintæ Essentiæ est occultum, & non vidi nisi unum comprobatissimum theologum, qui intelligeret quicquam de secreto & Magisterio ejus: & assero pro vero, quòd quinta Essentia est Aqua ardens, & non est aqua ardens. Et Deus Cœli ponat prudentiam in corde Evangelicorum virorum, pro quibus fabrico librum istum, ut non communicent cum reprobis hoc venerandum Dei arcanum. Ecce modò aperio tibi veritatem. Non accipies Vinum nimis aquosum, nec vinum nigrum, terrestre, insipidum, sed vinum nobile, jucundum, saporosum, & oderiferum, melius quàm inveniri possit: & distilla eum in cononibus totiens, donec feceris meliorem aquam ardentem, quam scias facere, ut puta à tribus vicibus usque septies eam destilles: & hæc est aqua ardens, ad quam hodierni medici non pervenerunt. Hæc aqua est Materia, de qua extrahitur quinta Essentia, quam intendimus principaliter in hoc libro. Quia postmodum tuam nobilem aquam habueris, fabricari facies in furno vitrariorum unum destillatorium tale: totum integrum ex una pecia, cum uno solo foramine superius, per

per quod ponetur & extrahetur aqua. Vides enim sic mirificè instrumentum formatum, ut illud, quod virtute ignis ascendit, & distillatur in vas per canales brachiales, iterum reportetur, ut iterum ascendat, & iterum descendat continuè die ac nocte, donec aqua ardens in quintam Essentiam per Dei voluntatem cœlitus convertatur. Et est intellectus operationis in hoc : Quoniam melior aqua ardens, quæ possit fieri, habet adhuc mixturem materialem quatuor Elementorum, ideò ordinatum est divino spiraculo, ut per continuas ascensiones & descensiones separetur quinta Essentia quam quærimus à corruptibili compositione quatuor Elementorum, & hoc fit, quia istud, quod secundo & sæpe sublimatur, est magis subtile & glorificatum, & à corruptione quatuor Elementorum separatum, quàm quando solum una vice ascendit & sic usque ad mille vices, & per continuum ascensum & descensum quod sublimatur, ad tantam altitudinem Glorificationis venit, ut sit compositum incorruptibile ferè, sicut Cœlum & de natura Cœli, & ideò quinta Essentia appellatur; quia ita se habet ratione corporis nostri, sicut Cœlum ratione totius Mundi, ferè eo modo, quo Ars potest imitari naturam, per quoddam simile propinquum & connaturale.

Factâ igitur per multos dies in vase Circulationis, circulari destillatione, aperies foramen vasis quod est in capite, quod quidem sigillatum fuisse supponitur cum sigillo composito ex luto Sapientiae, facto ex farinâ subtilissimâ, & albumine ovi, & ex papyro humidâ diligentissimè carminativâ & mistâ, ne ullo modo unquam respirare possit; & cum foramen aperueris, si odor, qui supermirabilis esse debet, ita ut nulla mundana fragrantia ei valeat adæquari, qui videbitur descendisse quasi de sublimitate gloriosissimi Dei, in tantum, ut si fuerit vas positum in angulo domûs, ex fragrantia quintæ Essentiæ (quod mirabile & summe miraculosum est:) attrahat ad se vinculo invisibili universos intrantes: tunc habes quintam Essentiam, quam audivisti, ad quam nulli hodiernorum Philosophorum & Medicorum quod potuerim scire, pervenerunt, nisi ille quem excepi supra.

Quod si non inveneris odorem & influxum attractionis hominum, sicut dixi, sigilla vas sicut prius, & reduc ad calorem superius descriptum, ut per sublimationes & circulationes pervenias ad optatum, videlicet ut hanc quintam Essentiam sic

Glorificatam invenias in odorem inæstimabilis fragrantiaë & odoris mirificè Glorificati; & influxum attractionis supra expressum: & non solum ut mirificè redoleat, sed etiam ad quandam incorruptibilitatem plenius se reducat; non habebit illum ardorem in ore tuo, quem habet Aqua ardens, nec illam humiditatem, id est, talem aqueitatem fluentem, quoniam acutus ardor aquæ ardentis, & ejus aquea humiditas per sublimationes & circulationes penitus corrumpitur, & terreitas remanebit separata in fundo: Et tam Cælum quàm stellæ, ex quibus hæc nostra quinta Essentia est composita ex materia & forma, non sunt sicut illa, quæ est composita ex quatuor Elementis, sed est ibi materia valdè modica, glorificata in tantum usque ad summum, nobili forma impletum, ut potentia materiæ ad ullam formam aliam aspirare non possit, & sic remanet incorrupta, donec jussu Creatoris compositio destruat. Nec quinta Essentia, quam quærimus, ad incorruptionem Cæli omninò reducitur, sicut nec artificium adæquatur naturæ; sed tamen incorruptibilis est respectu compositionis factæ ex quatuor Elementis; quoniam si esset omninò incorruptibilis, sicut Cælum, perpetuaret omninò Corpus nostrum, quod fieri prohibet conditor naturæ Dominus Jesus Christus. Jam multum aperui tibi de secreto, ad Gloriam immortalis Dei.

Paracelsus suam extrahit Vini Philosophici Essentiam non ex Aqua ardente, sed ex ipso Vino Philosophico, ita.

3. Spiritus Vini Paracelsi.

Descrip Cap. IX. Libri Tertii de Vita longa, pag. 64.

Digere Vinum pellicano infusum fimo equino, idque bimestre spatium continuò, videbis adeò tenue ac purum, ut pinguedinem quandam, quæ Spiritus Vini est, in superficie ultrò eliciat. Porro quicquid sub hac est, Phlegma citra omnem Vini naturam existit. Pinguedo autem sola Phialæ inclusa & per se digesta summæ energix est ad Vitam longam.

Guido

Guido sequenti usus est methodo, parùm differenti a Paracelsica.

4. Essentia Vini Guidonis. Descripta pag. 1. Thesaur. Chiim.

Rc. **V**inum Album, vel Rubeum quod melius est, destilla ex B. usque dum materia remaneat in Mellis consistentia; quam in duas partes divisam in cucurbita duplicata, cum destillato liquore permisce, iterumque conjunge, & peractâ sex septimanarum digestionem innabit Oleum Viride, quod separa per tritorium.

Ex Receptis sequentia observamus notatu digna.

1. *Vinum Rubeum vel Album non commune esse, sed Philosophicum; istudque esse unicum istud, quod in quatuor hisce Libris obscurum est, non juxta literam, sed per Analogiam intelligendum; at Aqua ardens, Aqua Vitæ, Spiritus vel Essentia Vini Philosophici nomina propria sunt.*

2. *Aquam ardentem Vini Phil. in aliquibus convenire cum Spiritus Vini communis proprietatibus; videlicet, destillando ille præcedit Phlegma suum. Rectificatur, ut communis, à Phlegmate suo. Tandem rectificatus cognoscitur comburendo linteam, saccharum, &c.*

3. *Aquam ardentem hanc circulando indies amittere humiditatem & acuitatem, tandemque redigi in Oleum supernatans, Vini Phil. Essentiam & Spiritum. Sed quis unquam redegit communem Spiritum Vini, vel Aquam Vitis, solâ Circulatione in Oleum? Quis inquam Oleum istud continuatâ Circulatione redegit ad siccitatem? Ita ut salis instar volatilis sublimari queat, mediante igne satis forti, uti Isaacus se expertum esse testatur in Descriptione sui Lapidis Vegetabilis, de quo inferiùs Libro Tertio.*

4. *Vini Oleum vel Essentiam variis & diversis modis confici posse ex Vino Philosophico.*

5. *Juxtâ Methodi varietatem non solum tempus variari, sed etiam odorem, colorem, &c. ipsius Essentiæ. Lullii Essentiæ*

instar Cæli, id est, Lazurini coloris est ; Oleum Guidonis est viride.

6. *Odorem non habere adeò fragrantem, nisi in se habeat Corpus dissolutum, præsertim Metallicum vel Minerale.*

7. *Cælum hoc, menstruorum omnium primum, medicamen etiam esse & dici Essentiam vel specificum ad vitam longam.*

8. *Cælum dici ob varias causas à Lullio.*

Primò, Quoniam Cæli instar contraria operatur.

Nostrium Menstruum Vegetabile, inquit Lullius, Cœleste animal, quod dicitur quinta Essentia, carnes à corruptione conservat, Elementativa confortat, juvenus pristina per ipsam restauratur, Spiritum vivificat, crudum digerit, rarum indurat, induratum rarificat; macrum impinguat, pingue debilitat; inflammatum infrigidat, infrigidatum inflamat; humidum desiccatur, siccum humectat quoque; una & eadem res contrarias potest Operationes. Actus unius rei diversificatur secundum naturam recipientis, sicut calor solis qui contrarias Operationes habet, quia lutum desiccatur & ceram liquefacit, actus tamen solis unus est in se, neque in se contrariatur.

Secundò, Quoniam Cæli instar omnium rerum formas recipit.

Sicut forma universalis (Cælum Macrocosmicum) habet appetitum ad omnem formam, sic quinta Essentia (Vini Phil.) ad quamcumque complexionem; ex quo evidenter patet, quod quinta rerum Essentia illius dicitur esse complexionis, cui adjungitur, si calidis adjungitur calida, si frigidis frigida, &c. Hanc ergò Philosophi vocaverunt Cælum, quoniam sicut Cælum influit in nobis aliquando calorem, aliquando humiditatem, &c. Sic quinta Essentia in corporibus humanis ad Aristæ placitum, &c. *Distinct. 1. Libri Essentiæ.* Huic Cælo applicamus stellas suas, quæ sunt Plantæ, Lapides, & Metalla, ut communicent in nobis vitam & salutem. *Ibidem.*

Tertiò Quoniam Cæli instar omnia movet de potentia in Actum.

Propterea Cælum seu noster Mercurius est causa & principium movens C. (C) (Metalla) de potentia ad Actum. Et in isto passu cognoscit intellectus artistæ, quod D. (Cælum nostram) actionem habet super C. & (C) regens & gubernans, & reducens in Actum, quemadmodum Cælum illud quod existit in rebus Elementalibus, motu proprio deducit in Actum, &c. nam ipsum dicimus Cælum ratione sui motus, quoniam sicut Cælum

Cœlum superius movet universalem formam & primam materiam, & Elementa, & sensus, ad componendum Elementata individua; ita D movet C & (C) & quatuor Elementa ad M. (*Sulphur Naturæ seu Mercurium Phil.*) vel ad Q. (*Tincturam*) *Distinct. 3. de quarto Principio Libri Essentiæ.*

Quartò *Quoniam Cœli instar incorruptibile est.*

Aqua Vitæ est anima, & Vita corporum per quam Lapis noster vivificatur, ideo Cœlum & quintam Essentiam ac Oleum incombustibile & aliis infinitis nominibus eam nominamus: quoniam incorruptibilis est ferè, ut Cœlum, in continua sui motus circulatione. *Pag. 145. Elucid. Testam.*

Quintò *Quoniam Cœlestini coloris & claritatis est.*

Cœlum seu noster Mercurius est quartum principium in arte, & significatum est per D coloris lazurini & lineæ ejusdem coloris, & per istum colorem significatur, quod est Cœleste, & de natura Cœlesti, ut diximus superius in ejus descriptione. *Dist. 3. Libri Essentiæ.*

Johannis de Repuescissa *Essentiam vocat Cœlum humanum ob sequentes rationes.*

Oportet rem quærere quæ sic se habeat respectu quatuor qualitatum, quibus compositum est Corpus nostrum; sicut se habet Cœlum respectu quatuor Elementorum: Philosophi autem vocaverunt Cœlum quintam Essentiam respectu quatuor Elementorum, quia in se Cœlum est incorruptibile & immutabile, & non recipiens peregrinas impressiones, nisi fieret jussu Dei. Sic & res, quam quærimus, est respectu quatuor qualitatum Corporis nostri, quinta Essentia, in se incorruptibilis sic facta non calida sicca cum igne: nec humida frigida cum Aqua: nec calida humida cum aere: nec frigida sicca cum Terra: sed est Essentia quinta, valens ad contraria, sicut Cœlum incorruptibile, quod, quando necesse est, influit qualitatem humidam, aliquando calidam, aliquando frigidam, aliquando siccam. Talis est Radix Vitæ Essentia quinta, quam creavit Altissimus in naturâ, ut possit supplere necessitati Corporis usque ad illum ultimum terminum, quem Deus constituit Vitæ nostræ. Et dixi, quod quintam Essentiam creavit Altissimus, quæ extrahitur de Corpore naturæ creatæ à Deo cum artificio humano, & nomina-

bo eam tribus nominibus suis à Philosophis sibi impositis : Vocatur Aqua ardens, Anima Vini, seu Spiritus, & Aqua Vitæ. Et quando tu voles eam occultare, vocabis eam quintam Essentiam, quia hanc ejus naturam, & hoc nomen suum, summi Philosophi nemini pandere voluerunt, sed secum veritatem sepeliri fecerunt : Et quod non sit humida sicut Elementum Aquæ, demonstratum est, quia comburitur, quod aquæ Elementari repugnat. Quod non sit calida & humida sicut aer, declaratus, quia aer siccus quâcunque re corrumpitur, sic paret in generatione araneorum & muscarum : Sed ista semper incorrupta manet si clausa à volatu servetur. Quod non sit sicca & frigida sicut Terra demonstratur expressè, quia summè acuit & summè calefacit. Quod autem non sit calida & sicca, sicut ignis demonstratur ad oculum ; quia calida infrigidat, & calidos morbos minuit & annullat. Quod autem incorruptibilitati conferat, & à corruptibilitate præservet, demonstrabo ex Experientia assumpta : quoniam si quæcunque avis, aut carnis frustum, aut piscis infundatur in ea, non corrumpetur quamdiu permanebit in ea ; quanto magis ergò carnem animatam & vivam Corporis nostri ab omni corruptione servabit ? Hæc quinta Essentia est Cælum humanum, quod creavit Altissimus ad conservationem quatuor qualitatum Corporis humani, sicut Cælum ad conservationem totius universi. Et scito pro certo, quod Philosophi hodierni & medici ignorant omninò hanc quintam Essentiam & veritatem & virtutem ejus : Sed ego auxilio Dei, inferius revelabo tibi magisterium ejus. Et huc usque docui te rem secretam, quintam Essentiam, id est, Cælum humanum. *Cap. 2. Libri Essentiæ.*

9. Tandem Receptis hisce clavis plurima illustrari obscuriora aliis à nemine intelligibilia.

II. Genus.

II. GENUS.

*Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu
Vini Phil. & Vegetabilibus calidissimis,
Herbis Floribus, Radicibus, &c.
Oleos.*

5. Anima Metallica, seu Lunaria Cœlica Lullii,
*Descripta in Composit. Animæ Transmut. pag. 193.
Vol. 3. Theat. Chym.*

Primò scias, quòd Materia nostri Lapidis seu omnium Lapidum Philosophorum atque virtuosorum, qui per artificium generantur vel componuntur, est Anima Metallica, & menstruum nostrum rectificatum & acuatum, seu Lunaria Cœlica, quæ apud Philosophos vocatur Mercurius Vegetabilis, ortus à Vino Rubeo vel Albo, ut clarè patet, & clarè demonstratum existit divinitus revelatum in Figura individuum distinct. 3. Libri quintæ Essentiæ, &c.

Sed tamen Oportet prius nostrum menstruum per Magisterium à morte, id est, sordibus Vini & Phlegmate extrahere per officium Alembici, & acuari in destillatione cum Vegetabilibus pertinentibus: quæ sunt, Apium Sylvestre, Squilla, Solatrum, Carduus, Oliandrum, Piper Nigrum, Euforbium, Viticella seu Flammula, & Pyrethrum, omnium ana & pulverisata. Ex altera parte ipsum menstruum rotetur continuè spatio decem dierum in fimo calido aut Balneo Mariæ.

Annotationes.

Unctuosus Vini Phil. Spiritus non nisi unctuosas extrahit naturales Essentias Vegetabilium, ut inferius observabimus.
Libro

Libro de Medicamentis. Essentias ita extractas, ut & cætera Oleosa cruda sive expressa & destillata utriusque regni, Animalis & Vegetabilis, hic Vini Spiritus per simplicem digestionem dividitur in duas partes distinctas, duo Olea sive pinguedines, quarum una rei Essentia est, altera Corpus. Essentiam ita Confectam Spiritum Vini secundarium superius nominavimus. Essentiæ ambæ, hæc per divisionem, & illa per extractionem præparatæ per longiorem digestionem cum prædicto Vini Spiritu unum fiunt. Nam quæ unius & ejusdem sunt puritatis, & symbolicæ naturæ, commiscetur facili & inseparabiliter; adeoque Essentia per Essentiam Confecta, eidem Essentiæ jungitur. Et si ulterius protrahamus digestionem, tandem pinguedinum alterutra, Corpus videlicet minus Oleosum, proptereaque relictum hæctenus, recipitur in naturam symbolicam, ob cujus admixtionem, non solum multiplicatur Spiritus, sed imò particulis hujus Corporis minus Oleosi ad ariditatem vergentibus, ad Aridorum dissolutiones aptior redditur, de quo modo agimus in dicto Recepto, cujus præscriptione Oleum ex Vegetabilibus Oleosis destillando unà cum Vini Phil. Spiritu prolectum, circulatur in Magisterium (sive Essentiam duplicem, naturalem & artificialem, de qua inferius suo loco) quo Spiritus Vini multiplicatur, & aridis magis homogeneus redditur. Idem extat Menstruum, sed Paulò aliter descriptum in Magia Naturali pag. 358. Sic,

Rc. Nigrum nigrius nigro, & ex eodem decem vel octo partes destilla in vase vitreo, & in prima destillatione solum recipies dimidiam partem, hanc iterum destilla, & hujus recipe quartam partem, & tertia destillatione recipies quasi totum, & sic destilla illam partem usque ad octo vel novem vices, & erit perfecta, sed non rectificata nisi in vigesima secunda destillatione. Rc. Hujus aquæ partem quartam Libræ unius, & eandem acue destillando cum Vegetabilibus, quæ sunt Apium Sylvestre, & sic de cæteris aliis, de quibus dictum est supra in Anima transmutationis in Capitulo, quod incipit: Sed tamen oportet, &c. Et postea pone in vase Circulationis in fimo calidissimo, vel in Vinaria sub conservatione specierum. Quæ Aqua est etiam una de rebus, sine quibus nihil potest fieri in Magisterio hujus artis.

Menstruum, quod à morte Vini per Officium alembici extrahi, dictis Vegetabilibus acui, & tandem circulari debet, ipse Vini Phil.

Phil. Spiritus est, qui ita per hos exaltatur gradus, ut meritò à Lullio vocetur materia omnium Lapidum Philosophorum & virtuosorum (id est, Lapidum pretiosorum) Anima Metallica & Lunaria Cœlica quæ etiam vocatur Mercurius Vegetabilis, ortus à Vino Rubeo vel Albo.

Materia, ex qua hoc conficitur menstruum, vocatur Vinum in priori Recepto: Oportet menstruum extrahere à morte Vini. Sed in posteriori vocatur Nigrum nigrius nigro. His duobus à Lullio tertium additur Synonymum pag. 1. Test. Novissimi. R. Vinum Rubrum, quod liquorem Lunariæ & Nigrum nigrius nigro vocamus. Per quæ Synonyma nemo nisi stolidus commune intelliget Vinum; communis enim ex hoc destillatus Spiritus ad talia & tanta perficienda omninò insufficiens est, imò omnia Arcana secretioris Chymicæ, quibus describendis insudamus, unico hoc verbo literaliter intellecto prostituta essent omnibus, per Vinum ergò intelligitur Philosophicum secretum, omnibus inexpertis absconditum.

Oportet extrahere à morte Vini per officium Alembici: id est, Oportet toties rectificare, donec fiat purissimus absque sordibus & Phlegmate Vini, quod mors Spiritus vocatur à Lullio. Purgatur, inquit, de tota sua superfluitate & Phlegmatica materia corruptibili, quæ ipsius mors est, & quæ mortificat suum Spiritum, qui potestatem habet vivificandi suam Terram; purgetur ergò & separetur ab eo Phlegma corruptibile per subtile ingenium, quod tibi dicam. Quare? quia si non benè purgetur, nunquam Terra ejus bene albificatur, nec fiet matrimonium inter Corpus & Spiritum. Et sic tunc ille Spiritus nominatus est Spiritus Lapidis, in Apertorio.

Rectificationis Methodus in priori Recepto omissa describitur in posteriori, ut & in Epistola accurtatoria. Hanc Vini Phil. rectificationem non intellexit Sendivogius, uti apparet ex Epistolarum suarum sexta. Brux. 25. Martii 1646. ubi sic: Secundus articulus Pagesiani operis, Domine sodalis, extrahendi & subinde præparandi Mercurii modum Mysteriorum, magis quam par fuit, ex Authoritate Lulliana malè intellecta, aliorumque præceptis Philosophorum malè applicatis repetere conatur, dum per destillationem decimam partem suæ magnesiæ primò ascendentem, quasi solam utilem & verè Mercurialem substantiam, novem verò reliquas partes per continuationem distilla-

tionis prodeuntes, ut inutiles ejici jubet, ad hoc ut tandem dicta decima pars asservata, Terræ residenti post completam destillationem (quam Terram Sal Sulphurque Mercurii ineptè autumant) restituatur, & per repetitas cohobationes, inhumationes, digestiones, & sublimationes ab ipso descriptas uniantur; sed graviter hallucinantur, nam quod tradunt Authores de parte denaria Spiritum continente, deque inhumationibus propria in Terra, aliò refertur quàm extractioni & præparationi Mercurii, ut alibi aliquando demonstrabitur, nec ulla est adhibenda regula dictæ extractioni, & præparationi Mercurii, præter simplicem destillationem Magnesiæ, quâ Spiritus & Oleum simul eleventur ad siccitatem usque sæcum & separationem Spiritus ab Oleo, ejusdemque Spiritus rectificationem multoties repetitam. Sed hæc in modo agendi suo loco amplissimè dabimus.

Parifinus Lullii Discipulus corrigit Sendivogium, qui à Lullio hoc modo suum Vini Phil. Spiritum rectificare didicit, hoc modo:

Rx. A (Chaos, Mercurium nostrum Vegetabilem, in quo quatuor Elementa confusa inveniuntur. pag. 271. Vol. sexti Theat. Chym.) & pone in vase ad distillandum per Y (Balneum pag. 276.) & collige in hac destillatione temperata suum, B. (Spiritum Cælestem ardentem pag. 269.) continua illam destillationem cum hoc regimine & modo usque ad signa in nostro apertoriali significata, & usque dum cognoscas quod dictum B sit dissolutum & separatum de natura sua Elementalī, continuando hoc Magisterium usque ad quartam revolutionem. Deinde pone istam Cælestem materiam igneam in vas purum, & destilla lentè cum igne consueto, & accipe solummodò decimam partem. In secunda destillatione accipe dimidiam partem, & in tertia duas partes de tribus, & in quarta accipe quatuor partes de quinque partibus & ultrà. Tunc accipe postremam illam Aquam Cælestem & illam ter vel quater destilla cum regimine supradictò, capiendò totam sine aliqua separatione instituta. Hoc animadvertè, & necessitatem istius Mysterii & Fundamenti admirare, & intelliges qua ratione ignari & crassæ Minervæ homines pessimum panem conficiunt cum Pulchra & Optima farina, quia partem crassam cum subtili componunt; idem præsumptuosis Artistis accidit, qui sibi persuadent se pulchritudinem

nem quintæ Essentiæ nostræ reperire posse cum Spiritu exuberato negligenter depurato absque iusta puri separatione ab impuro. in *Elucid.* pag. 230. *Volum. 6. Theatri Chym.*

Quem tamen modum rectificationis tam exactè observare nulla mihi videtur esse necessitas; cum Spiritus rectificatio, quocunque etiam fiat modo, paucioribus vel pluribus cohobationibus satis sit bona, dummodo fuerit separatus à sordibus Vini, quod cognoscēs, inquit Lullius, quando comburit petiam lintei propter sui ardorem, hoc est, ut alibi clariùs, donec linteum Spiritu hoc madefactum, si accendatur, consumatur totum.

Hic rectificatus Spiritus destillando acuitur Vegetabilibus Oleosis in Recepto denominatis, quorum Olea sibi proxima facilè secum evehit, iisdem imprægnatur, & ariditate in iis contenta acuitur; neque tamen incumbit nobis, ut Vegetabilibus hisce solis, non aliis simul uti liceat: vel necesse sit, hæc omnia insimul miscere, quasi unum vel duo non sufficerent. Oleum cujuscunque Vegetabilis hîc nobis satisfaciet, vel ex Vegetabili eductum, ipso mediante Vini Phil. Spiritu: vel jam modò confectum & Spiritui Vini Phil. additum. Unam alteramve formulam pro hujus menstruorum generis confirmatione dabq; cujusmodi est,

6. Aqua Vitæ Paracelsi.

Descr. p. 508. Tomi I.

Rx. **A**lcool Vini exsiccati libras tres, foliorum Anthos, Macis, Lavendulæ ana unciam semis; Cubebarum, Caryophyllorum, Cinamomi ana uncias duas; Masticis unciam semis; Storacis utriusque ana drachmam semis; Doronici uncias tres; reduc in septimum Alembicum.

Aquam hanc Vini Phil. Spiritu confectam esse, præter Alcool Vini exsiccati, testatur usus sequens. Rx. Foliorum auri No. XX. Margaritarum non perforatarum, Granatorum, Rubinorum ana drachmam semis; reduc ad digestionem per mensem. Hujus Olei accipe grana tria vel quatuor cum Vino malvatico aut Aqua Majoranæ vel Salvix. Menstruum hoc Vinum Essatum vel Essentificatum est, sive Spiritus Vini Phil. Oleosorum ingredientium Essentiis imprægnatus, quo Aurum, Lapidesque pretiosos

dissolvit Paracelsus in Oleum sive Elixir nobilissimum, quod arcanum esse ait in superfluitate menstruorum, puta muliebrium. Hujus Aquæ descriptio, quia clara est, alieno lumine non indiget. Proponam igitur aliud Receptum magis obscurum.

7. Aqua Vitæ Paracelsi alia. Descript. p. 115. Chyr. min.

Rx. **A**quarum Melissæ, Rosarum, Cheiri, Salviæ, Balsami, ana libram unam; Piperum omnium, Cubearum, Zinziberis, Cinamomi, Masticis, Myrrhæ rubræ, Macis, Caryophyllorum, ana uncias duas, succi mellis libram semis. *Aquæ Vitæ rectificatæ libras quinque.* Digerantur omnia simul per novem dies, & postea separentur & in pellicano destillentur in Spiritum. Tandem ad hunc liquorem adde pomum tostum & fractum & simul unâ cum subsequenter aromatibus digerantur super cineres per tres dies, de qua sumantur grana quinque singulis diebus. *Aromata hæc sunt.* Rx. Cinamomi, Caryophyllorum, Macis, ana uncias duas; Cheiri, Anthos, ana unciam semis; Ambræ drachmas duas; Moschi grana quinque; Zibethæ drachmam semis; Zinziberis, Cubearum, Nucis Moschatæ ana unciam unam semis; Amomi drachmas duas; Zedoariæ uncias duas semis; Granorum Paradisi unciam unam semis. Post horum omnium digestionem separa, servâque vasis vitreis obstructissimis.

Ex ipsa dosi hujus præscriptionis liquet operationem esse merè Philosophicam, quod si enim per Aquam Vitæ intellectum voluisset vulgarem Spiritum Vini, omnino ridiculum fuisset propinare tantum quinque grana pro dosi.

Plura hujus generis nobis occurrunt menstrua, quæ tamen, cum parum à pristina Spiritûs Vini Phil. natura recedant, ab Adeptis aliquibus minus fuere observata; idcirco Christophorus Parisinus, nobilis sculus, hanc non admodum laudat acuitionem Spiritûs Vini Phil. Quidam, inquit, acutum fecerunt (prædictum Spiritum) cum Vitriolo, qui modus satis bonus est; quidam cum Nitro; quidam cum Cinnabari; quidam verò cum his duobus; quidam cum omnibus tribus; quidam cum Terra ipsorum;
qui

qui modus mihi displicet, quia hac ratione crassa unctositas & ponderositas introducta fuit. Quidam Vegetabilibus sunt usi, ut sunt Herbæ, Radices, Flores, Semina tibi cognita, quæ in se potentes Mercurios (*Vegetabiles*) habent; hinc est, quod qui illum hoc modo tractarunt, formam ejus Vegetabilem (*unctuositatem*) potius augmentarint, quàm ut magis solubilem reddiderint, *Parisinus in Elucidario pag. 231. Volum. 6. Theatri Chym.*

Hinc est, quod Ripheus Parisini condiscipulus hæc pallio Philosophiæ tecta esse crediderit; ita enim scribit in sua medulla Philos. Raymundus dicit, quod debeat extrahi de morte & fecibus Vini per 120 dies, per continuam rotationem in Balneo calidissimi fimi, & quod acuetur cum rebus Vegetabilibus calidis, ut sunt Piper Nigrum, Euphorbium, Pyrethrum, Anacardus, Squilla, Solatrum, Apium Sylvestre, & hujusmodi similibus; nam sine virtute harum rerum, ut ille dicit, non est sufficiens, dissolvere Metalla, nisi longo tempore, sed ut nihil dubii aut ambigui appareat, dico, quod hæc omnia cooperta & tecta sunt pallio Philosophiæ. Nam animus illius est, quod in hoc Spiritu habeatur aliud menstruum resolvable, quia sine tali menstruo resolutivo solutio nunquam fieri potest. Et illud menstruum resolvable generatur solummodò ex genere Metallorum, & per menstruum nostrum resolutivum producit in actum. Ripheus pag. 168. Medullæ Philos.

Ripheus per menstruum resolvable, menstruo resolutivo, (id est, Vini Phil. Spiritu) in actum productum, intellexit Aquam quandam mercurialem, de cujus præparatione inferius, ubi similiter patebit per prædicta Vegetabilia Lullium intellexisse Mercurium currentem. Nihilominus tamen Vegetabilia hæc aliquando quoque sumpsisse literaliter, sequens ejus probat menstruum.

8. Aqua Vitæ Riplei. *Descr. p. 338. Viatici.*

DEstillato menstruo à primis fecibus; fiat circulatio ipsius cum speciebus calidissimis, sicut sunt Piper Nigrum, Euphorbium, Pyrethrum, Anacardi, grana Paradisi & hujusmodi, per

per centum dies in Balneo, & postea destilletur tantum medietas ipsius, & cum illa fac putrefactionem tuam, &c.

Hic Ripleum sumpsisse Vegetabilia hæc, non argentum vivum, inde patet, quod peractâ Circulatione, Spiritus medietatem tantum, utpote subtiliorem Vegetabilium destillet partem; quo casu istud Metallum, (☿) licet dissolutum, remaneret in fundo. Verum ubi Lullius Spiritum acuit destillando, & deinde circulat; Ripleus hoc facit Circulando, & postea destillat. Aliquando huic Aquæ Vitæ Olea addit, sive Essentias vel Metallorum vel Vegetabilium, ut sequitur.

9. Aqua Vitæ Composita Riplei.

Descripta pag. 343. Viatici.

Circuletur Vinum Rubeum fortissimum cum Vegetabilibus notis per 120 dies, rotatu continuo in Balneo, & postmodum trahatur per destillationem tantum purissimus Spiritus, cui imponatur Oleum Lunæ purissimæ, factum sine corrosivo, & circulentur simul per alios centum dies, & tunc est aqua de natura Basilisci, quia sicut in instanti solo aspectu, Basiliscus hominem interficit, sic Aqua ista impositum ei argentum vivum sine igne alieno quasi subito congelat in argentum optimum; & nota si ignis (*Oleum vel Essentia*) Chelidoniæ imponatur, aut ignis florum Thymi post primam Circulationem, & absque oleo Lunæ simul circulentur decem diebus, multò meliùs congelabis argentum vivum, &c.

At, quod majorem parit scrupulum, est ipsius Lullii in hunc locum commentatio. Nolumus, inquit, te ignorare, quòd Argentum vivum nostrum (veget.) poteris in alia ratione à sua minera extrahere: Fili, modus est, ut capias herbam, quæ dicitur Portulaca marina, Apium, Squilla, &c. destilla, feces quæ remanent calcina, cum Aqua destillata extrahe Sal, à quo Aquam abstrahe, Sal abstractum aliquoties dissolvendo & coagulando purifica, & habebis Sal herbarum Vegetabilium acuentium; de his intelleximus, inquit, cum dicimus: Acue cum

cum Vegetabilibus acuentibus, scilicet de istis salibus, non de herbis simplicibus.

Ex his consequi dices: Receptum Animæ Metallicæ minimè descriptum fuisse, ut juxta literalem sensum intelligeretur: Sed habeo quod regeram, nimirum, Lullium Vegetabilibus crudis etiam suum acuisse Vini Spiritum, facile probatur ex Distinct. 3. libri Essentiæ, in allegata ab ipso Figura individuorum, ubi individua recenset propinquissima, Spiritum Vini Phil. acuentia, ut sunt Vinum Rubeum, Mel novum, Chelidonia, flos Roris-marini, Mercurialis, Lilium Rubeum, Tartarum, Sanguis humanus, & Vinum Album. Quamobrem hæc, non alia; & hæc tantum elegerit, non meum est respondere: Id quod inde discimus, est, quòd illorum duo præ cæteris nobis commendaverit individua, Tartarum & Mel, de quibus ita: Sunt aliqua individua, in quibus Mercurius (Vegetabilis) liberum habet actum aliqualem, in Tartaro unam habet liberam operationem solummodò, & in Melle duas, & hoc artistam scire oportet, ut certificetur in hac arte, & ejus prima veritate.

Tartarum præfert, non Tartari sed Alkali inde confecti gratiâ, idque ceu alcalium optimum resolvit per deliquium, purificatumque unâ cum Vini Phil. Spiritu circulat, juxta Doctrinam in Tabula individuorum prima præscriptam; in secundo Experimento, aliisque in locis. Alkali Tartari locum supplere possunt Alcalia ex Melle, Chelidonia, cæterisque à Lullio denominatis individuis, quibus etiam Adeptos suum aliquando acuisse Vini Spiritum, monstrabitur inferius in sexto Menstruorum genere. Sed & hæc faciunt contra literalem sensum nostri Recepti, probantque Vegetabilium salia, non eadem ipsa cruda accepta fuisse in Recepto. Ast etiamsi Tartarum elegerit propter alcalium fortissimum inde præparandum, non eandem tamen ob causam Chelidoniam, flores Anthos, Mercurialem, Lilium Rubeum, & Sanguinem humanum cæteris præstare intimavit, siquidem cum his alio procedit modo: Separat enim ex iis cum Spiritu Vini Phil. Elementa, ex quibus ignem sive Oleum recipit tantum, quod cum Spiritu circulat, eumque sic acuit, ut ex Tabula individuorum secunda satis clarè patet.

Mel verò quoniam non tantum collateralia sua præcedit Individua, sed & Tartarum ipsum, (nam Spiritum Vini in Tartaro unam dixit: Sed in Melle duas habere liberas operationes) inde

inde etiam Melli suum peculiarem attribuit processum, destillando videlicet totum favum, Mel simul cum cera, mediante Vini Phil. Spiritu, per Alembicum.

Jam inter utrumque Mellis & reliquorum individuorum processum medium tenet locum Receptum nostrum. Mel si volatilisetur quoad totam substantiam, inde fit Magisterium, quod Spiritui Vini Phil. conjunctum, Menstruum nobis exhibet tertii generis. Ignis verò sive Olea ex Chelidonia, floribus Anthos, Vino Albo & Rubeo communi, &c. per separationem Elementorum mediante Vini Spiritu facta, Essentiæ sunt, quæ Spiritui Vini additæ, illum non alterant, sed multiplicant potius, quia Essentia Essentiæ additur, nimirum secundarius primario Spiritui Vini Phil. sed si Chelidonia, flores Anthos, ut & Vegetabilia Recepti nostri destillentur cum Vini Phil. Spiritu, is spretâ ariditate, eorum extrahit & secum elevat omnem unctuositatem, Mellis autem crudi magis simplicem tantum, subtilem, volatilem, particulisque aridis minùs gravidam; adeoque id circulando cum Spiritu Vini Phil. Magisterium fit quidem, magis tamen ad Essentiæ naturam accedens, eoque minùs aridum, & minùs Spiritum Vini alterans, quàm istud ex Melle, ideoque meritò cum prædicto Spiritu jam unitum, conficit Menstruum à tertii generis Menstruis diversum. Sic immotus hætenus persistit literalis nostri Recepti sensus. Sed ne derogemus authoritati Authoris, sui que ipsius Commentatoris Lullii, supponere necesse est, eum Destillato Vini Phil. Spiritu desuper Vegetabilia prædicta, aliquandò ex residuo per calcinationem præparasse Alkali, eoque suum acuisse Spiritum, & ita confecisse menstruum quinti generis.

Ex hisce & hujusmodi Receptis annotamus,

1. Vinum, Lunarium, Nigrum nigrius nigro, materiam Menstrui Mercurii Vegetabilis sive Animæ Metallorum non esse Vinum commune sed Philosophicum; nec hujus Vini Spiritum esse Aquam ardentem vulgi, sed Philosophorum.

2. Menstruum hujus generis esse unctuosum Vini Phil. Spiritum, communi Oleorum Vegetabilium unctuositate acuatum, id est, temperatum. Spiritui Vini Phil. commisce commune aliquod Oleum destillatum, digere, destilla, & habebis Menstruum secundi generis multò citius, imò idem extempore conficies, si misceas Vini Phil.

Phil. Essentiam (Spiritum) cum Oleo alicujus Vegetabilis Magisterio.

3. *Ex tot Vegetabilibus unum sufficere Oleosum (Crocum vel Macem) pro Spiritus Vini Phil. acuitione. Nec errabis tamen, si reciperes Theriacam; qui Spiritus Theriacalis hoc Vini Spiritu confectus, Menstruum esset hujus generis.*

4. *Menstrua hæc esse Medicamina.*

5. *Menstrua hæc ex meris Vegetabilibus confecta, propriè dici Menstrua Vegetabilia, hinc etiam ea, quæ Menstrua Vegetabilia composita nominavimus, ob Metallorum vel mineralium additionem, aliquando ab Adeptis vocata fuerunt menstrua mineralia. Ita Lullius in Experimento 34. suum Circulatum majus ex Auro & Argento confectum, verum Menstruum minerale vocat. Nos verò ea à mineralibus mensuris distinguimus, quoniam hæc corrosiva sunt, utpote salium mineralium aciditate præparata. Ista verò dulcissima sunt absque omni corrosivò, & dissolvenda suaviter dissolvunt.*

6. *Menstruum dici Animam Metallorum. Anima diversimodè sumitur apud Adeptos.*

Primò pro Metallo perfecto, Auro vel Argento. Sic Arnoldus in flore florum: Philosophi Animam dicunt fermentum, & hoc ideò, quia sicut Corpus humanum absque suo fermento seu ejus anima nihil valet, ita est in proposito; Nam fermentum est Corpus, quòd in naturam suam alia convertit. Et scias, quòd non est fermentum, nisi Sol & Luna, hoc est, aurum & argentum istis planetis appropriata, &c. Oportet ergò fermentum in Corpus introduci, quia est ejus anima. Hoc est, quod dixit Morienus: Nisi Corpus immundum mundaveris, & id dealbatum non reddideris, & in eo animam non miseris, nihil huic Magisterio direxisti.

Secundò pro Metallis, aliisque rebus, menstruo Phil. volatilifatis. Sic Lullius aurum & argentum volatilifatum in præparatione sui Circulati majoris, Menstruum vel Spiritum animatum nuncupat: R. Spiritum, inquit, animatum Solis, & Spiritum animatum Lunæ, simul conjunge, &c. Sic non tantum Tincturas auri & argenti menstruo volatilifatas dixit animas; sed etiam Metallorum imperfectorum. Sic in 20. Experimento habet aquam animale Saturni, in 21. Exper. Martis animam. Imò ex omnibus rebus separans Elementa, liquores tinctos destillatas
E
vocat

vocat animas five Spiritus animatos, eò quòd hisce Terra mortua sicca & fixa, iterum revivificatur, volatilifatur, & reducit in Sal harmoniacum. Vide revivificationem salis Tartari mediante propria Aqua, in volatilifatione ejus data in 2 Experimento.

Tertiò pro Menstruis ipsis. Menstrua enim sunt Metallorum animæ, quibus Metalla, aliàs mortua, animantur & revivificantur; ita Lullius de hoc nostro Menstruo, Metallorum anima, pag. 195. Comp. animæ Transm. Aliter, inquit, Metalla non possunt dissolvi, nisi animentur cum Menstruo Vegetabili, cujus potentiâ fit resolutio in rebus dissolubilibus. Et in Elucid. Testam. pag. 145. Aqua Vitæ est anima & Vita Corporum, per quam noster Lapis vivificatur, sic etiam Ripleus in Libro Mercurii pag. 108. Ait: Sperma Metallorum etiam Aqua Vitæ Metallica dicitur, quia Metallis ægris & mortuis vitam & sanitatem præbet, &c.

Quartò pro unctuositate tam Metalli quàm Menstrui. De utraque Ripleus pag. 150 medullæ Phil. Est quædam, inquit, similitudo Trinitatis, elucescens in Corpore, Anima & Spiritu. Corpus est substantia Lapidis, Spiritus est virtus, (hoc est quinta Essentia, quæ excitat naturas de Morte.) Anima verò pro fermento accipienda est, quod haberi non potest nisi ex perfectissimo corpore (Auro) similiter in Sulphure (auri) est terreitas pro Corpore, & in Mercurio (Menstruo) serenitas aërea pro Spiritu, & in utrisque naturalis unctuositas pro anima. Nam omnia sunt in unctuositate Corporis fermentabilia, commixta & inseparabiliter illi unita per minimas sui partes, utpote ex qua anima Lapis formatur, quia ea absente, nullo modo formari potest.

7. Menstruum dici Mercurium Vegetabilem, ortum à Vino rubeo vel albo. Adepti plures habent Mercurios.

Primus est Argentum vivum vulgi, currens vel sublimatum.

Secundus est Mercurius currens corporum, è Metallis eductus, Spiritus Vini Phil. medio.

Tertius est Sal Alkali quodvis, præsertim Vini Phil. Spiritu fixatum.

Lullius chelidonium calcinat, & inde sal extrahit de quo ita: Hoc magisterium itera toties, quousque totum inde salem extraxeris, quæ est pars mercurialis istius individui (chelidoniæ)

His

His ergo peractis accipe omnes illas dissolutiones (*Lixivia*) quas per filtrum vel lineum pannum trans mitte, ut à terreſtreitate purgentur; Deinde per Balneum congelabis deſtillando, Et tranſacta humiditate in fundo vaſis remanebit Mercurius ſive ſal albi coloris, atque hoc pacto ex hac materia Mercurium extraxeris, qui virtutes propè innumerabiles habet acuendi Spiritum Vegetabilem à Vino (*Phil.*) extractum, ut poteſtatem habeat diſſolvendi cuncta Metalla cum conſervatione formæ vegetativæ & germinativæ.

In magia Naturali *Tartarum calcinatum*, & quater deſtillando imprægnatum menſtruo Vegetabili, deinde per deliquium reſolutum & coagulatum, Mercurium vocat. Et habebis, inquit, pag. 379. *Sal artis, ſive Mercurium Testamentarium ſine quo nihil fit. Aliquando ſal ſive caput mortuum, in ſeparatione Elementorum dictum Terra exanimata Mercurium vocat. Sic in Exp. 6. Terram inanimatam urinæ, aquâ diſſolutam, filtratam & coagulatam, Mercurium vocat. Tunc ſervato, inquit, ſalem noſtrum armoniacum fixum, Sulphur animale noſtrum, Mercurium animale fixum noſtrum, de quo pauculum quid ſuper laminam igneam colloca, & ſi fluat tanquam cera ſine fumo, ſignum eſt te habere Argentum vivum fixum ac perfectè depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic eſt ille Mercurius, qui aptiſſimum nobis ſubſidium præbuit.*

Quartus Mercurius eſt vel Vegetabilis vel Animalis; de quo Ripleus in Pupilla pag. 300. Sunt plures, inquit, Mercurii, quàm hi ſupradiſti duo (minerales Leo rubeus & viridis) videlicet Mercurius Vegetabilis & Animalis, quoniam uterque extrahi poteſt ex quibuſdam liquoribus, veluti ex Sanguine & ovis. Lullius Diſtinct. 3. Libri Eſſentiæ in Figuris vel Tabulis Individuorum deſcribit Vegetabilia & Animalia, in quibus reperiuntur hi Mercurii propinquiſſimè. Eſt tandem, inquit, hoc aliud ſecretum Naturæ, ut Artiſta hujus artis cognoscat & reverà habeat notiſſimam de individuis, in quibus noſter Mercurius eſt repertus propinquiſſimè. Quare ſciant Artiſtæ hujus artis, in omni Elementato noſtrum Mercurium reperiri, tamen in aliquibus tam longè, ut vitam hominis anticiparet, antequam Artiſta hujus artis ipſum, pro ut expedit, extractum poſſideret. Quare in iſta Figura revelamus illa, quæ ipſum propinquiſſimè poſſident. De hoc Mer-

curio Lullius Libro Mercuriorum pag. 8. Quando, inquit, dicimus Mercurium communem, dicimus de illo, quem Philosophi intelligunt, & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem Rusticus intelligit, & qui venditur in Apothecis. Quod Ripleus pag. 326. suæ Concordantiæ ita exprimit. Cum loquor de Mercurio intellige Mercurium magis communem quàm communem.

Quintus est ipse Vini Phil. Spiritus, quem Lullius in Exp. 3. Mercurium Vegetabilem nuncupat. Ita habebis, inquit, salem Vegetabilem, extractum ab hoc individuo (Melle) quod sal est pretiosissimum, ac potestatem habet acuendi Mercurium Vegetabilem, & dissolvendi duo luminaria, &c. In Exp. 5. ex Portulaca, Apio, Squilla, &c. Salia præparat, quibus omnibus, inquit, Mercurium Vegetabilem ex Vino extractum acuire poteris conjunctim vel separatim, de quibus inferius in sexto menstruorum genere.

Sextus est Menstruum Philosophicum, menstruum enim nostrum dicitur Mercurius Vegetabilis, ortus à Vino Albo vel Rubeo.

Septimus est Spiritus animatus cujuscunque corporis, sive Aër in separatione Elementorum, qui Mercurius, utpote ignis sive Oleum, Sulphur dicitur in omnibus ferè Receptis.

Octavus est Sal Harmoniacum Vegetabile vel Animale vel Minerale, Sulphur naturæ, quod etiam Mercurius noster, Mercurius sublimatus & Mercurius Philosophorum dicitur. Hæc ut in sequentibus menstruorum descriptionibus observemus, necesse est, nisi cum nominibus res ipsas quandoque confundere velimus.

III. Genus.

III. GENUS.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & Salibus Oleosis sive mediis, quæ nec fixa nec volatilia dici possunt; hætenus Essentialibus dictis, uti sunt Saccharum, Mel, Tartarus Vini Com. aliorumque Vegetabilium.

10. Cœlum mellifluum Parisini ex Melle Crudo.

*In Practica Elucidarii pag. 231. Vol. 6.
Theat. Chym.*

Modus istum B. (*Spiritum Vini Phil.*) cœlestem & ardentem acuendi est, ut accipias de substantiis tibi declaratis quantum voles. Nos autem accipimus substantiam Florum unitorum (*id est, mellis recentis substantiam pag. 269.*) quam ponimus in vase ad destillandum omnem aquositate per Y. (*Balneum Mariæ, pag. 270.*) Deinde infundimus tres partes & amplius B. super istam substantiam hoc modo præparatam, claudentes vas cum suo operculo antenotorio dicto, & ponimus in putrefactionem per unum diem naturalem, deinde per tres destillationes per Z. (*ignem cinerum, pag. 270.*) destillamus usque dum per illud regimen omnem partem Mercurialem cum toto succo benedictæ substantiæ obtineamus, reiterando deinde prædictum magisterium cum nova substantia Florum, & faciendo hoc regimen quatuor vicibus, in quarum fine, B. solutivum, de potentia in actum per virtutem Mannæ Florum unitorum reduxisti. Jam R. Vas vitreum forte, quantitatis Aquæ capax, quam urna communis continere potest, habens

bens collum unam spithamam cum dimidia longum, cui aliud vitreum vas, quartam tantum urnæ partem continens, erit cum collo suo inferendum, & bene lutandum. Huic vasi impone libras quatuor C. (*menstrui dicti ex melle confecti.*) ad circulandum in Balneo aut fimo equino, per 30 aut 40 dies, cum quo termino expirato C. conversum habebis in D. (*in quintam Essentiam in sua perfectione, tractam de excellenti Vino, quod est forma corporis universalis reducti in B. & B. in C. & deinceps Circulatio facienda. Quinta Essentia hæc est Vegetabilis, quia cum omnes cæteræ aquæ acutæ metalla destruant, hæc sola per virtutem suam illa vegetat, augmentat & multiplicat. Hinc aqua ista est mysterium artis, quia ardens est, corpora calcinat & dissolvit, si perfectè rectificata fuerit pag. 269.*) Signum autem cognoscendi, an ista conversio sit facta, erit hypostasis quædam in fundo vasis existens, similis illi, quæ in urina hominis sani apparet. Cum corpus gloriosum, elapsis triginta diebus, perfectionis termino appropinquat, tunc videbis D. aut quintam Essentiam in majore claritate & splendore quàm alicujus adamantis. Cujus claritas omnes pretiosas res superat, adeò ut judicatu difficile sit, an iste divinus liquor in vase, an verò extra vas sit constitutus.

Deinde Cælum nostrum de sua hypostasi cum industria separabis, custodiendo illud in vase bene munito in loco frigido, ne quid inde expiret. Quinta ista Essentia à Philosophis vocatur *Spiritus Vivus*, quia vitam tribuit corporibus humanis & Metallis, *Aqua argenti vivi*, *Aqua Vitæ*, *Aqua Cælestis*, *Aqua Divina*, *stella Dianæ*, *Anima*, *Spiritus Mercurii nostri Vegetabilis*, *fumus*, *ventus*, *nostrum Cælum*. In summâ infinita nomina ipsi imposita fuerunt, quæ tamen unam rem significant.

Annotationes.

A Ntecedens *Spiritus Vini Phil.* cum *Vegetabilibus Oleosis* acuitio, Christophoro Parisino minùs placuit, ideò hanc, quam præ cæteris invenit meliorem, ejus loco substituit. Magnum Mysterium & Thesaurus est, (*inquit,*) quod in hoc capite te docemus, qua ratione B. (*Spiritum Cælestem & ardentem Vini Phil.*) acutum reddere debeas, quod per C. significamus,

mus; quare arrige aures, nescio enim quo pacto hanc doctrinam proponere debeam, ne hoc secretum omnibus patefiat. Nam omnes, qui unquam extiterunt Philosophi, hoc secretum sub diversis Figuris absconderunt, quia sine omni dubio illud est, quod principalis, vel una ex principalibus clavibus est hujus mirabilis scientiæ. Hoc tibi certò persuasum habeas velim, quod B. nullam solutivam habeat naturam actuale, sed tantummodò potentialem, si enim B. non acueretur per medium & modum tibi manifestatum, nullam solvendi potestatem haberet. Quidam acutum fecerunt cum Vitriolo, qui modus satis bonus est. Quidam cum Nitro. Quidam cum Cinnabari. Quidam verò cum his duobus, & quidam cum omnibus tribus. Quidam cum Terra ipsorum, qui modus mihi displicet, quia hac ratione crassa unctuositas & ponderositas introducta fuit. Quidam Vegetabilibus usi; ut sunt herbæ, Radices, Flores ac semina tibi cognita, quæ in se potentes Mercurios habent, hinc est, quòd qui illum hoc modo tractarunt, formam ejus Vegetabilem potiùs augmentârunt, quàm ut reddiderint solutivam. Quidam Flores unitos ad acuendam adhibuerunt, qui modus principalis & nostræ intentionis est, qui in Alphabeto apertiori inveniatur. Quidam ignorantes, verum hujus B. acuendi modum, multum temporis in præparandis diversis aquis insumpserunt, priusquam corpus aliquod in B. ponere possent, sicuti nobis contigit in principio, cum praxin istam quæreremus, quæ tibi per nostræ Somettæ praxin, jam manifestata est, quæ licet bene, summo tamen cum labore successit. Hujus partis dissolutivæ mysterium difficile est, & tædiosum, ideòque repetitionem ejus instituemus, cum enim acutum reddideris B. eo modo, quem nunc manifestamus de solutione corporum sine molestiâ & longi Temporis tractu perficiendâ, certus eris. Verùm fateor, cum tecum essem in illo tempore, quo primum solvendi initium fecimus, Raymundum Lullium in hac parte dissolutiva nondum intelligebamus, sed postquam illum ad studia redeuntes relegissemus, practicantes, orantes & jejunantes, perfecta nobis accessit illuminatio mentis modum igitur istum sub silentii sigillo manifestabo. pag. 231.

Parissinus hisce verbis nos certiores reddit: Vini Phil. Spiritum nullam solvendi potestatem habere præterquam Oleosa, quia Oleosus est, sed ut arida etiam dissolvat, necessarium esse, ut acuatur,

id est, ita temperetur, ut aridis etiam homogeneous fiat, adeoque ea solvat, quod opus difficile & tædiosum esse, propria probat Experientia, ex pluribus ergo Adeptorum acuentibus mel eligit præ cæteris, cujus acuendi facultatem principalem, vocat mysterium magnum & artis Thesaurum. Siquidem juxta Lullium Spiritus Vini Phil. in Melle duas habet liberas operationes: id est, Unctuosus hic Spiritus facile unitur unctuositati mellis, eademque etiam operâ facile temperatur Mellis ariditate. Verbo; dantur alia quidem, imò sequentia omnia, hoc ipso fortiora Menstrua, sed nullum præparatu facilius & Discipulo incipienti melius. Lullius idem Menstruum hoc modo confecit.

II. Spiritus Mellis Lullii. c. 19. Lib. Mercur.

Rx. **D**E Aqua Vitæ, & pones intus hanc humiditatem Vegetabilem, tertiam partem favi Mellis, cum omni sua substantia, scilicet cum Cera & cum Melle, & illam pones ad fermentandum in levi calore per tres horas, & quanto magis instat, tanto magis valet; postea pone ad distillandum in Balneo. Et istam destillationem & fermentationem reitera, renovando favum in qualibet secunda destillatione, per novem vices.

Parissinus ex Lullio magistro suo, non tantum Vini Phil. Spiritum, sed & ipsam hujus menstrui didicisse præparationem mihi videtur, licet hanc aliquantulum correxerit. Parissinus Mellis inspissati libram unam cum tribus vel quatuor libris Spiritus Vini Phil. digerit per diem in Balneo, postea ter destillando invicem commiscet. Opus ter repetit, ita ut quatuor hisce vicibus libras quatuor Mellis una cum totidem libris Spiritus conjunxerit, amboque circulat suo tempore. Lullius favum Mellis digerit per tres horas cum tribus partibus Spiritus, & ambo per duas conjungit destillationes, opus reiterat quatuor vicibus, ita ut per octo destillationes, quatuor partes Mellis cum tribus Spiritus univerit, conjunctum jam menstruum destillat adhuc semel, ut per 9. vices vel cohobationes conficiat suum Mellis Spiritum. Parissinus tria elegit ingredientia pro sua Medicina: Creator Cœlestis Altissimus

mus creavit tres mineras. Inter mineralia est una, scilicet Solis & Lunæ, inter Vegetabilia est Vitis, inter animalia est Apis. pag. 222. *Elucid.* Lullius de his tribus ita, *Cap. 46. Libri Mercurior.* Inter omnia Mineralia, Vegetabilia & Animalia fixum aurum electum est pro Medicinis conficiendis. Et super omnes virtutes inter Vegetabilia & Animalia sunt virtutes succi vel Juscula Lunariæ, & Musca besana, quæ mel componit.

Parifinus in Alphabeto apertoriali eandem quidem habet Spiritus Vini acuitionem, at cum ibidem Menstruo superaddat Sal mellis ex capite mortuo calcinato extractum, hæc acuitio non ad hoc, sed ad aliud refertur genus.

Verum-enim-verò licet Mel speciali hoc privilegio gaudeat quasi ex eo tantum hujus tertii generis menstrua confici possint; sciendum tamen est Salia Oleosa omnia, (ut sunt saccharum Cristallisatum, manna Christallisata. Tartarus Crudus Vini vulgi, &c.) ab uno latere suam cum Oleosis, ab altero verò cum aridis probare affinitatem; adeoque Oleositate istà suà in Oleosum Vini Phil. Spiritum introducere propriam ariditatem; ariditate verò suà illius Spiritus temperare oleositatem. Quamobrem de Melle quæ dicta fuerunt, eadem de Saccharo & Manna intelligenda veniunt. De Tartaro Crudo prædictis aridiore exemplum unum & alterum addemus.

12. Spiritus Tartari Crudi Guidonis, pag. 51. *Thesaur.*

Rx. **T**artari Crudi libras duas, Spiritus Vini libras tres, destilla & cohoba decies desuper proprium caput mortuum.

Paracelsus hunc Tartari Spiritum hoc modo præparavit:

13. Spiritus Tartari Crudi Paracelsi. Libr.8. Paragraph. p. 505.

Rx. **T** Artarum Crudum, contunde, & in Alcool Vini septies vel octies digere & destilla in humorem liquidum, in quo nullum Alkali est.

Ex Receptis sequentia observamus.

1. Spiritum Vini Phil. absque acuitione nullam in aridis dissolvendi potentiam habere.

2. Acuitionem hanc esse *Mysterium Artis*, difficile & tædiosum.

3. Fieri optimè cum Melle Crudo, Saccharo candi Albo, Manna purificata.

4. Ex Tartaro Crudo difficiliusculè hujusmodi conficiuntur menstrua.

5. Quòd Lullius per Aquam Vitæ: Parisinus per Spiritum Cœlestem & ardentem: Guido per Spiritum Vini: & Paracelsus per Alcool Vini, non communem Aquam ardentem intellexerint, propria Experientia, tentando Experimentum cum Spiritu Vini communis, de rei veritate testabitur.

6. Menstrua hujus generis esse *Magisterium Mellis*, Mannæ, Sacchari, Tartari Crudi cum Vini Phil. Spiritu commixtum. Fiunt ex tempore, hoc modo: Rx. Essentiæ Vini Phil. & Magisterii Mellis vel Sacchari ana partes æquales, misce.

7. Menstrua hæc esse medicamina.

8. Non solum Vini Phil. Spiritum circulasse: Sed ipsa etiam menstrua; ob quam circulationem Menstrua dicantur *Circulata*. Quæ etiam si ut circulentur, non semper expressè dicatur in Receptis, hoc tamen in omnibus subintelligi debet. Nam Circulatio hæc menstrui purificatio & melioratio est. Per F intelligimus, inquit Parisinus in *Alphabeto Summettæ* pag. mei M. S. Aquam Vitæ Circulatam 30. diebus ad minimum; in qua operatione purificatur ab ejus terrestreitate, ita ut seipsam redigat in virtutem

tutem Cœlestem quintæ Essentiæ, quæ dicitur Cœlum nostrum influens in Elementa tales effectus, quales meritò dixeris miraculosos. Eam igitur nominamus quintam Essentiam, & Aquam Vitæ, quoniam vivificat corpora.

Atque hęc F. nulla alteratio fieri potest in corporibus, quod monitum vobis fiet pro Regula generali. Aliàs dicitur Aqua Vegetabilis, cujus sæpius mentionem fecimus passim in Summetta nostra tibi missa, asseverando majorem esse differentiam inter F. & D. quàm inter diem serenum & noctem tenebrosam, quemadmodum apparebit ex ejus operatione, tam in particularibus quàm generalibus, quæ tamen virtus procedit ex Circulatione nostra.

IV. G E N U S.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & salibus Volatilibus, uti sunt Sal Armoniacum vulgi, Sal Sanguinis, Urina, Fuliginis, &c.

14. Spiritus Salis Armoniaci Trismosini,
In Tract. Aquilæ nigræ p. 13.
Aurei Velleris Germ.

℞. **S**alis Armoniaci libram unam, Salis communis fusi libram unam & dimidiam; hæc optimè pulverisata & mixta sublima. Sublimatum cum novo sale iterum sublima, idque reiterandum toties, donec Sal Armoniacum fiat instar Spiritûs (*pulveris*) impalpabilis, tunc Spiritu Vini (*Phil.*) imbibe, & vase bene clauso ponas in Balneo ut solvatur, solutum decanta, quod addito novo Spiritu Vini putrefac per octiduum in Balneo, postea destilla leniter ex Balneo medietatem, destillatum reaffunde residuo, iterumque destilla, sed igne fortiori, ut omne ascendat per Alembicum. Destillatum toties rectificat usque sit absque fecibus.

Annotationes.

HActenus de rebus Oleosis Spiritum Vini Phil. acuentibus; jam sequuntur, quæ minus Oleosa sunt, Salia volatilia. Quæ etiamsi minimè videantur Oleosa, ea tamen esse talia facile demonstratur ex sequentibus Salium Harmoniacorum præparationibus, quorum Terræ, aliàs fixissimæ & cærescentes, solâ menstrui unctuositate redduntur volatilia: Sed hæc nostra nunc non erit inquisitio. Sufficit nobis, uti Crudo & communi Sale Armoniaco,
 Sale

Sale urinæ, Sanguinis, &c. pro Spiritûs Vini Phil. acuitione, quæ Salia ariditate suâ, prædictis Oleosis magis alterant hujus Spiritûs Unctuositatem, adeoque fortius conficiunt Menstruum Vegetabile. Idem Receptum Trismosinus habet Libro novem Tincturarum in Tinctura quarta pag. 59. ut & in Tinctura Pitrumosonis Philosophi Angli pag. 90. prædicti Libri. Trismosinus Sal Armoniacum Crudum sublimat aliquoties de Sale fuso, ut acuat hujus Salis aciditatem, posteaque eò melius dissolvatur Vini Phil. Spiritu. Geber de investigat. Magist. pag. 284. Sal Armoniacum sublimat cum Salis anaticæ proportionem. Aristoteles Chymicus hanc sublimationem perfecit hoc modo pag. 74. Volum. 3. Theat. Chym.

Rx. De Sale Armoniaco libram unam, de spuma maris uncias sex, de Sale Gemmæ, de Sale communi, & Alumine ana uncias duas; contere hæc omnia & cribra per setaceum spissum, tunc mitte in Aludel, & sublima, iteraque sublimationem.

Sal Armoniacum ita sublimatum imprægnatur Spiritu Vini, (non communis, processus enim tum non succederet, sed Vini Philosophici) posteaque dissolvitur per deliquium. Nam hujus Spiritûs Unctuositas Salis Armoniaci substantiam sibi heterogeneam non nisi successive & per lentos gradus dissolvere potest. Hinc dissolutio hæc melius succedet juxta Lullii methodum. In Phlegmate, inquit, Vini Lotii (Vini Phil. ex Urina Confecti) dissolve Sal Armoniacum, trans mitte per filtrum, ac per Balneum Aquam removebis, & remanebit tibi Sal coagulatum & album, iterum dissolve cum Phlegmate, ac per Balneum trans mitte. Deinde accipe tantam quantitatem Aquæ Vitæ, (Spiritus Vini Phil.) quantæ quantitatis fuerit Phlegma, superfunde simul super eundem Salem, & occluso vase cum suo antenatorio (Alembico cæco) pone in Balneo per 24 horas amoto antenatorio, & superposito Alembico destillabis per Balneum igne lentissimo, cum Sal coagulatum fuerit, ipsum iterum congelabis; hoc modo dissolvendo vicissim & congelando ter, idem Magisterium iterabis. Atque ita dictum Salem in Virtutem Vegetativam, auxilio Spiritûs Vegetativi, quo ipsum dissolvisti & congelasti, reduxisti. Lullius in Exp. XVI. Sal Armoniacum facile in Phlegmate Vini Phil. dissolvitur, adeoque hoc medio citius unctuosus Spiritui Vini Phil. conjungitur, quàm si immediate injiceretur in hunc Spiritum. Trismosinum hanc etiam scivisse, &

aliquando hac Methodo usum fuisse apparet ex sequenti Menstruo.

15. Aqua Salis Armoniaci alia Trismosini.

In Tinctura Gereton, pag. 98.

Aur. Vell. German.

R. **S**alis Armoniaci Crudi libras duas, dissolvatur in Vino *(Phil.)* Crystallifetur, Crystalli solvantur per deliquium, dissolutum divide in duas partes, quarum unam destilla in alteram forti satis igne, conjunctas partes rectifica in Aquam fortem Salis Armoniaci.

Sal Armoniacum itaque vel Phlegmate Vini Phil. (id est, Aqua ardente non rectificata) vel Vino ipso Phil. dissolutum, Crystallifatum, & per deliquium resolutum, per se vel novo addito Vini Spiritu destillatur in Aquam Salis Armoniaci.

Non ex Sale Armoniaco tantum, sed ex reliquis etiam Salibus volatilibus hoc conficitur Menstruorum genus. Ita,

16. Sulphur Gelativum Lullii,

In Exp. VIII.

R. **S**piritum prædictum animatum (*Urinæ*) de eo unam partem, & Aquæ Vitæ perfectè rectificatæ partes quatuor, quas statues super ipsum Spiritum animatum, ac protinùs occlude vas, ne respiret; quod vas sit bocia, quam concute tuis manibus agitando; sic in ictu oculi sive momento videbis totam Aquam in Salem esse conversam. Quod si in ipsa Aqua Vitæ *(Phil.)* esset pars aliqua Phlegmatis, protinùs ab ipso Sale separabitur in forma Aquæ; propterea Aqua Vitæ debet esse quàm optimè expurgata ab omni Phlegmate, ne, cum hoc opus fiat, quicquam Aquæ remaneat cum ipso Sale, sed totum convertatur, quod erit meliùs & utiliùs, atque hoc pacto habebis Salem Animalem & Vegetabilem, quem coagulativum vel gelati-

tivum Sulphur appellabimus, quod proprietatem ac virtutem habet dissolvendi duo luminaria & reducendi ea de Potentia in Actum, conservatâ illorum formâ vegetativâ & germinativâ.

Aliquando Lullius sublimavit hanc Urinæ offam, uti in sequenti ibi Nono Experimento.

Alius præterea modus est, *inquit*, Copulandi prædictum Animalem Spiritum cum Spiritu Vegetabili, hoc pacto videlicet: R. De Spiritu animato (ut supra) rectificato, quantum libet, ac superfunde tres partes de Aqua Vitæ (*Phil.*) nostrâ perfectè rectificatâ, quæ copulatio fieri debet in bocia magna & alta, cui subitò Alembicus adaptari possit. Factâ igitur dictâ copulatione, subitò habeas paratum licinium bombacis, madefactum Oleo, & quàm optimè expressum, quo statim ocludatur os ipsius bocia, idque intromittatur intra collum, deorsum, usque ad spatium unius palmæ, forti filo canabaceo annexum, ut cum fuerit opus, possis dictum licinium extrahere; postea suppone Alembicum cum recipiente quàm optimè ocluso, & in furno cinerum collocabis, subministrans illi à principio ignem levem, postea verò gradatim augendo ipsum ignem, donec sublimetur, quod sublimatum in vase firmiter obstrueto conservabis, quia hoc Sale & aliis mediantibus mirabilia operari poteris.

Parisinus in Apertorio suo pag. 15. M. S. S. mei sale hoc Urinæ suum acuit C. sive Vini Phil. Spiritum, quem acutum deinde circulat per modum in Circulatione Cæli sui mellei adhibitum, & superius descriptum.

Aliquando Lullius pro horum Menstruorum confectionibus usus est etiam Sale volatili Sanguinis uti in Experimento suo XII.

R. Sanguinem trituratam (*Sanguinem extractum ab hominibus sanis & cholericis in tabula nitida siccatum ut Phlegma separaretur ab eo & deinde tritum, Exp. XI.*) Pone in bocia, cujus collum sit altum, & apposito Alembico cum recipiente, igne lento prius destillabis, donec humiditas exhalabit; postea ignem augebis usque dum Sal sublimetur, qui erit subalbissimus, qui caute collectus servatur: Est enim plurimæ virtutis & effectus. Habes ergo fili charissime omnia medicamenta (*Salia*) quæ proprietates habent cum duobus luminariibus, atque etiam cum reliquis Metallis imperfectis, sine quibus illa ars transmutationis finem habere non potest optatum.

Ex

Ex Receptis, quæ annoto, sunt:

1. Per Vinum, Vini Spiritum & Aquam Vitæ communem non intelligi Aquam Ardentem, quâ Sal Armoniacum vulgi reducere vel destillare in liquidam substantiam impossibile est; & quamvis id posset, Menstruum tamen id commune foret, non Philosophicum, utpote absque Vini Phil. Spiritu confectum.

2. Menstrua hæc componi ex omnibus Salibus volatilibus.

3. Menstrua hujus generis esse Salium volatilium Magisteria. Commisce Vini Phil. Essentiam cum Salis alicujus Volatilis Magisterio, & ex tempore conficies Menstruum hujus quarti generis.

4. Menstrua hæc confici etiam posse per modum Cæli mellei Parisini nempe per Circulationem, indeque vocari Circulata; Sal Armoniacum commune Circulatum; Sal Urinæ, Sanguinis, Cornu Cervi, &c. Circulatum, vel Aqua Salis Armoniaci Circulati, Aqua Salis Sanguinis Circulata, &c.

5. Valde incertum esse, quodnam Trismosinus per Vini Spiritum intellexerit Menstruum Philosophicum. Diversa enim ab Adeptis eodem Vini Spiritus nomine insignita fuere Menstrua. Ut plurimum simplicem voluerunt Spiritum Vini Phil. interdum eundem vario modo acuatum, id est Menstruum Vegetabile simplex, ita Basilius Libro de conclusionibus Metallorum Olea Spiritu Vini præparat, per quem non simplicem sed Menstruum Vegetabile simplex, se intellexisse ipse indicat, in præparatione Olei Mercurii, dum apertum hoc metallum Spiritu Vini, rectificato prius cum sale Tartari (quod Menstruum habebimus in sequentibus) conficere jusserit, quo cætera Metalla magis occlusa magis indigent.

Aliquando per Spiritum Vini voluerunt etiam Menstrua Vegetabilia composita, ita Lullius, inter cætera Circulati majoris nomina, recenset quoque Aquam Vitæ. Menstruum hoc, inquit, innumeris penè nominibus appellârunt Sapientes, Acetum acerrimum, quod Aurum convertit in Spiritum, hæc est Aqua Sicca, Aqua Solis, & Aqua Vitæ in Exp. XXV. imò Menstrua Mineralia etiam sæpè sæpius Adepti vocavêre Aquam Vitæ; ita Albertus in suo Composito de Compositis pag. 939. Volum. 4. Theat. Chym. destillat Aquam Mercurialem Mineralem, de qua ita: Ecce ista est Aqua Vitæ, Acetum Phil. & Lac Virginis, per quam corpora in primam materiam resolvuntur.

Quam-

Quamvis ergo divinari incertum sit, qualem ex tanto Menstruorum numero Trismosinus voluerit Vini Spiritum; longius tamen non errabimus à vero, si quodcunque accipiamus Menstruum sive simplex, sive compositum, Vegetabile vel Minerale, loco huius Spiritus, cum omnibus enim promiscuè, si non idem, gradibus saltem differens & seipso melius vel debilius perficiemus Opus, quod communis Vini Spiritus reddit omninò impossibile & deceptorium. Attamen sunt directiones, quæ in hac ambiguitate nos certiores reddere possunt; putà,

1. Ambiguum, vel incognitum aliquod Menstrui cujusque nomen facile cognoscitur per sua, siqua adsint in eodem libro, vel aliis ejusdem Adepti scriptis Synonyma. Exempli gratia si nesciatur in descriptione Balsami Samech Paracelsi, quid sit Circulatum minus; id esse Salis communis Arcanum extra omne dubium ponunt Synonyma ab ipso Paracelso Lib. X. Arch. in Circulati Majoris descriptione (ubi primum Ens Salis etiam Arcanum Salis dicitur) prolata, Menstrui insuper naturam, imò & præparationem, hinc forsitan minus clarè (quatenus Menstrui) datam, alibi sub Essentiæ vel primi Entis titulo clariùs indicantia. Sed Synonyma dixi in ejusdem, non alterius Adepti scriptis observata, quoniam sæpè alii aliud hisce voluerunt nominibus, imò non rarò Nomen, quod in uno libro eandem habet cum reliquis, in altero ejusdem licet Authoris differentem ab illis habet significationem; ideòque Synonymum illud ex eodem libro (modò possit) petendum est, quod tum cum reliquis ejusdem Authoris, atque etiam cum aliorum Adeptorum scriptis conferendum foret, pro confirmatione mentis istius Authoris, circa identitatem Synonymi, de quo dubitabatur.

2. Quod si nulla dentur Synonyma in ejusdem Authoris Libris, incognitum hoc nomen aliis Adeptorum scriptis explicari non convenit, siquidem & ipsi Adepti quandoque erravère, nomini alicui vel loco obscuro sæpè, vel meliorem quàm decebat, vel finistram omninò imponendo explicationem. Observare tamen, quid dicant, præsertim ejusdem Authoris Discipuli vel Assectæ, non licitum modò est, sed imò necessarium, licet enim non Authoris, suam tamen de re illà indicant mentem.

3. Nomen verò, si Synonyma detegere nequeunt, usus in ipso Recepto expressus fortè explicabit faciliùs, si modò examinetur rectè ab illorum Receptorum industrio Observatore, putà.

I. Si nesciatur, num Minerale (*Acidum*) vel Vegetabile Menstruum velit Adeptus, inquiretur de sequentibus.

Primò, Num Menstruum illud dissolvat corpora cum impetu vel effervescentia, tum enim Minerale erit, signo nimirum hoc Salium Mineralium prodens aciditatem. Quoniam Menstrua Vegetabilia suaviter semper, & lentiusculè dissolvunt corpora.

Secundò, Num dissolutio digesta per tempus in nigrum convertatur colorem, vel pulverem nigrum Menstruo supernatantem, id enim Menstruum significat Vegetabile, quoniam Menstruorum Mineralium dissolutiones Corpora continent bis dissoluta, semel Vini Phil. Spiritu, quo cum nigrescunt, deinde Salium corrosivo sive acido. Itaque pulvis & color niger signa sunt dissolutionis Vegetabilis, quibus additur lactea opacitas, ambobus quidem Menstruis communis, omnia enim Menstrua debilia vel debilitata Ariditatem suam minùs benè dissolutam & præcipitatam quasi continentia, similiter dissolutiones Vegetabiles post nigredinem diutius digestæ, opacæ & lacteæ fiunt & manent, usquedum abstracto Phlegmate, acidòque, vel Spiritu Vini Phil. magis concentrato fiant diaphanæ & clarissimæ. Nunquam tamen tria hæc signa observamus in Menstruorum mineralium usu.

Tertiò, Num Adepti moneant laborantem, ut sibi caveat ab aëre sive fumo in Operatione, vel veneno in usu rei jam præparatæ, id enim signum est Menstruum suum esse, vel fuisse minerale, quoniam Venena aciditati suam debent originem & ortum. Menstruo quippe minerali Perlæ & Corallia ipsa imò Aurum cæteraque Arida aliàs innocentissima, fiunt pessima Venena.

Quartò, Tandem, si corpora mineralia in duo Olea distincta, Menstruo distinctim & separatim supernatantia videbis, dic, id minerale quoque Menstruum fuisse, quoniam nullo Menstruo Vegetabili, etiamsi fortissimo, hoc fieri potest.

II. Si nesciatur, num Menstruum Vegetabile sive simplex sive compositum sit accipiendum, sequentia observamus circa illorum usum:

Primò, Si in Dissolutione Corporis Metallici vel Mineralis relinquatur Corpus Album sive residuum aliquod; tum scias Menstruum fuisse Vegetabile simplex, quippe quod rerum Tincturas sive Essentias tantum extrahit, dissolvens Oleositatem, minime verò ariditatem rerum, è contrario Menstrua Vegetabilia Composita, ut & Menstrua Mineralia, quæ simplicibus fortiora sunt, Corpus totum nullis relictis fecibus, dissolvunt. Se-

Secundò, Si totum rei dissolutæ Corpus vertatur in Oleum, supernatans Menstruo, id fuit Menstruum Vegetabile Compositum, ea enim id præstare tantum possunt. Menstrua Vegetabilia simplicia minus sunt fortia, Menstrua mineralia verò sunt æquo fortiora. Idcirco illa non totum, hæc verò non solummodò totum Corpus dissolvunt, sed reducunt dissolutum in Oleum non unicum sed duplex. Ita ex usu cognoscitur Temperatum Paracelsi, (Menstruum aliàs Satis incognitum) esse Circulatum majus sive Menstruum Vegetabile Compositum, quoniam eo ipso Metalla redigit in Oleum supernatans sive Magisterium.

Tertiò, Si in dissolutione vel dissoluti digestionem, id fieri Nigrum videbis vel Pulverem Nigrum emittere, Menstruum dic fuisse Vegetabile simplex, quoniam Menstrua Vegetabilia Composita & Mineralia, utpote fortiora, melius suum retinent Corpus in se dissolutum.

III. Dubium verò, num Menstruum Vegetabile simplex vel Spiritus Vini Phil. sit assumendus, solvit sola temporis diuturnitas, quò promptius enim in Regno minerali conficiuntur Essentiæ, eò fortiora fuerunt Menstrua, non simplices Spiritus, sed Menstrua, & è contrario. In Regnis verò (Animali & Vegetabili) difficile est, si non penitus impossibile, ex sola temporis diuturnitate discernere dissolutiones Corporum magis apertorum, cujusmodi sunt Oleosa, Salia, ut & Metallum Apertum Mercurius, præsertim sublimatus, Salium acido latius patens.

V. GENUS.

*Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu
Vini Phil. & salibus fixis Vegetabilium
& Mineralium non tingentium.*

17. Coelum Vegetabile Lullii ex Sale Tartari ,

In Experimento 34.

Rc. **A** Quam Vitæ optimam ac rectificatam, ita ut comburat pannum lineum, prout vidisti, ac ipse mecum operatus fuisti, ac proinde non opus est ejus Aquæ Amplius tibi Magisterium tradere. R. Igitur Aquæ Vitæ libras quatuor, ac pone in Urinali vitreo (*Cucurbita*) quod sit maximè solidum: Mox accipe libram unam Salis Vegetabilis sublimati secundi Experimenti (*Sal Tartari volatile*) contere ipsum quàm optimè, ac pone in ipsa Aqua Vitæ, claude fortiter suo antenotorio (*Alembico cæco*) vas ipsum cum cera Gummata, ut nullo pacto respirare valeat. Pone postmodum in putrefactione per duos dies naturales; postea amoto antenotorio superpone Alembicum cum suo recipiente, juncturis quàm optimè clausis, super cineres calidos destillabis. Illud adverte, quod receptorium debeat esse prægrande ac solidum, ne potentia istius Aquæ Vitæ valeat frangi, atque hoc pacto tuam destillationem continuabis lento igne, donec totum per Alembicum destilletur. Quod si in fundo Vasis aliqua pars Salis remanserit, superfunde iterum aquam nuper destillatam, ac destilla ut supra, juncturis optime clausis. Hoc pacto toties destillationem reiterabis, donec Sal totus fuerit per Alembicum transactus in forma Aquæ Claræ. Postea alteram libram supradicti Salis pone in Urinali, ac illi superfunde eandem Aquam destillatam, claude vas suo antenotorio, ut supra, pone in putre-

putrefactione ut suprà; postmodum ut suprà destillabis. Cum vero Sal totus cum Aqua fuerit transactus, iterum ut prius accipe de novo Sale Vegetabili libram unam, ac ut supra cum Aqua destillata iterum per Alembicum trans mitte totum: Atque hoc pacto habebis quatuor illas libras Aquæ Vitæ unitas cum tribus libris ipsius Salis Vegetabilis, quod potentiam habet dissolvendi duo Luminaria, (*Aurum & Argentum*) cæteraque Metalla cum Conservatione formæ Vegetabilis. Nunc autem ipsum simplex Menstruum in formam Cœlicam reducere intendimus. Accipe igitur ipsum simplex Menstruum, ac constitue in vase vitreo solido (*Circulatorio*) cuius partes quatuor vacuæ sint, quinta vero pars sit plena. Claude vas, ut nullo modo possit respirare, ac pone ad circulandum in fimo vel Balneo per 60 dies naturales. Atque hoc modo habebis Menstruum Clarificatum, in quo videbis Hypostasim; quare in aliud vas Cœlificatam Aquam evacuando transferas, & cave ut Hypostasis nullo modo cum Aqua transeat, quam servabis bene clausam in Balneo.

Annotationes.

QUoad præparationis facilitatem, Parasini Cælum Melleum cæteris præstat Menstruis: Hoc verò Lullii inter Menstrua Vegetabilia simplicia primum obtinet locum. Sapo enim Sapientium est, ex alcalibus fixis & unctuofo Spiritu Vini Phil. Compositus. Alcalia fixa non faciliè conjunguntur Spiritui Vini Phil. ubi verò insimul permixta fuerint, sublimantur levi operâ in Salia Harmoniaca, Sulphura Naturæ, vel Mercurios Philosophorum, summa Chymicæ secretioris Instrumenta.

Lullius post varia nobis præscripta Spiritum Vini Phil. acuentia, ipsemet hunc Spiritum acuerè voluit Salibus hisce Philosophicè volatilifatis. Sit autem nostrum Menstruum, inquit, ab omni Phlegmate depuratum, quod est quinta Essentia Vini, & acuatum cum Sale Armoniaco Philosophorum; quia aliter non dissolveret Aurum, neque Lapidés pretiosos. Sit autem Sal Armoniacum ipsum Philosophorum bene purificatum, id est, sublimatum, & mundatum ab omni terrestreitate & immunditia, Philosophorum more; de quo quidem Sale Armoniaco Philosophorum plenariè tractavimus in Libro nostro de
in

intentione Alchimistarum, condito illustrissimo Regi Roberto, in cap. de Salibus Armoniac. & in clausura Testamenti, aliter dicto Vade mecum, in cap. quod incipit, Partus Veræ Terræ: Ibi legas & perlegas Magisterium Confectionis hujus Salis & purificationis ipsius, & ejusdem virtutes & Potentias. Et scias Fili, quod quicquid in illo cap. scribimus, de isto Sale tantummodò intelligimus. Legas & bene perlegas illud cap. quia sine isto Sale nihil in Magisterio fieri potest. Illud est enim cum quo nostrum Menstruum acuimus, ut dissolvat nobis Aurum & Lapidet pretiosos, & Margaritas, tam ad medicinas humanas, quam ad Magisterium aliquot Metallicum & Lapidificum, & ad componendum Margaritas & Lapidet pretiosos. In quo Lullii Recepto habemus tantis laboribus, nummisque in vanum hætenus quæsitum Sal Tartari volatile, gratis nobis datum, de quo Theoretici nil nisi obscurissima protulere in suis Theoreticis. Omnia apertè dixi, inquit, Sendivogius; Extractionem saltè nostri Salis Armoniaci vel Mercurii Philosophici non ita apertè revelavi. Send. in Epilogo 12. Tractat. pag. 337. Agedum ex allegato secundo Experimento sequentem habemus Salis Harmoniaci sive Salis Tartari volatilis descriptionem; nimirum,

Sal Tartari Volatile Lullii, Ex secundo Experimento.

Rx. **T** Artarum optimum, quod trituras, & in vase terreo non vitreato pone ad calcinandum per tres dies, vel quousque albescit. Quo facto ipsum dissolve in Aqua Vitæ primæ distillatæ (*in Spiritu Vini Phil. nondum rectificato*) hoc pacto videlicet: Pone individuum hoc Calcinatum & Album in Urinale, & desuper infunde Aquam Vitæ ut superemineat septem digitis, & occlude cum suo antenotorio (*Alembico Cæco*) ac pone super furnum cineris ut ferveat per duas horas, deinde quod dissolutum fuerit cautè in aliud vas transfunde: quod autem remanet indissolutum desiccabis. Postea iterum Aquam novam Vitæ infundas, atque iterum super cineres fervere facito.

Dissolutum iterum ut supra evacuato, & cum altera dissolutione

lutione priori Conservato. Materiam in vase remanentem iterum deficcato, atque eam ex vase extrahas, quoniam iterum calcinanda est, ut facilius dissolvatur. Quæ cum calcinata fuerit, iterum cum nova Aqua Vitæ dissolve, & fervere facias supra cineres. Dissolutionem hanc, ut suprà, cum reliqua conservabis; Atque hoc Magisterium toties reiterabis donec totum hoc individuum fuerit calcinatum & per dissolutionem transactum. Omnes postea Dissolutiones constitue in Urinali, apposito Alembico cum recipiente, & juncturis optimè clausis per Balneum destillabis, quousque materia congeletur, vel quousque per illum gradum caloris amplius non destillaverit. Tunc remove Recipientem, & claude ne respiret, & postea transferes Urinale super cineres, & si qua pars corruptibilis (*Phlegma & Terra inutilis*) cum materia remanserit, comburatur, & cum per duas horas vel tres vas illud permanferit in igne aliquantulum remisso, nec amplius destillabit quicquam per rostrum Alembici, tunc finito ut frigescat vas, ac deinde super materiam iterum superfunde eandem Aquam (*Vitæ sive Vini Phil. Spiritum*) quam superius in recipiente clausam servasti. Dissolutâ igitur hâc materiâ, iterum per Balneum destillabis Aquam, ut suprà, quam remoto recipiente benè clausam servabis, ne respiret. Postea transferas Urinale super cineres, & deficca materiam, deficcata iterum dissolve cum Aqua, quam in recipiente servasti, & si videris Dissolutionem illam non esse claram nec perlucidam, debes eam toties transmittere per filtrum vel pannum lineum, ac toties eam vicissim dissolvere ac congelare, ut suprà, donec ex sese nullam terrestreitatem emittet; & postremo Dissolutio ipsa acquirat claritatem ac splendorem. Tunc demum pro comperto habeas, quod impurum est & corruptibile, separatum est, ac totam materiam videbis in Oleum transmutari. Nunc autem, charissime Fili, procedendum est ad Compositionem Mercurii, & nostri Salis Armoniaci, in quo tot ac tantas potentias ac virtutes inesse animadvertimus, ut perdifficile sit, id hominum sermone consequi & comprehendere. Cujus operationis modus talis est.

Scias pondus Salis vel Olei, quod in fundo vasis depuratum aspexisti ac illi superinfunde de nostro Spiritu, id est Aqua Vitæ rectificata, ut ardeat pannus madefactus in ea tantum ut superemineat quatuor digitis, vel sit ad pondus Aquæ Vitæ sex partes

plus

plus quàm sit ipsum Sal vel Oleum. Totum hoc simul mixtum in Urinale constituas cum Cooperculo sive antenotorio firmiter clauso, ne respiret. In Balneo putrefacias spatio duorum dierum naturalium, deinde amoto antenotorio & opposito Alembico, cum recipiente juncturis bene clausis in furno cinerum lento igne destillabis. Quæ destillatio continuanda est, quousque rostrum sive capitellum nullas Venas ostendat. Sed subito postquam Venæ disparuerunt, depone recipientem cum Aqua destillata (*Spiritu Vini Phil.*) & firmiter claude, venit enim Spiritus animatus (*Spiritus Vini Essentiâ Tartari imprægnatus*) qui potestatem habet vivificandi suum Corpus (*sive Caput mortuum*) postea continuabis eandem destillationem, in fine augmentans ignem, ut si Phlegmatis aliqua pars restet, per illum caloris gradum exhalet, & removeatur. Postremò frigefacto vase materiam extrahe & trituras. Scias pondus materiæ, & illi superfunde de Aqua Vitæ quatuor partes amplius quàm sit ipsa Terra (*Caput Mortuum*) & occluso vase cum suo antenotorio, putrefacias, ut antea, deinde opposito Alembico cum suo recipiente firmiter occluso, in furno cinerum, ut supra, destillabis. Postquam cum suo Spiritu transacta sit anima cum iisdem signis venarum, ut supra, apparentium, idem magisterium reiterato per tres usque vices. Tunc enim habebis Spiritum perfectè animatum, & Corpus exanimatum & calcinatum. Ipse quidem Spiritus cum anima (*Tartari*) aptus est ad omnem operationem Physicam disponendam, sed in hoc loco eum usurpabimus ad calcinatam Terram vivificandam. Accipe igitur supradictam Terram ex suo vase, & eam tritura, postea de ea supra candentem laminam modicum quid pone, quod si fluat instar ceræ absque fumo, signum est perfectæ exanimationis. Si hoc signum non apparuerit, est iterandum hoc Magisterium, quousque illud signum fueris consequutus.

Postea scito pondus istius Terræ, supra quam infunde Spiritus Animati quartam partem, & clauso vase cum suo antenotorio, constitue illud in Balneum ad congelandum per duos vel tres dies, vel quousque congeletur, quo facto, remove antenotorium, supponens capitellum, & in furno cinerum destillabis sine recipiente, ut si pars Phlegmatis exstiterit, inde amoveatur, quod enim emanabit ex hac destillatione, erit insipidum

dum & nullius saporis vel valoris ad similitudinem Aquæ Pluvialis. Postea iterum superfunde quartam partem animati Spiritus, ut supra, & in Balneo congelabis, ut supra, postea per cineres phlegmaticam humiditatem destillabis, ut supra. Atque hoc pacto prædictum magisterium toties iterabis, donec Terra ebiberit & attraxerit ad se totum suum Spiritum animatum, ac deveniat ad hujusmodi signum; ut si particulam ejus posueris super laminam ignitam, major pars in fumum evolet, quod erit signum materiam istam dispositam esse ad sublimandum Mercurium nostrum pretiosissimum, qui potestatem habet dissolvendi quodcunque Metallum cum conservatione suæ formæ Vegetativæ & Germinativæ.

Accipe igitur præfatam Terram prægnantem, & constitue intra Bociam (*Sublimatorium*) cum collo longo, quam optime lutabis luto Sapientiæ, ac desiccato luto collocabis cum materia in furnum destillationis, subministrans in principio ignem lentum, donec Bocia calefiat, cujus os sit occlusum licinio bombacis, atque istum lentum ignem continuabis per 6 horas; postea per alias sex horas ignem aliquantulum augebis. Quod si per illum ignis gradum non sublimaretur, augebis ignem vicissim ad violentiorem gradum, donec incipiat sublimare, quem ignem continuabis per viginti quatuor horas, quo temporis spatio elapso, frigefacto vase, accipito inde Sulphur nostrum sublimatum (*Sulphur Naturæ vegetabile*) Mercurium nostrum (*vegetabilem*) Cælum nostrum (*siccum*) Sal Armoniacum nostrum (*vegetabile*) Lapidem nostrum nondum fermentatum, & pluribus aliis nominibus appellatum. Cujus potestas est acuere suum Spiritum (*Vini Phil.*) ut inferioribus Experimentis comprobabitur.

Hæc Salis Tartari volatilisatio satis tædiosa est, facilis tamen & clara, juxta Recepti tenorem. In sequenti Menstruorum genere varia habebimus exempla conficiendi ejusmodi salia harmoniaca, hinc quæ circa hanc salis Tartari volatilis confectionem admonenda sunt, illuc reservabimus. Nullius hujus salis volatilis libras tres cum quatuor Spiritus Vini Phil. successivè commiscet per varias destillationes; commixtum circulando per 60 dies redigit in Cælum vegetabile.

Hic autem admonendi sumus, Sal Harmoniacum Tartari in sua forma sicca esse Menstruum vegetabile, adeoque juxta præ-
H
scriptam

scriptam Recepti methodum non semper necesse est istud in liquidam reducere substantiam; illud enim, & Menstruum inde confectum differunt, eò quòd in Cœli confectione unctuositas Spiritus Vini Phil. superaddita, & jam prævalens absorpserit, & dissolverit salis harmoniaci ariditatem. At hoc, à majore Oleosi quantitate, hoc modo plus justo dilutum, multum de suis amittit viribus, & ad aridorum dissolutiones minus fit idoneum. Jam verò si sal Tartari sit volatile, ipsum Menstruum in forma sicca, inscite quidam illud Menstrui Philosophici supplere locum dixere, quod tamen rectè & optimè dictum, si Menstruum corrosivum quod nobis minerale dicitur, intelligatur; cujus locum sal Tartari volatile, ceu Menstruum vegetabile, in variis occasionibus supplere potest.

Quemadmodum verò sal harmoniacum hoc, Spiritu Vini Phil. in liquidam substantiam redactum, Cœlum Vegetabile nobis componit; ita Spiritu Vini com. dissolutum, facit Spiritum Vini Basilii; dissolutum cum aceto, Acetum nostrum; dissolutum cum Aqua Forti, Aquam Regis Philosophorum, & sic de pluribus aliis. In præsentibus suum habet locum prædictus Basilii Spiritus.

18. Spiritus Vini Basilii,

In fine Libri Revelat.

R. **V**inum Album generosum (*commune*) & destilla modo solito, ut ex eo fiat Aqua Vitæ fortis in vesica, quam in phiala rectifica, & separa phlegma, Aqua Vitæ hæc ita probatur; si in vase vitreato incensa comburatur tota, nihilque aquositatis post se relinquat; sin autem remaneat quid, destilla adhuc semel aut bis, juncturis optimè clausis, ne Spiritus volatilis Vini exhalet. Aquâ Vitæ sic destillatâ, & optimè rectificatâ, (cave autem, ne inter destillandum candelam admoveas, ne tibi noceas) in aliâ phialâ cum mensurâ hujus Aquæ Vitæ jungas uncias tres Tartari optimè sublimati, ut phiala ad medietatem plena sit, apposito alembico & recipiente satis amplo, destilla in Balneo Mariæ lentissimè propter Spiritus volatiles, relicto in fundo parùm Aquæ Vitæ, & inter destillandum humidis pannis refrigerato alembicum, sic Spiritus citiùs resolvitur, & in Recipientem transit.

Hic

Hic est iste Vini Spiritus, quo Basilias passim usus est, præsertim in Conclusionibus suis, ubi per Vini Spiritum corpora tam Metallica, quam mineralia redigit in Olea. Quisquis alium ejus loco sibi imaginatus fuerit Spiritum, necesse habet, ut sibi caveat, ne dicti veritatem damno suo experiatur. Datur quidem adhuc alia ejus Vini Spiritus descriptio in Appendice Elucidationis, quæ tamen à priori non differt, nisi quod in superiori descriptione legebatur sal Tartari volatile; hic vero legitur sal armoniacum optimè sublimatum. At ea esse Synonyma jam modo patet ex Lullii Recepto. Quodcunque enim sal sive fixum sive volatile Spiritui Vini Phil. conjunctum sublimatumque fuerit, Sal volatile nostrum, Sulphur naturæ nostrum, & Mercurius sublimatus noster dicitur, quibus promiscuè ceu salibus Philosophicè sublimatis uti licet; utraque enim salia ista (Tartari & salis armoniaci) ex una eademque forsitan materia, confecta fuerunt à Basilio. Hoc autem ejus Menstruum Cælo vegetabili Lullii minùs forte est, etiamsi ex eodem sale Tartari æquè sit ac istud præparatum. Basilius enim hujus salis diminuit virtutem Spiritus Vini communis additione; cum Lullius idem efficiat opus sed Vini Phil. Spiritu. Ast Basilius suum aliquando etiam Lullii Cælo Veg. fortius Menstruum reddidit, separando Spiritum Vini Com. à sale armoniaco Philosophico, quod quidem duplici peregit modo.

Primò accendit Menstruum in vase cupreo ad usum hunc destinato, ut Spiritus Vini Communis comburatur, sal armoniacum verò Vegetabile per se remaneat in liquidam substantiam redactum. Modus est iste.

19. Spiritus Vini igneus Basilii,

Loco ut supra.

R. Spiritum Vini antecedentem ad hanc Spiritus ignei præparationem idoneum. Conficiatur Instrumentum ex Venere quod in medio, infra & supra foramina, tolli potest, prout & supra mediam cucurbitam: Impone alembicum cum tubulo, omnia ex Venere sint præter recipientem, qui sit ex vitro, quem pone in vase ligneo in aquam & supra pannis humidis

tege, in vase ligneo sit meatus per quem aqua ubi incaluit, effluat & frigida affundatur; omnibus sic paratis per foramina inferiora immittitur Spiritus Vini præparatus, ut ad foramina attingat, tunc accenditur, & Mercurius per foramina media sursum pellitur, resolviturque ob frigus aquæ, & ex alembico transit in recipiens. Sic præparatur Spiritus verus Vini, sed in opere nunquam cessa à refrigerando, & affunde novam Aquam Vitæ, ne nimis profundè ardeat. *In Additione vel Appendice manualium operationum hunc Spiritum ita descripsit Basil.* R. Vinum adustum (potius Vinum adurendum ex Sale Harmoniaco Tartari & Spiritu Vini Communis confectum) quod ponas in vase forti durante ignis flammam, & accendas flammâ sulphuris, & protinùs applica Alembicum ferreum vel cupreum, & verus igneus Vini Spiritus resolvitur & destillatur in liquorem in recipiens amplum; hic est verus aereus & igneus Spiritus Vini.

Secundò imprægnat Menstruo sub No. 18. descripto calcem vivam ex qua fortius adhuc destillat Menstruum, Spiritus Calcis Vivæ dictum. Calx Viva, inquit, fortificatur, & magis ignea redditur per purum & minimè sophisticatum Spiritum Vini (ex sale armoniaco & spiritu vini com. confectum) sæpiùs desuper cohobatum, cui calci addas sal alcali Tartari, additis Salis ejusdem fecibus exsiccatis, ex quibus optimè permixtis destillabis verum Spiritum gehenneum, in quo magna absconduntur mysteria. Methodum acquirendi hunc spiritum tibi dixi, quam observa, tene, ac pro dono valedictorio accipe. *Basil. in Repet. Lapidis in Cap. de Calce Viva.* Nota, inquit, in fine Libri de Medicinis supernaturalibus; vobis dixi de virtutibus & qualitatibus Lapidum pretiosorum; at reperiuntur etiam plures lapides despicabiles & ignobiles, magnæ tamen virtutis, testante ipsa Experientia; quamvis ignorantes & inexperti haud fidem adhibebunt dictis, istâque cerebris suis obtusis concipere nequeant, istud tamen demonstrabo Calcis vivæ exemplo, quæ Calx, juxta judicium vulgi, parvi pretii est, & contemptibilis in obscuritate. Nihilominus in hac est virtus potens, quæ apparet in sui applicatione contra morbos gravissimos: At cum triumphans & transcendens ejus Efficacia ferè incognita sit plurimis, ideò pro causa illorum inquirentium in mysteria naturalia & supernaturalia & quorum gratia hujus Libri aperio

Arcana: Pro Valedictorio detegam etiam mysterium Calcis vivæ, & dicam primò modum destillandi ejus spiritum, quod opus sanè requirit Artistam expertum antea bene informatum in hac præparatione.

20. Spiritus Calcis Vivæ Basilii,

In fine Lib. de Med. supernatur.

Rx. **C**alcis Vivæ q. v. tere & præpara in marmore in pulvere impalpabilem, cui affunde Spiritus Vini (*Menstrui sub No. 18.*) tantum, quantum imbibi possit à Calce pulverisata, ita ut nullus Spiritus supernatet Calcem. Tum applica alembicum; luta bene, & appposito recipiente abstrahere Spiritum lenissimè in Balneo ab eâ; hæc abstractio reiteranda octo vel decem vicibus. Hic Spiritus Vini fortificat valdè Spiritum Calcis, qui inde fit magis igneus. Rx. Calcem remanentem ex cucurbita, quam contere optimè, cui adde Salis Tartari (*Alcali*) partem decimam, & ad pondus omnium, Terræ salis Tartari, five materiæ in Extractione salis Tartari relictæ & bene exsiccatae, hæc omnia bene mixta destilla ex retorta bene lutata, cujus tres partes sint vacuæ, in Recipiens magnum & firmum. Nota, necesse est, ut recipiens, in quod Retortæ rostrum inseritur, habeat fistulam unius digiti latam, cui aliud applicandum est recipiens, in quo parva quantitas Spiritus Vini (*Menstrui sub No. 18.*) sit. Tum leni igne destilla, & ascendet phlegma in recipiens primum, destillatò phlegmate adauge ignem, & veniet Spiritus albus in forma Spiritus albi ex Vitriolo (*philosophico*) destillati, qui non descendet in phlegma, sed per fistulam prædictam in alterum recipiens, sese inibi conjungens Spiritui Vini, quemadmodum ignis igni facilè jungitur. Nota, nisi hic Spiritus Calcis ritè fuerit præparatus vel imprægnatus Vini Spiritu, cohobationibus prædictis, destillando miscetur phlegmati suo, extinguatur & amittit suam virtutem. Ita difficile est penitus perscrutari naturam, plurima sibi met ipsi reservantem. Hoc Spiritu jam Vini Spiritu commixto, remove recipiens, effunde phlegma, at cautè serva calcis & vini Spiritus. Nota, ambos hos
Spi-

Spiritus difficulter separari, etenim sese invicem amplectuntur, & destillando ascendunt junctim. Propterea mixtos & unitos Spiritus accende in vase vitreo, spiritus Vini comburitur, sed Calcis Spiritus remanet in vitro, quem reserva diligenter. Hic magnum est Arcanum, Spiritus pauci excedunt ejus efficaciam, modò sciatis ejus usum. Ipsius qualitates haud describi possunt per modum compendii. Hic spiritus dissolvit oculos cancerum & cristallos durissimas; tria hæc destillata invicem per alembicum & sæpius cohobata, reddunt liquorem, cujus guttæ tres, adhibitæ in vino calido, frangunt & dissolvunt arenam & calculum corporis humani, liquor hic expellit istius morbi veram radicem vel causam absque ullo patientis dolore. Spiritus hic calcis ab initio est coloris cærulei, sed leniter rectificatus apparet albus, transparentes & clarus, paucas post se relinquens feces. Spiritus hic dissolvit cimelia fixissima & lapides pretiosos; è contrariò fixat omnes Spiritus volatiles transcendent calore suo. Spiritus hic vincit quæcunque Podagræ symptomata, etiamsi summè nodosa & tartarea, quæ omnia dissolvit & expellit radicaliter.

Spiritus Vini sale harmoniaco vegetabili acutatus si accendatur, Communis Vini Spiritus comburitur, sal armoniacum autem incombustibile ascendit in forma liquoris, & Spiritus Vini igneus Basilii dicitur. Verum-enim-verò cum idem Spiritus vini sale harmoniaco conjunctus absorbeatur à Calce viva, & inde destilletur in seipsum, posteaque accendatur; Spiritus Vini Comm. flammâ quidem consumitur, ut antea, at Calcis spiritus, vel potius sal harmoniacum vegetabile, non ascendit, ut prius, sed remanet in Vitri fundo, quia magis digestum & fixius redditum. Ast pro majore horum spirituum Elucidatione, aliam addere spiritus Calcis descriptionem consultum duximus.

21. Spiritus Calcis Vivæ simplex Basilii, *In Manualibus Operationibus.*

Re. **C**alcem vivam puram, quam combure in furno figuli, igne fortissimo, ut reducat ad exactam maturitatem, cui subtilissimè in marmore tritæ affunde in cucurbita Spiritum Vini

vini Confectum ex Tartaro philosophico (utì docebo in methodo mea Conficiendi Aurum potabile) ut calx fiat instar pulvis tenuis.

Hoc peracto, destilla inde phlegma ad calcis siccitatem, affunde novum Spiritum Vini, & abstrahere. Repete id sexies, tum contere materiam optimè, & pone in cella, ut dissolvatur per deliquium, & spatio paucorum dierum effluet inde liquor, qui collectus & destillatus per retortam ex arena, primo emittit phlegma per se servandum, postea liquorem spirituales quem seorsim etiam serva. Jam R. Cristallos pulverifatas, quas commisce cum eodem pondere sulphuris vivi vel mineralis; materiam hanc combure, continuò agitando eam, usque quo omne sulphur comburatur. Quam deinde reverbera igne aperto per tres horas. Hoc facto huic materiæ affunde prædictum liquorem. R. Etiam oculos cancerorum, quibus etiam in alio vitro affunde eundem calcis liquorem. In calore satis forti digerantur per 14 dies & ab ambobus ascendet humiditas quædam in superficiem, quam decanta subtiliter in vitrum parvum, & rectifica in Balneo, & liquor remanebit in fundo, cujus grana tria in vino adhibita produxere valdè magnos & admirabiles effectus. Medicina hæc curat etiam radicaliter calculum vesicæ & renum tam in viris quàm fæminis.

Spiritus vini ex Tartaro philosophico, quam promissit Basilus se daturum in Methodo sua conficiendi Aurum potabile, omnia antedicta Basilii confirmabit Menstrua. Etenim cum illa ex sale harmoniaco sive sale Tartari volatili diversimodè præparata fuerint; hic Spiritus vini philosophici est acutatus sale Tartari, non quidem communi Alkali, sed hoc redactò una cum Spiritu Vini Phil. in liquidam substantiam; nam admonendi sumus, non semper necesse esse conficere Lullii Cælum, cæteraque hujus generis Menstrua ex Sale Tartari quatenus philosophicè volatilifato, sed aliquando etiam idem confici posse menstruum ex sale Tartari absque sui sublimatione, sive reductione in Sulphur Naturæ vegetabile; sola Spiritus Vini Phil. cobobatione super sal Tartari, donec destillando ascendat in forma liquoris lactei. Ita fit,

22. Spiritus Vini Tartarificatus Basilii , *In Manual. Operation.*

Primò sciendum est, Tartarum Philosophorum, quo sepa aperitur, non similem esse communi Tartaro, ut plures imaginantur, sed aliud est Sal, etiamsi oriatur ex eadem radice. Hoc Sal est clavis unica aperiendi & dissolvendi metalla, modò fuerit præparatum, ut sequitur. R. Cineres Vitis fructiferæ, ex quibus aquâ calidâ educ lixivium fortissimum, quod ebulliendo evapora ad siccitatem, ut remaneat materia rufa, quam reverbera in fornace reverberatoria per tres dies, vel circiter, igne aperto, usque dum albescat. Tum dissolve Aquâ Fontanâ, sine ut subsideat, decanta clarum, filtra ut separentur feces, filtratum coagula, & habebis Sal album Tartari, à quo Spiritus verus destillatur hoc modo.

R. Summè rectificatum Spiritum Vini & penitùs liberatum ab omni phlegmate (*sub No. 19. descriptum*) quem affunde sali Tartari in phiala colli longi ad trium digitorum supereminentiam, luta alembicum ad phialam, appone recipiens, digere leni calore, tum lenissimè abstrahè phlegma, & Spiritus Tartari apertus est medio Spiritûs Vini, & ratione amoris reciproci & mirabilis ascendunt ambo conjunctim, feces remanentes si quædam fuerint, ut & phlegma abjicienda sunt, ita habebis verum Spiritum Vini, quo Aurum potabile conficitur.

Menstruum hoc sanè nobilissimum est, ita ut etiam ob ejus excellentiam altiore mereatur locum, quam hunc inter Menstrua vegetabilia simplicia, quum rectius ad septimum menstruorum genus esset transferendum. Verùm cum in præsentì maxime illustret Basilii menstrua adeoque sit hic majoris utilitatis, quàm ibi, illud hinc remove nolumus, addemus tamen ejusmodi menstruorum exempla magis simplicia. Ita fit,

23. Acetum acerrimum vegetabile five Ignis adepti, Ripley ex Tar- taro calcinato.

Pag. 331. Concord. Raym. & Guid.

Rx. **T**artarum vini, & calcina in albedinem. Rx. Hujus calcinati Tartari libram unam, & pulverisatam pone in magna cucurbita vitrea, & superfunde fortissimi spiritus vini (*phil.*) dimidium poculum, aut parum plus, claude os optimè, & stent in aqua frigida horis 24, tunc apposito recipiente destilla in Balneo levi igne, ita tamen ut possit destillari, quæ destillatio levis continuetur, quoad phlegma ascendat, quod ex gustu debet cognosci, tum permitte infrigidari, & rursus appone ad prædictum Tartarum, novum spiritum vini, eadem quantitate, ut suprà, faciendo omnia, ut antea.

Quod opus reiterabis quindecim vicibus. Sed quando vas aperitur in singulis imbibitionibus, caveas ante omnia à subito odore hujus Ignis adepti. Hoc opere quindecim vicibus completo, sepone tres uncias hujus igniti Tartari ad partem, ad multiplicandum oleum mercuriale, ut inferius patebit. Rx. Reliquam partem hujus igniti Tartari, destilla in arena fortissimo igne, qui ignis ita destillatus habet colorem album, & est natura ignita nostra, noster Mercurius, nostra Aqua vitæ, denique clavis nostræ scientiæ.

§. Menstruum hoc idem est, quoad ingredientia & virtutem cum cælo vegetabili Lullii, sed oportet instar cæli istius circulari, ut lacteum & opacum suum amittat colorem, hujusque acquirat diaphaneitatem claritatemque. Receptum hoc extat etiam apud Johannem de Rupescissa, quod cum hoc comparare convenit, præsertim cum variet quodammodo in circumstantiis, dum Tartarum vini *phil.* spiritu imprægnatum ante ejus destillationem dissolvat per deliquium.

I

24. Aqua

24. Aqua fortissima & virtuosa *Johannis de Rupe-scissa.*

Cap. 43. lib. Essentiae.

BEatissimus Deus, creator Arcanorum, tot mirabilia condidit in Natura, ut nec intellectus noster, nisi pauca possit percipere, nec lingua valeat mirabilia Dei nisi balbutiendo narrare. Et ex Arcanis revelabo tibi aquam divinæ actionis, & magisterium ejus est, ut accipias optimum Tartarum album calcinatum, & pone in aliquo vase terreo vel vitreo, & infunde desuper meliorem aquam ardentem (*philosophicam*) quam poteris habere, & pone alembicum desuper, & destillabis aquam ardentem debilem valdè, quam remove, quia nihil valet vel parùm, nisi pro oculis aut membrorum lotione: Deinde accipias Tartarum tuum, & invenies eum fortificatum in duplo, & hoc qualibet vice probabis linguâ. Iterum aliam aquam ardentem desuper pluribus vicibus appone, quia qualibet vice fortificabitur supra modum, & in tantum fortificare eum poteris, ut nulla creata actio ei valeat comparari. Quod si vis vim ejus centuplicare, tritura eam, & pone super porphyrium vel super marmor, ut convertatur in aquam, quæ postmodum destilletur per alembicum.

Alia datur adhuc hujus cœli vegetabilis præparatio, non per Alkali sublimationem, nec cobobationem, sed circulationem simplicem; videlicet digerendo Alkali Tartari tamdiu in spiritu vini phil. donec supernatet olei instar super spiritum vini. Ita fit,

25. Mercurius vegetabilis acutatus sale Tartari Lullii.

In camera prima individuorum, dist. 3. libr. Essen.

IN prima camera significatur, quòd noster Mercurius est in potentia H. (*Tartari crudi*) & ut ipsum extrahere possimus,

mus, oportet artistam dictum H. ponere in E. (id est, in furno vitrariorum) tribus diebus naturalibus & ejus sit multa quantitas, quoniam parva inde efficietur, quod H. (*Tartarum jam calcinatum*) moles subtiliter, & ponas ipsum in H. arboris philosophicalis (*in dissolutionem per deliquium*) in marmore in loco frigidissimo, & cooperies propter pulverem & H. convertetur in T. (*oleum per deliquium*) Quod T. destillet artista per filtrum in vase vitreo, & postquam artista habuerit T. ex H. paratum, nostrum Mercurium ex dicto T. poterit extrahere dupliciter. Primò per magisterium capituli. *Non reputes me, &c.* (*per circulationem instar Essentiæ vel spiritus vini Lullii.*) Secundò per magisterium capit. *Non prætermittam* (*per separationem Elementorum, de quo non in hoc loco;*) *Lullius aliquando loco olei Tartari per deliquium, sale Tartari depurato usus est, putà in Experimento primo.* Aliud, *inquit*, signum habes magis certum purificationis illius individui (*salis Tartari*) videlicet cum sal pretiosissimum in vase remanebit super ignem in forma olei, quod remotum ab igne subito congelabitur. Sed tibi, fili charissime, non sit tædio prolixitas temporis in solvendo hanc materiam, & congelando singulis vicibus, corruptionem removendo, qua remanente, nunquam poterit conjungi cum suo spiritu extracto à pretiosissimo & propinquiore individuo suo, quod est vinum optimum, ablata ab eo prorsus omni humiditate & corruptione. Tunc ipsum constitue ad circulandum in vase circulatorio, atque ita reducatur in quintam Essentiam & spiritum suum protinùs complectetur, sed hanc circulationem nos à principio triginta dierum spatio peregrimus, postea verò eandem absolvimus spatio dierum quadraginta, quæ circulatio fuit multo melior primâ, quia quo longiore tempore circulatur, eò magis subtiliatur, & efficitur aptum ad omnem physicam operationem nostram, quem ordinem cum opus fuerit, vos quoque observabitis.

Non tantum menstrua hujus generis, variis modis ex alcali Tartari confici possunt, sed ejus loco alia etiam alcalia fixa sumere licitum est, uti sequens probat Menstruum.

26. Menstruum vegetabile simplex de tribus individujs Lullij,

In Experim. XXV.

Rx. **A**quam vitæ summoperè acutam, quæ pannum lineum comburat, quam iterum trans mitte per alembicum, ut sit perfectè rectificata. Mox accipe salem chelidonix, salem de sanguine humano, salem de melle extractum, uti habes supra in suis Experimentis, quos omnes sales constitue simul in urinale (*cucurbita*) & in singulas uncias istorum salium superinfunde quaternas uncias Aquæ vitæ supradictæ, claude cum suo antenotorio (*alembico cæco*) & superposito alembico, annexo recipiente, juncturis optimè clausis, destillabis per cineres, & trans mitte sales cum Aqua pariter. Si quid remaneat, iterum illi infunde suam aquam destillatam; cùmque totum fuerit trans actum iterum novum infunde salem, unam scilicet unciam, ac per alembicum ut suprà, trans mitte; Tertiò iterum alteram unciam salis ad junde ut suprà, & destillabis iterando hoc magisterium ter, singulis vicibus novum salem ad jungendo. His peractis Aquam hanc pone ad circulandum in vase alto & angusto per 50. dies naturales. Illud tamen adverte, ne vas ullo pacto respiret. Cùm verò ad finem circulationis perveneris, in fundo vasis videbis hypostasim instar urinæ sani viri, quæ erit alba. Completa ergò circulatione Aquam evacuando transferas cautè in aliud vas mundum, ac cave, ne cum Aqua hypostasis transeat, sed restet in fundo vasis. Claude vas aquæ circulatæ ne respiret, & in Balneo serva.

Præparatio salis Chelidonix extat in Experimento quarto. Tunc cineres Chelidonix mense Maio in plenilunio cum suis radicibus & floribus collectæ in vase vitreo pone, & Aquam chelidonix destillatam per B. superfunde, ut inde salem elicias, & in igne cinerum lentissimo ferveat per duas horas: Dissolutionem evacuando transferas in aliud vas, terram verò insolutam desiccabis, & refrigerato vase triturbabis, superinfundendo novam aquam, iterum super cineres, ut suprà, fervere facias, ac ipsam

ſam diſſolutionem, ut ſuprà, decantabis. Hoc autem magiſterium itera toties, quouſque totum inde ſalem extraxeris, quæ eſt pars mercurialis ipſius individui. His ergò peractis, accipe omnes illas diſſolutiones, quas per filtrum vel lineum pannum tranſmitte, ut à terreſtreitate purgentur, deinde per Balneum congelabis deſtillando. Nam tranſacta humiditate in fundo vaſis remanebit mercurius ſive ſal albi coloris, quem ſalem debes ſolvere ac viciffim congelare ter, atque hoc pacto ex hac materia mercurium extraxeris, qui virtutes propè innumerabiles habet acuendi ſpiritum vegetabilem à vino extractum, & poteſtatem habet diſſolvendi cuncta metalla cum conſervatione ipſorum formæ vegetativæ & germinativæ.

Sal ſanguinis humani fixum ita præparatur in Experimento undecimo. R. Sanguinem extractum ab hominibus ſanis & cholericis, illumque pone in tabula nitida & ſic permitte ficari, ut phlegma ſeparetur; ab eo poſteà accipe ipſum ſanguinem, & eum quàm optimè tritura, & pone in bociam, & lento igne aquam deſtilla, quam deſtillatam ſeorſum ſervabis, & aucto aliquantulum igne, ſed non admodum intenſe, ne fortè ſublimetur ſal, ſed ſolum humiditas atque oleum ſuperfluum exhalet, donec non ampliùs deſtillabit: Poſteà frigeſacto vaſe accipe terram combuſtam, quam loca in vaſ, & firmiter claude, ne reſpiret. Nam reſpirando evaneſceret in fumum, pone vaſ in furnum reverberationis, ſed ignis debet eſſe temperatiſſimus, ut ſal iſtius materiæ, qui volatilis eſt & non fixus, non exhalet, & ne violentiâ ignis vaſ frangatur, ut nobis accidit, & ſtet materia in iſto gradu ignis per duos dies, & calcinabitur. Quo ſacto vaſ frigeſcat, & frigeſactum aperiatur, & ſuper calcinatam materiam infunde ſuum phlegma, id eſt, aquam quam in principio deſtillaſti, permitte ſuper cineres fervere per duas horas, ut aliqua pars diſſolvatur, & quod diſſolutum fuerit, decanta in alio vaſe, atque iterum cum nova aqua fac, ut ſuprà, & ſic reitera, donec totum ſal extraxeris: Poſteà aquam per Balneum deſtillando removeas, & remanebit in vaſe ſal niveus, habens virtutes plurimas, & ſi cum eo vegetabilem ignem acues, diſſolveth proculdubio duo luminaria cum conſervatione ipſorum formæ vegetativæ. Et cum eo ipſo fieri poterit excellentiſſimum aurum potabile pro conſervando radicali humido in hominibus, & ad expellendum plures ægitudines.

Exe.

Experimentum tertium docet præparationem salis mellis hoc modo. R. Mel novum, quod sit album & cum favo conjunctum, illud autem constitue in vase vitreo ad putrefaciendum per 60 dies, deinde destilla, &c. postea R. Terram (*caput mortuum*) quæ remanserit in urinali, atque illam perfectè trituratam in vase terreo collocabis, quod sit ex creta valentina, vel ex ea, ex qua fabricantur crucibula, vel si hoc vas habere non poteris, constitue eandem Terram intra gemina crucibula, alterum alteri annexa, & quam optimè clausa. Post statue in furno reverberationis vel vitrariorum, atque ibi permaneant quatuor aut quinque dies, ita ipsa albescet Terra. Sed si hoc opus feceris in furno reverberationis, adverte, ne sit ignis nimis violentus: Sic enim ipsa terra evanesceret, & si ignis debilis esset, nunquam calcinaretur: Mediocri ergò igne opus est. Sic nullus error potest contingere ut nobis accidit. Nam cum hoc opus inchoaremus, violentiâ ignis totam terram amissimus. Sed ad rem: Postquam hæc Terra, ut prædictum est, calcinata fuerit, frigefacto vase extrahes ac triturabis, illi postea superfunde aquam, quam destillasti per Balneum, & sinas materiam super cineres per duas horas fervere, atque in aliud vas transfunde, evacuando aquam ab ipsa Terra, quam Terram lento igne desiccabis. Super eosdem cineres superfunde novum phlegma, ac fervescat, ut supra, decantabis evacuando, & conservando, ut supra, dissolutionem corporis, atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec extra ipsum totum salem pretiosissimum evacuaveris, & in aquam transfegeris. Postea accipito omnes illas dissolutiones, & per pannum lineum nitidum trans mitte, quam aquam per Balneum destillabis, tandem in fundo vasis salem pretiosissimum habebis vel mercurium vegetabilem. Quo facto, scias pondus dictæ congelationis seu salis, ac illi superinfunde tertiam partem aquæ, quam servâsti superius, & quam rectificâsti septies per cineres (*aquam acidam mellis*) & occlude vas cum suo antenotorio, & pone in balneo per quinque dies, deinde amoto antenotorio & appposito alembico, temperato igne exhalabis destillando humorem, qui destillari poterit, qui erit insipidus, nam virtutem & acetositatem ipsius aquæ accepit & secum retinuit ipsa terra. Deinde iterum nova aqua, ut prius imbibe ipsam terram, & reiterando magisterium, imbibendo, digerendo, destillando toties, ut supra, quousque
terra

terra ad se traxerit & imbibere suam aquam. Atque ita auxilio Dei vivi verè habebis salem vegetabilem extractum ab hoc individuo, quod sal est pretiosissimum, ac potestatem habet acuendi mercurium vegetabilem & dissolvendi duo luminaria, cæteraque omnia metalla imperfecta: Et cum hoc ipsa metalla reduci possunt in suam primam materiam.

Hiscæ salibus pro hoc Lullii menstruo requisitis addam Experimentum quintum, quod de Portulaca marina, Apio Sylvestri, Squilla, Euphorbio, Pyrethro, Roremario, herba Mercuriali Solatro, Oliandro, &c. alcalia præparare docet, quibus omnibus mercurium vegetabilem ex Vino extractum acuerè poteris conjunctim vel separatim.

Non hujusmodi menstrua solummodo fiunt ex alcalibus vegetabilium sed conficiuntur etiam ex salibus mineralibus, qualia sunt sal commune, gemmæ, aluminis, &c. Ita fit

27. Circulatum minus five Aqua facilis Circulati Paracelsi,

Lib. X. Archidox.

R. **V**erum Elementum aquæ, vel ejus loco aliud sal, quod nondum planè ad siccitatem coctum sit, vel etiam sal gemmæ depuratum, affunde partes duas aquæ, mixtæ cum modico Raphani succo, putrefac in digestionem accuratam, quod longius eò melius; sine postea congelare, & putrefac denuò per mensem, deinde per retortam destilla, residuum per ignem validum urge, ut fluat, reverbera in retorta, igne continuo, solve in marmore, aquam hinc defluentem affunde desuper, & putrefac iterum, destilla denuò usque ad oleositatem, conjunge cum spiritu vini (*Phil.*) & impurum decidet, quod separa, purum verò in frigido cristallifetur, affunde iterum destillatum, & toties cohoba, donec oleum fixum in fundo remaneat, & nihil dulce postea transgrediatur. Digere porrò per mensem, deinde destilla tamdiu, donec Arcanum salis per alembicum transcendat. Nec pœniteat diutini laboris, namque hæc est tertia pars omnium Arcanorum, quæ in metallis & mineralibus.

bus abscondita sunt, & sine qua nihil frugiferi, nihil perfecti perfici potest.

Idem Circulatum Paracelsus descripsit in Tractatu de Reductione Metallorum in primam materiam vel Mercurium currentem (qui liber in Rosario novo olympico Benedicti Figuli quartum locum tenet) quam descriptionem cum hac comparare, ut sese invicem illustrent, consultum duximus. Recipe, inquit, sal gemmæ subtilissimè pulverisatum, pone in crucibulo forti, & augendo ignem per gradus, sal funde, fusum in fluore retine per horas tres; sal frigefactum item pulverisa & in crucibulo novo, juxta methodum prædictam funde & sic procede quinquies vel sexies. Denuò sali pulverisato affunde tantum succi Raphani prius calefacti; (sal commisce & comminue cum parùm succi, cochleari ligneo, in vase ligneo, dissolutum cola per manticam & sepone, adde rursus parum istius succi, & repete usque dum sal totum sit dissolutum) ut dissolvatur, coagula vel abstrahere per alembicum aquam, sal reduc in pulverem, putrefac in balneo per sex dies, tum destilla igne aperto, instar Aquæ Regis, observatis ignis gradibus, usque nihil ampliùs ascendat, urge igne fortissimo, ut optimè calcinetur per horam, pulverisa sal ita calidum subtilissimè in marmore, & in loco humido dissolvetur per se, solum omne putrefac in Balneo per tres dies, tum ex arena gradatim & lege artis destilla per alembicum omne liquidum, corpus residuum & bene pulverisatum solve in marmore, putrefac & destilla, ut antea, repete hoc ter, quod tum adhuc remanserit, hoc reduc in pulverem & pone in cucurbita, cui superfunde has tres destillatas aquas, putrefac per quinque dies, iterùmque destilla ex arena, ita tandem putrefaciendo & destillando sal totum ascendet per alembicum, excepto parvo capite mortuo rejiciendo; aquam verò à salis substantia destillatam putrefac per diem & noctem, & rectifica bis vel ter, & habebis Aquam salis.

Menstruum hoc ex sale marino vel gemmæ præ ceteris mensstruis vegetabilibus simplicibus elegit Paracelsus ceu optimo, quoniam juxta ejus doctrinam, matrix sit vel centrum metallorum & mineralium.

Quoniam, inquit, experimentis edoctus ego, & in aliis quoque libris attigi primum Ens seu quintam Essentiam elementi aquæ esse centrum metallorum & mineralium, & alibi quoque

que adjunxi, quòd quilibet fructus mori debeat in eo, in quo vitam accepit (*in M. S. Germanico hæc ita leguntur; Das ein iegelich frucht in seiner Mutter, darinnen es das leben überkommen, sterben muss, hoc est, quod quilibet fructus mori debeat in eadem matrice, in qua vitam suam nactus fuerit*) ut novam postea vitam meliorem accipiat, & sic per depositionem veteris corporis in primum Ens reducatur: idcirco hinc extractionem centri aquæ, in qua metalla corpus suum amittere debent, adjiciemus.

*Menstruum hoc explicabimus per membra sua, quorum primum est Oleum salis fusi per deliquium. In processu primo sal marinum vel gemmæ dissolvit aquâ succo raphani commixtâ, putrefacit, & fortiori igne destillat, caput mortuum verò, (sal potius residuum) solvit per deliquium in marmore. In Recepto secundo sal gemmæ quinquies vel sexies fustum prius, in ana succi raphani calefacti dissolvit, coagulat, putrefacit, & communis Aquæ fortis instar destillat, sal residuum adhuc calidum in pulverem redactum in loco humido dissolvit per deliquium. Aliquando absque fætido hoc raphani succo, istud oleum salis per deliquium præparat compendiosius, videlicet ex sale calcinato cum Nitro: Receptum hujusmodi est, ut sumas salem communem & salem urinæ æquis partibus. Lege alchymix calcinetur horis duabus, postea resolvatur in cella more usitato, &c. Ex hoc calcinato sale destillatur spiritus, qui resolvit aurum in oleum, quòd si rursus extrahatur & optimè præparetur, Aurum potabile præstantissimum comparabitur, sin citra extractionem (*destillationem*) illam aurum tantum resolvatur, tunc pro aurifabris in deaurando ars est subtilissima, & pro fabris ferrariis ad deaurandum thesaurus constans & pretiosus. Oportet tamen eos in eo præparando esse alchymix peritos. Libro de Rebus Nat. cap. 4. de sale pag. 190. Paracelsum per salem urinæ voluisse nitrum, facile probatur ex sequentibus. Quocunque loco, inquit, profunditur urina aut hominis aut brutorum, eodem succedente tempore salnitrum enascitur. Urina enim collecta & præparata in salem alium, salnitrum vocatur. Ibidem. Verum extra omne dubium ponit idem Receptum, Tract. de sale pag. 171. ita descriptum: Sumatur sal & salnitrum æquali portione, calcinentur per se ad fluxum & fusionem, postea resolve in suum liquidum.*

Secundum est Oleum vel Essentia salis. In processu primo oleum salis per deliquium recipit, & toties spiritu vini phil. cohobatur, donec sal instar olei in fundo maneat, & nihil phlegmatis ascendat, si verò loco spiritus vini phil. sumatur menstruum aliquod vegetabile, exempli gratiâ, menstruum, de quo jam tractamus, modò præparatum, siue sal circulatum, non necesse est ut sal dissolvatur per deliquium, sed minori labore redigitur in Oleum vel Essentiam naturalem. Quamquam, inquit, plures sint viæ ad extrahendum Ens primum salis, hæc tamen utilissima & expeditissima est, & post hanc alia illa via est, cujus de Elixire salis mentionem fecimus. Ut nempe sal recens cum Aqua solvente, quæ est spiritus salis destillatus (circulatum minus ex sale, aqua salis circulati, Arcanum salis, menstruum de quo jam agitur) permixtum putreficetur, & tamdiu destilletur, donec salis substantia solvatur, ac in oleositatem perpetuam reducatur, corpore phlegmatis in modum ipsi subducto. Locus allegatus extat libr. 8. Archid. de Elixiriis pag. 31. R. Sal optimè præparatum, albissimum, & mundissimum, hoc in pellicanum ponatur cum Aquæ solventis (sub Aqua solvente nostra Aqua salis (circulati) intelligenda est. Libr. X. Archid. pag. 38.) tanta quantitate, quæ sexies pondus illius superet, in fimo digerantur equino simul uno mense, postea separetur Aqua solvens per destillationem, & rursus affundatur, ac separetur ut prius, idque toties donec sal in oleum convertatur. Hæc Essentiæ salis confectio cum Circulato minore, multò melior & exquisitior est priori illa præparatione per vini phil. spiritum peractâ; licet Paracelsus methodum priorem posteriori utiliore & magis expeditam esse affirmat, quod de utriusque usu, non præparatione, intelligendum est. Siquidem salis Essentia & citius & melius præparatur circulato quodam minore, quàm simplici Vini phil. spiritu; ex qua Essentia salis quocunque etiam modo confecta deinde fit Arcanum salis, quod utilius esse & expeditius, Rerum Essentias extrahendi, quàm oleum salis nondum ita graduatum ratio jubet. In processu secundo Paracelsus oleum salis per deliquium putrescere quidem mandat, sed de putrefactionis medio, vini phil. spiritu vel menstruo vegetabili simplici quodam nullam facit mentionem, sine quo tamen sal non ascenderet in alembicum, & si destillaretur, nullius tamen esset usus in essentiarum extractionibus. Cum Vini phil. spi-

spiritu itaque putrefecit oleum salis per deliquium per aliquod tempus, deinde putrefactum destillavit fortiori igne, salis residuum iterum solvit in marmore, dissolutum cum novo vini phil. spiritu vel menstruo veget. simplici quodam toties putrefecit & destillavit, donec totum destillaverit in Aquam salis spiritualem.

Tertium membrum consistit in reductione Essentiae salis in Arcanum ejusdem. Naturalis enim (id est, salina salis) Essentia cohobando aliquoties cum Vini phil. spiritu, ascendit unà cum eo, fit dulcis, & transmutatur in Arcanum salis sive Essentiam artificialem, de quibus Arcanis plura libro secundo de Medicamentis. Sal commune itaque, unà cum Vini phil. spiritu destillatum per alembicum, est Circulatum minus Paracelsi, Aqua salis Circulati, primum Ens salis, Arcanum salis, Aqua solvens, Spiritus salis destillatus, Matrix & centrum metallorum & mineralium, &c. dicitur Circulatum ob Essentiae salis circulationem vel digestionem per mensem cum spiritu vini phil. vel quod probabilius, ob communem omnium menstruorum vegetabilium circulationem per 30, 40, vel 60. dies, posteaquam menstruum jam fuerit confectum, ita ut circulatio hæc, licet in nostro Recepto omissa, subintelligenda sit in hisce Paracelsi circulatis. Non ideo dicitur Circulatum minus, ac si Sal commune minores, quam cætera salia, habeat dissolvendi virtutes, sed quia hanc tantum, non verò ut circulata majora, superadditam habeat tingendi qualitatem, ceu sal circulatum: Eodem etiam modo confici possunt Vitriolum circulatum, Alumen circulatum, Tartarus circulatus, &c. Hac quoque ratione, inquit Paracelsus, Arcanum vel magisterium Vitriolo conficiendum, ut & ex omnibus aliis salibus. Libr. X. Arch. cap. 3. pag. 38.

Tandem quemadmodum salina salis Essentia suam in Vini phil. spiritu per digestionem & cohobationem amittit salsedinem, & dulcis fit, ita communis spiritus salis hoc spiritu Vini permixtus & digestus, menstruum fit dulce; ita fit

28. Spiritus falis dulcis Basilii, *Lib. Partic. sub sulphure solis & Rép. 12. clav.*

Rx. **S**piritûs falis optimè dephlegmati partem unam, spiritûs Vini optimi optimè dephlegmati, sive sulphuris Vini confecti, ut dicam inferiùs (*cujus descriptionem modò habuimus in antecedentibus*) partem semis, apposito alembico bene lutato destilla fortiter, ut nihil remaneat, adde destillato alteram partem semis spiritûs Vini, & destilla, idque repete tertio, putrefac per 15. dies, vel donec fiat dulcis, quod fiet in balneo leni, ita habebis spiritum falis & vini absque omni corrosione, pro extractionibus.

Verum-enim-verò licèt menstruum hoc suas mereatur laudes, atamen haud hujus generis menstruis annumerari potest, ubi non de spiritibus acidis, sed salibus fixis tractamus, considerabitur itaque ceu appendix falis circulati, ad cujus elucidationem non parùm faciet.

Ex Receptis observamus.

1. Per Aquam vitæ vel spiritum Vini, adeptos minimè intellexisse Aquam ardentem vulgi, sed philosophicam, nam ardens aqua communis nunquam præstabit, quod desideratur in Receptis; & concesso, quod videatur præstare, menstrua tamen sic confecta, adeptorum non forent, sed communia, nullius valoris in chymia secretiori.

2. Basilium aliquando quidem Aquâ ardenti communi usum fuisse pro menstruis suis, sed nunquam per se, verùm sale harmoniaco vegetabili, vel sale Tartari phil. (id est spiritu Vini phil.) volatilifato, commixtâ, quod sal, medio hujus spiritûs in liquidam substantiam redactum, menstruum suum est, nam spiritum vini com. vel per flammam vel calcem vivam iterum inde separat.

3. Menstrua hæc eò fieri fortiora, quò major salis harmoniaci quantitas spiritui vini phil. conjungatur, unde menstrua Basiliiana hujus generis, à quibus tota Aqua ardens communis separatur, inter optima veniunt numeranda.

4. Men-

4. Menstrua hæc esse salium fixorum magisteria, à Paracelso Circulata minora, sive Arcanum alcali Tartari, Fabarum, Absinthii; itidem Salis com. Aluminis, Nitri, &c. dicta.

5. Adeoque menstrua hæc esse medicamina.

6. Menstrua hæc variis & diversis posse confici modis, hæc ex salibus harmoniacis Lullii, per modum Circulatorum Paracelsi; & vice versâ, modò alcalia vel salia fixa volatilifentur & destillentur unâ cum Vini phil. spiritu per alembicum.

7. Spiritum vini phil. non facile hisce salibus commisceri, sed per certos gradus; primò ex his extrahit Tincturam vel animam, id est, partes magis unctuosas, quæ postea utpote cæteris volatiliores faciliè destillantur in Tincturam volatilem, vel (phrasi Lulliana) in spiritum animatum; deinde Terra residua, eâdem operâ jam fixata, volatilifatur iterum absorbendo dictum spiritum animatum per vices, & sublimatur in sal harmoniacum.

8. Salia harmoniaca hæc igni satis violento sublimari.

9. Salia hæc harmoniaca dici ob suæ mixtionis harmoniam, vel perfectionem. Sic habes, inquit Lullius, formalem mixtionem armoniacam omnium elementorum, quare non mireris, si eum salem Armoniacum appellamus. Nam sic vocatur propter ejus exaltatam & sublimatam proprietatem puram & primam materiam Naturæ. Libro Mercurior. pag. 155.

10. Sal Tartari volatile, sal volatile Absinthii, Cardui benedicti, &c. sal volatile com. (sal enixum dictum à Paracelso) rectè dici salia harmoniaca, Mercurios vegetabiles philosophicos, & Naturæ sulphura, &c.

11. Spiritum salis, nitri, vitrioli, aquam fortem cohobando unâ cum spiritu vini phil. fieri dulces.

VI. Genus.

IV. GENUS.

*Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu
& Tartaro vini philos.*

29. Cœlum Vinosum Parisini ex sale Vini phil.

In Appendice Eluc. pag. 271. Vol.6. Tb.Chym.

R. **P**rimam materiam Philosophorum, quæ chaos vocatur (*mercurius vegetabilis, vinum philosophorum*) destilla ejus spiritum (*ardentem*) & elementum aqueum (*phlegma*) cum suo vase conveniente, prout suo loco docebimus, usque dum corpus suum in fundo instar picis liquatæ maneat, quam per duas destillationes cum suo elemento aqueo lava, deinde affunde ipsi suum spiritum ad quatuor digitorum supereminentiam, miscendo bene materiam, usque dum bene sit unita, & impone vasi ad destillandum in Balneo cum calore lento. Deinde pone in putrefactionem sex dierum, in vase conveniente, & destilla in cineribus (*spiritum animatum.*) Tunc accipe alium spiritum (*ardentem*) & affuso eo pone denuò in sex dierum putrefactionem, & sic reitera hoc magisterium, donec videas spiritum animam ex corpore imbibisse & extraxisse, cujus signum infallibile erit, quando terram suam indurata & siccam videbis. Tunc enim certus esse poteris, corpus pro salute sua mortuum esse, quod vivificare & incorruptibile facere poteris. Et non amplius timebit mortem, neque corruptionem in hoc mundo. Jam accipe corpus prædictum, pondera prius, deinde impone vasi convenienti & infunde octavam partem sui spiritus, qui animam ejus extraxit (*spiritus animati*), deinde pone vas tuum in ignem digestionis, de quo dicemus postea, & continua ignem usque dum videas, quod terra imbibit suum liquorem. Aperi tunc vas tuum, impone alem-

bicum,

bicum, & collige paucum illum sudorem, qui gustum aquæ calidæ habebit. Imbibe nunc pro secunda vice materiam tuam cum septimâ parte supradicti spiritûs, qui animam continet, & perge facere regimen supradicti magisterii. Jam pro tertia vice imbibe cum sexta parte. Pro quarta vice imbibe cum quinta parte. Pro quinta vice imbibe cum quarta parte. Et non multiplica pondus supradicti spiritûs, verum continua sic, observando regimen supradictum, usque dum materia sit alba, quæ biberit suum spiritum, & cum anima sua iterum fuerit unita.

R. Jam prædictam Terram, & colloca in sublimatione conveniente, lutatâ vasis parte inferiore infra materiam, & fac sublimare partem puram ab impura. Et sic habebis nostrum Mercurium, qui est clarus & lucens sicut adamas. Is est, qui à philosophis per diversas metaphoras vocatur *prima materia vegetabilis*, *sal armoniacus*, *mercurius noster*, *sulphur nostrum Naturæ*, cum tamen una eadêmque res sit.

R. Alterum spiritum simplicem, quem de tuo Chaote extraxisti primùm, qui non extraxit animam suam, & modo sequenti illum subtiliorem redde. Accipe de materia prima vegetabili (*sale harmoniaco*) quam suprà confecisti, libram unam, & pone in vase conveniente in Balneo, usque dum materia se dissolvat (*per deliquium*) deinde imposito alembico destilla aquam superfluam, tum superfunde tres libras prædicti spiritûs simplicis (*ardentis*) & convenienter occluso vase, ut infrâ patebit, pone in putrefactionem per unum diem naturalem, modo sequenti. Compara tibi vas æneum, unam spithamam cum dimidia circiter latum, & tres spithamas cum dimidia longum, quod versùs orificium habeat fundum cupreum multis foraminibus pertusum, cujus operculum unum vel duo habeat foramina, quod in vas intret, & illud bene claudat. Vasa autem vitrea, quæ isti cupreo vasi imponere volueris, convenienter debent esse operata. In cupreorum istorum putrefactionis vasorum parte inferiore sit aqua communis. Cuprea ista vasa pone super fornacem, substruendo ignem mediocrem, cujus vigore fumus, seu vapor aquæ ascendet, & vasa in quibus est materia tua, calefaciet. Hoc modo omne opus supremi nostri magisterii fovendum & præparandum erit. Deinde convenienter destilla in cineribus cum calo-

re solis calori haud dissimili, usque dum omnem ipsi succum abstraxeris. Tum dissolve materiam affundendo ipsi de spiritu simplici supradicto partes tres, respectu materiæ, quæ remansit in vase post ablatum ei prædictum succum. Reitera magisterium quarta vice, procedendo & observando ex asse omnia, ut suprà. Sic habebis spiritum tui chaotici, qui à philosophis dictus est ignis depuratus, deductus de potentia in actum cum virtute materiæ vegetabilis.

R. Igitur vas vitreum, forte, mensuræ unius urnæ communis capax, purum & longum, cujus collum sit forte, & duarum spithamarum cum dimidia longum, cujus operculum sit aliud vitrum, desuper cum collo inverso, prædicto vasi insertum, Antinotarium dictum, quod capacitatem quartæ partis urnæ communis habeat. In vas hoc circulatorium impone quatuor libras, & non plus, de spiritu depurato, quem de potentia in actum deduxisti cum virtute materiæ vegetabilis, ut te suprà docui, impone ad circulandum in Balneo vel in fimo per sexaginta dies. Et cum spiritus, de potentia per materiam primam vegetabilem in actum deducti conversio fuerit facta, tunc hoc inde cognosces, quod in fundo vasis hypostasis urinæ hominis sani similis extabit. Tunc quintam Essentiam adamante lucidiorrem & clariorem videbis, quæ stellarum claritatem superat adeò, ut dubium sit, an in vitro contineatur, necne. Quam dextrè à sua hypostasi separare, & in vase optimè clauso in loco frigido conservare debes. Hæc illa virtus est, quam invidi absconderunt & per innumeras metaphoras obscurarunt, nominando illam *spiritum vivum*, *Aquam argenti vivi*, *Aquam vitæ*, *Aquam cælestem*, *Aquam Dianæ*, *Animam menstrui vegetabilis*, *Fumum*, *Ventum*, *nostrum Cælum*, *Sanguinem menstrualementem*, *Urinam sublimatam*, *Menstruum*, *Aquam nostram sulphuris nostri*, *Lapidem nostrum benedictum*, tribuendo ei alia nomina infinita, quæ hic tacemus, & unam eandemque rem esse per experientiam vidimus & cognovimus.

Annotationes.

Adeptorum plurimi nullam aliam, quàm hanc scivère spiritus Vini phil. acuitionem. Unam enim rem, unicamque credidère methodum. At methodus hæc inter difficiles non postrema

ma est, nec multum differt à Cælo vegetabili Lullii ex Tartari alcali confecto. Tartarus huius vini minus oleosus est, quam Tartarus communis, propterea etiam huic, utpote altiori, annumeratur generi. Ut verò Receptum eò melius intelligamus, illud comparare convenit cum suo originali, desumpto ex Testamento novissimo Lullii.

30. Cœlum vinosum Lullii.

In Testam. Noviss.

Rx. **V**inum rubeum, quod liquorem Lunariæ appellamus, & Nigrum nigrius nigro vocamus, & destilla aquam ardentem in Balneo, & illam rectifica, quousque sine phlegmate sit. Quod cognosces, quando comburit petiam lintei propter sui ardorem, quod facies in quinque vicibus, quandoque in tribus. Et cum habueris tale signum, dividas illud in duas partes, & unam partem serva pro creando menstruo, & cum alia parte abstrahas animam à Terra (*massa picea*) per modum, quem tibi dicam. Fili, modus est, quod tu destilles phlegma, quousque maneat ad modum picis liquidæ, & tunc pone super illam de aqua (*ardente*) quam rectificasti tantum, quod supernatet materiam tribus digitis, & bene clauso vase pone in fimo vel balneo in digestionem per sex dies, postea destilla in cineribus calidis totam aquam, in qua est anima, postea auge ignem aliquantulum, & extrahe Oleum, quod serva. Postea infunde de alia aqua (*ardente vel spiritu Vini phil.*) ut prius, & pone in putrefactione per sex dies, ut prius, & postea destilla in cineribus, primò aquam, postea oleum, & sic continua magisterium per eundem modum, quousque extraxeris totam animam à Terra; serva illam, quia est aqua animata, & oleum serva pro Tinctura. Postea terram siccam & indurata accipe, & calcina quousque albescat. Super talem terram debes dare animam, quæ est in aqua reservata. Fili modus est iste: Rx. Terram albam (*Sal*) & depuratam, & scias pondus, & pone in vitro, & super eam infunde octavam partem aquæ animatæ vase optimè clauso, & pone in balneo per tres dies, quousque videas spiritum ardentem condensatum

in Balneo, & illum rectificabis, quousque sine phlegmate sit. Tunc superposito alembico extrahe humiditatem sine gustu, quia anima amplexata est spiritum, qui est in ea parte. Et im-bibe secundò cum septima parte aquæ animatæ, & digere, ut prius, & destilla humiditatem. Tertiò imbibas cum sexta parte, & digere, & destilla humiditatem. Quartò infunde quintam partem aquæ animatæ, ut suprà. Quintò da quartam partem, & digere, ut scis. Et continua cum quarta parte semper digerendo & abstrahendo humiditatem quousque terra nostra sit prægnans & alba. Tunc accipe terram prægnantem & pone in vase sublimatorio lutato & bene clauso in igne tertii gradus per viginti quatuor horas, & sublima purum ab impuro. Et sic habebis, fili, vegetabilem mercurium sublimatum, clarum, resplendentem in sale mirabili. Fili scias, quòd philosophi, & nos appellamus id propriè *sulphur vegetabile*, *sal armoniacum*, *sulphur nostrum*, *sulphur naturæ*, & etiam multa alia nomina imponimus ipsi. Fili R. de sulphure hoc vegetabili, quod fecisti, unciam unam, & pone in vase vitreo, & superinfunde uncias tres de aqua tibi superiùs revelatâ (*aqua ardente summè rectificatâ*) & vase bene clauso cum coopertorio suo, pone in B. per unum diem naturalem, post destilla in cineribus, quousque quod poterit ascendere, ascendat, postea scias pondus salis tibi remanentis in fundo vasis, & infunde tres partes sui ponderis aquæ ardentis supradictæ, & pone in nostro balneo, per unum diem naturalem, postea in cineribus destilles, & sic facies tribus vicibus. Tunc totum sal vegetabile transactum est per alembicum cum sua propria aqua, & facta est mixtio & aqua clara, quam *simplex menstruum* vocamus. Fili, R. vas vitreum, quod sit vitrum album & solidum, & sit vas magnum, & pone intus libras quatuor vel sex (ad plus) hujus menstrui sic simpliciter soluti, & vase bene clauso & sigillato pone in Balneo, vel fimo sexaginta dierum spatio, & in isto tempore convertetur in quintam Essentiam gloriosam & odoriferam præter modum, quod cognosces quando in fundo vasis videbis hypostasim ad modum urinæ juvenis bene complexionati, & erit clara & resplendens, ut stella cæli. Serva eam in loco calido & humido, ut est Balneum, prius separando eam ab hypostasi sua, & optimè sigillando vas.

*Ambo Recepta conveniunt in omnibus, nisi quod Lullius terram mortuam calcinet, & communi aquâ dissolvendo & calcinando purificet, Parisinus non item, cum tamen terra hæc, hac purificatione, ad sui spiritûs receptionem aptior reddi videatur. Recepta duobus hisce constant membris, præparatione salis harmoniaci vegetabilis, & ejusdem salis reductione in liquidam substantiam sive menstruum. Præparatio salis harmoniaci absolvi-
tur duabus operationibus. In primâ; Anima extrahitur mediante spiritu ex corpore, ut terra fiat inanimata fixa & cereæ fusionis in laminâ calidâ. In secundâ terræ huic fixæ anima restituitur per vices, & hoc variè, ut fiat volatilis: In amborum tam Lullii quàm Parisini Receptis terræ ita exanimatæ redditur spiritus animatus in octavo, septimo, sexto, quinto & tandem quarto sui pondere, usque dum penitus evanescat in lamina ignita; Hanc imprægnandi methodum, vel revivificandi corpus mortuum confirmabit & illustrabit*

Sal harmoniacum vegetabile Parisini,

In Apertorio cap. F. & L. & parte secunda citaræ vel Violettae & cap.V. Elucid. pag.

235. Vol. 6. Theat. Chym.

Mercurius noster vegetabilis est principium illud præ cæteris omnibus hujus artis admirandum, quod consistit in præparatione & ablutione Terræ suæ pretiosissimæ, quæ tantæ virtutis est, ut nullo ingenio comprehendi possit, exceptis his, qui miraculosos ejus effectus adepti sunt. Intentio nostra est, ut accipiatur materia remanens (in destillatione Vini phil.) instar picis fusæ, cui affunde mortis suæ (phlegmatis) ad quatuor digitorum supereminentiam, agita ut tinctura ejus dissolvatur seu pars unctuosa superflua, sine ut subsidat materia, tincturam decanta, residuæ materiæ affunde novum phlegma, agitando & decantando toties, donec nulla amplius extrahatur tinctura, & terra remaneat alba, scintillans adamantis instar, quam in sole vel simili calore sicca, cui exsiccatæ & pulverisatæ tantum C. id est sui spiritûs (ardentis) affunde, ut quatuor digitorum spatio supernatet, digere in alembico cæco

per tres dies naturales, tum destilla leni cinerum calore usque dum dispareant venæ, remoto recipiente bene occluso, aliud appone, destilla aliquantulum fortiori igne omne phlegma, vase fregefacto exime materiam induratum, cui in pulverem reductæ & in eodem vase positæ affunde C. trium digitorum latitudine; luta & putrefac per tres dies, remoto alembico cæco, destilla per alembicum, usque quò ascendant venæ, tum muta recipiens, ut suprà has iterabis operationes, donec Terra remaneat alba, & non fumet super laminam ignitam. Jam accipe phialam, cui impone Terram prædictam, luta bene phialæ collum, & pone ad digerendum, vel calcinandum potius, in cineribus, & habebis Terram pretiosissimam tuam jam aptam ad recipiendum suum spiritum (*animatum*) sive animam, cum conservatione radicalis sui humoris. R. Terram hanc & impone vasi rotundo, unius palmæ profundo, lato circa orificium, & imbibe eam cum anima tua vel spiritu animato, uti declarabimus cap. L. ita habes plenariam hujus rei instructionem, ita ut impossibile sit, te errare posse, modò sis christianus fidelis. Promiseram tibi (*pergit cap. L.*) dare plenariam directionem componendi omnia genera sulphurum pro nostro magisterio, videlicet sulphur minerale vegetabile & animale. Noli mirari, quod primò sublimaverim & vivificaverim sulphur naturæ minerale, cum hoc fecerim, ut illa darem in ordine, & ut eò melius possis attendere practicam tuam, & theoriam. Etiam si sciam, te non ignorare, nullam posse fieri dissolutionem absque sulphure vel vegetabili vel animali. Nunc ad propositum nostrum.

R. Terram vegetabilem præparatam modo eo, quem docuimus *cap. F.* eam imbibe cum suo spiritu animato, dando ejus octavam partem (*respectu terræ*) claude vas alembico cæco, digeratur in Balneo per octiduum, tum deposito hoc alembico abstrahere humiditatem omnem inspidam in leni cinerum calore, vel solis. Tum imbibe septimâ parte, digerendo in balneo, & destillando in cineribus, ut suprà. Tum imbibe sextâ; tum quintâ tandem quartâ parte, & hac quantitate repete reliquas imbibitiones, donec terra ebiberit duas partes & ultra sui ponderis. Tum eam terram exime è vase, pulverisâ & ejus parùm pone super laminam ignitam, si pro maxima ejus parte effumaverit, pone pulverem in sublimatorium & subli-

sublima sal armoniacum philosophorum, dans principium vegetationis ambobus terrenis luminaribus (*auro & argento*) absque quo neque opus vegetabile, neque animale, imò omnino nihil fieri potest in hoc magisterio.

Hanc Terræ fixæ volatilisationem absolverunt Adepti aliis etiam modis, non semper observantes ordinem prædictorum ponderum spiritus animati in corporis mortui resuscitatione vel imprægnatione. Aliquando enim terram hanc exanimatam imbiberunt cum octava parte sui spiritus animati, toties usque fiat animata iterum & volatilis sit facta. Ita Lullius suum confecit.

Sal harmoniacum vegetabile Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica quarta.

Rx. **V**inum excellens rubeum vel album, destilla lege artis spiritum ardentem comburentem gossipium. Evapora phlegma usque quò remaneat materia crassa instar picis fusæ, cui affunde spiritus ardentis tantum, ut supernatet per quatuor digitos: Digere per septimanam in balneo, postea destilla ex cineribus spiritum animatum, terræ affunde de novo spiritu ardenti, reiterando toties usque remaneat sicca & in forma pulveris. Præterea destillabis de terra oleum ex cineribus igne satis forti, ita ut terra nullum emittat fenum in lamina ignita. *Oleum istud, ut & phlegma nullius valoris sunt in præsentì opere.*

Calcina vel reverbera dictam terram in vase clauso, cui in alembico affunde spiritus ardentis animati partem octavam, digere in balneo per tres dies, postea leniter abstrahe humiditatem superfluum instar aquæ com. insipidam, imbibe ut antea, & continua toties, usque terra facta sit volatilis, quod cognosces, si parum ejus in lamina ignita evaporetur ferè totum. Terram hanc imprægnatam sublima in sublimatione igne sublimationis per 24. horas. Sal volatile & sublimatum sublima per se adhuc bis, quod spiritu ardenti dissolvitur, destillatur & per 40. vel 50. dies circulatur in liquorem odoriferum.

Ali-

Aliquando imprægnaverunt terram ab initio usque ad ejus completam saturitatem cum quarta parte spiritûs animati. Ita

Sal harmoniacum vegetabile Lullii, *In Apertorio suo.*

Rx. **D**E meliore succo Lunariæ, quem invenire poteris, libram unam aut duas, & pone in vas cum alembico, juncturis bene clausis & lutatis, pone ad furnellum, & fac sub-
tûs ignem de uno lichnio, & sub tali lento igne prædicti spi-
ritus destillentur, & tamdiu, donec incipiat venas facere. Ideò quando phlegma incipit venare, tunc signum est, quòd spiritus destillatus sit, qui continet in se omnem perfectionem vitæ, & tunc recipe illum spiritum destillatum, & custodi ipsum optimè in vitro bene obstrueto cum cera alba. Postea appone aliud receptorium sub alembico, & recipe secundam aquam, quia adhuc retinet de prædicto spiritu, licet non ita forti, sicut primo; de ista secunda aqua destilla tamdiu, quousque nihil amplius veniat nisi phlegma, quod non habet se aliter, quàm sicut aqua communis, gustando modicum, si adhuc habeat aliquam virtutem, tunc adhuc magis poteris destillare. Si autem sit sicut alia aqua pura in gustu, tunc depone receptaculum cum ista secunda aqua, postea pone aliud vitrum ad recipiendum totum phlegma, tamdiu destillando, donec nihil plus destilletur, & tunc totum phlegma effundatur, quoniam ipsum est, quod mortem infert nostro lapidi pretioso, & hoc vulgus non cognoscit, sed nos cognoscimus. Jam habes terram quæ mansit in fundo vasis nigra instar picis fusæ. Illa enim terræ calcinatio non potest fieri igne forti, sicut sophistæ credunt, sed ipsa fit per proprium spiritum suum, qui custodit eam à crematione quia suus spiritus animam à suo corpore trahit, & repellit phlegma suum superfluum, & terram mortificat, & postea eam vivificat. Ergo nunc calcina terram prædictam sub ista forma. Rx. Secundam aquam destillatam (*aquam ardentem phlegmate permixtam*) & funde eam super terram nigram (*picem*) in vase suo, & misce bene, quousque sit disso-

dissoluta, quia terra statim dissolvitur. Postea desuper pone alembicum & luta bene, & destilla spiritum cum uno lichnio, ut prædixi, donec videbis venas, tunc iterum separa Receptorium alembici cum spiritibus, & pone ad partem, & appone aliud receptaculum, & destilla ulterius, videndo, si adhuc ibi sint spiritus; sin minus, tunc aqua, quæ destillatur, habet saporem, sicut aqua communis fontalis calida, quam effunde iterum, quia talis aqua phlegmatica est, quæ adducit mortem nostro lapidi. Et post totam destillationem accipe vas cum tota materia, quam tunc invenies magis duram, quàm prius, & hæc est ratio, quia ille spiritus attraxit sibi animam aëream de suo corpore, eò quòd ipse est locus, in quo anima continetur. Illam operationem reitera toties, donec videas materiam tuam calcinatam in fundo instar pulveris nigri, vel etiam tamdiu, quousque videas nullum amplius præstare phlegma, ita ut ultima aqua sit tantæ virtutis, fortitudinis, odoris & saporis, sicut prima. Et non ignores, quòd in tertia destillatione illos duos spiritus (*malè & bene rectificatos*) misceas simul super terram suam, tamdiu, quousque terra & spiritus habebunt illa signa supradicta, nempe terra sit calcinata, & spiritus nullum faciunt phlegma. Postea R. Terram & cum eà quartam partem ponderis sui de spiritu, & pone ad vas tuum, quod nos appellamus Retentorium, & loca ad furnum continuando ignem lentum tamdiu, donec spiritus omninò coaguletur in terra. Scias, fili, quòd corpus, quod mortuum fuit, illud inducit se albis vestimentis, sicut, si Deus voluerit, videbis, quando prædicta experientabis. Fili, istud reiterabis cum novo spiritu tamdiu, donec videas terram totaliter albam ad modum nivis. Et tunc terra est ingrossata & imprægnata cum æterna claritate, quæ infantem pariet, secundum istum modum. Quando terra fuerit verè alba, tunc fili extrahe eam ex suo vase, & tere eam, ut fiat pulvis minutissimus, & hoc fac super laminam vitream, postea iterum imponatur vasi, lutando ejus juncturas bene, & ponatur super furnellum, & accendatur ignis, continuando per triginta horas, & invenies in angulis & parietibus vasis Infantem nostrum, natum, & resuscitatum per modum pulveris albissimi pulcherrimi, & in tali claritate sicut corpus lunæ. Custodi ergò illum valdè honoratum, quia ipsa est

Terra.

Terra nostra foliata, & dicitur spiritus corporum sublimatorum, conversus in Terram foliatam, in eandem semina animam, &c.

Aliquando imprægnaverunt Terram hanc nullo observato pondere. Ita fit

Sal harmoniacum vegetabile aliud Lullii,

In Luce Mercuriorum.

Rx. **V***inum rubrum vel album, pone illud in putrefactione in Balneo ad minus viginti diebus, ut partes ejus disgregentur, & melius possint separari. Postea per destillationem Balnei extrahas aquam ardentem lentissimo igne; quam toties pone in rectificatione, donec nihil maneat de phlegmate. Deinde per destillationem extrahas phlegma per ignem cineris, donec in fundo vasis remaneat tibi quædam materia ad modum picis liquidæ, & dictum phlegma ponas ad partem. Deinde recipe dictam materiam, & superfunde ei de phlegmate tantum, quantum supernatet ei quatuor digitis, & pone per duos dies in Balneo, postea per unum diem in igne cinerum, ut bulliat leniter, & invenies phlegma multum coloratum, quod per evacuationem in alio vase ponas. Cum novo phlegmate iterum per duos dies ponatur in balneo, & per unum diem in cineribus, deinde per evacuationem in alio vase ponas. Et sic procedas donec phlegma amplius non coloretur. Et si deficeret phlegma, tunc recipias phlegma coloratum, & per destillationem extrahas dimidiam vel tertiam partem ejus per balneum, & cum illo operare, ut supra. Cum verò illud phlegma non amplius coloratur, tunc remanebit tibi in fundo vasis terra quasi alba, & phlegma oleum totum secum attraxit. Si tu velis hæc ab invicem separare, pone in destillationem balnei, tunc phlegma solum ascendit, & oleum remanebit in fundo vasis rubicundissimum. Rx. Hanc terram & superfunde eidem de Mercurio (*vegetabili, sive aqua ardente*) ut supernatet duos digitos, & pone in ignem cinerum per unum diem*

na-

naturalem, ut bulliat leniter, postea extrahes (*destilles*) ipsam terram per ignem cinerum, ut supra, & ponas ad partem. Et de alia aqua ardenti affunde dictæ terræ, ut supernatet per duos digitos, & pone in cineribus per unum diem naturalem, deinde extrahe ipsum per destillationem cinerum, ut supra. Et sic procede, donec nihil amplius de spiritu (*anima alibi dicto*) remansit in terra, sed totum transiverit cum aqua ardenti, quod cognoscere poteris, cum terra remanserit in pulvere impalpabilissimo, & ponendo eam super laminam ignitam non dabit fumum, erit signum, quod sit sine spiritu (*anima*). Quam terram postea ponas in digestionem in tripode athanoris, & ibi stet per decem dies continuato igne. Postea R. de aqua ardente in qua est spiritus (*anima*) & superpone dictæ terræ, ut supernatet per unum digitum, & pone in tripode athanoris per unum diem naturalem. Postea pone in Balneo, & per destillationem extrahas aquam ardentem sine spiritu (*anima*) quia spiritus remanet in terra, deinde desuper ponas de alia aqua ardenti, & sic reiterabis toties, donec terra biberit totum spiritum suum, quod cognoscas ponendo terram super laminam ignitam, quia pro maiore parte ibit in fumum. Quam terram per sex dies naturales in tripode digere, postea pones in cineres augmentando ignem, donec per sublimationem oriatur mercurius vegetabilis ad latera vasis, & in fundo remanet *terra damnata*, quæ non intrat in opus nostrum. Quem mercurium citò collige, & dum est recens, post ejus ortum, eum in mixturem pones cum aqua sua per duos dies, & fit aqua, quæ habet dissolvere omnia metalla sub conservatione suæ formæ, quam aquam nos vocamus *menstruum vegetabile*.

Eodem modo quo fiunt salia harmoniaca vegetabilia, conficiuntur etiam salia harmoniaca animalia. Ita fit

Sal harmoniacum animale Lullii,

In Testam. Novissimo.

Fili, est alius modus hujus sulphuris naturæ, scilicet animalis, in qua est subtilissima scientia, sicut in vegetabilibus, quod facies per modum quem te docebimus; & fili modus est,

M

ut

ut accipias urinam juvenum bonæ complexionis, & ponas in vase vitreo per quadraginta dies, donec putrefacta sit. Postea accipe cucurbitam, & superposito alembico in balneo per spatium quadraginta horarum, destillabis aquam claram, & remanebit in terra spiritus (*in pice anima;*) exsicca bene lutum, & aquam septies rectificabis, & sal album (*volatile*) quod fecerit in qualibet destillatione collige cautè, ne aerem sentiat, & pone in aqua (*spiritu*) sua. Postea terram & aquam (*picem & spiritum*) simul in balneo pone, vel fimo, per quatuor dies, postea in eodem balneo destilla, & pone iterum super terram, digere & destilla iterum, ut prius, quatuor diebus. Tunc recipe aquam per se, & pone in fimo per duos dies naturales, & in balneo destilla, & iterum in fimo putrefacias, & continua hoc regimen quinque vicibus. Tunc aqua (*spiritus*) est optimè rectificata & limpida. Completo isto opere, redde aquam super terram (*picem*) & dimitte in fimo, postea in balneo destilla, & exsicca terram, & deposito alembico & posito alio operculo sublima per 24 horas naturæ sulphur animale. Tunc collige illud, & super terram, quæ remansit, superfundas aquam suam (*animatam*) & pone in fimo, & destilla in B. exsicca, & sublima, ut prius, reiterando donec totum sulphur sit sublimatum. Fili, diximus tibi cum revelatione omnem modum sciendi vegetabilia sulphura nostra & etiam sulphur animale cum declaratione totius magisterii. Nunc cum auxilio Dei elucidamus tibi, quòd una est via & modus in animali & in vegetabili nihil variando.

Receptum hoc cum minus clarum sit, nullà factà mentione spiritus vini phil. sine quo tamen nullius esset valoris, ideò addam Experimentum sextum de animali rationali, ubi sic: Maxima sanè & incomprehensibilia summus ille Deus nobis munera largitus est; quæ agnoscere diu nocturneque cum toto corde amare, colere, & admirari debemus, ejusque nomen pro viribus ubique extollere. Nam, ut omittam, quòd nos ex nihilo creaverit, & suo sanguine pretiosissimo redemerit: Hoc alterum est, quòd hominem participem reddiderit dotibus omnibus, quæ in majori mundo continentur, hâcque de causa microcosmus dicitur. Siquidem nobis divino numine revelatum est, ipsi homini inesse virtutes omnes tam animales & vegetabiles, quam minerales. Ac hoc ipsum verum esse, hoc mirabili experimento comprobabimus.

R. Uri-

℞. Urinam puerorum, qui ab octavo anno induodecimum & ultra non evadant, quam urinam ex ipsis pueris manè ex lecto surgentibus collige, cujus magnam quantitatem te habere oportet, quæ vase vitreo putrefacienda est quamoptimè, occluso vase ne respiret, cujus vasis duæ partes debent esse plenæ, reliquæ vacuæ, atque hoc pacto intra finum equinum collocari debet ad putrefaciendum, quousque ipsa urina nigrescat, quod intra quadraginta vel quinquaginta dies contingere solet. Sed ut ipsa urina brevioris temporis spatio putrescat & nigrescat, hoc secreto habuimus & vero experimento comprobavimus, immiscendo & conjungendo cum prædicta urina, cyathum aquæ vitæ (*philos.*) quæ sit prius rectificata quamoptimè, atque hoc putrefactionem accelerabit. Factâ putrefactione constitue urinam in urinali, (*cucurbita*) cum alembico & recipiente optimè clausis, cujus vasis duæ partes sint plenæ, tertia verò vacua, atque in balneo lento igne destillabis ex tribus partibus unam, vel quamdiu in capello procreet venas. Quibus venis elapsis & evanescentibus, recipientem remove, & occlusum optimè cum aqua destillata conservabis, quæ est ejus mercurius (*spiritus*) in loco frigido quantum poteris: Deinde destillationem continuabis augendo ignem, & destillabitur ejus phlegma, quod vehementiorem ignem exigit, ut alembicum exire possit; atque hoc modo continuabis destillationem, quousque corpus appareat ad similitudinem mellis vel picis fusæ; tum sine vas frigescere, & phlegma, quod destillabit, servabis. Postea accipe primum mercurium seu primum spiritum, quem in principio destillasti, quem rectificabis hoc modo: Pone igitur illum in bociam magnam, cujus altitudo sit unius brachii & medii, postea in collo bociae immitte licinium (*lichniam*) bombacis tantum, quantum sufficit ad occludendum os ipsius bociae, quod licinium sit prius madefactum oleo, & expressum, & filo canabaceo ligatum; ut ex collo ipsius bociae ipsum, quandocunque volueris, poteris extrahere, nec intrâ bociam valeat decidere. Appone demum bociae alembicum cum recipiente, juncturis optimè clausis, cum flore farinæ & lineis fasciis illitis, hoc est impastatis ipso bitumine farinæ ad collum bociae firmiter alligatis, ne vasa respirent. Quo bitumine (*luto chymico*) desiccato, constitue bociam ad ignem balnei leniter ferventis, & materia sublimatur

bitur in pretiosissimum salem. Hoc tamen adverte fili, ut rostrum alembici sit amplum & patens, ne sal ex cucurbita emergens ac sublimans obstruat os rostri ipsius alembici, cum in recipientem emanabit, quod si fieret, rumperentur vasa, ut antea quoque nobis accidit, cum hoc experimentum ad practicam contulimus. Cum totum salem videris per distillationem transactum, remanebit in boccia quædam aqua phlegmatica, quam projice, quia nihil valet. Salem autem transactum cum cautela evacuabis, ac vase vitreo servabis quam optime occlusum, quod sal erit volatile, & eo utemur ad corporum dissolutionem vel ad compositionem medicinarum. Est etiam alius modus prædictum spiritum sive mercurium animale rectificandi sive purgandi. Accipe ergo illum animale spiritum, ac destilla per balneum, & transacta medietate liquoris, remove recipientem, & quod in vase remanet projicito. Quod autem destillatum est, iterum destillabis, ex eo accipiens duas partes, quod in vase remanet iterum, ut supra, projicito. Tertiò verò, quod transactum est, destillabis; & ex eo recipias paulò minus totum, atque hoc modo spiritum sive mercurium animale rectificatum perfecte habebis; quo poteris exanimare suam terram, quæ superius tibi mansit in similitudinem picis fusæ. Accipe ergo picem illam fusam, sive magis terram fusam, ac illi superfunde tantum de prædicto spiritu animali, ut supernatet quatuor digitis, claude vas cum suo antenotorio, cum cera gummata, ne respiret. Postea vas ipsum sive urinale concutias quamoptime, ut spiritus incorporetur, & terra melius conjuncta spiritui dissolvatur, pone in putrefactione per duos dies naturales, deinde amoto antenotorio, & cum celeritate superimposito alembico cum recipiente, juncturis bene clausis ne respiret, destillabis per cineres. Cave tibi à fumo, cum vas aperueris, sunt enim potentissimi. Transacto igitur per distillationem toto spiritu, ignem augebis, ut anima imprimatur in aquam destillatam, ac denique iterum ita gradatim ignem augebis, quousque sublimetur alius sal sive sulphur. Cum non amplius sublimabit, frigefacto vase collige sublimationem, quam cum spiritu animato collocabis nuper destillato. Postea materiam duram & crematam remanentem in vase extrahe, & trituras, & iterum illi, ut supra de novo spiritu infunde, & clauso vase cum suo antenotorio iterum, ut

ut suprà, putrefacias, amotóque antenotorio, & supraposito alembico cum recipiente firmiter occluso, per cineres destillabis spiritum animatum. Quo transacto, iterum, ut suprà, in fine augebis ignem, ut aliqua pars olei transmittatur, atque alia pars sulphuris sublimetur. Cùm autem videris nihil ultra destillari, nec quicquam sublimari, finito vas frigesieri, & animatum spiritum nuper destillatum cum altero prius destillato conservabis. Sic etiam, si qua pars salis per sublimationem ascenderit, eam cum prædicto spiritu simul misceto, ut suprà, & clauso firmiter vase hæc omnia conservabis. Tunc iterum super terram de novo spiritu superinfunde, ut supernatet tribus digitis, & annexo antenotorio, ut suprà putrefacias, ac demum per cineres, ut suprà destillabis. Cùm autem amplius nihil destillabit, ignem adjunctis lignis augebis, quantum possibile fuerit, ut terra ipsa calcinetur, ac in hac tertia operatione convertatur in beretinum sive cineritium colorem. Mox frigefacto vase & amoto recipiente cum spiritu animato, cum reliquo spiritu animato conservabis: Terram verò pone in vas fictile sive cretaceum, quod sit solidum ac sufferre ignem possit, quod claude cum suo capello, subministrans ei vehementem ignem, quantum fieri possit de lignis, atque ita per duos dies continuabis, tunc per id temporis spatium terram calcinaveris frigefacto deinde vase, extrahe dictam terram, quæ erit alba propemodùm vel beretini coloris clari & nitidi; supra quam infunde tantum de suo phlegmate, ut supernatet quatuor digitis, ac in cineribus sinas fervere per quatuor horas, ac postea decantabis liquorem cautè in aliud vas, ac serva. Remanentem terram desiccabis, atque illi infunde iterum de novo phlegmate, ut suprà, fac postea bullire ut suprà, mox decantabis, ut suprà, ac terram desiccabis, ita magisterium reiterabis, donec tota terra dissoluta fuerit; vel tota ejus pars in illud phlegma imprimatur, quod fortè accidet terna vel quaterna dissolutione. Si quid insolutum permanserit, projicito; est enim terra inanis. Quæ autem cum phlegmate transacta fuerit, eam trans mitte per filtrum, postea iterum per pannum lineum subtilissimum transire facias; quo facto, dissolutionem in igne cinerum lentissimo congelabis in urinali vitreo: Cui suppositus sit alembicus cum suo recipiente. Quo congelato iterum dissolve in eadem aqua nuper destillata per filtrum, postea

postea per pannum iterum transmittas, postremo congelabis, ut supra. Hoc autem magisterium toties reiterabis, donec in filtro, nullam amplius terrestreitatem emittet. Tunc servato salem nostrum armoniacum physicum, sulphur animale nostrum, mercurium animale fixum nostrum, de quo paululum quid super laminam igneam colloca, & si fluat tanquam cera sine fumo, signum est, te habere argentum vivum fixum ac perfecte depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic est ille mercurius, qui aptissimum nobis subsidium praebeat, ut in inferioribus experimentis comprobabitur.

Terræ huic exanimatæ redde spiritum animatum variis imbibitionibus, per modos descriptos in salium harmoniacorum vegetabilium præparationibus, quoniam unam esse viam & modum in animali & in vegetabili, nihil variando, dixit Lullius. Cùm verò horum salium confectioes satis tædiosæ sint, pro coronide addemus Lullii modum accurtationis.

Sal harmoniacum vegetabile per accurtationem Lullii,

In Testam. Noviss.

Fili cum Dei adjutorio illud sulphur (*naturæ*) potest mirabiliter accurtari, & modus talis est. Ut accipias picem nostram liquidam (*post abstractionem phlegmatis relictam*) & illam pone in cucurbita, in igne tertii gradus, & extrahes oleum, quousque sicca remaneat terra & combusta. Fili calcina, ut te docui, & depura terram, & sic separa sal ab ea, & super illam da quartam partem spiritus, qui est in secunda aqua (*jam ex pice destillatâ*) & digere, ut supra, abstrahendo postea humiditatem (*superfluam, inspidam & rejiciendam*) iteratò da quartam partem, digere & exsicca, ut prius, quousque terra sit prægnans. Signum erit quod amplius nihil destillabit (*phlegmatis vel humiditatis prædictæ*) sublima, & habebis vegetabile sulphur mundum & purum, & ejusdem virtutis cum primo, fili cum Dei timore monco, ne hoc excellentissimum accurtamentum alicui reveles.

Pari-

Parissinus in sua confectione salis harmoniaci vegetabilis oleum è pice Vini phil. extractum, superfluum & alienum esse dixit: Se-para, inquit, omnes unctuositates superfluas, quæ perfecta & pretiosa elementa, in ista materia vegetabili permixta & latentia, comburunt, & ab ista compositione sunt alienæ. Et paulò post: Post separationem unctuositatis & substantiæ aëreæ superfluæ, quæ cætera hujus compositionis elementa pretiosa denigrat & comburit, suum spiritum ardentem & cœlestem ipsi affundes.

Imò ipse Lullius in antecedentibus oleum istud, ut & Vini hujus phlegma, in opere præsentis nullius esse valoris pronunciavit; nihilominus in hac salis harmoniaci accurtatione, non solummodò usus est oleo dicto, & quidem, (quod mireris) pro laboris tædiofissimi abbreviatione, sal harmoniacum autem ita confectum, ejusdem virtutis cum cæteris esse prædicat. Aliquando pro præsentis accurtatione unà cum oleo etiam aqua vel spiritu animato usus fuit sic:

Sal harmoniacum vegetabile aliud per accurtationem Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica septima.

Rx. **V***inum optimum rubrum, destilla secundum artem spiritum ardentem, ita ut comburat gossypium, postea phlegma. Super materiam restantem in fundo alembici, crassam instar picis fusæ, affunde phlegma ad dimidii pedis supereminentiam, bulliat per tres horas, decanta phlegma tinctum, aliud superaffunde, repetendo toties, usque non amplius tingatur. Si phlegma tuum non sufficeret, oportet, ut in balneo abstrahas phlegmata tincta; quibus evaporatis remanebit in fundo vitri oleum vegetabile. Tincturâ phlegmate extractâ, materia remanebit instar terræ siccæ, super hanc terram siccam funde de spiritu ardente ad quatuor digitorum supereminentiam, bulliat per duas horas, quod interea destillaverit reasfunde terræ, subsidat per duas horas, tum decanta spiritum animatum à spiritu vel anima terræ. Super terram funde novum spiritum facien-*

faciendo, ut suprà, tribus vicibus. Terram nigram & calcinatam pone in vitro longi colli, cui affunde oleum vegetabile (*supradictum*) digere in cineribus per decem dies, quòd postea decanta, & pone in alembico, cui adde quartam partem spiritus ardentis animati, digere in balneo vaporoso per 24 horas, tum superaddere continua singulis 24 horis reliquas tres partes spiritus animati. Tum leniter destilla ex cineribus humiditatem superfluam, insipidam & inutilem, & augmentando ignem per gradus sublimabis sal volatile, &c.

Haftenus de variis præparationibus salium harmoniacorum vegetabilium; jam persequemur Cæli vinosi alteram partem, videlicet variam horum salium reductionem in liquidam substantiam. Adepti ut plurimum salis harmoniaci veget. partem unam destillant per alembicum cum partibus tribus aquæ ardentis, cui liquori iterum addidère salis prædicti partem, & destillavère, idque repetierunt tertium aliquando quartum, ita ut salis & Aquæ pondera sint æqualia, nam quò major salis ejusdem quantitas est, eò menstrui qualitas est fortior. Tandem menstruum circulavère, ut inde evaderet purius & excellentius. Quamvis autem methodus hæc adeptis magis consueta fuerit, nihilominus illorum vel curiositas vel sedulitas etiam alios adinvenit modos, ita loco aquæ ardentis, quâ præpararunt tam sal harmoniacum veg. quàm menstruum, aliquando receperunt aquam ardentem circulatam sive Cælum vel Essentiam Vini phil. sub No. 1. descriptam. Ita fit

31. Cælum vegetabile circulatum Lullii,

Lib. de materia vegetabili in practica quinta.

R. **V**Inum optimum album, destilla spiritum ardentem usque comburat gossypium: Pone spiritum hunc in circulatorio duarum tertiarum vacuo, muni orificium cerâ, & sepeli in fimo calido, ita ut orificium sit inferius, & vitri fundus superius, ita circuletur & digeratur hic spiritus per 45 dies, vel eo usque donec magis subtile & clarum supernatet (*in forma*

ma olei, vide Cælum vel Essentiam Vini phil. sub No. 1.) signo hoc viso, vitrum exime cautè, & acu perfora ceram, ut impurum effluat, tum subito inverte circulatorium, ut purum vel magis subtile remaneat, quod appellamus *spiritum ardentem circulatum*, qui est suavissimi odoris. Jam recipe reliquum, de quo spiritus vini fuerit abstractus, & destilla phlegma. Et super materiam remanentem instar picis fusæ affunde phlegma dictum, ut supernatet per quatuor digitos, digere per duos dies in balneo, decanta phlegma tinctum, & aliud affunde, idque toties reitera, donec phlegma non amplius tingatur, quod est inutile in hac operatione. Terram jam calcina in Reverberatorio, & pulverisa, & impone alembico, & imbebe octava parte spiritus ardentis circulati, digere in balneo per duos dies, & destilla ex cineribus humiditatem quandam superfluam. Continua hanc imbibitionem, digestionem, & destillationem, donec terra fuerit imprægnata spiritu sicco, qui erat in spiritu ardenti circulato, cujus erit signum, si ferè totum evaporabitur, cum parùm ejus fuerit projectum super laminam ignitam. Hanc terram imprægnatam in sublimatorio positam sublima secundum artem in sal volatile, quod in balneo digere per duos dies & amplius cum partibus sex spiritus ardentis circulati, decanta leniter dissolutionem, & si quid restet indissolutum, cum hoc procede ut supra. Hanc dissolutionem circulabis per 30 dies, & erit quinta Essentia comparanda in virtute cum Auro potabili veterum.

Quemadmodum juxta ponderis varietatem menstrua hæc vel debiliora sunt vel fortiora; ita etiam magis vel minus pura evadunt ex longiori vel breviori vel omnino neglecta circulatione, sunt etenim quædam hujus generis menstrua, quæ non circulavere Adepti; pro exemplo erunt sequentia.

32. Menstruum vegetabile minus Lullii,

In libr. de materia vegetabili in practica prima.

Rx. **V**inum optimum, (*rubrum melius est*) ejus libras duas cum alembico cæco, juncturis bene lutatis pone in balneo, ad leniter putrefaciendum per 45 dies. Tunc appo-

N sito

sito alembico augmenta calorem, ut destilletur spiritus ardens, quem ter rectifica per se, vel toties usque quo fit absque omni phlegmate & comburat gossypium, serva spiritum hunc ardentem bene clausum in loco frigido. Accipe materiam remanentem in destillatione prima, & abstrahere phlegma donec remaneat crassa instar picis fusæ, super quam funde spiritus ardentis tantum, ut supernatet per spatium quatuor digitorum, digere per tres dies in balneo, postea leniter destilla ex cineribus per tres dies, & medio ignis fortioris spiritus ardens transportabit secum animam, quod peragere non potuit in balneo; serva destillatum. Remanenti materię affunde novum spiritum, faciendo toties, donec tota anima fuerit transacta, quod cognosces, si projiciendo parum hujus materię super laminam ignitam, nullum emittat fumum, quoniam materia jam despoliata est animâ suâ, quam nos appellamus *terram siccam*; Quam imbebe octava parte spiritus ardentis animati, digere per tres dies in balneo, postea destilla leniter ex cineribus humiditatem superfluum, instar aquæ communis insipidam. Perage secundam imbibitionem cum septima parte, & sic continua faciendo, ut supra, donec terra gravior sit facta in quarta parte sui ponderis, & erit disposita, ut redigatur in sal volatile per modum sublimationis. Terram itaque hanc bene pulverisatam pone in sublimatorio administrando ignem secundum artem, & quod invenies sublimatum, album ad modum nivis, est sal volatile, quod servabis in vitro bene clauso. Accipe hujus salis volatilis partem unam, spiritus ardentis partes sex, digere in cineribus, & dissolutio est quinta Essentia vegetabilis apta ad dissolvendum corpora perfecta solis & lunæ; ad conficiendum Elixir, & alia medicamina pretiosa & benigna.

Sal harmoniacum vegetabile aquâ ardenti dissolutum (pars ejus una salis in sex spiritus) componit præsens menstruum; sequens autem præparatur ex sale harmoniaco, resoluto per deliquium.

33. Menstruum vegetabile per deliquium Lullii,

Lib. de materia vegetabili in practica secunda.

R. **V**inum album optimum, quod putrefac in balneo per 20 dies vel diutius, postea destilla spiritum ardentem secundum artem usque dum comburat gossypium; abstrahendeinde phlegma usque remaneat in fundo alembici materia spissa instar picis fusæ. Cui materiae superfunde tantum phlegmatis, ut supernatet per quatuor digitorum spatium, digere in balneo per duos dies, & in cineribus per unum diem, decanta phlegma tinctum; materiae affunde novum phlegma, faciendo ut supra, donec non amplius tingatur, & materia remaneat in fundo vasis instar terræ albæ. Super hanc terram funde spiritum ardentem ad duorum digitorum eminentiam, digere per diem in cineribus, & anima, quæ in terra est intrabit spiritum ardentem, decanta spiritum ardentem animatum: Affunde iterum super terram de spiritu ardente, faciendo id toties, ut supra, donec spiritus non amplius extrahat animam, & terra remaneat in forma pulveris subtilissimi, despoliata totâ animâ suâ, quod cognosces, si non fumet super laminam ignitam. Terram hanc digere per decem dies in balneo, postea pone in balneo, & affunde tantum phlegmatis tincti, ut supernatet per duos digitos, destilla in balneo, destillatum tanquam inutile quid abjice, tum rursus affunde phlegma tinctum super terram, reiterando ut antea usque dum nullum phlegma supersit, & terra imprægnata sit omni tinctura, quæ erat in phlegmate. Facto hoc, imbibe terram spiritu ardenti animato, digere calore leni in balneo, usque dum terra bene fuerit exsiccata, postea imbibe iterum & toties, ut antea, donec spiritus ardens animatus fuerit à terra absorptus, eaque volatilis facta, quod cognosces, si parum ejus projectum super laminam ignitam pro majori parte effumaverit. Postea pone materiam hanc in sublimatorio, & sublima igne sublimationis, & sublimatum est sal volatile materiae vegetabilis. Pone sal istud volatile in phiala, digere in

balneo per diem, & reducetur in aquam, quam appellamus *menstruum vegetabile*, quod est dissolvens mirandum pro dissolutione radicali duorum luminarium.

Aliquando menstrua hæc consecere adepi non ex sale harmoniaco vegetabili, sed sequenti modo.

34. Mercurius vegetabilis Lullii,

Lib. de materia vegetabili in practica sexta.

R. **V**inum optimum odoriferum, pone in circulatorio satis amplo, claude optimè cum sulphure fuso dictum vas, & putrefac in balneo per 12 vel 15 dies. Postea destilla spiritum & phlegma secundum artem, usque donec spiritus comburat gossypium; super materiam remanentem instar picis fusæ funde partes sex phlegmatis, digere per duos dies in cineribus, agitando vas aliquando, decanta phlegma tinctum, aliud affunde, & faciendo ut supra donec extraxerit omnem tincturam, & terra nigra remaneat in fundo alembici. Pone phlegma tinctum in alembico, & destilla in balneo, & quod remanebit in fundo vasis, erit oleum vegetabile. Supra terram nigram autem funde spiritum ardentem ad supereminentiam quatuor digitorum, destilla ex cineribus, & destillatum erit spiritus ardens imprægnatus; materiæ affunde novum spiritum ardentem, reiterando ut antea tribus vicibus, at in ultimâ augmentando ignem circa finem. Calcina terram igne reverberationis in albedinem, ex qua sal fixum extrahe cum parum phlegmatis. Sal fixum pulverisatum pone in alembico, affunde spiritum ardentem animatum ad duos digitos, destilla leniter in balneo humiditatem inspidam & inutilem, reitera ut antea usque dum spiritus animatus ascendat absque suæ virtutis diminutione, & tum habebis sal fixum acutum, quod pone in alembico, & affunde oleum vegetabile ad trium digitorum supereminentiam, digere in cineribus per diem, augmenta ignem & destilla quicquid ascendere poterit, destillatum serva cautè, quoniam est *mercurius vegetabilis*. Si verò quid restet de sale in alembico, eandem repetere operationes oportet, usque tandem omnis mercurius vegetabilis transeat per alembicum, qui extrahet tincturam

Auri.

Auri calcinati cum mercurio vulgi & sale, & tandem cum sulphure, quæ est excellens quoddam Aurum potabile.

Aliquando sola cohobatione (absque omni imbibitione) hæc præparavere menstrua; sit pro Exemplo

35. Aqua vitæ rectificata Lullii,

In Potestate Divitiarum.

℞. **V**inum, separa spiritum cautè, quantò citiùs & puriùs poteris, quia nunquam ita cautè ipsum separabis, quin aliquam in se partem contineat purioris substantiæ phlegmaticæ, id est, aqueitatis. Iste spiritus semel separatus vocatur *Mercurius*, id est, aqua ardens, cuius signum est, quod si intinxeris in eo pannum lineum, inflammabitur (*si accendatur priùs*) & non comburetur, si verò pluries separaveris (*rectificaveris*) vocatur *Lunaria rectificata*, id est, aqua ardens rectificata, cuius signum est, quod pannus lineus tinctus in ea totaliter comburatur. Separa jam totum phlegma superfluum, donec nihil penitus remaneat, & remanebit inferiùs pix in olla. Tunc Lunariam, id est aquam ardentem rectificatam commisce cum illa substantia, facta sicut pix mollis, bene movendo donec incorporètur, & pone ad destillandum, & quod egreditur, vocatur *sanguis humanus rectificatus*, quem quaerunt Alchymistæ; item vocatur iste sanguis *Aër* vel *Ventus*, & de hac re loquutus est Philosophus cum dixit: Portavit illum Ventus in ventre suo. A residuo, destillando separa oleum superfluum (*vegetabile superiùs dictum*) per alembicum vitreum, donec nihil remaneat, quod oleum ad partem serva, quousque tibi dixerò. Residuum verò erit substantia nigra & sicca, quam pulverisa subtiliter, & cum sanguine humano rectificato misce per minima, & dimitte stare simul per spatium trium horarum, & postea destilla, & tunc hæc aqua vocatur *Aqua ignea rectificata*. Tunc caput mortuum calcina in furno reverberationis, donec efficiatur sicut calx, & calcem hanc misce cum aqua ignea rectificata, & destilla septem vicibus, & tunc vocatur *Aqua vitæ rectificata*.

Idem menstruum habent Paracelsus libro de Elixire Vitæ, &

Author Appendicis Volum. tertii Theat. Chym. Menstrua hæc à supradictis ex sale harmoniaco confectis non differunt nisi præparatione, in illis tota terra vini phil. spiritu proprio redigitur in liquidam substantiam, quâ idem perficitur opus, sed alio modo. Huc referri debet menstruum Guidonis, quod ita componitur.

36. Circulatum minus Guidonis,

In Thesauro chymiatrico.

R. Spiritus vini (*phil.*) libram unam, salis vini (*eiusdem*) uncias quatuor, misce, juncturis bene clausis destilla per alembicum in balneo, destillatum reasfunde & cohoba quater, & erit præparatum. *Lullius salia sua harmoniaca cum difficultate quadam redigit in liquidam substantiam, at Guido sal vini phil. quatuor cohobationibus destillat in idem menstruum. Abbreuiationis causa quærenda est in præparatione istius salis; quæ duplex est, communis vel secreta: De communi ita Guido; Destillato vini spiritu ardente, abstrahere phlegma, donec materia in mellis tenuioris substantia remaneat, quæ in cella frigida dabit cristallos nitro similes, quæ dicuntur sal vini, quas exime & serva, residuum evapora parumper, & accipies plures, &c.*

De secreta autem huius salis confectioe ipse etiam Guido pag. 8. Thes. R. Salis vini & spiritus vini ana uncias quatuor, digere per octo vel decem dies, abstrahere leniter in balneo, & ascendet tantum phlegma, & habebis salis Vini uncias sex, cui sali iterum adde ana spiritus sui, iterumque digere per decem dies, & abstrahere phlegma, sali remanenti asfunde novum spiritum, & procede ut supra, & ita augmentabis sal vini juxta placitum. Hæc posterior salis Vini confectio, non solummodò sui ipsius multiplicatio est, & tam quantitatis, quàm qualitatis additio, sed insuper etiam est sui ipsius volatilisatio. Non mirum ergò est, quòd sal, cujus medietas erat vini phil. spiritus, tam facile ascendat cum eodem spiritu. Observandum est tamen quam maxime, ne nimia unctuositatis additione nimium temperemus salis vini ariditatem, & loco menstrui huius generis conficiamus debilius aliquod secundi generis.

Quod

Quod de menstuis vegetabilibus dictum, hoc itidem intelligendum est de menstuis animalibus. Pro exemplo dabitur,

37. Cœlum animale Parisini,

In Apertorio.

Rx. **U**Rinam puerorum, qui sint inter octavum & duodecimum annum, bonæ dispositionis & valetudinis, quam collige bonam & in bona quantitate, & pone in pluribus vasis vitreis, quæ adimplere ultra duas tertias non debes, ut eò melius possit circulari. Singulis decem mensuris urinæ admisce C. nostri (*aquæ ardentis phil. mensuram semis*) quod sit absque omni phlegmate, vasa optimè cerâ sigillata pone ad putrefaciendum per 15 dies, & tum materiam invenies nigram & à sua terreitrate separatam. Et scias, quò longiùs remaneat in putrefactione, eò perfectiùs sit opus. Singulis quinque diebus mutandus est fimus. Tum effunde in vas, quod descripsimus in opere vegetabili, & destilla juncturis bene lutatis, usque videas signum, de quo loquuti fuimus in cap. B. sed pro certiori signo destillabis tantummodò duas partes, tum amoto recipiente appone aliud, & continua destillationem, usque dum remaneat instar syrupi vel picis fusæ. Tum accipe has duas partes reservatas, & destilla ex eodem balneo, recipiens tres partes ex quatuor, relictam quartam abjice. Ex his tribus verò destilla medietatem, & iterum destilla ex hujus medietatis quatuor partibus tres partes, quas bis destilla per se, & sic habebis florem tuum rectificatum quo extrahimus Acetum acerrimum ex propria terra. Accipe ergo hanc terram in forma syrupi existentem, cui affunde florem (*spiritum*) ad trium digitorum eminentiam, claude vas alembico cæco & luta juncturas cum cera gummata, pone in putrefactione per tres dies naturales, oportet interdum commovere materiam in vase lutato, ut partes salinæ eò meliùs dissolvantur. Postea deponè alembicum cæcum, & appone alembicum commune, verùm in hac mutatione caveas, ne salium acredo noceat oculis tuis. Tum destilla leniter in cineribus & quum tali calore extraxeris

totam aquam, adauge ignem, ut oleum vel anima ejus ascen-
dat etiam unà cum aqua destillata, cujus pars sublimabitur,
pars altera instar pulveris albi adhaerebit superficiei terræ: Sine
frigescere, sublimatum collige, collectum pone in aqua sua,
claude vas optime quoniam continet florem (*spiritum*) ani-
matum. Tum exime terram aridam remanentem, quam in
pulverem redige in lapide porphyrio, cui affunde florem (*sive*
spiritum) ad trium digitorum latitudinem, putrefac per tres
dies, destilla ex cineribus, augendo ignem cum ligno, ut su-
prà, toties iterabis istud magisterium usque dum terra rema-
neat cineritii coloris. Tum eam calcinabis in reverberatorio,
utì te docuimus in opere minerali in *cap. 2.* & ita habebis
terram animale præparatam, plenam tantæ virtutis, ut ex-
primi nequeat. O potentia absoluta, à qua reliquæ omnes
dependent potentæ, cuinam rei similem infudisti virtutem?
Nemo comprehendet tam magnum secretum; nullus credet
nisi ipsemet viderit per experientiam, sicut nos vidimus. R. Flo-
rem animatum, quem rectifica ter in cineribus, terras (*feces*
terrestres) semper abjice. Tum destilla in balneo tres partes
à quatuor, residuum abjice. Hoc repete adhuc semel; tan-
dem destilla totum, ita habebis florem animatum rectificatum.
Recipe jam vas magnum (*cucurbitam*) & impone florem re-
ctificatum, occlude os vasis gossypio, appone alembicum cum
recipiente & leni calore cinerum totum vel maxima pars subli-
mabitur in forma salis pretiosissimi, quo (si velis) acues C.
nostrum, quod denuò circulabis juxta *cap. D. D.* quocum po-
tes perficere omnes tuas operationes, quas docui in *cap. præ-*
cedentibus, quas citiùs complebis hoc menstruo.

Verum enim verò si desideres sulphur animale naturæ, ne-
cessarium est, ut protinùs sublimes, postquam rectificaveris
florem desideratum, videlicet imbibendo terram juxta modum
& ordinem, quem diximus in opere vegetabili, hoc est, cum
octava parte, septimâ, sextâ, quintâ, & quartâ, sublima &
utere, sicut in opere vegetabili, videlicet acuendo florem ani-
matum suo sulphure animali sublimate, circulando & faciendo
omnia utì in opere vegetabili. Nunc fili vides, quo amore te
prosequor, cum talia toties atque toties repetam, tantòque
labore, ne de me conquerendi ansam haberes, & ut expertus
esse in re qualibet, in qua te errare posse, mihi persuasera n.

Ideò repetimus & descripsimus in hoc capite, quod nullus philosophus unquam fecit in magno suo volumine; & facile crediderim, nullum philosophorum ausum fuisse tam longam & amplam practicam ac hanc nostram describere. Quod omne procedit ex paterno meo affectu erga te, quo te obstrictum volumus sub pœna divinæ displicentiæ, noli cuiquam hanc detegere, sed potius combure eam, quam citò eam reduxeris in usum, uti sæpe sæpius nobis promisisti. Ulterius te admoneo, quòd contendere velis, ut vivas juxtà triumphans Evangelium gratiæ & pacis; rejice & vita societates & actiones malas, uti sæpius te admonuimus; secùs autem si facias, non placebis illi, qui est dator hujus famosæ scientiæ, omnis boni & gratiæ.

Ex Receptis annotamus.

1. *Ea quæ in præcedenti quinto genere annotata fuere, huc etiam referri posse, cum menstrua hujus generis solâ materiâ differant ab antecedentibus hæc ex vino phil. tantum, illa ex fixis rerum diversarum salibus confecta fuere, verum quoad sublimandi methodum, vel modum conficiendi salia harmoniaca vegetabilia, tam hæc quàm illa in omnibus conveniunt.*

2. *Salia hæc harmoniaca dici sulphura naturæ. In præparatione Vini philosophici terra quædam invenitur, quæ sulphur existens in ipso mercurio vegetabili, mercurium proprium coagulans dicitur, ob quam terram vocarunt aliam quamcumque terram exanimatam & fixam Sulphur, spiritum verò animatum (Essentiam, Tincturam, &c.) appellavere Mercurium, hoc sulphure coagulandum, ambo verò hæc, cum in unum corpus fuerint redacta & sublimata, vocarunt sulphur Naturæ (non amplius fixum sed) sublimatum.*

3. *Salia hæc dici naturæ sulphura, ad distinctionem sulphuris contra naturam, hoc est, cujuscunque acidi. Ignis, inquit Ripleus, differt multis modis; unus enim est ignis naturalis, alius innaturalis, alius elementalis, & alius contra naturam. Ignis naturalis est is, qui provenit ex influentia solis & lunæ, atque stellarum, à quibus generantur spiritus aquarum ardentium, vapores essentielles mineralium, atque etiam virtutes natura-*

lès rerum viventium. Innaturalis est ignis occasionatus, qui vocatur ignis humidus artificialiter factus à philosophis. Vocatur etiam ignis primi gradûs, qui per simplicem contemperantiam caloris vocatur Balneum, stufa, sterquilinium, in hoc igne fit putrefactio nostri lapidis. Ignis elementalis est qui fixat, calcinat, & comburit & nutritur rebus combustibilibus. Ignis contra naturam dissolvit in potentia, terit, interficit, & destruit potentiam gubernativam formæ lapidis: Nam dissolvit lapidem in aquam nubis cum destructione formæ specificæ. Vocatur autem ignis contra naturam, quia operatio illius est contra omnes naturales operationes, ut asserit Raymundus. Nam omnia quæ natura composuit, hic ignis destruit & ducit ad corruptionem, nisi addatur illi ignis naturæ, &c. *Med. phil. pag. 135.* Quare & quatuor sunt ignes in arte nostra, scilicet naturalis, qui est menstruum sericonis; innaturalis, id est, fimus equinus vel vindemiæ, & hujusmodi; elementaris hoc est qui lignis & aliis combustibilibus fomentatur, & contra naturam, hoc est, omnes aquæ corrosivæ factæ ex vitriolo, salibus & hujusmodi rebus. *Viatic. pag. 342.* Sed de his alio loco, videlicet libro quinto.

4. Salia hæc statim post sui sublimationem in usum esse adhibenda.

5. Aquam vitæ phil. etiamsi quoad posse rectificatam, in se tamen superfluam quandam continere humiditatem: quam de se ejicit vel circulando per se, uti in præparatione Cæli Lullii, vel imbibendo in rebus fixis, ut in dictorum salium confectioibus.

6. Menstruum ex Cælo Lullii, essentiâ vel oleo vini phil. confectum reliquis quidem non esse fortius, quoad salis harmoniaci præparationem, etiamsi citius cum hoc oleo, quàm aquâ ardente simplici id conficiatur, sed quatenus sal harmoniacum modò confectum non in tenui aqua phil. sed in oleo sive aqua vitæ circulata, commisceatur iterumque circuletur.

7. Diversimodas horum salium sublimationes quàm maxime nobis exponere tam ipsius spiritus vini, quàm menstruorum horum naturam, insuperque commendare Lullii incomparabilem harum rerum experientiam.

8. Mer-

8. *Menstrua animalia*, licet ex urina aliisque partibus humanis confecta, minus propriè tamen sic dici, quamdiu ipsius spiritus vini phil. materia fuerit vegetabilis & solummodo re animali acuata. Imò ipse Vini phil. spiritus etiam ex animali Regno confectus, ut & acuatus, à menstuis tamen vegetabilibus simplicibus non differret in dissolvendi proprietatibus, quia unà cum dictis menstuis vegetabilibus simplicibus plurimum distaret à tingendi facultate menstruorum vegetabilium compositorum à quibus distingui debet, ubi aliàs inter vegetabilia menstrua numerari posset.

VII. GENUS.

*Menstrua vegetabilia composita ex men-
struis prædictis simplicibus.*

38. Circulatum majus Guidonis,
Pag. 4. Thesauri. Chym.

Rx. **S**piritûs vini (*phil.*) uncias sex, salis vini (*ejusdem*) uncias quatuor, vase optimè clauso destilla spiritum in balneo, quem reaffunde super sal vini, iterumque destilla, idque fieri debet duodecies. Tum digere per mensem in balneo rorido; factâ putrefactione exime, & destilla ex cucurbita, & alembico bicipiti sive duorum rostrorum, in balneo, & spiritus vini ascendet per rostrum superius in suum recipiens, phlegma verò per inferius in suum vas. Exime sal vini, cui affunde medietatem spiritûs vini, & destilla ex retorta in alteram vini partem, destilla adhuc semel desuper residuum, & sal omne ascendet in menstruum fortius. Quod si desideres debilius, adde spiritûs vini uncias sex (*alias,*) at si velis debilissimum affunde majorem quantitatem spiritûs, verùm juxta prædictum pondus, nostrum fit menstruum vegetabile magnum vel circulatum majus.

Annotationes.

HActenus de menstruis vegetabilibus simplicibus; sequuntur nunc quæ composita dicuntur, non quasi pluribus componantur ingredientibus, sed quod simplicibus sint fortiora, tam in suis dissolvendi quàm tingendi qualitatibus. Menstrua hujus generis non differunt à prioribus in materia, nec in præparandi methodo, sed pondere tantum, eò fortiora enim sunt menstrua, quò
ma-

maiores addideris ariditatem unctuoſo Vini phil. ſpiritu. Guido ſuum circulatum minus confecerat ex ſalis vini parte una & ſpiritus vini partibus quatuor; Circulatum vero majus componit ex ſalis vini partibus duabus, & ſpiritus vini partibus tribus. Quò major ſalis quantitas ſumitur, eò fortius fit circulatum. Circulata minora extrahunt rerum eſſentias ſive tincturas; at circulata majora diſſolvunt corpus totum in magiſterium, quemadmodum apparebit libro ſecundo.

Menſtrua vegetabilia compoſita fiunt etiam, ſi menſtrua vegetabilia ſimplicia ſumantur, loco ſpiritus vini phil. in omnium illorum deſcriptionibus. Ita fit

39. Menſtrum acutum Guidonis, Pag. 8. Theſauri. Chym.

Rx. **M**enſtrui vegetabilis (circulati minoris ſub No. 36. deſcripti) libram unam, ſalis armoniaci (communis) uncias duodecim, deſtilla per retortam primò leni igne, deinde fortiori, & ſal armoniacum pro parte aſcendet, reaf-funde, & deſtilla adhuc ſemel. Tum iterum adde uncias duodecim novi ſalis armoniaci, deſtilla fortiter ex cineribus, reaf-funde & cohoba adhuc bis, & habebis menſtrum noſtrum acutum.

Sal armoniacum vini phil. ſpiritu redactum in liquidam ſubſtantiam, menſtrum eſt quarti generis, at idem ſal cum circulato minore Guidonis deſtillatum, menſtrum fit non ſimplex, ſed compoſitum, eoque præſtantius, ob tantam novi ſalis armoniaci quantitatem additam. Pariſinus in tertio menſtruorum genere ſpiritum Vini phil. acuit melle crudo; quo modo fit menſtrum ſimplex hujus generis, fit autem compoſitum, ſi ſali ſuo fixo permiſceatur, & deſtilletur per alembicum.

40. Cœlum majus Pariſini, In Apertorio.

Rx. **B.** Id eſt vinum rubeum putrefactum, ut ſcis; pone in cucurbita vitrea cum ſuo alembico & recipiente bene

lutatis, & pone in balneo, in quo sit tantum aquæ, ut supernatet dictam lunariam per duos digitos, & destilla leniter, & protinus videbis apparere venas in alembico, continua destillationem quamdiu apparuerint, & venæ hæ erunt instar lachrymarum claræ ad modum cristalli, & cum venerit mors (*phlegma*) qui occidit spiritum, dictæ venæ vel lachrymæ cessabunt & apparebunt rotundæ, ut perlæ. Tum temporis remove recipiens, quod claude, ne evaporet spiritus, & reponere in loco frigido. Et ita separasti ejus animam (*spiritum*) quamvis sui mortis parùm adhuc in se contineat, & hoc modo continuabis destillationem (*mutato jam recipiente*) donec omne ascenderit phlegma odoriferum, & materia remaneat instar picis fusæ, nigræ & crassæ, quam ne nimium exsiccet observa, sed usque ad signa dicta tantum. Et ita habebis duo fermenta ex nostro B. Cave alicui reveles hanc practicam quam tibi communicamus sub periculo tuæ animæ. Quia fores causa multi mali in hoc mundo, perpetrandi à filiis iniquitatis. Propterea reponere eam in manibus Dei omnipotentis, qui scit voluntatem eorum, qui vivunt juxta suam voluntatem & triumphans Evangelium, & pro hujus gloria extraxisti formam ex B. & eodem modo extrahere potes ab omnibus individuis animalibus & vegetabilibus. *Cap. secundum significatum per C. R.* Ejus animam (*spiritum*) reservatum in loco frigido, & destilla in Balneo ejus medietatem, vel usque venæ pretiosæ ascendere desinant, rectifica adhuc bis, observatis iisdem regulis, sed tertiâ & quartâ vice; quamprimùm appareant venæ, cessa destillare, & tenta num comburat linteum; quod si non, repetatur destillatio, donec id faciat. Postea cohoba per se quater vel sexies in balneo. Et ita habes modum idoneum rectificandi dictam materiam vel animam (*spiritum*) quæ est tantæ virtutis, ut nulla lingua exprimi queat, vel recitare secreta, quæ Deus æternus ipsi concesserit. Utì cum essemus Venetiis, urbe famosa, ambo vidimus ejus quædam experimenta. Et ita serva eam bene in loco frigido.

Cap. tertium significatum per D. D. Declaratâ jam methodo rectificandi & separandi spiritum ardentem nostrum à sua morte, ejus virtutem & potentiam depravante. Nunc scias, ipsum non habere potentiam dissolvendi duo luminaria, & reducendi ea in actum, nisi prius acuatur, ut tibi dicam; Etiam-

si præparatio hæc docenda sit in generalibus *in cap. F.* nihilominus, ne ullum tempus amittas, quamprimum rectificaveris spiritum tuum ardentem dictum aliàs primum florem, mallem ut ipsum protinùs poneretur in practicam: Quam in hoc capite significavimus duplici hac litera D. D. quarum una indicat ejus acuitionem, altera suum regium acuens, id est, sal è melle extractum, eo modo quem tibi sæpiùs monstravimus, hoc est, cum pretiosissima sua aqua (*mellis sive mēstruo in genere tertio sub No. 10. descripto.*) Et licèt aqua hæc satis sit bona, attamen aqua hæc acuata suo pretiosissimo sale, de quo eris certior, tibi recompensabit tuum laborem, largitèrque te sustentabit, usque dum attingas finem tui laboris, medicinam magnam. Nunc ad propositum.

R. Mel apium juvenum, album, pone in putrefactione in cucurbitis magnis cum suis alembicis in balneo, & fac, ut quotidie bulliat per horam; reliquum temporis maneat in calore temperato, & hoc facies per spatium quindecim dierum naturalium. Tum affunde tantum C. ut supernatet quatuor digitorum latitudine, claudendo alembicis cæcis, & ponendo in putrefactione per tres dies naturales. Tum appone alembica cum suis recipientibus & juncturis bene lutatis destilla ex balneo, & cum ex octo partibus septem fuerint destillatæ, vel (*quod signum est certius*) cum videris ascendere lachrymas rotundas vel guttas, depone recipientia, quæ optimè clausa, ne aliquid evaporet, reserva in loco frigido, pro sui acuitione; postea continua destillationes eodem caloris gradu, usque nihil ascendat amplius, verùm si necessitas requirat ut augeatur ignis, cave ne fiat nimium, & cum nihil ascenderit dicto regimine, remove etiam hæc recipientia, & serva ea, quia continent aquam secundam sive phlegma pro extractione pretiosissimi salis. Jam pone materiam tuam in cineribus, & destilla calore tertii gradus, destillato oleo, sine ut frigescat materia, quam tritam reverbera in patina fictili in reverberatorio per octo dies, vel usque quo satis fuerit calcinata, signum erit, quando eam inveneris coloris cineritii. Tum affunde de phlegmate reservato tantum, ut cooperiatur per duorum digitorum latitudinem; vase clauso alembico cæco, servetur in balneo per duos vel tres dies, decanta liquorem, & novo affuso phlegmate repetatur toties, donec extraxeris omne sal, quod excellet nivem

in.

in albedine. Et hoc est sal istud, quo acuimus nostrum C. simplex (*spiritum ardentem pro menstruo quinti generis*) hoc est, quod ambobus luminaribus dat principium vegetationis, reducens ea in naturam quintæ Essentiæ. Et eodem etiam acuire potes & augmentare propriam suam aquam (*mellis sive menstruum tertii generis*) quæ potentiam habet vegetandi omnia mineralia. Hoc solo te supportabis in tuis necessitatibus. Adeò, fili, ut oporteat agere gratias potentæ absolutæ. Cave, ne alicui reveles tam magnum secretum, nam istud jam declaravimus tam planè, ut impossibile sit ulterius aliquid addere. Nunc recipe decantationes tuas, quas abstrahes in balneo, ut remaneat sal albissimum, quod dissolves, filtrabis, & congelabis ter, & erit idoneum pro omnibus tuis operationibus. Jam descendamus ad practicam acuitionis.

R. Salis prædicti unciam unam, cui bene pulverisato affunde partes quatuor C. D. id est, spiritus primi (*ardentis, sed quia hoc spiritu fieret menstruum quinti, & non hujus generis, ideo accipiat C. melle acutum, sive Cælum mellifluum Parisini, menstruum tertii generis.*) Alembico cæco & juncturis optimè clausis putrefac per duos dies naturales, tum alembico & recipiente appositis destilla in cineribus. Finitâ destillatione sumas pondus salis remanentis in retorta, cui adde quadruplum C. putrefaciendo & destillando in cineribus, ut supra, & magisterium iterabis toties, donec sal omne ascendat unâ cum spiritu suo cœlesti, aliàs C. & hoc modo acuabis & multiplicabis juxta placitum. Sed reminiscere partem unam salis requirere partes quatuor C. (*in hoc loco, cœli melliflui Parisini.*) Et scias me tibi non enarrare fabulas, sed valdè distinctè tibi declaro ordinem veræ practicæ, hoc pacto tamen, ut quamprimum eam deduxeris in actum, velis eam omninò occultare, considerando quantâ obscuritate philosophi antiqui sua protulerint, quod tamen non egerunt, nisi ut prohiberent, ne ignorantes nimium erigerent suas cristas; eâdem etiam ratione nos desideramus, ut sicut te sæpè sæpius admonuimus, velis servare secretè & tempore conveniente & loco elaborare pro temetipso & pauperibus Jesu Christi.

Cap. quartum significatum per E. Debeamus reddere gratias infinitas bonitati Dei æterni, quòd tantâ liberalitate nos docuerit modum conficiendi Cælum nostrum, & capaces reddiderit

diderit gratiæ tam admirabilis & inæstimabilis. Certum est, quum prima vice absolvisssem secretissimam hanc scientiam, & vidissem veram transmutationem, attonitus quasi fui, & sæpè elevando oculos meos in Cælum, prostratus fui in terram agendo gratias Deo omnipotenti. Nunc ad propositum.

R. Vitrum magnum tantæ capacitatis, cujusmodi unum tibi monstraveram Murarii, in quod pone istius menstrui libras duas vel tres, claude optimè, & circula in balneo vel fimo equino, sed cave ne in fimi mutatione circulatio impediatur, & ita circuletur per spatium quadraginta dierum naturalium, & tum invenies materiam tuam claram instar cristalli cum hypostasi in fundo, quæ erit instar serici, quam decanta cautè in aliud vitrum, serva bene clausum in balneo, & habebis menstruum vegetabile simplex (*si fuerit confectum ex spiritu ardente & sale mellis, compositum verò si ex Cælo mellifluo Parisini & sale mellis præparatum.*) Cælum nostrum tantæ virtutis est, ut nequeat exprimi, hóc peragimus veram calcinationem & dissolutionem luminarium cum conservatione humidi radicalis. Hoc est, quod reducet tam imperfecta quàm perfecta metalla de potentia in actum. Et quamvis videatur me tibi non delineasse figuram vitri, scio tamèn, & reminiscor, me horum quædam reliquisse in ædibus tuis, aliæque plura de cucurbitis nostris, quorum quodlibet bonum est. Gubernabis teipsum juxtà tuam discretionem, quum sufficienter tibi aperuerimus viam veritatis in hoc capite.

Ex Receptis observamus.

1. *Menstrua hujus septimi generis à superioribus simplicibus differre non in materiis, nec conficiendi modis, sed ingredientium ponderibus & usu.*

2. *Menstrua hæc non tingere dissoluta sua, quod alias menstruorum compositorum proprium est. Omnis quidem mercurius vegetabilis suum proprium in suo ventre continet sulphur tingens & sibi & aliis sufficiens, uti libro tertio & præsertim libro quinto demonstrabitur, nihilominus quatenus rebus magis tingentibus non acuatur, dicimus, quemcunque spiritum vini phil. carere tincturâ.*

VIII. GENUS.

*Menstrua vegetabilia composita ex men-
struis vegetabilibus simplicibus, & ar-
gento vivo vulgi vel reliquis metallis.*

41. Ignis Gehennæ Trismosini ex spiritu vini phil.
& mercurio sublimato,
Pag. 7. aurei Velleris Germ.

Rx. **A** Luminis calcinati, nitri, ana partes duas, salis tosti
partem unam, misce, recipe hujus mixturæ &
mercurii sublimati ana libram unam, sublima lege
artis, sublimatum cum nova mixtura salium misce & sublima,
idque repete tertia vice. Huic mercurio ita sublimato & pul-
verisato affunde spiritum Vini (*phil.*) quem abstrahere in bal-
neo ad oleitatem, cohoba aliquoties, & quartâ vice ascendet
mercurius unâ cum spiritu vini, destillatum rectifica, donec
post se nullas relinquat feces, & erit aqua ardens instar ignis
Gehennæ. Hanc aquam porro rectifica ex cineribus usque ascen-
dat nullâ relictâ residentiâ; ultimò destilla per chartam septu-
plicem ex balneo, & habebis aquam verè spirituales quam vase
optimè clauso serva, quia valde volatilis est.

Annotationes.

Genus proximè antecedens annumeratur quidem circulatis ma-
joribus, sive menstruis vegetabilibus compositis; quoniam
istius generis menstrua dissolvendi viribus quidem præstant cæteris
menstruis simplicibus, non tamen tincturâ: Quâ tam hoc, quàm illa ca-
rent. Jam verò quæ dabimus, præstantiora erunt; dissolvent non tan-
tùm,

tum sed dissolvendo insuper tingent res in iis dissolutas, adeoque meliores efficient. Non tantum extrahent rerum essentias, sed corpora tota transmutabant in magisteria. Inter hæc primum obtinent locum aquæ mercuriales vegetabiles ex argento vivo vulgi & menstruis vegetabilibus simplicibus compositæ. Adepti enim complures argentum vivum vulgi dixere apertum metallum, sic edocti per experientiam; solvitur enim citius reliquis metallis, ariditateque sua magis temperat unctuositatem spiritus vini phil. quam individua in antecedentibus menstruorum generibus hætenus adhibita. Hac de re audite Philosophos, & præ cæteris celsum Paracelsum Adeptorum facile principem, qui, si metalla, inquit, intendis in magisterium convertere, & totum corpus planè in essentiam tingere, oportet, ut accipias præcipuum & apertum metallum, cui reliqua omnia in natura cognata sunt, idque in sua matrice quæ in aqua sita est, & mater omnium metallorum appellatur (*circulato minore ex sale com. Paracelsi*) corrumpas, à superfluis expurges & in primum Ens liquidum reducas, hoc est, Acetum acerrimum metallicum, primum Ens mercurii. *Libr. X. Arch. cap. 3. pag. 37.*

Quemadmodum ex herbis (veluti ex vite) essentia temperata educitur, qua ipsa ex omnibus generis herbis & radicibus essentia sua similiter extrahi potest, adeò, ut mercurius vini non suam propriam naturam, sed ejus cum quo essentificatur, ostendat. Pari ratione ex metallis & mineralibus, similis mercurius vel spiritus ex aperto & medio metallo mercurio extrahitur. *Libr. X. Arch. pag. 39.* Mercurius vivus mater est omnium septem metallorum, & meritò mater metallorum dici debet, est enim metallum apertum. *Libro de rebus naturalibus pag. 87.*

Quare recolite ea, quæ superius dicta sunt de semiperfectis generatis naturalibus, inter quæ unum est mercurius vivus, qui non in compactionem perducitur, sed in liquiditate relinquitur; præterea sciendum, quamlibet rem generatam, quæ aperta est, ut argentum vivum, esse similem domui non clausæ, in quam quilibet intrare potest. Ita enim mercurius patet, ut quilibet medicus ex eo accipere possit, quæ velit, sed de auro, argento, stanno, &c. non ita se res habet, illa enim janua est clausa per coagulationem, donec per artem fiat apertio, dissolutio, & reductio in primam materiam, quæ qui-

dem multa impedimenta habent, quæ in mercurio non sunt, est enim patens, nec indiget nisi directione præparationis. *Tract. 2. libri 2. de morbis metallicis. 723.*

Basilus adstipulatur Paracelso, inquit: In principio generationis primum omnium est argentum vivum apertum, ac leviter coagulatum, quoniam parum salis ipsi communicatum habet, ideò magis spirituale est quàm corporeum, cætera metalla derivata à sua essentia plus salis habent, ideò magis corporea sunt reddita. Libro de Rebus natur. & supernat. cap. 2.

Chortalassæus idem testatur, dicendo: Varii coloris argentum vivum extat, album, subcæruleum, griseum, nigricans, aliud pigrum, aliud velox, in seipso tamen metallum apertum, & facile transmutabile corpus habet. Cab. pag. 359. Volum. sexti Theat. Chym.

Ne autem desperes in inquirendo sulphure, inquit *Sendivogius*, tibi sacrosanctè dico, illud in auro & argento esse perfectissimum, sed in argento vivo facillimum. *Pag. 213. libr. de sulphure.*

Ex veteribus addam Arnoldum qui ita libr. 1. cap. 7. Rosarii. Medicina est tam in corporibus metallicis, quàm etiam in argento vivo secundùm naturam, cum unius sint reperta naturæ; sed in corporibus quidem difficilius, in ipso vero mercurio vivo propinquiùs, non autem perfectiùs. Ex solo argento vivo faciliùs & propinquiùs non perfectiùs invenitur, cum ipse sit pater omnium istorum luminarium, & omnium liquabilium, ab ipso siquidem omnia sunt, & ideo in ipsum omnia resolvuntur, quoniam natura naturam amplectitur propriam, amicabiliùs, magisque gaudet cum ea, quàm cum extranea. In ipso namque est facilitas extractionis illius subtilis substantiæ, &c.

Inter metalla igitur nullum datur, quod citiùs coeat cum vini philos. spiritu, faciliùsque alteretur, quàm argentum vivum, quippe quo nomine pro metallo aperto ab Adeptis habitum fuit; metalla, & cætera corpora mineralia difficillimè dissolvuntur à vini phil. spiritu; verùm semel huic spiritui connexa, æquè ac mercurius commutantur in tertium quid, nunquam divisibile in constitutiva sua, videlicet metallum & spiritum. Metallum hoc apertum, salium aciditate quandoque magis apertum reddidere, sic Trismosinus pro igne suo Gehennæ aliquoties sublimavit mer-

curium communem. Summè tamen cavendum est, ut ejusmodi menstrua ex mercurio sublimato confecta diuturniori circulatione, vel repetitis cohobationibus ab omni liberentur salium aciditate dulcificando, cum verò operatio hæc sit periculi plena, imò contra menstruorum vegetabilium regulam, quæ quodcunque excludit acidum; ideo consultum duximus, tyronibus tutius esse, mercurio crudo uti, quam sublimato. Horum loco itaque commendabimus menstrua ex argento vivo crudo confecta.

42. Mercurius alchymicus Ripley.

In Concord. Raym. & Guidon.

Rx. **M**ercurii crudi bene purgati unciam unam, nostri igniti Tartari seu salis vegetabilis superioris (*in quinto genere sub No. 23.*) reservati uncias tres, & conterantur ambo simul optimè super marmore, donec incorporentur, tunc ponas in tepido balneo, & totum dissolvatur in lac quoddam album. Totum istud ponas super libram mercurii crudi, & dissolvatur totum in simile lac, & sic facies in infinitum. Hic mercurius dissolutus in balneo putrefiat, postea destilletur in cineribus primo igne leni, & ascendet quadam aqua insipida, quæ abjiciatur: Tunc igne magis aucto, ascendet alia aqua magis spissa, quæ quidem aqua dissolvit omnia corpora, putrefacit, mundat & figit ea; ad extremum vehementiori igne oleum ascendet aurei coloris, quod pro fermento rubro dissolvendo, & pro Elixire rubeo multiplicando conservari debet, est enim nostrum aurum singulare, nondum à natura fixatum.

Alibi loco Tartari igniti, (id est, spiritus vini phil. in sale Tartari, exsiccati, vel salis armoniaci vegetabilis ex sale Tartari confecti, sed nondum sublimati) usus est Ripley aliquando menstruo quodam vegetabili simplici, quocum composuit aquam mercurii exaltatam, ut sequitur;

43. Aqua

43. Aqua mercurii exaltata Riplei,

Cap. 12. Philorcii.

Rx. **N**igram nigrius nigro & destilla aquam, & fortifica illam cum pipere, squilla, pyrethro, euphorbio, solatro, anacardo, granis Paradisi, staphisagria & similibus in acuitate. Hoc verò secretum est magnum. sumatur aqua quintæ fortificationis, & destilletur, & ponatur super mercurium, ut natet desuper per spatium duorum digitorum vel trium, & obturato vase, ne respiret, ponatur mercurius in balneo ad solvendum per mensem, quod autem ex eo solutum fuerit, evacuetur in aliud vas & servetur. Nova autem aqua fundatur super mercurium non solutum, & procede, ut suprâ, sic continuando, donec habeas libram unam mercurii dissoluti. Tunc pone dissolutum simul in balneo per quindecim dies, & post hoc destilla, & quod ascendet, seorsim serva in vase, ne respiret, & super fæces remanentes pone novam aquam, & procede per balneum, ut suprâ, & hoc opus continua, donec totus mercurius exaltetur. Non est autem hoc opus inertium & pigrorum. Vocatur autem ista aqua sic exaltata apud philosophos multis nominibus, est enim *Lac Virginis*, *Aqua roris Maii*, & *Aqua mercurii*.

Nigram nigrius nigro & *vinum phil.* esse synonyma superius probavimus ex Lullio; istius aquæ vel spiritus fortificationem sive acuitionem cum pipere, squilla, &c. docuimus in secundo genere. Mercurius autem, licet sit metallum apertum, satis tamen difficulter dissolvitur in prædicto menstruo secundi generis, quò fortiora autem menstrua vegetabilia simplicia sunt, eò citius etiam solvitur, exemplum habebis in sequenti aqua gloriosa Lullii, ubi mercurius dissolvitur spatio sex dierum in cælo vinoso Lullii, sexti generis menstruo.

44. Aqua

44. Aqua gloriosa argenti vivi Lullii, *In Testam. Novissimo.*

Rc. **A**rgenti vivi vulgi libram unam, & pone in vase vitreo, & superpone de vegetabili menstruo (*superius in sexto genere sub No. 30. descripto*) quod supernatet per quatuor digitos, pone in balneo vel fimo per sex dies, & totum dissolvetur in aquam gloriosam, eleva menstruum per balneum lene, & in fundo vasis remanebit tibi lumen perlarum & anima metallorum. De hoc intelleximus *in cap. quod incipit*: Oportet nos cum eo incipere & cum eò finire. Tunc accipe illam aquam gloriosam argenti vivi, quæ erit libra una, & misce cum libris duabus de menstruo vegetabili cœlificato (*de Cælo vinoso à nobis sub No. 30. sic dicto*) & totum fiet una aqua, cum qua dissolves omnia corpora tam perfecta quàm imperfecta pro creatione sulphuris nostri.

Eodem ferè modo præparat menstruum, quod incalcinatum vocat.

45. Menstruum incalcinatum Lullii, *In Experim. XXXIV.*

Rc. **M**ercurii vulgaris, qui sit advectus ex Hispania inter pelles signatos sigillo hispanico, ne quid sophisticationis contineat, ipsum per camuscæ pellem trans mitte, mox aquam accipe mercurialem, extractam à mercurio per magisterium, ut te docuimus in experimento trium vasorum, ut scis; atque ita solve mercurium. Cùm autem totus fuerit solutus, aufer ab illo aquam per balneum, & remanebit in fundo vasis mercurius in forma olei. Hoc ergo utemur ad incerandum (*circulandum potius*) in nostrum cœlum sive nostrum menstruum cœlificatum. Accipe igitur quatuor libras menstrui cœlificati (*cœli vegetabilis sub No. 17. in quinto genere descripti*) & unam libram prædicti mercurii in oleum redacti,

ac simul invicem conjunge, tum demum incalcinatum menstruum habebis, quo dissolves duo luminaria ad conservationem suæ formæ, non solum eam conservando, verum etiam propagando eam in infinitum.

Hujus menstrui receptum clarum est; exponendum tamen est, quid sibi velit per aquam mercurialem extractam per magisterium trium vasorum, cujus menstrui descriptionem ita legimus.

46. Aqua mercurialis per magisterium trium vasorum Lullii,

In Exper. XIII.

R. **M**ercurium Hispaniæ, qui cum sigillo Hispaniæ in vesicis advehitur, ne sophisticetur: Ipsum sublimabis hoc modo: Accipe vitriolum desiccatum ab omni phlegmate, & salem communem præparatum, & crepitatum, sive prius igne adustum, conjunge cum his duobus mercurium terendo quàm optimè, postmodum in vase sublimabis in principio igne levi, postea augebis ignem, quousque perfectè sublimetur. Frigefacto vase collige sublimationem cautè, caveas tibi à fumositatibus, sunt enim venenosæ, sublimatum quàm optimè imbibas oleo tartari (*per deliquium*) & calce viva. Deinde materiam intra retortam constitue, subministrando ignem, donec vivus ipse mercurius in recipientem emanaverit. Iterum ut supra, cum novis iisdem materiis sublimabis, denique ut supra, per retortam vivificabis. Hoc pacto iteretur magisterium quater. Recipe igitur hunc mercurium sic præparatum, & cum aqua vitæ (*philosophica*) fervere facias, desiccatum trans mitte per corium capræ. Recipe igitur hunc mercurium, & illum constitue in vasibus (*tribus aludelibus*) quorum alterum alteri sit firmiter & fortiter annexum, ac undique forti luto sapientiæ coopertum, postea constitue furnum, in quo aptè hæc vasa collocentur, ita ut omnia æqualiter ignem habere possint, sed recipiens nullo pacto ignem sentire debet, sic etiam rostrum primi vasis, per quod mercurius debet intromitti extra furnum superesse debet. Subministra postea ignem dictis vasis, ut candescant, &

& intus & extrà fiant ignita, postea per cannam supereminentem extrà furnum immitte mercurium, ac protinus claude os cannæ cum bombace, & propter asperitatem ignis brevi tempore pars ipsius mercurii transibit in recipientem, una pars verò in similitudinemaquæ, separa aquam à mercurio, & serva, quod verò remanet vivum, iterum injicito in vas dictum ut suprà toties, donec per ignis asperitatem totum transeat in aquam, singulis vicibus evacuando recipientem in aliud vas, & clausum optimè conservabis. Postea R. hujus aquæ uncias quatuor, & unciam olei sive salis primi experimenti (*salis tartari spiritu vini phil. imprægnati,*) & simul cum dicto sale trans mitte, destillando illam aquam per cineres igne lentissimo à principio, postea in fine ignem augendo donec amplius non destillet. Deinde recipe novum salem, vel oleum ejusdem primi experimenti, & conjunge cum illa aqua paulò antè destillata, ac iterum per cineres, ut suprà, destillando trans mitte. Hoc autem magisterium quinquies iterabis, singulis vicibus cum unciis tribus dictæ aquæ commiscendo unciam unam dicti salis, vel olei primi experimenti, destillando ut suprà per cineres eodem gradu ignis, ac eodem, quo suprà, pondere tam aquæ, quàm salis sive olei. Atque hoc pacto, auxilio Dei, habebimus aquam mineralem, ac vegetabilem unitam simul, quæ potestatem habet dissolvendi mercurium & cuncta metalla, præsertim duo luminaria. Ad cujus aquæ multiplicationem hoc pacto procedendum est. R. Unciam unam mercurii purgati, & uncias quinque aquæ acutæ dictæ (*modo præparatæ*) conjunge hæc duo simul in bocia parva, quam claude optimè, tum protinus mercurius dissolvetur, quam dissolutionem statue in urinali parvo, cum alembico & recipiente, juncturis bene clausis, destillando per cineres, & totum in aquam transibit, relicta in fundo vasis aliqua terreitrate nullius momenti. Hæc ergo ratione dictam aquam multiplicare poteris, quantum libet, videlicet accipiendo ipsius quinque partes, & unam mercurii purgati, dissolvendo prius per alembicum, ut suprà destillando.

Mercurium sublimatum, ut communi modo purgetur, reviviscat per oleum tartari & calcem vivam; jam purgatum digerit in aqua vitæ, putà philosophica; communis enim hic nihil prodesset vini spiritus, ubi in hac digestionem cum aqua vitæ phil. argento

Q

vivo

vivo adhæret multum unctuositatis permanentis, maximè illud alterantis, deinde istud injicit diversis aludelibus invicem sibi & recipienti connexis & ignitis, ut convertatur in aquam mercurialem. Modum destillandi per vasa ignita apud adeptos frequenter in usu fuisse passim invenio, verùm num abbreviationum, vel exquisitioris vel brevioris elaborationis, vel alterius mihi incognitæ causâ hunc excogitaverint, me latet. *Basilii* libr. *Particularium*, in *Particul.* solis non mercurium quidem, sed aurum aquâ *phil.* aliquoties extinctum destillat per vas ignitum in liquorem rubeum. *R.* Auri fulminantis, inquit, partem unam, florum sulphuris partes tres, leni igne calcina ad sulphuris consumptionem usque, materiam ignitam extingue in spiritu vini, guttulis aliquot spiritûs tartari (*menstrui vegetabilis ex sale tartari*) acuato. Decanta spiritum, & pulverem, ad ignem ficca; cui exsiccato iterum adde partes tres florum sulphuris, calcina & extingue, ut antea. Hoc opus repete sexies, ut auri pulvis fiat butyri instar mollis & pinguis, qui cautè est exsiccandus, quoniam parvo liquefcit igne, pulverem hunc parumper calefactum injice in retortam tubulatam, benèque ignitam, & tubulo statim clauso destillabis guttas rubeas cadentes in optimum vini spiritum in recipiente propositum. Si aurum in vini *phil.* spiritu aliquoties extinctum sit molle ac pingue, quidni etiam hoc fieret in mercurio vulgi, digesto juxta receptum, in eodem vini spiritu? At esto, quòd *Lullius* sibi tantummodò proposuerit, argentum vivum redigere in liquorem acidum communem, ex hoc tamen, addendo sal tartari primi experimenti, componit menstruum vegetabile quinti generis, cum quo argentum vivum vulgi dissolvit, & in aquam mercurialem redigit. Hâc mercuriali aquâ denuò mercurium communem dissolvit & abstrahit, ut maneat in forma olei, quod mercurii oleum in cælo vegetabili dissolutum circulat, circulatum verò menstruum incalcinatum vocat. Loco olei mercurii si sumas mercurium crudum in veram primam materiam mercurii redactum, & hoc sale armoniaco mercuriali cælum vegetabile acuas, idem, imò multò melius conficies menstruum incalcinatum. Modus conficiendi sulphur naturæ argenti vivi vulgi sequens est:

Sal harmoniacum mercuriale, five Mercurius mercurii Lullii,

In Exp. XVIII.

Rx. **M**ercurium bis sublimatum cum vitriolo & sale, ipsum sublimatum constitue super laminam ferream optimè priùs contritum; cum eo jungas duas uncias stanni calcinati, & statue in loco humido, & dissolvetur. Iterum sublima, & pone super laminam ferream, ut suprà, & totum dissolvetur, atque hoc pacto potes tantum mercurii dissolvere, quantum volueris. Postea accipe hanc aquam; & eam septies rectificabis per cineres, vel donec amplius terrestreitatem non emittat, postea destillabis eam per balneum igne lento, ac ex decem partibus destillabis unam, quæ nullius est utilitatis, est enim phlegma, quod contraxit ex loco humido, mox scias pondus aquæ remanentis in fundo, & quaternis quibusvis unciis apponas singulas uncias de sale vegetabili primi vel secundi experimenti, nam sunt ejusdem vigoris, deinde destillabis per cineres calidos cum alembico & recipiente, juncturis optimè clausis, quæ cum destillata fuerit tota, iterum illi novum salem adauge, servato eodem pondere, quo suprà, tam salis quàm aquæ, atque eam denuò destillabis, ut suprà, atque hoc eodem modo quater destillabis, adjuncto singulis destillationibus novo sale, ut suprà, ac destillando per cineres, atque ita habebis aquam mercurialem ad omnes physicas operationes aptam. Cæterum accipe mercurium vulgi, lotum cum aceto & sale, & transfactum per pellem camuscæ, illum pone in vase, & si de mercurio fuerit pondus unius uncie, illi quatuor uncias adauge prædictæ mineralis aquæ & superposito antenotorio super cineres, sine, ut leviter bulliat, & breviter totum dissolvetur, quam dissolutionem evacuabis transferendo in aliud vas, cum cautela, ut si qua pars reliqua sit terrestreitatis in fundo, separetur à dicta dissolutione, nec enim est utile transmitti in dictam aquam. Hoc autem modo dissolvere potes de mercurio, quantum volueris. Præterea accipe prædictum mercurium

dissolutum, & putrefacito per 30 dies in balneo vel fimo calido, quod in denos quosque dies transmutari debet, ut calor continuus perseveret, nec extinguatur. Facta putrefactione remove vas, & apposito alembico cum urinali & receptorio, juncturis bene clausis, destillabis per balneum totam aquam, mercurius autem remanebit albus in vase, sicut nix. Tum illi tantum superinfunde de hac aqua, quam nunc destillasti, ut supernatet quatuor digitis, reliquum aquæ servabis in suo vase optimè clauso, in loco frigido: Mox superposito vasi suo antenotorio, juncturis obstructis, pone in putrefactione per diem naturalem. Postea amoto antenotorio, & superposito alembico cum recipiente bene clauso, destillabis per cineres, & augebis ignem, ut anima transeat in suam destillatam aquam. Postremò cessante destillatione, sine vas frigesieri; amove recipientem, & servato firmiter clausum, nam quod intus destillatum est spiritus animatus. Materiae verò remanenti in vase, id est, urinali, superinfunde iterum de aqua destillata tantum, ut supernatet quatuor digitis, & annexo antenotorio vas constitue in putrefactione, ut supra, ac subinde amoto antenotorio vicissim & superposito alembico cum suo recipiente, quo spiritus animati alteram partem servaveras, juncturis optimè clausis, iterum per cineres destillato, ac ultimò similiter ignem augebis, ut in destillatam aquam anima transeat, ut supra. Post frigesacto vase in receptorio ipsum spiritum animatum conserva, ut supra, optimè clausum, ac remanenti materiae in fundo iterum infunde de nova aqua, ut supra & putrefacies, ut supra, per cinerem destillando. Spiritum in idem receptaculum trans mitte, ubi alterum servasti. Hoc pacto iterabis magisterium toties, quousque corpus remaneat mortuum, nigrum, omnique humiditate destitutum, quod hoc signo comprobabis; accipe modicum de corpore illo nigro sive terra, & pone super laminam ignitam, & si videbis nullum fumum emittere, neque ab igne evolare, tunc accipe ipsam terram, & pone in parvula pila optimè lutata, & vitrea, atque ore optimè clauso, eam constitue in ignem reverberationis per 24 horas. Post ipsam terram calcinatam remove, & sterne intra cineres calidos optimè clausam, ne aliquam humiditatem attrahat. Cæterum accipe aquam animatam, atque eam per cineres septies rectificabis, quam aquam animatam &

vivificatam divide in duas partes, quarum altera utemur ad vivificationem terræ, altera verò ad dissolutionem solis & lunæ. Accipe ergò alteram partem dictæ aquæ, & scias pondus terræ superius servatæ, contere prius, pone in urinali, deinde superinfunde illi de prædicta aqua partem quartam sui ponderis, & annexo antenotorio bene clauso, pone vas in balneum, ut aquam balnei non attingat, sed solo vapore materia calefiat, atque ita permaneat per quatuor dies. Deinde amoto antenotorio, & superposito alembico destillabis per cineres lento igne ad similitudinem solis, & emanabit humiditas quædam insipida, quam projicito, nihil enim valet. His peractis iterum imbibe cum quarta parte spiritûs animati, ut supra, digerendo ut supra, & per cineres destillando, ut supra, humiditatem. Hoc pacto toties magisterium hoc reiterabis, donec totum corpus suam humiditatem sive animam reassumpserit, & album remaneat instar nivis, quod corpus extrahe & siccabis, & contere, contritum in parvam bociam constitue quam optimè lutatam luto sapientiæ, & obstructo ore ipsius bocix cum bombace, ipsum vas collocabis in furno cinerum; sed adverte, quoniam si ignis sit nimis violentus, materia transibit in oleum, nec poterit sublimari, & periculum erit, ne vas frangatur, quod nobis accidit; id quod te admonitum volumus, ut ignem levem persequaris, donec materia sublimetur. Hoc etiam notabis, hanc sublimationem etiam posse fieri in igne turris (athanoris) eoque non sublimabitur materia, nisi spatio trium vel quatuor dierum.

Quæ quidem sublimatio erit albissima, sicut squammæ piscium, vel tanquam talcus. His peractis extrahe cautè magnesiæ, materiam primam vulgaris mercurii nostri, salem nostrum armoniacum, sulphur nostrum; quod servabis in parvula bocia bene clausa intra cineres, calidos instar solis, quod autem in fundo remanebit, & non poterit sublimari, projicito, quia nullius est valoris ob evacuatum pretiosum semen.

Hic mercurium cum Jove calcinato super laminam ferream dissolvit per deliquium, cum quo sal vegetabile primi vel secundi experimenti (sal tartari spiritu vini phil. imprægnatum vel in sal harmoniacum vegetabile sublimatum) in æquali pondere (per vices tamen) cohobat per alembicum; (loco hujus menstrui sumere licitum est cœlum vegetabile Lullii) menstruo hoc dis-

dissolvit argentum vivum vulgi, istudque in oleum album redigit, ex quo oleo spiritum animatum extrahit, repetendo opus, usque dum mercurii terra remaneat nigra, fixa & absque fumo in lamina ignita. Terram hanc exanimatam atque reverberatam, imbibendo eam quarta parte spiritus animati septies rectificati, revivificat, usque facta sit alba & volatilis, quam tum sublimat in sal harmoniacum mercuriale, cujus confectio ab antecedentibus salium harmoniacorum descriptionibus non differt; quod si cum cœli vegetabilis Lullii partibus quatuor permisceatur, menstruum inde fit quod dicitur incalcinatum, eoque fortius, quo sal harmoniacum istud est oleo mercurii fortius, quod si autem hæc prima materia mercurii circuletur per suum tempus, menstruum perficies, quod cœlum mercuriale dici meretur.

Guido menstruum incalcinatum præparat non ex mercurio vulgi, sed metallorum, solis vel lunæ.

47. Menstruum pro lapidibus pretiosis Guidonis,

Pag. 92. Thesauri. Chym.

Rx. **M**ENstrui vegetabilis acuati (*sub No. 38. vel No. 39. in septimo genere descriptus*) partes quatuor, olei mercurii solis vel lunæ partem unam, misce. *Alibi oleum mercurii metallorum pag. 84. describit hoc modo.* Rx. Mercurii solis (*cujus descriptionem dabimus inferius, libro tertio*) libras tres, leonis rubei (*auri sublimati, de cujus præparatione suo loco, in libro secundo*) uncias duodecim, vel in æquali pondere, misce optimè, pone in cucurbita cum suo alembico, luta bene, & augendo ignem per gradus, sublima, & partim mercurius ascendet vivus, partim in forma sublimati albi vel cineritii, & circa partem inferiorem vitri, citrini coloris, mercurium vivum iterum admisce sublimato, iterumque sublima, idque toties donec totus mercurius sit sublimatus. Quem ita sublimatum pone in phialis fundi latioris, & in quâlibet uncias octo ad putrefaciendum in balneo per mensem & dimidium, & denuò per mensem & dimidium in balneo rorido, & sublimatus mer-

cu-

curius solis resolvetur in oleum nigrum, quod rectifica per alembicum, primò igne leni, deinde fortiori, tandem fortissimo, ita habebis oleum mercurii solis.

Sed præter mercurium, metallum illud apertum, etiam ex reliquis metallis etiamsi magis occlusis hujus generis menstrua confici possunt, cujus exemplum habemus in menstruo lunari Lullii.

48. Menstruum lunare Lullii,

In Experimento XXIV.

Rx. **M**ercurium vulgi, atque illum lavabis cum aceto, postquam ejus terrestreitas remota fuerit, transeat per corium camusciæ; deinde illum pone in illa tua vasa, quorum formam superius habuisti (sub No. 46.) in istis igitur vasis mercurium constitues, ac destillabis toties, donec totus transeat in aquam, ut superius te docui. Deinde accipe uncias quatuor hujus aquæ mercurialis, & in ea dissolve unciam unam mercurii vegetabilis secundi experimenti (*salis tartari sublimati, sive salis harmoniaci vegetabilis ex sale tartari confecti*) fac ut transeat per alembicum simul cum prædicta aqua mercuriali, postea in quaternis quibusque unciiis aquæ, fac ut dissolvas singulas uncias mercurii, ut supra, præparati (*vegetabilis*) pone in putrefactione per octo dies, deinde destillabis per cineres, ultimò ignem augebis; ita ut transeat in id, quod destillatum fuerit, in quo solve mediam unciam argenti cupellati, deinde putrefac per tres dies, postea destilla per cineres, ultimò augebis ignem aliquantulum, ut per aëream resolutionem tota claritas transeat, vel albedo ipsius lunæ in hac tali destillatione.

Non totum argentum, sed ejus partem volatiliorem in salium harmoniacorum confectiōibus, (spiritum animatum dictam) extrahit menstruo trium vasorum sub No. 26. jam descripto, cum ejus descriptione ibidem elucidatâ, quæ in Recepto præsentī obscuriora sunt, illustrare potes. Aliquando spiritum animatum lunæ, & spiritum animatum solis invicem conjungit & circulando redigit in menstruum admirabile, hoc modo.

Circa

49. Circulatum majus vel acetum accerrimum Lullii,

In Experimento XXV.

Rx. **M**enstruum vegetabile simplex de tribus individuis *superius sub No. 26. descriptum*. Deinde recipe lunam, eam calcinabis cum mercurio, deinde illud præcipue advertas, ut ex luna calcinata mercurius totus removeatur; ac eodem modo calcinabis solem cum mercurio, postea totus mercurius removeatur ab eo prorsus: Singula hæc duo corpora singulis per se separatim patellis vitreis statue, ac illis singulis per se separatim superfunde de melle despumato, miscendo optimè calces duorum corporum cum melle super cineres, ut bulliat. Postea aquâ destillatâ calidâ lavando, ab ipsis calcibus mel ipsum removebis, & calces remanebunt in fundo vasis. Post ipsas calces melle iterum commiscebis bulliendo, ut supra, ac cochleari commiscendo, ut supra; atque hoc pacto ter tuum opus iterabis tam in calce lunæ, quam solis. Accipe postea hæc duo corpora calcinata & lota, & constitue in vas solutorium per se separatim, & illis superinfunde de menstruo superiori cœlificato (*de tribus individuis*) tantum, ut supernatet tribus digitis, claude vas antenotorio, juncturis optimè clausis cum cera gummata, ut nullo modo respirare possit: Statue illum in balneum per diem naturalem, ut leniter bulliat, postmodum per duos alios dies pone super cineres, sine ut leniter bulliat, ut supra. Tum partem solis, quæ dissoluta fuerit, separatim in aliud vas per se evacuando transferas, quæ solutio coloris erit flavi. Sic etiam dissolutionem lunæ per se separatim elicias & transferas in aliud vas proprium, quas dissolutiones singulas singulis in vasis, ut supra, in balneo conservabis. Lunæ autem dissolutio erit coloris cærulei vel viridis. Terram verò tam solis quam lunæ insolutam desicca super cineres: Quo facto, iterum cuique superinfunde de novo menstruo circulato, & clauso vase antenotorio, ut supra, in balneum collocabis, & leviter bullire facias, ut supra, postea eandem bullitio-

litionem profequere super cineres : Postremò dissolutionem cujusque corporis , ut suprà , decantabis in suum vas transferendo , ubi superiores aliæ dissolutiones servatæ fuerint per se separatim. Hoc autem magisterium toties iterabis , quousque sol totus & luna tota dissolventur. Has verò dissolutiones per se separatim putrefacias spatio 40 dierum , putrefactione facta singulas dissolutiones singulis urinalibus separatim constitue cum alembicis , & recipientibus obstructis , juncturis quamoptimè clausis , ac in balneo priùs destillabis totum menstruum , corpora verò remanebunt in forma olei. Deinde iterum illis superfunde tantum de sua aqua , jamdudum destillata , ut supernatet tribus digitis ; claude vas antenotorio , & pone in putrefactione per 24 horas , quibus exactis amove antenotorium , & superpone alembicum cum suo recipiente , & juncturis clausis destillabis lento igne per cineres. Ultimò augebis ignem aliquantulum , ut in aquam transeat aër (*spiritus animatus.*) Postremò itidem majori ignis gradu urgebis , donec in aërem transcendat ignis (*anima magis viscosa*) frigefactis vasis superinfunde iterum remanenti materiæ de nova aqua servata , spiritu animato priùs cujusque corporis in suo recipiente bene clauso , ne respiret , claude iterum urinale cum antenotorio , putrefaciendo , ut suprà , ac postremò per cineres destillabis ut suprà , ultimò , ut suprà , ignem augebis. Sic magisterium iterabis toties , quousque utraque corpora solis & lunæ separatim per aëream revolutionem transmittantur per alembicum. Quod si tota hæc corpora non transibunt per distillationem , parùm quidem remanebit , quod servato pro reliquis experimentis. Cæterum accipe ipsum spiritum animatum solis , illum rectifica per se sæpiùs per cineres , sed cave , ne quicquam removeas de terrestreitatibus , quæ singulis rectificationibus remanebunt in fundo vasis , imò potius semper super easdem feces destillatam aquam reducito , quousque ad plenum septies peregeris opus. Eundem autem ordinem servato in rectificatione aquæ lunatæ animatæ superiùs servatæ.

His denuò peractis , conjunge has duas aquas inter se invicem , quæ conjunctio dicitur patris & matris , masculi & feminae , viri & mulieris. Atque sic habebis majus menstruum animale , vegetabile & minerale simul junctum. Ac tria hæc in unam substantiam redacta , quod quidem in vase firmiter clau-

fo, ita ne respiret, per 60 dies circulabis; peracta circulatione habebis menstruum majus, deductum in actum, cujus tanta est potentia, ut nullo sermone possit efferri. Hoc ergo est menstruum illud admirabile, quod corpora cuncta dissolvit, cum conservatione formæ vegetativæ & transmutativæ. Hoc, inquam, est illud menstruum in se tantum odoris & fragrantiae continens, ut nihil conferri possit. Hoc denique est menstruum resolubile, quod innumeris penè nominibus appellarunt sapientes; acetum acerrimum, quod aurum convertit in spiritum. Hæc est Aqua sicca, Aqua solis, & Aqua vitæ.

Parifinus menstruum hoc quod aliàs mercurium majorem vel menstruum compositum vocat, hac methodo confecit.

50. Circulatum majus Parifini,

In Apertorio cap. G.

Rx. **L**unæ optimæ & calcinatæ uncias tres, solis etiam juxta cap. H. (*in quo calcinationes metallorum describuntur more communi*) calcinati uncias duas, singulis per se in suo vitro positis affunde E. circulati sive quintæ Essentiæ simplicis (*melle acuatæ; id est, cæli melliflui sub No. 10. descripti*) ad quatuor digitorum supereminentiam. Vasa alembicis suis cæcis clausa pone in balneo per duos, & in cineribus per alios duos dies. Cum videris aquas quodammodo tinctas, has decanta, & dissolutiones per se serva optimè clausas in balneo, calcibus indissolutis iterum superaffunde E. digerendo, decantando & repetendo toties, donec solare & lunare corpus fuerint reducta in liquidam substantiam. Tum destilla compositum (*dissolutionem*) solis & compositum lunæ in balneo, & corpora remanebunt in vitri fundo instar olei. Aquis verò in balneo abstractis à dictis luminaribus, injice sulphur vegetabile juxta solis & lunæ pondera, & spatio duorum dierum dissolvetur in balneo, quamprimum autem sulphur dictum in quolibet suo vase fuerit dissolutum, quodlibet affunde suo oleo metallico. Ne autem erres, scias sulphur tuum dissolutum esse istud, cujus præparationem docuimus *in cap. L.* hoc videlicet, quod extractum est à vino (*phil. aliàs sal harmoniacum vegetabile dictum*)

flum.) Pone vasa in putrefactione per octo dies, tum abstrahere aquas in balneo quamlibet per se, tum novæ aquæ affunde ad supereminentiam duorum digitorum, claude vasa alembicis cæcis, & digere per diem in balneo, tum appone alembica ordinaria, & destilla leniter ex cineribus aquas, postea auge ignem, ut aër etiam ascendat in aquas. Vasibus frigidatis, affunde novam aquam singulis residuis, claude alembicis cæcis, digere in balneo per noctem, postea destilla in cineribus, ut antea hoc toties repetes, usque extraxeris totum succum duorum luminarium, serva terras. Sed signum infallibile erit, si ejus parùm fuerit projectum super laminam ignitam, non fumet, quoniam dicta terra erit exanimata, ambas has terras invicem mixtas serva in digestionem cinerum, ad recipiendum suos mercurios (*aëres, sive essentias destillatas*) uti docebimus in cap. L. (*in confectiōe salium harmoniacorum mineralium, vel metallorum auri & argenti.*) Jam recipe succos ambos dictorum luminarium, id est, illorum animas vel mercurios, jam destillatos per alembicum, & conjunge invicem destillando per alembicum in cineribus, si verò remaneret quædam limositas terræ, hanc superioribus reservatis adde, & hoc facies sexies, semper removendo limositates. Recipe vas amplum, vel cucurbitam cum alembico unius facturæ, in quo funde menstruum tuum compositum, claudendo orificium operculo vitreo, albumine ovi, calce viva, & chartâ bibulâ, hoc exsiccatum, luta deinceps nostro bitumine ex ana picis, ceræ & mastichis, confecto, & pone ad circulandum in balneo physico, uti tibi monstravimus in ædibus magistri Angelo in urbe famosa Veneta, cum conficeremus menstruum simplex circulatum. Et circuletur per 40 dies naturales, his præterlapsis videbis menstruum nostrum vel mercurium cristallo splendidiorem, & quovis odore magis odoriferum. Hoc menstruum, fili, potestatem habet dissolvendi duo luminaria, & reducendi de potentia in actum, & scias hoc solo, addito tamen ejus fermento rubeo vel albo, circulando conficies particularia projectionis magnæ. Hoc illud est de quo tractavit Raymundus Lullius, dux noster, in sua Epistola accurtatoria inquit: Dissolutione solis peracta, & aqua inde abstracta in balneo, scias aurum factum esse spirituale, & irreducibile in pristinum suum corpus, cui si addas centum partes mercurii vulgi, hunc congelabit in aurum

verum; ulterius fili, si dictum aurum congelatum in gummi dissolvatur in aqua quadam, & detur patienti cujuscunque etiam infirmitatis, in admodum paucis diebus redibit in suum bonum temperamentum. Canitiem & cætera senectutis signa removet, restaurat pristinam juventutem, & conservat sanitatem usque ad terminum à Deo æterno præfixum. Scias etiam, si descripturus essem miracula singula (& sanè hæc miracula faciliè dicenda veniunt,) & singulos effectus, mercurio hoc peractos, de quibus, ut memini, satis tibi viva voce declaraverim, & exposuerim varia dicta ducis nostri in libro quintæ Essentiæ, &c.

Ex Receptis annotamus,

1. *Menstrua hæc antecedentibus omnibus esse fortiora, utpote aridis melioribus acuata, ideòque non extrahere rerum essentias, sed totum corpus dissolvere in magisterium.*
2. *Menstrua hæc esse metallorum & mineralium magisteria, adeòque medicamina.*
3. *Variis ea & diversis jam nobis cognitis modis confici.*
4. *Salia harmoniaca metallorum confici per modos salium vegetabilium.*
5. *Quodlibet istorum propriè dici mercurium philosophorum, vel mercurium mercurii, auri, argenti, ferri, &c. sublimatum; mercurium antimonii, sulphuris communis, &c. sublimatum, quoniam mercurii sublimati vulgi instar, facillimè resuscitatur aquà calidà vel aceto, in argentum vivum currens auri, argenti, ferri, antimonii, &c. quemadmodum librorum sequentium exemplis certiores futuri sumus.*
6. *Menstrua vegetabilia simplicia, ceu aquas permanentes, etiam permanere cum rebus metallicis, iisdemque adhærere perfectissimè non pro medicinis tantum, sed pro lapidum quoque protiosorum confectiione, imò tincturarum tam particularium quàm universalium. Quoad menstrua vegetabilia simplicia quòd extrahant vegetabilium essentias, eademque composita, quòd consciant magisteria pro usu medico, facilem impetrabimus assensum; unctuosum verò & summè inflammabilem vini phil. spiritum ex vegetabilibus & animalibus combustibilibus confectum, tincturæ alicujus alchymicæ esse constitutivum, assertio omnino paradoxa*
vi-

videbitur. Idcirco admonendi sumus adeptos rejecisse quidem vegetabile & animale quodcunque combustibile, ceu inutile quid pro tincturis suis: vegetabilium verò & animalium elementa purificata, & incombustibilia reddita vel in ipso opere incombustibilitatem assumentia, sprevisse nunquam; quanquam, declaraverint ea esse (absque lapidis fermento) insufficientia, quemadmodum & metalla sola absque menstruis his. Metallis igitur permixta efficiunt tincturas tam particulares quam universales pro metallis, testante Ripleo qui dicit: Si tu studes conficere aurum & argentum arte philosophica, ad illud nec ova nec sanguinem accipias, sed aurum & argentum, quæ naturaliter & prudenter calcinata sunt, & non manualiter. Novam enim generationem foras producant argentia suum genus, ut omnes aliæ res naturales. Quod si verum esset, ut quisque posset perficere in rebus non metallicis cum emolumento, in quibus colores reperiuntur aspectu jucundi, ut in sanguine, urina, ovis & vino, aut in mediis mineralibus effossis ex fodinis; attamen necesse esset, illorum elementa primò putrefacere, & cum elementis corporum perfectorum matrimonio conjungi. *Libr. 12. portar. porta 1.* Elixir, pergit, non debet fieri ex vino, in quantum est vinum, neque ex ovis, capillis, aut sanguine, in quantum sunt ova, capilli, aut sanguis, sed solummodò ex elementis, idèò investigare debemus, ut habeamus elementa in excellentia suæ simplicitatis, & rectificationis. Nam elementa, ut dicit philosophus Bacon in suo speculo, sunt radices & matres omnium rerum viventium.

Verum tamen elementa supradictorum non intrant in opera Elixirium, nisi per virtutem & commixtionem cum elementis spirituum (quorum quatuor recensent: *Argentum vivum, sulphur, arsenicum & sal armoniacum com.*) & corporum metallicorum, atque ita, ut dicit Rogerius Bacon, intrant & perficiunt magnum Elixir. *Med. phil. Chym. cap. 3.* Nos, inquit ulterius, accipimus neque de primis principiis, eò quod sunt nimis simplicia, neque ex ultimis, quia sunt grossa & fæculenta, sed tantum de mediis, in quibus est tinctura, & verum oleum separatum ab immunda terrestreitate & aqua phlegmatica; idèò dicit Raymundus in hunc modum: Unctuosum humidum est materia proquinqua nostri argenti vivi physis. Et quamvis ita sit, quòd corpora illa, in quibus ii mercurii abscon-

duntur, vendantur palàm ab Apothecariis vili pretio, juxta sententiam philosophi in hunc modum dicentis: Sulphura nostra sunt nobis ab Apothecariis comparata vili pretio, tamen nisi intelligas artem separationis elementorum juxta doctrinam Aristotelis in epistolâ ad Alexandrum libro de secretis secretorum, ubi dicit: Separa subtile à grosso, rarum à spisso, & quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, ignem ex terra, tunc habes plenam artem: Nisi hoc inquam intelligas, parum aut nihil efficies in opere meo. *Pupilla alchym. pag. 298.* Pluribus hæc probare non hujus loci est, sufficit igitur nobis pauca hæc quasi per anticipationem, libris sequentibus de hac veritate fusiùs tractaturis.

7. Nomen (Ignis Gehennæ) menstrui Trimosini menstruorum mercurialium proprium esse & commune. Argentum enim vivum calidissimæ, imò igneæ naturæ esse affirmant adeptorum plurimi; pauci negant pro metallo id frigidissimo habentes.

Ex affirmantibus ipse celsus fuit Paracelsus, inquiens: Compertum habemus, mercurium interiùs caloris maximi esse, & nulla ratione aliâ quàm frigore maximo coagulari posse. *Libro.6. Archid. magis.* Quotquot mercurium humidæ frigidæque naturæ esse judicant, aperto errore victi sunt, quia est de sua natura summè calidus & humidus; cujus occasione semper & perpetuò fluit. Nam si humidæ frigidæque naturæ esset, aquæ congelatæ similitudinem haberet, semperque durus & solidus existeret, ignisque calore ut alia metalla, ipsum liquefieri foret necesse, quo quidem non indiget, cùm liquationem & fluxum habeat ex proprio calore sibi naturaliter insito, qui tenet ipsum in fluxu perpetuo, vivumque facit, ut nec mori neque congelari queat. *Cælum phil. §. de calore merc. pag. 124.* Nullum huic liquefactioni (*fluxui argenti vivi*) multò minus ejus origini potest inveniri nomen, quo vocetur, & quia calor nullus tam vehemens, qui huic æquiparari possit, Ignis Gehennæ illi comparari debet. *Cælum philos. can. 1. 121.*

Basilus idem docuit, inquiens: Quoniam mercurio igneus spiritus sulphuris incorporatus est invisibiliter, ideò sese in fluxu conservat, neque coagulari potest, &c. Mercurius enim merus est ignis, unde à nullo igne comburi potest, nullus ignis ipsum attingit, ut ipsum prorsus destruat, aut enim, &c. *Currus Triumph. Antimonii 40.*

Et Sendivogius: Ego ipse mercurius ignis sum, &c. spiritus meus & spiritus ignis amant se, & quoad potest, unus comitatur alterum, &c. si quis ignem cordis mei noverit, vidit ignem cibum meum esse, & quo diutius ignem spiritus cordis mei comedit, pinguior erit, cujus mors postea vita omnium rerum est, &c. ignis sum intus, ignis mihi cibus est. *Dialog. mercurii pag. 515. Volum. 4 Th. Chym.*

Ripleus per res calidissimas Lullii, (menstruum vegetabile acuentes, sine quarum virtute, non sit sufficiens dissolvere metalla nisi longo tempore) mercurium intellexit: Cogor, inquit, dicere, quod hæc omnia, quæ Raymundus loquutus est (*de rebus calidissimis*) cooperta & tecta sunt pallio philosophiæ, nam animus illius est, ut dissolutio fiat cum spiritu vini, sed intentio quoque illius est, quod in hoc spiritu (*vini phil.*) habeatur aliud menstruum resolubile, quod solummodò ex genere metallorum est. *Medul. phil. p. 168.* Est enim aqua Raymundina, de qua Maria prophetissa sic: Fac aquam tuam, sicut aquam currentem ex duabus Zaiboth (*mercuriis*) minerali & vegetabili divinitus elaboratam, hoc est, simul circulatam in cristallinam aquam, &c. quia, ut dicit Raymundus. Cum sit in mercurio punctum igneitatis, cujus potentia sit dissolutio, oportet, ut hoc animetur aqua mercurii vegetabilis, alias dissolvere rem nullam potest. Et hæc est aqua habens omnia illa, quibus indiges, & virtute ejus reformantur margaritæ. Et hæc aqua vegetabilis composita, ratione mercurii (*mineralis*) dissolvit statim omne corpus; & ratione vegetabilitatis (*menstrui vegetabilis*) suæ, revivificat omne corpus; & ratione suæ attractivæ virtutis (*symbolicæ naturæ*) facit oleum de omni corpore, & mercurius trahit ad se suum simile, scilicet mercurium corporis. De hac aqua dicit Raymundus in *Compendio Art. Transm. ad Regem Robertum.* Noveris, o Rex serenissime, nostrum lapidem non nisi ex solo argento vivo fieri, scilicet ex vegetabili & minerali componi. Et ideò antiqui philosophi dixerunt, lapidem non componi nisi ex una re sola, hoc est, argento vivo. *Viatic. pag. 345.*

Propter hanc argenti vivi igneam naturam, aquæ mercuriales dictæ sunt ignes Gehennæ. Ob aquam mercurialem, specificum corrosivum dictum fuit à Paracelso Ignis Gehennæ. Libro de specif. pag. 29. Circulatum majus ex mercurio præparatum

vocat ignem viventem, summum ignem, & cœlestem ignem.

Si in actum deducere vis, *inquit, (vitam occultam antimonii in ejus regulo)* oportet ut illam vitam suscites cum suo simili igne vivente vel aceto metallico, in quo igne à pluribus philosophis multifariam processum fuit. Quoniam verò in fundamento consenserunt, omnes ad scopum destinatum pervenerunt, &c. Ignis tamen ille seu corporalis vita in mercurio vulgi multò perfectior ac sublimior reperitur, quod manifestè suo fluxu testatur, esse nempe in eo summum ignem, cœlestemque vitam absconditam; quapropter quicumque metallicum suum cœlum (*arcanum lapidis sive antimonii*) ad summum graduarè cupit, & in actum reducere, ipse debet primò ex corporali vita (*mercurio vulgi*) primum Ens liquidum tanquam cœlestem ignem, quintam essentiam & acerrimum acetum metallicum extrahere, &c. *Libro X. Archid. cap. 6. pag. 39.*

Ex negantibus, qui mercurium frigidae naturæ esse statuunt, est imprimis tam doctrinà quàm genere illustris Bernhardus, dum dicit: Cum ipse mercurius componatur ex quatuor elementis, calefactis igitur istis à communibus & generalibus, per suum proprium motum naturalis calor excitatur, ab ejusmodi motione pariter ignis & aër existentes in mercurio moventur & sensim elevantur, cum digniora sint elementa, quàm aqua & terra mercurii, nihilominus humiditas & frigiditas dominantur, &c. Libr. Alchym. pag. 766. Volum. 1. Theat. Chym. Argentum vivum cum sit frigidissimum potest reddi calidissimum brevi tempore, & eodem modo temperatum potest fieri cum temperatis subtilissimo artis ingenio. Epist. ad Thomam pag. 57. Art. aurif. Notatur porro Arnoldus de Villa nova dixisse libro, quem Rosarium nominavit, quòd mercurius crudus, id est, argentum vivum, quod suâ naturâ sit frigidum & humidum, per sublimationem efficiatur calidum & siccum, deinde per revivificationem fiat calidum & humidum simile complexioni humanæ, &c. Ubi dicit: Ille Arnoldus quamvis in aliis scientiis fuerit reverendus Doctor & ingeniosus, in hac tamen arte fortè experimenta sine causarum doctrina tractavit.

Quòd autem in prima purgatione spiritum crudum (*argentum vivum*) à minoribus mineralibus sulfuginosis sublimari dicit, & quod ipse mercurius, qui suâ naturâ frigidus est & humidus, efficiatur pulvis naturâ calidus & siccus, ut ait;
hoc

hoc quidem operi nostro philosophico nihil prodest. Sed posito, quòd ex mercurio talem faciat pulverem, qualem dicit, utpote per sublimationem à falsuginosis exsiccatum & calidum: Illæ tamen purgationes vanæ sunt & impertinentes, imò nocivæ ad opus nostrum perficiendum, &c. Et si instando dicatur, quòd sicut per scoriarum mercurii purgationes, dictus Arnoldus sublimando exsiccat; sic etiã, ut dicis Thoma, per revivificationem ipsum humectavit, & ipsum mercurium reddidit calidum & humidum, conformem suo (*humano*) corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctor reverende, nec veritatem artis philosophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, ut clarum est, Arnoldus docet, (si sonum verborum spectes) mercurium sic exsiccatum per aquam ferventem, in quam projicitur, revivificari, & dicit effici calidum & humidum, cum primum sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis verè philosophus diceret, mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumvis calidam & ferventem, internâ qualitate in natura mutari, sed humiditatem sibi naturalem acquirere, & sic revivificari? Nihil ergo in hac revivificatione acquirit mercurius, propterea quòd aqua communis ipsum non decoquit, nec alterat: Quia ipsum non intrat, nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat; quia omne alterandum primò est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in mercurio abstergere ab eodem, sed novam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam mercurius retinuit in pulverem reductus & mortificatus per sublimationes, talem omninò naturam servabit per aquam revivificatus. Hoc autem in reverentiam & honorem dicti Arnoldi dictum esse volo: Sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. *Circa finem Epistolæ ad Thomam.*

Verùm quicquid sit, prudentiæ nostræ est, nullis adhærere opinionibus cujuscunque etiam sint authoritatis, sed veritati soli. Quo respectu argentum vivum neque frigidum nec calidum esse dicimus, eò tamen quod sit facilioris dissolutionis, quàm cætera metalla, huic generi menstruorum esse aptissimum; Aquas verò mercuriales inde præparatas, ex libertate chymica, ignes Gehennæ dici posse, quamvis adepti præter has aquas etiam alia men-

strua ignem infernalem nominaverint, cujusmodi est acetum acerrimum Riplei in sexto genere. Quod verò Arnoldus Lullii magister de sua argenti vivi reductione in primam materiam sive essentiam, non satis intellectus frustra que notatus fuerit à Bernhardo per aquam ferventem, communem bullientem intelligente, sequentia probant ex ipso textu deprompta argumenta. Arnoldus librum secundum Rosarii sui divisit in quatuor opera principalia, scilicet solvere, abluere, reducere & figere. Ut patet ex cap. 1. prædicti libri. De primo opere, videlicet lapidis dissolutione cap. 2. ita: Lapidem ficcum & grossum (aurum vel argentum) dissolvere oportet in argentum vivum, ut in suam reducatur materiam primam. Et hoc totum solum fit per argentum vivum, eò quòd ipsum solum habet solem & lunam ad suam materiam vel materiam primam redigere. Sed quia argentum vivum habet in se sæculentiam terream, & adustibilem absque inflammatione & aqueitatis substantiâ, necesse est superflua demere, & absentia supplere, si plenam medicinam volumus. Terrenam autem sæculentiam oportet omninò per sublimationem demere, &c. Hanc mercurii sublimationem vel depurationem describit sequenti capite tertio. Ingenium (modus) igitur ipsius terreæ substantiæ superflue remotionis est, ipsum semel vel bis sublimare à vitro (vitriolo olim sic dicto) & sale, donec ipsius albissima sumatur substantia. Cum verò albissima ascenderit, projice in ferventi aqua, donec redeat in argentum vivum. Post tolle ab eo aquam, & operare cum eo, quoniam non est bonum operari cum ipso, nisi prius hoc modo purgetur, unde dicit Avicenna: Primum incipere est, ut sublimetur mercurius, postea solve eum, ut redeat in primam materiam suam, & sublima totum. Tunc in hoc mercurio mundo mitte corpora munda æquali lance librata, &c.

Si sonum verborum spectemus, Bernardus merito suâ longa argumentatione correxit Arnoldum; sed si sensum verborum, hic nihil est correctione dignum. Aqua fervens, menstrui Arnoldini nomen, est summum istud & ferè unicum, quod in tota libri practica occultatum est ab Arnoldo, quod si manifestasset, totam secretiorem Chymiam prostituisset. Quòd verò non communem intellexerit aquam ferventem probatur sequentibus.

1. *Aurum vel argentum dissolvendum est in argentum vivum sive materiam primam, primum Ens, essentiam, &c. per argentum vivum non vulgi, sed philosophicè præparatum. Nihil aurum reducit in primam materiam, quàm prima materia, uti hîc prima materia mercurii vulgi, mercurius mundus sive mercurius mercurii. Regulam habent adepti, quòd prima materia primam materiam præparet: Itaque sicut mercurius mercurium, essentia essentiam, & magisterium magisterium; ita mercurius philosophorum solis vel lunæ, seu primum Ens, Essentia, &c. præparari non potest nisi mercurio philosophorum, primo Ente seu Essentiâ quadam; quare in hoc recepto intelligimus per aquam ferventem, mercurii essentiam, minimè vero communem aquam calidam.*

2. *Argentum vivum mundum, sive prima materia mercurii per aquam ferventem confecta ex argento vivo sublimato, mercurius currens esse nequit, quoniam in forma liquoris est. Nam,*

Primò, Dissolutio auri cum mercurio mundo facta filtranda est. Vice post vicem contere, & imbibe, & coque in balneo, post destilla per filtrum quousque transeat ipsum (scilicet dissolutum metallum in menstruo. cap. 3.)

Secundò, In auri dissolutione tinctura tantum extrahitur relicto corpore. Esto, longanimis, inquit, & non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter aut velociter quæras perficere, quia primus error in hac arte est festinatio, &c. Corpora soluta ad naturam spiritûs sunt redacta, & nunquam separantur, sicut nec aqua mista aquæ, quippe quia natura naturâ lætatur, quum sponsa cum sponso copulatur; quæ verò non dissolvuntur, non habent partes subtiles, nisi mollificentur. Ideò charissime, indiges, ut in dissolutione lapidis labores, scilicet partes suas puriores disgreget ab ipsis, ut gravioribus partibus abjectis opus cum levioribus perficiatur. Cap. 3.

Tertiò, Mercurius sive prima materia auri, mercurio mundo præparata liquida etiam est. Cap. 3. Principium operis nostri est dissolvere lapidem nostrum (aurum vel argentum) in mercurium vel in aquam mercurialem cap. 4. non mirum argò si mercurius per aquam ferventem præparatus dicatur aqua: Ex-

pedit, *inquit*, corpora solvere per aquam, id est, per argentum vivum. *cap. 3.*

Quartò, Quoniam ab omni re extrahit oleum. Pone, inquit, super substantiam corporis, cujus oleum extrahere volueris, purissimi mercurii tantum, ut superemineat quatuor digitis vel plus, quod melius est, deinde accende sub eo ignem lentum; donec videris ejus oleum, id est, aërem, paulatim ascendere seu elevari super mercurium; collige eum cautè, & serva seorsum, &c. cap. X.

3. *Processus hic Arnoldi ordinarius est, & modus separationis elementorum dictus ab Adeptis, qui absque menstruo vel vegetabili vel minerali non confici potest.*

4. *Aqua fervens apud Adeptos nomen usuale menstrui est. Dissolve, inquit Lullius, solem purissimum in aqua sua ferventi, postea separa phlegma, & remanebit sol inferius, &c. Codicill. cap. XLIII. pag. 203. Iste ignis comburit aurum magis quàm ignis elementalis, quia continet in se calorem naturæ terrestris, & resolvit sine aliqua fortitudine (vi, effervescencia, vel corrosione) quod non potest facere ignis communis, ideò tibi præcipimus, quod de rebus magis calidis, quas habere poteris, facias magisterium; & habebis aquam calidam, quæ resolvit omnem rem fortem. Vade mecum, pag. 272.*

Quam phraseologiam ipse non nescivit Bernhardus, ex Morieno: Qui scitote, inquit, nostrum Latonem esse rubeum, sed inutilis nobis existit, usque dum albus fiat. Scitote etiam aquam tepidam (calidam, ferventem, unius menstrui synonyma) penetrare ac albificare, quemadmodum ipsa est (alba) & ignem humidum vaporosum omnia operari; rursus Bendegid, Johannes Mehungus & Haly: Vos qui dies & noctes quærentes, vestras dilapidatis pecunias, facultates & opes vestras consumitis, atque tempus, inutiliter torquetis ingenia vestra circum librorum subtilitates, admonitos ex charitate volo, per compassionem, velut pater motus ergà filium, ut, inquam, albificetis Latonem rubeum per aquam albam suffocatam & tepidam, cæterum frangite tot sophisticos libros, tot regimina, tantasque subtilitates relinquite; mihi credite, ut bene sit vobis. Libr. Alchym. 770.

5. *Arnoldi aquam ferventem fuisse menstruum aliquod vegetabile simplex probatur ex nigredine dissolutionis ; collige, inquit, ad partem supereminens nigrum, quoniam illud est oleum ac verum dissolutionis signum, quia quod est solutum, pervenit ad sublimitatis finem, unde separatur ab inferioribus ascendens sursum, & petens altiora loca. cap. 3. Rosarii.*

Hæc autem salvâ reverentiâ & honore Bernhardi dicta volumus ; veritatem & Arnoldi experimentum contemplamur & defendimus.

IX. Genus.

IX. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita ex menstruis vegetabilibus simplicibus, & rebus tingentibus prius fixatis.

51. Circulatum majus, five acetum acerrimum metallicum Paracelsi,

Lib. X. Arch. pag. 38.

SI mercurius vulgi in primum Ens liquidum reduci debeat, tunc est ante mortificandus, & formâ suâ exuendus, idque fit per varias sublimationes cum vitriolo & sale communi, ut postremò fiat instar cristalli fixæ. Deinde solve illum in sua matrice nempe in primo Ente salis (*circulato minore ex sale, five aqua salis circulati superius sub No. 27. descripta*) putrefac per mensem: Corrumpe cum novo Arcano salis (*circulato minore*) ut impurum in fundo præcipitetur, purum verò in cristallos vertatur. Lapillos sublima in reverberio clauso, cum sublimatum est inverte semper, quousque in ruborem deveniat, sublimatum hoc extrahe cum spiritu vini ad summum rectificato (*vini phil.*) separa spiritum vini (*destillando*) reliquum (*tincturam siccam vel crocum mercurii*) solve super marmore (*per deliquium*) & digere per mensem, affunde novum spiritum vini, digere ad tempus & destilla; Tunc Arcanum primi Entis mercurii in liquida substantia transcendet, quod à philosophis acetum acerrimum metallicum, & in nostris Archidoxis circulatum majus appellatur. Idémque de antimonio, gemmis, cæterisque metallis intelligendum est.

Annotationes.

Magna inter genus hoc & antecedens est differentia, licet ambo tractent de aquis mercurialibus. Antecedentes ex mercurio crudo compositæ erant. Circulatum hoc Paracelsi ex mercurio quidem, sed fixato prius, conficitur. Antecedentes erant limpidissimæ; circulata hæc majora clarissima quidem sunt, sed insuper rubicundissima, adeoque antecedentibus, in suis tincturis longè præstantiora. Receptum considerabimus in sua membra divisum, in quorum primo, argentum vivum toties sublimat Paracelsus, donec fiat instar cristalli fixæ, id est, instar cristalli mineralis sive communis, pellucidus & clarus. Hoc membrum uti commune, ita minùs necesse est explicari. Libro de Renovat. & Restaur. Mineram auri vel antimonii tritam tantummodò accipit pro eodem opere, quæ tamen corpora magis occlusa sunt quam metallum apertum, mercurius; hinc istud etiam absque sublimatione satis aptum esse videri potest pro dissolutione in circulato sale. Ad Recepti elucidationem addemus descriptionem libri de Renov.

R. Mineralis auri vel antimonii minutissimè triti libram unam, salis circulati libras quatuor. Mixta simul digerantur in equino fimo per mensem; inde fiet aqua, cujus ab impuro separetur purum, hoc in lapidem coagulato, quem vino cenicato (*lenificato*) calcinabis, & separabis iterum, & super marmore solves. Aquam hanc putrefieri finito per mensem, inde fiet liquor, in quo signa fiunt omnia, ut in Ente primo auri vel antimonii. Quare meritò primum Ens vocamus earum rerum. Non secùs de mercurio, necnon aliis intelligendum erit.

In membro secundo mercurium ita sublimatum dissolvit in sale circulato, primo Ente salis, Arcano salis, Aquâ salis circulati (*synonyma circulati minoris Paracelsi*) putrefacit vel digerit, præcipitat cum novo circulato sale, filtrat, tandèmq; in cristallos, sive vitriolum philosophicum redigit. In Recepto libri de Renov. rerum pondera addit: Recipe, inquit, mineræ auri vel antimonii libram unam, salis circulati libras quatuor, & porrò digerit, & impurum à puro separat, & in cristallos coagulat. Aliquando dissolvit corpora menstruo quodam minerali,

quod

quod bis vel ter abstrahit ab iis, optimèque ab omni aciditate, aqua communi pro posse edulcorat iterum. Ita sulphur commune dissolvit in fortissima aqua forti (aqua regis, Paracelsi in 18 genere describenda) ter cohobat in materiam nigram, quam aqua destillatà edulcorat. Libro de morte Rerum.

Perinde enim est, ac si aurum vel antimonium circulato minore tantum dissolvantur, & redigantur in vitriolum philosophicum; vel si argentum vivum, ob temporis abbreviationem, in sui sublimatione, salium acido prius imprægnetur, adeoque pro opere magis apertum reddatur, & deinde circulato minori commisceatur, digerendo & præcipitando purificetur, tandemque redigatur in vitriolum philosophicum; vel si ob maiorem temporis accurtationem, sulphur menstruo minerali, id est, acido & circulato minori invicem permixtis, commisceatur, posteaque liberetur ab acido, ita ut cum circulato minore fiat idem vitriolum philosophicum, quocunque enim modo fit vitriolum phil. at de his vitriolis inferius in menstruorum mineralium Receptis.

In membro tertio, lapillos seu cristallos mercurii sublimat toties in reverberio clauso, (id est, ovo philosophico) semper invertendo istud, donec vitriolum mercurii figatur tandem in præcipitatum rubicundissimum. Membrum hoc illustrabunt sulphuris & antimonii sublimationes in reverberio clauso. Abstracta fortissima aqua forti aliquoties à sulphure, materiam residuam inde nigrescentem optimèque edulcoratam reverberat (id est, sublimat in reverberio clauso & cum sublimatum sit, invertendo reverberium clausum, sive ovum phil. toties & semper, quousque in ruborem deveniat) sicut, inquit, antimonium, tum fiet primò album (sublimatum) postea flavum, tertio rubrum (præcipitatum) ut cinnabaris. Quo habito gaudere debes. Est enim initium divitiarum tuarum. Hoc reverberatum sulphur tingit altissimè quamlibet lunam in præstantissimum aurum, & corpus humanum in suam summam sanitatem plus quàm scribere licet, tantæ virtutis est hoc reverberatum (nota) fixatum sulphur. Libro de morte Rerum pag. 95. Antimonii reverberatio extat pag. 67. Chyr. majoris. Ita,

R. Antimonii in subtilissimum Alcool (in vitriolum philosophicum cum circulato minore, per modum mercurii in circulato majore; vel in materiam nigram & edulcoratam iterum, per

modum sulphuris (redacti quantum sufficit, in clauso reverberatorio ad spatium unius mensis reverberetur (*semper invertendo reverberatorium, quamdiu sublimabitur materia*) & evadet volatile leve, primò album, mox luteum, deinde rubrum, postremò purpureum seu violaceum. *Antimonio per sublimationem ita fixato extrahit spiritu vini phil. tincturam, quam nobilissimam, pretiosissimam & tantum non divinam Lili essentiam vocat.*

In quarto membro mercurium præcipitatum, & spiritu vini phil. extractum, solvit per deliquium, digeritque cum novo vini phil. spiritu, totiesque cohobatur donec ascendat per alembicum in primum Ens sive essentiam mercurii, mercurium circulatum, circulatum majus ex mercurio, &c.

In Recepto observamus.

1. *Argentum vivum, antimonium, sulphur, imò aurum, argentum cæteraque metalla, menstruo aliquo vegetabili simplici dissoluta, reverberata deinde sive sublimando fixata, soluta per deliquium, destillatæque in liquidam substantiam, esse argentum vivum, antimonium, sulphur, aurum, argentum, &c. circulatum; sive circulatum majus de mercurio, antimonio, sulphure, &c.*

2. *Menstrua hæc dici circulata, quoniam à veteribus circulantur per 30 vel 40, aliquando 60 dies.*

3. *Circulata hæc dici majora, ut distinguantur à circulatis minoribus minùs excellentibus, cum majora majorem vim habeant & rebus dissolvendis impertiantur tincturam.*

4. *Circulata hæc esse metallorum & mineralium prima Entia sive essentias graduatas, & si quid iis excellentius esse posset inter volatilia, cum de essentia modo fixata sive Astro, in essentiam multò nobiliorem, Arcanum dictam, sint exaltata.*

5. *Circulata hæc esse medicamenta sive Arcana medica.*

6. *Circulata hæc esse rubicundissima. Lapillos sublima, inquit Paracelsus, quousque in ruborem deveniant. Ex reverberato antimonio ad purpureum vel violaceum colorem extrahit tincturam Lili. Ex reverberato autem sulphure conficit animam metallorum, de qua ita: Quòd autem Hermes dixit; quòd sola*

anima fit illud medium, quod jungat spiritum corpori, non ineptè sensit. Cum enim sulphur sit illa anima, & sicut ignis, omnes res maturet & excoquat, poterit etiam spiritum ligare cum corpore & unà incorporare & unire, ita ut inde valdè nobile corpus gignatur. Quanquam non vulgare combustibile sulphur pro anima metallorum habendum est, sed anima est aliud quid, quàm corpus incombustibile & incorruptibile. Quare à nullo igne comburi potest, cum sit tota ignis, & revera nihil aliud est quàm quinta essentia sulphuris, quæ ex reverberato sulphure per spiritum vini (*phil.*) extrahitur, & coloris rubei & pellucida existit sicut rubinus: Quod quidem magnum & præstans Arcanum est ad transmutanda alba, & ad coagulandum mercurium vivum in fixum & probatum aurum. Hoc tibi pro thesauro ditescendi commendatum habeas, & meritò hoc unico arcano in Transmutatione metallorum contentus esse debes. *Libr. 1. de gener. Rerum Nat. pag. 87. Si mercurius, antimonium, & sulphur per reverberationem fixata, & vini phil. spiritu extracto sint rubra, rubini instar pellucida, sequitur eadem corpora, vini phil. spiritu volatilisata, rubicundiora evadere. Hinc Dianæ menstrua varii coloris esse observamus, aliquando alba, lactea & opaca; aliquando limpida & clarissima; aliquando iterum rubicundissima & pellucidissima; ita ut cum grano salis sumenda sint argumenta Bernardi menstruorum diaphaneitatem negantis: Ubi fatui, inquit, ex minoribus mineralibus faciunt, & extrahunt aquas corrosivas, in quas projiciunt species metallorum & eas corrodunt. Putant enim propterea illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul, scilicet solventis & soluti, ut ex utroque, nempe masculino & feminino semine, nova species resultet. Amen dico tibi, quòd nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvit, nisi illa, quæ permanet eis in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongellare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi. Nec corporibus pertinet aqua in solutionibus, quæ eis in congelationibus non permanet; mercurius est hujuscemodi, & non aquæ fortes seu quam fatui existimant aquam mercurialem limpida & diaphanam. Si enim diviserint & obstruxerint homogeneitatem mercurii, quomodo stabit & conservabitur pro-*

portio prima feminis fæminei? pag. 60. *Epist. ad Thomam.*
 Elixir & Azoth, *pergit*, hoc est spiritus vitalis (*vitæ, aqua vitæ phil.*) & anima (*spiritus animatus*) fugitiva, non sunt diaphana, nec transparentia, nec sicut oculi lachryma clara, nec quivis spiritus dissolvens. pag. 94. *ejusd. Epist.* Quod in diaphano liquore claro & transparenti fieri non potest. Quoniam si Elixir & Azoth prædicta, id est spiritus & anima diaphaneitatem referrent & haberent, jam in proportionem terræ aquam dimisisset, & ab illa separata esset, quæ inspissavit & coagulavit partes ejus, opacitatem fecit in Elixir & Azoth, fecitque formam stare congelabilem metallicam. Nam in fixis speciebus metallicis restringendis, oportet, ut restringens agat in restringibilem, & congelans in congelabilem, quod fieri non potest in prædicta aqua diaphana & clara. Aliter autem accidit in vegetabilibus, in quibus aqua simplex & diaphana per decoctionem in ipsis vegetabilibus inspissatur, quæ tamen examine ignis tandem evanescit & evaporat: Quia non est permanens, & fixa in compositione, quia terram naturaliter sibi homogeneam secum in compositione non habuit, sicut argentum vivum; quæ quidem terra causa est permanentis fixationis in homogeneis. Quare aqua simplex congelatione non potest fixari cum vegetabilibus, sicut mercurius cum metallis. Si ergo mercurius diaphaneitatem acceperit in opere philosophorum, jure irrestringibilis substantiæ permanebit, nec congelabitur super Latonem ad formam, speciem, & proportionem metallicam, qui nec secum, nec in se desert suimet ipsius congelationem, sicuti aqua terram; quæ quidem terra, ut dictum est, est mercurialis; & causa prima inspissationis, coagulationis, & fixationis. Si ergo ista aqua ita maneat extrâ proportionem metallicam, quomodo similes species ex hac compositione procreari poterunt? Errant itaque illi, qui sic putant aquam limpidam transparentem ex mercurio extrahere, & ex illo multa mira operari. Nam sit ita, quod talem aquam perficiant, nihil tamen prodesset ad opus, nec ad ejus naturam & proportionem, nec posset restaurare seu ædificare speciem perfectam metallicam. Quam citò enim mercurius à sua prima natura permutatur, tam citò prohibetur ingredi opus nostrum philosophicum, quoniam perdidit naturam spermaticam & naturam metallorum. Ex his ergo notum est, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena sit opinio

tua, cùm dicis, oportet ad perficiendum summum Elixir habere gummam, in qua sunt omnia ei necessaria, continentem quatuor elementa, & est aqua clarissima sicuti oculi lachryma, spiritualis facta, quod facit aurum merum esse spiritum. Nam corpus non penetrat corpus, sed subtilis substantia spiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Esto ut dicis, honorande mi Doctor, quod naturæ non conjunguntur, nisi gummâ vel re oleosa, &c.

Si contra omnem aquam mercurialem non permanentem, aquâ forti vel quocunque alio vulgari menstruo limpidam redditam, Bernhardus disputasset tantum, non simul contra Thomæ de Bononia, aquam mercurialem limpidissimam, tum prædicta argumenta magnarum essent virium; nunc verò limpiditati menstruorum hujus, ut & aliorum Adeptorum objecta, velut inefficacia reperiuntur. Eadem terra, quæ minùs bene dissoluta, opacitatis causa est in menstruo permanente Bernhardi, ea ipsa exactè dissoluta limpiditatis causa est apud Thomam, inspissans & coagulans aquam æquè bene, si non meliùs, ac si minùs dissoluta fuisset. Diaphaneitatem menstruorum defendunt Lullius, Parisinus, & Adeptorum plurimi. Lullius cælum suum vinosum clarum pronunciat, serenum & resplendens adinstar stellæ cæli in Test. Noviss. pag. 8. De quo ipso menstruo Parisinus ita in appendice Elucidarii pag. 273. Vol. 6. Th. Chym. Tunc quintam essentiam adamante lucidiorem & clariorem videbis, quæ stellarum claritatem superat, adeò ut dubium sit, an in vitro contineatur, necne.

X. G E N U S.

*Menstrua vegetabilia composita ex men-
struis vegetabilibus compositis &
corporibus metallicis.*

52. Menstruum Neapolitanum Lullii,
In Exper. XIII.

Rx. **L** Unam, & cum argento vivo vulgi calcinabis, scilicet amalgamando, ac postea ipsum amalgama trititando cum sale communi preparato, mox ipsum mercurium exhalare facias lenissimo igne, deinde fervente aqua destillata salem ipsum removeto, & sic lunam calcinatam habebis. Rx. Lunam calcinatam, & quatuor partes aquæ mercurialis (*per tria vasa ignita superius sub No. 46. descriptæ*) illi superfunde, & vas clausum cum suo antenotorio statue super cineres, ut leviter bulliat, & videbis viridem colorem sive cæruleum, quem liquorem cautè in aliud vas transfunde, ita ut fæces non conturbentur, materiam in fundo remanentem deficcabis igne lento, adinstar solis. Postea scias pondus dictæ calcis, ac illi iterum superinfunde quatuor partes dictæ aquæ mercurialis super unam partem calcis, & clauso, ut prius, vase cum antenotorio suo, sine ut iterum bulliat, quod inde dissolutum fuerit, ut supra, in aliud vas transfunde ac conjunge cum dissolutione prima. Illud tamen adverte, ut dictam materiam dissolutam semper in balneo conserves, donec totum opus dissolutionis absolutum fuerit; iterando toties magisterium, donec totum lunare corpus fuerit plenè dissolutum ac transactum, quod quidem nobis accidit intra duas vices, ac in putrefactione per quatuordecim dies constitue. Deinde transferas in urinale, conjunctum pariter cum suo recipiente & alembico,

bico, juncturis quàm optimè clausis. Postea destillabis in furno cinerum; tum ignem augebis, ut corporis anima in sua aqua impressionem faciat. Frigefacto vase, scias pondus terræ lunaris in fundo remanentis, nam credo non ampliùs quàm duabus octavis (*drachmis*) de corpore non soluto remansurum ex tota uncia, reliquum erit perfectè dissolutum. Quod si plus remanserit de terra insoluta, tunc super infunde tantum de sua aqua nuper destillata, quantum superemineat tribus digitis, & clauso vase cum antenotorio, pone in balneum per diem naturalem, mox amoto antenotorio & superposito alembico cum recipiente optimè clauso per cineres destillato, in fine destillationis augendo ignem, ut suprà. Hoc autem iterabis, quousque per aëream revolutionem totum corpus lunare per alembicum transmittatur, atque hoc pacto, auxilio Dei habebis menstruum, quo solem potes dissolvere.

Annotationes.

HActenus argento vivo acuimus vel spiritum vini philosophici vel menstrua hoc spiritu confecta, quæ tantam inde acquisiverunt dissolvendi facultatem, ut Adeptorum plurimi hisce aquis mercurialibus contenti, de fortioribus menstruis desierint inquirere. Ipse Lullius aquam mercurialem, quam gloriosam vocat, ad conficiendum mercurium philosophorum ex omnibus metallis & mineralibus, sive sal harmoniacum metallorum, sufficiens dixit, imò appropriatum menstruum. Scias, inquit, fili in veritate & Dei fide, quòd nullum naturæ sulphur alicujus metalli sublimaretur absque ista aqua argenti vivi vulgi. *Test. Noviss. pag. 12.*

Verum-enim-verò in hoc decimo menstruorum genere alia adhuc composuere menstrua adepti, prædictis aquis mercurialibus varia insuper addentes corpora, juxta varios usus & illorum placita. Lullius ut nobilius pro dissolutione auri componeret menstruum, menstruo mercuriali addidit argentum. Si fortè menstruo indigebat pro perlis, perlas cum menstruo mercuriali conjunxit. Si conficere aurum potabile vellet, ex auro & argento præparavit menstruum ad hoc magis adæquatum, mediante tamen menstruo quodam mercuriali, & sic de aliis; uti in sequentibus observabimus exemplis.

53. Menstruum pretiosum pro per- lis Lullii,

In Comp. animæ Transmut. pag. Volum. 3. Tb. Chym.

R. **L** Unariæ liquorem ex tertiâ rectificatione vel secundâ (*aquam ardentem phil.*) affunde super argentum vivum, ut natet desuper per tres digitos, & pone ad inhumandum per tres dies naturales, & magna pars ejus dissolvetur cum aqua lunariæ, quam decanta, & super sæces pone liquorem recentem, & pone ad inhumandum in fimo vel balneo, & reitera, donec mercurius fuerit totus in aquam reductus.

Posteà destillationes omnes conjunge & abstrahæ in balneo, & dum videris eam quasi spissam, ita ut aqua mercurii & argenti vivi (*vegetabilis & mineralis*) sit libra semis, pone ad inhumandum per sex dies naturales. Posteà mittas intus margaritas, & intra decem horas dissolventur. Exubera tum eas per modum, quem docuimus in exuberatione metallorum, usque quò convertantur in sal (*harmonicum sive sulphur naturæ Perlarum*) cujus unciam dissolve in libra sui menstrui prædicti, & destilla quater. Et tum pone intus margaritas, & veluti in spatio octavæ partis horæ dissolventur propter majorem menstrui subtilitatem, &c.

Quemadmodum pro menstruo Neapolitano (quod ita dici potest, eò quòd istud Lullio Neapoli revelatum fuerit ab Arnoldo de Villa Nova) argentum menstruo mercuriali per tria vasa ignita confecto conjungitur, ita menstruum hoc pro perlis componitur ex sale harmonico perlarum, & menstruo mercuriali sive aqua gloriosa mercurii, quæ si circulentur ambo per suum tempus, inde conficies cælum perlatum.

Pro Auro potabili menstruum ex Auro & Argento præparat hoc modo.

54. Men-

54. Menstruum mercuriale compositum Lullii,

In Experim. XXXIV.

Rx. **U**ncias tres lunæ, atque uncias tres solis: Quæ duo separatim calcinabis, ut habes in superioribus experimentis (*in menstruo Neapolitano*) videlicet cum mercurio, quem postea ex dictis metallis exhalare facias. Hæc autem corpora calcinata, separatim collocabis in singulis vasis solutoriis, super ea infunde de menstruo incalcinato (*superius sub No. 45. descripto*) tantum, ut supernatet quatuor digitis; claude vas antenotorio, putrefac in balneo per duos dies, ac per duos alios dies inter cineres instar caloris solaris. Tum decanta solutionem, & residuum exsicca. Cum vero desiccatum fuerit, iterum illis superinfunde de menstruo incalcinato, ut supra, in clauso vase putrefaciendo in balneo, postmodum super cineres; ac dissolutiones singulas (*auri & argenti*) in singula vasa sua evacuando, ut supra. Si quæ insoluta remanserint, ut supra, desiccabis ac dissolvas, quousque totum quod restat corporis sit plenè dissolutum, tum statue ambas dissolutiones in putrefactione per 20 dies naturales. Factâ putrefactione accipe illas dissolutiones, & per se separatim in suo urinali constitue cum suo recipiente, juncturis optimè clausis destillabis per balneum aquam utriusque (*metalli;*) in fundo vasorum remanebunt corpora ad similitudinem mellis fusi sive olei. Super ea (*olea*) iterum funde de sua aqua propria destillata (*menstruo jam ab oleis abstracto*) per balneum tantum, ut supernater tribus digitis, ac suis antenotoriis utrumque vas occlude, ac repone in putrefactione per diem naturalem: Mox remotis antenotoriis & appositis alembicis, juncturis optimè clausis destillando per cineres, ultimò augebis ignem, ut anima sive elementum aëris transeat in suam utriusque aquam destillatam, ac demum ignem ultra quantum fieri possit, augebis, ut in aërem elementum ignis transeat. Sed lunari composito non necesse est rubedo vel ignis. Completa destillatione

tione sine vas frige fieri, & amove ab illis recipientia, quæ singula quàm optimè clausa servabis, ne respirent, & singulis singulas schedulas sive inscriptiones appone, ne alterum pro altero accipias, cùm fuerit opus persequendi. Cæterum super terras (*auri & argenti ex destillatione relictas*) infunde iterum, ut suprà, de aqua sua per balneum destillata, ac annexo antenotario putrescat ut suprà, mox per cineres destillabis, utriusque vasi annexo suo proprio recipiente, ubi eorum corporum animas conserva veras, atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec terræ exanimatæ fuerint, ac radicali humore destitutæ. Tunc accipe illas terras, & contere quàm optimè, & simul conjunge: Postmodum eas constitue in pila vitrea, ac super cineres calidos conservato, donec tibi dixerò, quid ex illis sit faciendum. Cæterum accipe spiritum animatum lunæ, atque ipsum per cineres rectificabis, deinde accipe spiritum animatum solis, atque eodem modo septies per cineres rectificabis; limositates (*terram residuam*) autem, quas emittet spiritus solaris in singulis rectificationibus servabis intra, ut optimè clausum sit ignis elementum, (*in formâ terræ.*) His ergò rectificationibus peractis: Tum accipe spiritum animatum solis, & spiritum animatum lunæ, & simul conjunge: Pone postmodum eos ad circulandum in vase grandi sicut illud, quò circulavimus menstruum simplex. Fiat hæc circulatio per 60 dies, quo termino elapso habebis verum menstruum minerale (*non acidum, sed ex mineralibus sive mercurio, auro & argento confectum*) quo innumerabilia experimenta operari poteris.

Huc referri debet menstruum quod à Basilio dicitur,

55. Spiritus mercurii dulcis Basilii,

Cap. 3. Libri de Rebus Nat. & Supernat.

Rx. **M**inera cinabarinæ argenti vivi, & minera optimæ auri ana partes æquales, quibus pulverisatis & mixtis affunde oleum mercurii per se ex mercurio sublimato, & putrefacto confectum (*id est, oleum ex mercurio sublimato tantum, nullis quidem aliis additis ingredientibus, nisi vini phil.*

V

spi-

spiritu, vel menſtruo aliquo vegetabili, ſine quibus confici non poteſt,) digere hæc per menſem, & extractionem habebis cœleſtem potiùs, quàm terreſtrem; Extractionem abſtrahe in balneo, & phlegmate abſtracto remanebit oleum in fundo ponderoſum, diſſolvens omnia metalla in momento. Cui adde ſpiritus vini (phil. vel ſpiritum vini igneum Baſilii) partes tres, circula in pellicano ad rubedinem ſanguineam, & dulcedinem incomparabilem. Circulatum affunde ſuper tartarum ad albedinem calcinatum, & deſtilla forti igne mercurii ſpiritum, ſpiritu vini remanente in tartaro.

Inter hunc ſpiritum; aliumve ejuſdem nominis diſtinguendum eſt, ne unus pro alio accipiat. Baſilius enim præparavit etiam ſpiritum mercurii ex ſpiritu albo vitrioli, de quo variis in locis, libro de particularibus, præſertim in particulari lunæ, cujus ſpiritus deſcriptio extat inferius inter menſtrua mineralia, quia acidus eſt. Alter verò ſpiritus mercurii, utpote hic noſter, dulciſſimus eſt & fragantiſſimus, de quo etiam habetis in particulari lunæ, ut & cap. VII. libri de Rebus Nat. & ſupernat. ubi lunæ crocum diſſolvit in ſpiritu albo vitrioli, ut & fragantiſſimo ſpiritu mercurii.

Pariſinus compoſuit menſtrum mercuriale compoſitum pro tincturis alchymicis ex ſuo circulato majore & prima vel media ſubſtantia argenti vivi vulgi hoc modo.

56. Menſtrum incalcinatum Pariſini,

Cap. G. Apertorii.

Rc. **C**irculati majoris (ſuperius ſub No. 50. deſcripti) libræ unam, mercurii præparati, modo quem docemus cap. X. uncias duas, miſce, & ſcias menſtruo hoc fieri veram putrefactionem. Verum quam-primùm fuerit incalcinatum, hoc eſt, tali mercurio permixtum, non amplius uſurpatur pro corporibus humanis, ſed ſolummodò pro medicinis metallorum, dictum verò cap. X. hoc eſt, ut ſequitur:

Cap.

Cap. X. de reductione mercurii vulgi in primam materiam vel mediam substantiam.

Nunc fili dabimus tibi plenariam instructionem & declarationem decoquendi & reducendi argentum vivum vulgi in suam materiam primam vel substantiam mediam, & quemadmodum in antecedentibus declaravimus modum reincrudandi duo luminaria; ita jam demonstrabimus vias & media decoquendi dictum mercurium. Primò docebimus modum, distinguendi bonum mercurium à malo, sophisticato & corrupto: Qui modus est, ut recipias mercurium vulgi, asportatum ex Hispania in coriis sigillatis, vel si careas hoc, recipe alium quemcunque, & parum ejus pone in cochleari argenteo calefacto, ita ut mercurius evanescat, & si residuum ejus erit vel albi vel citrini coloris, bonus est; sed si erit alterius coloris, malus est, & minimè idoneus pro opere nostro, quia sophisticatus. Tum recipe vitrioli romani libras duas, funde istud in vase vitreato, fuso adde mercurii libram unam, & tantum salis com. præparati, agita & misce omnia agitaculo, evaporando humiditatem sub tali calore, qui similis sit solari. Tum eximatur materia, teratur & ponatur in sublimatorio, & mercurium sublimabis per gradus ignis usuales. Vasis frigefactis exime sublimatum, cui in retorta posito affunde aquæ vegetabilis absque phlegmate (*aquæ vitæ phil. rectificatæ*) ad tres vel quatuor digitos. Coquatur in balneo per duas horas, tum destilletur in cineribus, ut ascendat aqua vegetabilis. Postea cooperiatur retorta cineribus, & augmentando ignem ascendet mercurius vivus in aquam ardentem. Decanta aquam à mercurio, quem iterum sublimabis cum novis materiis, idque sexies, semper abjiciendo fæces. Nota autem has septem sublimationes semper peragendas esse in aludelibus, quoniam nullo alio modo separabis pulverem adustibilem ascendentem in aludelibus, & ut te instruam, ne quid erres, repetam magis distinctè methodum dictarum septem sublimationum. Modus hic est, ut accipias vas vitreum ad modum cucurbitæ strictioris, cum suo alembico cæco, perforato in ejus superiori parte, in hoc ponas vitrioli optimè pulverisati partes duas,

mercurii partem unam & salis præparati partem unam, miscendo omnia bene, materiâ leniter jam exsiccatâ, appone alembicum cæcum vel potius aludel, notetur tamen, quòd cucurbita non sit cooperta cineribus ultra unam tertiam evaporatâ humiditate; per calorem lenem; occlude foramen aludelis cum paucò gossypio, & augmentando sublima, omnibus frigefactis exime sublimatum tam ex aludele quam cucurbitâ, ex quâ (*si modo non fuerit frigefacta*) dissolve faeces aquâ calidâ, ita purgabis facîle dictum vitrum pro usu suo. Jam misce novas materias cum sublimato tuo, & sublima, ut antea, & hoc repetè septies. Tum sublimatum contere in pulverem subtilissimum, pone in cucurbita supradicta cum suo alembico cæco vel aludele, & cum suo etiam alembico communi ob rationes operationis differentis à superiori. Sublimato in cucurbita posito affunde menstrui simplicis animalis vel vegetabilis (*menstrui animalis sub No. 37. vel vegetabilis sub No. 29. descripti; in antecedentibus autem aquam vegetabilem rectificatam, id est, aquam ardentem recipere jussit*) tantum, ut emineat per tres digitos, occlude alembico cæco, & in cineribus digere per 12 horas, tum deposito alembico cæco appone alembicum commune, & abstrahè menstruum in balneo, deponè iterum alembicum, & apposito aludele, pone vas in cineribus eousque, ut tegatur materia existens in vitro, da ignem per gradus donèc omnis humiditas sit exhalata, foramen in superiori parte aludelis gossypio occlude, augmenta ignem, ut sublimetur mercurius. Sublimatione peracta & vasibus frigefactis, deme aludel, & quòd in eo invenies sublimatum non est ad propositum nostrum, siquidem istud est pars illa adusta, quæ non intrat magisterium nostrum. Deinde collige sublimatum ad latera cucurbitæ quòd clarum erit instar cristalli, & cave ne permisceatur cum suis facibus; hoc contere, cribra, pone in eodem vase à facibus purgato, & affunde menstruum in balneo abstractum, claude vitrum cum aludele, digere per 12 horas ut suprâ, deponè aludel, appone alembicum commune, destilla in balneo, deposito alembico hoc, appone aludel & sublima in cineribus, facibus abjectis, ut & parte adustiva ex aludele, collige dextrè mediam substantiam ex cucurbita. Hâc methòdo sublimabis septies, vel donec nullas relinquat faeces in cucurbita. Habito hoc signo, accipe dictam substantiam, contere,

contere, & pone in vase vitreo, affunde menstruum simplex vel animale vel vegetabile ad trium digitorum supereminentiam, claude vas cum alembico caeco, digere leniter per duos dies in cineribus, tum dissolutionem decanta in aliud vas, & quod remanserit in vase, exsicca temperato calore, simili solari, cui affunde novum menstruum, claudendo vas alembico caeco ut supra, & reitera methodum eandem usque tota pars dissolubilis fuerit dissoluta, & in fundo vitri remanebit terra indissolubilis abjicienda, quia nullius valoris est. Jam recipe omne dissolutum, hoc est, decantationes vestras, & pone ad destillandum in balneo, & destillato menstruo, appone aludel & in cineribus sublima substantiam cristallinam, quæ verè dici potest prima materia mercurii; Hæc est illa substantia media, quâ incalcinamus menstruum nostrum (*circulatum majus sub No. 50. descriptum*) & componimus particularia infinita, uti te docuimus superius. Hæc etiam vocatur lapis mineralis. Nunc fili poteris procedere per infinitas vias, has tamen insequendo, quas tibi monstravi; & nota, Mercurium ita reductum, esse hunc, de quo Dux noster Raymundus loquitur, mentionem faciens de lapide minerali, ut & in *ultimo capitulo libri Vade-mecum & in pluribus aliis locis voluminum suorum*. Hic est iste mercurius de quo Arnoldus de Villa Nova tractat in *Rosario suo*, & tibi enarramus, nisi mercurius reductus fuerit in materiam primam cum dicta aqua vegetabili vel animali, penitus impossibile esse, cum eo præstare aliquid boni, ratione suæ corruptionis magnæ, existentis in ejus cruditate.

Ex Receptis hujus generis annotamus,

1. *Menstrua posse & debere confici juxtà usus destinatos. Nam non solummodo desiderantur, ut dissolvant corpora promiscuè, sed aptè etiam, ne rei dissolvendæ tincturam inquinent heterogeneâ aliquâ menstrui ipsius tincturâ, sed potius illustrent.*
2. *Menstrua hæc, semel composita, si novo addito subjecto repetatur compositio, quoties toties majori virtute dotari, ubi è contrario notum est, menstrua communia hoc modo debilitari.*
3. *Menstrua hæc esse fragrantissima, summæque dulcedinis &*
rubes-

inbedinis; nihilominus dici acetum acerrimum, quod aurum dissolvat in spiritum.

4. Menstrua hæc esse metallorum essentias vel magisteria per magisteria vel essentias confecta, invicemque permixta in circulata composita.

5. Non ex auro & argento tantum sed etiam ex imperfectis metallis & mineralibus hæc confici posse circulata composita.

6. Quemadmodum sal harmoniacum ex perlis: Ita etiam ex coralliis aliisque aridis confici posse.

7. Parisini primam mercurii materiam, essentiam potius esse, quam magisterium, citius quidem præparari sale harmoniaco mercuriali Lullii, at non esse ejusdem, sed minoris virtutis.

8. Parisinum defendere Arnoldum de Villa Nova in sua mercurii sublimatione, (descriptâ in Rosario,) contra collegam suum Bernhardum.

9. Hanc Parisini primam materiam mercurii venenosam esse, quare pro metallis tantum, non pro medicinis humanis eam esse adhibendam monet ipse. Si tamen menstruum hoc incalcinatum, more reliquorum circuletur, fieri innocuum, & medicamentum optimum.

XI. GENUS.

*Menstrua vegetabilia composita graduata
ex menstribus vegetabilibus compositis,
cœli & terræ influentiis imprægnatis.*

57. Aquæ æthereæ & terrestres metallorum Lullii
pro confectione lapidum pretiosorum.

Canon. 43. distinct. 1. lib. quintæ essentiæ.

R. **A**quam mercurii, quæ facta sit per modum, quem
diximus in nostro Testamento (*novissimo*) & in
libro, qui mercuriorum intitulatur (*menstruum
mercuriale sive aquam gloriosam argenti vivi vulgi superius sub
No. 44. descriptam*) & in ista aqua, fili, dissolves unciam
semis lunæ purissimæ, post dissolutionem filtratam, separetur
aqua à fæcibus (*destilla menstruum ab argento per alembicum*)
in qua ascendet limositas argenti. Hæc aqua, fili, est resolu-
tiva omnium aliorum corporum & ipsius argenti vivi, cujus
virtute, fili, margaritæ reformantur in natura pristina per mo-
dum, quem diximus in nostro Testamento, & in compendio super
Testamentum & Codicillum missum Regi Roberto.

Secunda aqua sic fit. R. Plumbi mediam unciam, & de
prædicta aqua quantum sufficit, postquam videris plumbum
dissolutum, separa aquam per destillationem filtratam (*dissolu-
tionem plumbi filtra*) & fæces extra mitte, quia nihil valent,
post hoc verò destilla aquam per balneum (*abstrahere menstu-
um in balneum*) & serva fæces (*plumbum dissolutum*) ad tem-
pus opportunum.

Tertia aqua sic fit. R. De cupro unciam unam, & illud
dissolve in tanta quantitate aquæ primæ, quantâ volueris, &
tibi visum fuerit, & dimitte illam quiescere in ampullâ suâ,

in frigido loco per unam diem naturalem, post hoc verò separa aquam viridem per filtrum linguam, & primas quidem faeces extra mitte (*quod remanet in filtro abjiciendum est*) deinde destilla aquam per alembicum & serva faeces secundas.

Quarta aqua sic fit. R. Unciam unam stanni purissimi de Cornvallia, quod est purius omni alio, & illud dissolve in aliqua quantitate primæ aquæ & destilla (*per filtrum*) aquam (*dissolutionem*) illam cum limositate sua, & faeces quæ remanserint, extra mitte, deinde destilla aquam per alembicum & serva (*residuum sive stannum dissolutum*) faeces secundas.

Quinta aqua sic fit. R. Ferri purissimi unciam unam, & dissolve ipsum in tanta quantitate quod sibi sufficiat de prima aqua, post hoc destilla per filtrum, & mitte faeces extra, & destilla aquam per alembicum & serva faeces secundas.

Sexta aqua sic fit. R. Auri purissimi unciam unam, & dissolve ipsum per modum, quem tibi diximus *in nostro Testam.* scilicet cum lunaria pura (*cum menstruo vegetabili simplici absque argento vivo & argento*) mixta cum tanto pondere quintæ aquæ (*ex ferro jam præparatæ*) & fac sicut fecisti de aliis.

Item, fili, tu omnia ista metalla dissolvere pòtes hoc ordine. Factâ aquâ primâ, in illa dissolve metallum, quod modo secundario tibi dissolvere præcepimus (*scilicet plumbum*) deinde fac de isto sicut priùs tibi diximus. In hac aqua secunda dissolvas metallum tertium (*cuprum*) & in aqua tertii metalli dissolvas metallum quartum (*stannum*) & in aqua quarti metalli dissolvas quintum metallum (*ferrum*) & in aqua quinti metalli dissolvas metallum sextum (*aurum*).

De quavis istarum aquarum accipe secundum quod tibi visum fuerit ad dissolvendum metallum. Fili, hæ limositates metallorum dicuntur quintæ essentiæ sive mercurius mineralis, quem philosophi consideraverunt in opere alchymico (*in tincturis alchymicis*) & lapidifico (*in lapidum pretiosorum compositionibus*) & in opere medicinali (*in medicamentorum præparationibus*) sed fili in opere alchymica, istæ quintæ essentiæ considerantur subtilius, quia in subtiliori materia (*esse debent*) propter quod fit per divisionem elementorum (*ut in libro tertio hujus voluminis*) dicemus. In lapidibus verò (*pretiosis conficiendis*) quintæ essentiæ (*prædictæ*) non sunt ita in tanta sub-

subtili materia. In medicina verò quælibet (*duplex hic præparandi modus*) respectum habet.

Dicto de quinta Essentia mineralium (*de aquis metallicis*) qualiter potest haberi à manibus nostris, nunc congruum est, ut dicamus de divisione illarum in generali. Et fili mi, facias sic. Quando metalla tua fuerint dissoluta, tu quippe divides aquam quamlibet (*prius filtratam, per destillationem à suo residuo*) & divisam quamlibet aquam, (*jam destillatam*) in partes duas, & unam partem uniuscujusque partis pones cum propriis sæcibus (*metallo residuo, quod aqua in destillatione reliquerat*) in alembico vitreo, & destillabis in Limum deserti, qui est aër factus ex duobus corporibus, in furno, quem tibi prius designavimus cum igne suavi, & resplendet cum magna virtute minerali, & cum magna limositate appropriata, ad virtutes cœlestes recipiendas. Et quancunque illarum aquarum mittes in ampulla vitrea cum collo longo, & rotundo, & post hoc claude ejus orificium cum cera communi, & post cum mastice, & quamlibet illarum ampullarum pone in sereno loco taliter, ut nec lapis, nec aliqua alia res nociva possit tangere vitrum.

Fili, capias sæces materiales, à quibus limum resolvisti, quæ sunt secundæ sæces per evaporatam sublimationem in partibus aquarum, quas misisti ad serenum locum (*capias caput mortuum ex destillatione cujuscunque Limi deserti, sive sæces tertias, nam primæ in filtro remanentes rejectæ fuere; ex secundis Limus desertus fuit destillatus; sæces verò Limi deserti sunt, quas hic secundas vocat*) & illas mittes in ampulla vitrea cum collo longo, quæ contineat duas palmas, & intromitte partem suæmet aquæ, quæ reservabatur de illa limosa substantia jam dicta, & claude ampullas cum clausorio ceræ, & aluta & mastice, sicut alteri fecisti, & sepeli illas (*aquas metallorum*) in horto, in terra bene grassa, in profundo unius palmæ cum dimidia, & ponas etiam aliam rem in gyro colli (*circa collum vitri*) ampullarum, quod apparet extrâ, ad illius conservationem, & sit hîc per unum annum integrum. Fili unius naturæ sunt aquæ, quæ mittuntur in terram, & alterius quæ ponuntur ad aërem; quoniam fili, illæ quæ mittuntur in terram, habent vim & virtutem indurativam, coagulativam atque fixativam; Et illæ, quæ sunt in aëre, habent virtutem & proprietatem

indurandi coagulandi & fixandi; passivè tamen intellige fili. Finito anno, tu habebis omne illud, quod in mundo desideratur ad hoc opus, &c.

Annotationes.

Mireris forsitan, quod menstruis hisce altiore hunc assignaverimus locum, cum sint pluribus antecedentium generum menstruis tam quoad ingredientia, quam quoad præparandi methodum inferiores. Quod quamvis ita sit, nihilominus menstrua hæc, dum vel aëri per annum exposita, vel terræ tamdiu concreta fuerint, menstruorum prædictorum sunt optima & præstantissima, uti inferius ex illorum usu patebit. Impræsentiarum illustrabimus harum aquarum confectiones. Aquas primæ methodi hoc modo conficit: In aquâ gloriosâ argenti vivi, acuatâ insuper lunâ, dissolvit plumbum, cuprum, stannum, ferrum, & aurum, dissolutiones singulas filtrat, sæcibus abjectis, filtratas abstrahit in balneo ad siccitatem, aquas destillatas dividit in duas partes, in quarum una dissolvit proprium in dissolutionis abstractione relictum metallum, quod deinde destillat in liquorem, quem limum desertum, quintam essentiam vel mercurium mineralem vocat, & in aëre suspendit per annum pro aqua ætherea. Caput mortuum Limi deserti dissolvit in altera parte aquæ reservatæ, & sepelit in terra pro aqua terrestri. In Compendio animæ Transm. pag. 208. Volum. 4. Theat. Chym. Mercurii vulgi etiam & argenti aquas reliquis addit; mercurii aqua sic fit. R. De mercurio vulgi unciam unam, & dissolve ipsum in aqua dissolvente (prædicta) in digestionem I. (cineris) destilla per filtrum, de sæcibus ne cures, secundas verò, (peracta destillatione per alembicum, in fundo relictas) serva.

Lunæ aqua sic fit. R. Unciam unam argenti purissimi, & dissolve in tanta quantitate aquæ dissolventis, quantum tibi bene visum fuerit, & destilla per filtrum, & rejice sæces primas; post destilla per alembicum in digestionem de H. (balneo) & serva sæces secundas, de omnibus aquis sæces secundas servabis in vase suo, quamlibet per se.

Præterea (in Compendio animæ) non dividit aquas destillatas in partes æquales, uti in libro essentiarum, sed dissolutiones metallorum pro medietate destillando abstrahit pro aqua terrestri,

alteram autem medietatem destillat pro aqua ætherea. Tu quidem, inquit, sis cautus in resolutione limorum, quia de quolibet Limo duas aquas seu partes facias, destillando medium Limi, quem pones ad partem, quia ex ista parte primâ, fit aqua terrestris; & aliam partem (mediam) similiter destillabis, ex qua fit aqua aërea, quæ suspenditur in sereno loco, ut suprâ dictum est, per annum. Pag. 209. Volum. 4. Theat. Chym.

Aquæ per methodum posteriorem confectæ magis compositæ sunt quàm prioris modi; primæ præparabantur promiscuè menstruo lunari, hæ secundæ non ita; menstruo etenim lunari conficitur aqua plumbi; quâ plumbi aquâ fit aqua cupri; hæc cupri aquâ componitur aqua stanni; aqua stanni parat aquam ferri; aqua auri verò dissolvitur menstruo lunari, cui dissoluto additur medietas aquæ ferri. Mira metallorum commixtio! ne dicam confusio; cujus tamen rationes procul dubio habuit subtilissimus philosophus. Hæc methodus extat quoque in Lapidario Cap. 9. & sequentibus.

Ex Receptis annotamus.

1. *Aquas æthereas esse metallorum essentias per annum Cælorum influentiis expositas.*
2. *Aquas terrestres esse essentiarum corpora mensruis propriis dissoluta, & per annum sepulta.*
3. *Non metallorum tantum, sed totius Regni mineralis essentias tali modo præbere aquas æthereas & terrestres.*
4. *Aquas has astrorum cælestium imprægnatione præcipuas suas acquirere virtutes. Adepti de cælorum influentiis varias tenuere sententias. Quidam Planetarum situs, aspectus, & illorum determinata tempora huic operi quàm maximè necessaria esse voluerunt; alii autem contrarium statuerunt. Ex asserentibus audiamus Thomam Norton, Adeptum Anglum, qui ita Cap. 6. sui Ordinalis pag. 99. Theat. Chym. Britannici.*

*The fifth Concord is known well of Clerks,
Between the Sphere of Heaven, and our subtile Werks.
Nothing in Earth hath more simplicitie,
Than th' Elements of our stone will be,*

Wherefore they being in Work of Generation
 Have most obedience to constellation:
 Whereof concord most Kindly and convenient
 Is a direct and fiery Ascendent,
 Being sign common for this Operation,
 For the multitude of their Iteration:
 Fortune your Ascendent with his Lord also,
 Keeping th' Aspect of shrewes them fro;
 And if they must let, or needely infect,
 Cause them to look with a trine Aspect.
 For the White Work make fortunate the Moon,
 For the Lord of the fourth House likewise be it done;
 For that is Thesaurum absconditum of old Clerks,
 So of the sixth House for servants of the Werks,
 Save all them well from great impediments,
 As it is in Picture, or like the same intents.
 Unless then your Nativity pretend infection,
 In contrariety to this Election.
 The Vertue of the mover of the Orbe is formall,
 The Vertue of the Eighth Sphære is here instrumentall,
 With her signs and figures, and parts aspectuall.
 The Planets Vertue is proper and speciall.
 The Vertue of the Elements is here material.
 The Vertue infused resulteth of them all:
 The first is like to a Workmans mind,
 The second like his hand ye shall find,
 The third is like a good instrument,
 The Remnant like a thing wrought to your intent.
 Make all the premises with other well accord,
 Then shall your merits make you a great Lord.

Inter negantes ipse Lullius est, qui ita: Non dicimus, quòd sit opus Artistæ, operari cum figuris & cœli imaginibus, per cognitionem suorum motuum, sicut quamplures philosophi asserunt. Sed sufficit tibi habere cognitionem influentiæ caloris cœlestis informati per figuram cœli & stellarum, quorum ratione infunduntur virtutes in materia aptè appropriata, quæ illas recipit per naturalem artistæ industriam cum resolutione, quæ sit per artem naturæ similem, &c. Et in

in hoc passu Philosophi fuerunt illusi ad illorum reprehensionem, qui cognoverunt, quòd cœlestis virtus sit nimis communis omni elementatæ naturæ, sua enim magna nobilitate omni tempore determinationem accipit, quoniam in rebus mixtis influitur tam per artem quàm per naturam, & hoc fit ratione virtutum naturalium, quæ sunt sibi subjectum & proprium retinaculum tali modo, ut secundum proprietates materiæ, & ejus speciem recipiat ejusmodi virtutem, quæ postea talia condit per naturam, quæ pro miraculo reputantur. Item notet quilibet artista, quòd natura operari non potest nisi per minimarum partium successionem, nec etiam potest recipere aliquas virtutes nisi successione suæ operationis, nec etiam possunt totum simul, nec constellationes possunt sufferre alicujus temporis stationem punctuatim in certa virtute, quæ confestim non diversificetur; Et etiam dato, quòd posset, tempus constellationis est ita minimum ratione circulorum revolutionis ut citiùs transeat de una virtute in alteram, &c. *Libr. Essent. dist. 1. pag. 18.*

Poterit, inquit *Paracelsus*, ingeniosus artifex diligenti animadversione præparare metalla, sic ut ratione verâ ductus, metallorum transmutationis perfectionem, opere suo vel regimine magis promoveat, quàm cœlestium signorum duodecim, atque Planetarum septem cursus faciunt; quos etiam in his observare superfluum est, velut & aspectus, mala sive bona tempora, diem aut horam, hujus vel alterius planetæ statum prosperum vel infelicem, quæ nec juvare possunt in Alchymix naturalis arte, multò nocere minùs, si verum aliàs possibilem processum habueris, operare cum libuerit, sin in te, vel operationibus tuis & intellectu, fuerit aliquis defectus, planetæ syderaque cœlestia tibi deficient. *Cælum phil. pag. 125.*

Si dicant, inquit *Geber*, quòd à certo situ unius vel plurium stellarum detur metallorum perfectio, quem ignoremus, respondemus nos, hunc situm & motum nos non curare, nec etiam, ut illum sciamus, necessariò requiri: Quoniam non est species aliqua generabilium & corruptibilium, quin ex individujs ejus quotidie, & in omni instanti fiat generatio & corruptio. Et ideò patet, quòd omni die situs talis stellarum est bonus & perfectivus quarumlibet specierum individuorum, & corruptivus simpliciter. Non ergò expedit necessario artifi-

cem

cem stellarum situm expectare, licet esset utile, quia sufficit solum viam naturæ disponere & administrare, ut ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus convenientibus mobilium corporum. Nihil enim potest natura perficere sine motu & situ mobilium. Unde si naturæ artificium disposueris & consideraveris, quæcunque ex contingentibus hujus magisterii fuerint, debite, perficietur sub debito situ per naturam sibi convenientem, absque consideratione illius. Cum enim videmus vermem ex cane vel alio animali putrescibili deductum in esse, non consideramus immediatè situm stellarum, sed dispositionem aëris circumstantis, & alias causas putrefactionis perfectivas, præter illum. Et ex tali consideratione sufficientes scimus vermes secundum naturam in esse, producere. Natura enim sibi invenit convenientem situm, licet a nobis ignoretur. *Summa perfect. libr. 1. parte 2. cap. 11.*

Petrus Bonus Ferrariensis eandem habet de Influentiis sententiam.

Ad rationem nonam, *inquit*, dicimus quod verum est, quod per motum & lucem corporum supercœlestium, & per eorum determinatos situs, & aspectus introducuntur formæ in inferioribus: Sed non est necesse, nos ea scire, nec possumus scire, nisi in genere quodam confuso, scilicet ex parte solis in quibusdam, qui est causa quatuor temporum anni: Quia certis temporibus fiunt seminationes & messes, & plantationes: Et in quibusdam animalibus, ut equis & asinis & accipitribus & falconibus, periodis certis solaribus, fiunt conjunctiones ad coitum & generationem. In quibusdam autem omni tempore fiunt hæc indifferenter, ut in homine, columbis, & gallinis. Unde si volumus generare vermem ex carne putrescibili, non consideramus situm quemquam stellarum; sed solum dispositiones aëris circumscribentis & alias putrefactionis causas. Similiter si ova sub fimo aut simili loco, ad pullorum generationem ponamus, quocunque tempore dabitur forma suo loco & tempore præfinito à cœlestibus, absque nostra consideratione in hoc. Eodem modo in generatione calcis & vitrioli, & auri, & usifur, & cerussæ, & minii, & cinabaris; similiter in compositione tyriacæ & aliarum confectionum, quia hæc quocunque tempore & quacunque hora possunt fieri. Virtus enim cœlestis est valde communis ad omnia, & recipit terminationem per virtutes

tutes & dispositiones eorum, quæ sunt subiectum ejus in rebus elementatis & elementis, quia, sicut dictum, virtutes cœlestes operantur in tota natura generabilium & corruptibilium continuo secundum materiam sibi dispositam aut propriè aut communiter. Unde dixit Lilius: Quod opus non causatur à motu superiorum, quia omni tempore fieri potest. Et Rasis in 70 in libro Reprehensionis: Tempus non operatur in hoc aliquid. Et addit: Quia si tempus operaretur in eo, esset vile apud gentes. Si ergo in hoc magisterio omnia contingentia suo tempore rectè concurrant, introducetur forma sua sub debito situ & aspectu stellarum, tempore præfinito in materia absque consideratione aliqua in hoc. Unde dixit Plato; quòd secundum meritum materiæ infunduntur virtutes cœlestes, &c. Sed de rebus, in quibus infunditur forma accidentalis, nova & occulta, à cœlestibus, ut patet in arte imaginum, oportet necessariò, ut sciamus & custodiamus determinatos situs & aspectus corporum cœlestium tempore proposito: Quia à solis illis imprimitur forma talis, & tempore tali, & non alio, sicut patet in libris Astrologiæ de electionibus horarum, imaginum, & bellorum; ædificiorum, & itinere, &c. Quia ergo ars alchymix non est talis, ideò non expedit, ut hæc sciat. *Margar. pretiosa. pag. 731. Vol. 5. Th. Chym.*

XII. Genus.

XII. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita summè exaltata ex menstuis vegetabilibus compositis graduatis.

58. Limi ætherei & cœlestes Lullii pro tincturarum alchymicarum confectionibus.

In Testam. Novissimo.

Rx. SULphur auri (*mercurium philosophorum ex auro confectum, sive sal harmoniacum solare*) & ponas in vase vitreo, & superfundas illi de menstruo vegetabili cœlico jam tibi noto (*cælo vinoso Lullii sub No. 30. descripto*) tantum sui ponderis, & ponas in digestionem balnei per sex dies, deinde per balneum destilla; postea infunde de novo menstruo ad sui pondus, & pone in digestionem balnei per sex dies, postea pone in cineribus per unum diem, destillando totum, quod poterit destillari, & pone cum alio prius destillato. Et iterum pone de novo menstruo & digere, & destilla, ut prius. Et toties reitera hoc regale magisterium, donec tota terra sive sulphur dictum evacuetur aëre suo, id quod fit viginti duabus vicibus, si sciveris laborare. Postea accipe omnes destillationes, & pone illas in balneo, & destilla totum menstruum, & vide, si totus aër maneat ad modum liquoris, tunc cognosces terram esse evacuatam aëre suo. Quod si non fuerit, reitera cum novo menstruo in balneo, digerendo & in cinere destillando, ut supra, usque ad tres vices. Et tunc totum sulphur nostrum erit evacuatam suo aëre. Tunc accipe aërem, quem servasti, & pone super ipsum totum suum menstruum, quod est illud, cum quo evacuasti aërem, & superfunde super terram sulphuris auri, & pone in digestionem in balneo per octo dies, postea in dicto balneo

neo extrahe totum menstruum per unum diem, & per alium in cinere extrahe totum aërem, & ignem, quantum poteris, scilicet in alio receptaculo, quod cognosces, quando aër incipit mutare colorem subrubeum. Serva istum ignem ad partem, & iterum pone aërem cum menstruo abstracto ab eo, vel cum alio, & pone super terram in balneo, & digere per sex dies, & destilla in dicto balneo totum menstruum per unum diem, & ignem in cinere, separando deinde quodlibet per se, ut suprà fecisti, & serva ignem in balneo. Et iterum pone aërem cum menstruo super terram in qua est ignis, & digere, ut suprà, & toties reiterabis hoc magisterium, donec terra sit bene evacuata suo igne, quod fit in quadraginta vicibus seu iterationibus. Tunc te oportet terram sublimare per hunc modum. R. Illam terram, quæ remansit post separationem aëris & ignis, & ponas illam in vase vitreo, & superfundas de menstruo vegetabili ad quantitatem terræ, & ponas in balneo, per unum diem naturalem, postea per alium diem in cinere destilla, & iterum pone de dicto menstruo ad pondus terræ, & digere in balneo per unum diem, & destilla in cinere per alium diem, & iterum reitera digerendo in balneo & destillando in cinere, donec tota terra conversa sit in pulverem impalpabilem. Tunc accipe illam & pone de menstruo ad pondus illius, & pone in digestionem in balneo per duos dies, postea destilla in cinere per diem, & pone destillatum in balneo. Tunc accipe terram & reponere de alio menstruo ad pondus ipsius, & digere per duos dies, & destilla, ut prius, iterando inhumationes & destillationes procedes donec terra sit transacta per alembicum simul cum menstruo. Ista terra sic cum menstruo mixta, dicitur argentum vivum exuberatum de intentione Alchymistarum. Pone ergò istas destillationes in quibus est ista terra ad destillandum per balneum, & extrahe menstruum, & remanebit terra sicca & præparata in fundo vasis, quam serva. Sic, fili, habes elementa sulphuris auri divisa cum Dei auxilio. Tunc oportet te habere sulphur argenti (*mercurium Philosophorum ex argento, sive sal harmoniacum lunare*) & de eo elementa separare, similiter separando aërem cum aqua menstruali, & ignem cum aëre & aqua, & terram cum menstruo sublimare, & eodem menstruo per alembicum facere pertransire. Sic habes, fili, elementa sulphuris albi & elementa sulphuris rubei separata & divisa. Jam

Rx. Menstruum sive aquam cum qua separasti elementa sulphurum auri & argenti, & dissolve pro qualibet libra de menstruo, quo dissolvisti aurum, unciam auri; & in menstruo, quo dissolvisti argentum, unciam argenti. Et pone quodlibet per se in vase circulationis in balneo, vel fimo per quindecim dies, & ibi fortificabitur in suam naturam menstrualementem. Fili hanc aquam appellamus menstruum elementatum, sive aquam ablutam & abstractam à facibus terræ. Jam Rx. Duo elementa sulphuris auri, scilicet aërem & ignem, & pone simul in vitro vase destillatorio, & pone in cinere ad destillandum cum igne temperatissimo, quousque ex quinque partibus habeas tres partes destillatas in receptorio, tunc dimitte infrigidari, & quod destillatum est, accipe per se, & septem vicibus destilla & serva ad partem, postea redi ad destillandum, quod reliquisti; quando ex quinque partibus destillasti tres, & super duas, quæ remanserunt, continua destillationem, quousque videas ignem congelari ad latera vasis, dimitte infrigidari, quousque ignis congelatus fuerit. Et ille ignis, quem extraxisti, quousque ignis congelatus fuit (*hoc quod ascendit adhuc humidum ante materiæ sublimationem ex his duabus relictis partibus intelligit*) dicitur aër secundus & tinctura, & vocamus eum nostrum secretum, & nostrum thesaurum & vaporem elementorum. Istud etiam rectificabis fili per septimam destillationem seu rectificationem, & terram, quam post destillationem primi & secundi aëris abstraxeris à vasis, in quibus aërem primum & secundum destillasti, ponas in igne congelari, & illa terra ignis appellatur. Nunc fili præpara hunc ignem isto modo: Pone illum in vase destillatorio, & pone desuper de sua propria aqua, quæ est illa cum qua separasti elementa sulphuris auri, quando tibi præcepimus deducere ad spiritum quintum in vase Hermetis; & diximus, aquam ablutam à facibus terræ (*aliàs menstruum elementatum solis*) quinque partes sui ponderis, scilicet super unciam unam de dicto igne, uncias quinque de dicta aqua (*menstruo elementato auri*) & pone ad digerendum in balneo per octo dies. Postea in cinere lentissimè destilla, & iterum pone de nova aqua scilicet partes quinque, digere & destilla, ut supra, & toties reitera cum isto regimine usque ad septem vices, & sic habes ignem & terram (*sulphuris auri*) calcinata philosophicâ calcinatione. Et sunt duo elementa

menta sulphuris rubei præparata ad Limos desertos. Et nota, quòd debes ponere terram sulphuris albi, quam calcinasti & præparasti post separationem elementorum sulphuris rubei cum terra, quam extraxisti ab aëre mixto cum igne, & ambas pone cum igne congelato. Modò fili, accipe terram sulphuris argenti, quæ tibi remansit post separationem elementorum, & illam præpara, quemadmodum fecisti, calcinasti, & præparasti terram auri, post separationem elementorum simul cum menstruo sublimatam, & in pulverem impalpabilem reductam, & cum eodem menstruo per alembicum portatam; & etiam præparationem hanc terræ sulphuris argenti facias cum menstruo, cum quo separasti elementa sulphuris argenti. Tunc habes terras sulphuris auri & argenti præparatas per se, quod cognosces per signum tibi datum, scilicet ponendo parum super laminam lunæ ignitam, evolabit in fumum major pars. Tunc R. Illas terras æquali pondere & unciiis & pone in vase præparatorio, post accipe menstruum, cum quo præparasti elementa lunæ, & ponas in ejus libra una, unciam unam sulphuris vegetabilis, quod tibi demonstravimus facere ex terra vini (*salis harmoniaci vegetabilis ex terra vini phil.*) & destillando facias totum per alembicum transire, & tunc habebis menstruum, cum quo extraxisti elementa sulphuris lunæ, animatum & acuatum. Tunc fili oportet te terras sulphurum ante dictorum (*id est, auri & argenti*) simul miscere & præparare, dando quartam partem sui ponderis dicti menstrui (*jam animati & acuat*) digerendo & desiccando, ut in creatione sulphuris (*naturæ sive salium harmoniacorum*) fit, quousque biberint quatuor partes de dicto menstruo, & sint dispositæ ad sublimandum, quas sublimabis igne quarti gradus. Et nota, quòd omnes istæ præparationes & destillationes terrarum debeant fieri in Balneo, & sic habes fili sulphur nostrum sive materiam, sive terram vegetabilem & metallicam in uno genere unitam ad componendum lapidem gloriosum, altum & virtuosum, qui tibi transformabit argentum vivum vulgi in perfectum solem vel lunam *sine juvamento ignis*, sed tanquam oculus basilisci, qui solo intuitu interficit animalia. Sed interest fili, ut per compositionem radicum istarum tam sublimis & altæ arboris, quas Limos desertos appellamus, in quibus tota virtus cœli & terræ ad hoc magisterium pertinens, infunditur; magnam diligentiam adhibeas, & summo ingenio componas. Et modus est. Y 2 R. De

R. De Terra five sulphure vegetabili (*& minerali*) quod univisti in uno genere per sublimationem, quæ est illa, quam appellasti terram sulphuris in uno genere unitam. Et eam ponas in vase vitreo, & superfundas de menstruo cum quo separasti elementa sulphuris lunæ & præparasti dictum genus terræ, tantum sui ponderis, & ponas in balneo philosophico per tres dies naturales. Et in illo tempore solvetur totum, quod sic solutum pone in balneo vulgi, & destilla menstruum, & terra suo generi unita per sublimationem remanebit, ut oleum, quod unguentum philosophorum appellamus, & unum est de secretis quod procuramus occultari. Tunc

R. De isto oleo five unguento supradicto drachmas decem, & de aëre sulphuris lunæ rectificato drachmam unam (*non unciam unam: Et de aëre sulphuris solis drachmam unam*) & in igne cineris destilla, & quod destillatur (quod est ferè totum) dicitur Limus desertus terreus, serva illum. R. De elemento (*ignis*) sulphuris auri jam præparati & congelati drachmas decem (*non viginti*) & de elemento aëris (*sulphuris*) lunæ drachmam unam, & de elemento aëris sulphuris auri drachmam aliam, & pone totum in cineribus & destilla, quod destillatur ex eo (quod erit ferè totum) dicitur Limus desertus æthereus, serva ad tempus.

R. De elemento ignis sulphuris auri drachmam unam five duas, & iterum rectifica illud isto modo, ponendo super illud quinque partes de suo proprio menstruo, quod est id cum quo separasti elementa ejusdem sulphuris auri, & pone ad digerendum in balneo per unum diem naturalem, postea in cinere destilla, quod poteris. Et iterum pone de dicto menstruo, digere & per cinerem destilla, & reitera, donec totum transeat per ignem cineris. Tunc accipe tantum sui ponderis de dicta terra vegetabili, unitâ & sublimatâ simul (*superius præparata*) & unias simul (*cum elemento ignis destillato*) & non destilles, sed sic dimittes & dicitur Limus desertus (*terreus, auri*) non vaporisatus.

R. Dictæ terræ (*in uno genere unitæ*) drachmam unam, & olei aëris (*sulphuris*) lunæ drachmam unam, & misce simul & facias idem magisterium, quod fecisti cum præcedenti auro, & dicitur Limus terreus desertus lunificatus (*non*) vaporisatus.

Modò nobis videtur dare modum cœlificandi & præparandi illos

illos (*Limos*) ad virtutes cœli & terræ recipiendās, & modus est iste. Accipias vasa ænea vel ferrea, quæ sunt virgulata, & sint sicut illa, in quibus cantant Psittaci, sed virgulæ sint magis strictæ, ita ut non possit intrare aliqua terra, nec cœlestis nec terrestris, sed solum vapor cœli & terræ quos habebis per influxum.

Rx. Limum (*desertum terreum superius dictum*) factum ex decem drachmis terræ vel sulphuris uniti, quod est illud, quod univisti ex terra sulphuris argenti, & reduxisti in oleum vel unguentum; & ex drachma una aëris (*sulphuris*) lunæ, & drachma una aëris (*sulphuris*) solis mixtis: Et istum limum ponas in vase vitreo cum longo collo optimè sigillato sigillo Hermetis, & istud ponas in vase virgulato, & ponas per unum brachium vel duos, & dimittas per annum cum dimidio, vel ad minus per annum, cooperiendo bene illud cum terra & servando ab omnibus periculis, & in isto tempore efficitur aqua potens, mirabiles habens virtutes fixativas lapidis, & habet mirabiles virtutes acquisitas à cœlo; quas attraxit à vaporibus terræ. Fili super hoc quiesce.

Rx. Limum (*desertum æthereum superius dictum*) quem fecisti de decem drachmis ignis sulphuris auri & ex drachma una aëris sulphuris lunæ (& drachma una, aëris sulphuris solis) & hunc pone in alio vase vitreo cum longo collo hermeticè sigillato, & pone in alio vase virgulato, & pone suspensum in aëre, arbore, vel loco abdito, ab omni vento, pulvere, & omni periculo. Dimitte ad unum annum cum dimidio vel ad minus anno integro, ut de alio diximus, & ita efficietur aqua clara habens virtutem indurandi, fixandi, congelandi, penetrandi, faciendi lapidem volatilem & dicitur mercurius aëris acutissimæ penetrationis.

Rx. Limum (*desertum terreum auri, sed*) non vaporisatum, nec cœlificatum (*nec destillatum per alembicum, nec circulatum*) qui est ille quem fecisti (*mixtione simplici*) ex drachma una elementi ignis sulphuris solis, & ex drachma una terræ unitæ (*suo generi*) & illum (*accipe etiam Limum desertum terreum lunificatum, non vaporisatum*) quem fecisti ex drachma una terræ sulphuris unitæ & drachma una aëris (*sulphuris*) lunæ, & illos limos pone quemlibet per se, in vase vitreo sigillato, ut de aliis est dictum. Et ponas subtus terram per unum brachium,

per

per annum integrum in vase virgulato, & in illo tempore efficitur aqua habens mirabilem virtutem conjungendi, & super hoc quiesce.

Rx. Limum, quem fecisti ex decem drachmis ignis vel aëris & una terræ. Et accipe quod superest de aëre (*sulphuris*) lunæ, quia non accepisti ab eo nisi drachmas tres, quando fecisti Limos, & illud pone suspensum in aëre in vase vitreo sigillato, & in vase virgulato, ut de aliis fecisti, & ibi accipiet virtutes cælestes, quæ sunt media conjunctionis inter Limum terræ & Limum ignis & aliorum.

Rx. Aërem secundum (*menstruum elementatum in quo dissoluta sint aër & ignis sulphuris auri, lenitèrque abstractum, videlicet ab ejus quinque partibus, tres solummodò*) qui est ille, quem abstraxisti ab igne congelato, quem diximus oleum philosophicum & thesaurum philosophicum (*non istud, quod etiam unguentum philosophorum dicitur ex terra in uno genere unita confectum, sed quod vapor elementorum appellatur*) & pone per se in alio vase vitreo bene sigillato & pone ad aërem prope alia, quæ posuisti per annum integrum.

Rx. Menstruum cum quo separasti elementa sulphuris lunæ, (*menstruum illud, quo separasti elementa sulphuris solis*) & pone in quolibet vase, in quo est menstruum lunæ (*& menstruum solis*) drachmam unam sulphuris (*vel salis harmoniaci vegetabilis*) & pone in balneo, postea in cineribus, quousque facias pertransire totum cum quolibet menstruo per se. Tunc quodlibet menstruum sic rectificatum vel animatum, pone in vitreo vase sigillato per se in suis vasis virgulatis & ponas in aëre suspensum prope alia per annum unum.

Rx. Oleagineitatem lunæ (*primam, sive aërem primum*) quæ est illa, quam abstraxisti à terra lunæ, quando præparabas eam pro creatione sulphuris lunæ, quam præcepimus tibi servare & diximus quod esset pro creatione (*sulphuris natura*) & ponas in vase vitreo sigillato, in aëre, & ibi efficietur aqua fluxibilis & virtuosa, mirabilis penetrationis. Et quod diximus de oleagine alba, dicimus etiam de oleagine incerativa rubea (*solis.*) Et habes, fili, lapidem (*menstruum*) in octo partes divisum tres in terra, & quinque in aëre.

Annotationes.

Decem præcedentia menstruorum vegetabilium tam simplicium quàm compositorum genera composuere adepti temperando spiritus vini phil. unctuositatem multiplici rerum ariditate: Et tali modo produxere menstrua ad quemcunque usum adæquatè proxima, & quoniam sunt ejusdem cum rebus dissolvendis naturæ, permanentia & inseparabilia. In genere proximè antecedenti demonstravimus, menstrua prædicta omnia, sive simplicia sive composita, tot, tantisque laboribus, aridorum temperaturâ ad summum exaltata, altiùs adhuc sublimari, & in viribus suis augmentari posse. Nam quod ars nequit, hoc natura præstare potest; quod terra non potest efficere, id cælum facit. Menstrua enim ad artis apicem evecta, & cælorum influentiis exposita, jam à natura summas & incredibiles adipiscuntur vires. In præcedenti genere undecimo menstrua habuimus pro lapidibus pretiosis, composita ex elementis simplicibus metallorum; in hoc duodecimo metallorum perfectorum sulphur naturæ, sal harmoniacum sive mercurium solare & lunare, loco auri & argenti crudi recipit, & in multo nobiliora separat elementa cælo terræque exponenda pro tincturis alchymicis omnium optimis.

Ex Receptis observamus,

1. Limos in suis compositionibus claros quidem esse, sed (de industriâ) sophistico multiloquio obvelatos, & tantâ operationum varietate larvatos, temporisque insuper diuturnitate tædiosissimos redditos deterrere tyrones improvidos.

2. Limos hos, à prioribus aquis æthereis & terrestribus differre præparationis subtilitate; hæc elementa sunt salis harmoniaci vel mercurii phil. solis & lunæ; illa verò elementa metalli crudi. Nam dixit Lullius: Limi pro tincturis alchymicis in subtiliori natura esse debent, quàm qui sunt pro lapidibus pretiosis.

3. Limos hos esse essentias graduatas, cælorum terræque influentiis expositas, adeoque esse medicamina.

4. Eodem etiam modo metallorum imperfectorum sulphura naturæ præbere Limos, in suo genere æquè fortes, ac sulphura naturæ auri & argenti in suo genere.

Hacten-

HActenus egimus de menstuis vegetabilibus, sequuntur nunc quæ mineralia dicuntur. Sed antequam procedamus ultrà, admonendi sumus per menstrua vegetabilia intelligi simul menstrua animalia. Omnia enim jam data menstrua vegetabilia, non dicuntur vegetabilia ingredientium ratione; præter enim vegetabilia, etiam animalia & mineralia in illorum compositionibus fuere assumpta; sed ob vini phil. spiritum ex vegetabili unctuositate maximè ortum. Quem si ex Regni animalis oleoso quodam (uti fecere sæpè sæpius Adepti) educere & liberare sciveritis, menstrua prædicta vegetabilia transmutabitis cum hoc animali spiritu in menstrua animalia. Quod tamen ad menstrua mineralia ne torqueatis; Quamvis enim in hoc etiam Regno dentur oleosa liquida liquoribus aquosis innatantia, ut sunt oleum Petræ carbonum fossilium, &c. Hæc tamen olea hujus Regni extraordinaria sunt, naturæ lusu vel lapsu producta. Hinc oleosa ejusmodi ad oleosa amborum Regnorum (vegetabilis & animalis) translata fuere ab Adeptis; unius enim sunt & ejusdem naturæ, ubi mineralium, metallorumque oleosa magis arida sunt & masculina, quàm ut femininum nostrum producant semen vel menstruum. Recensere autem animalium partes, & modum ex iis educendi hunc vini phil. spiritum, non hujus est loci, sed ad librum specialem, videlicet quintum nostrum, (edendum suo, quo placebit Deo, tempore,) hisce de rebus fusiùs tractantem pertinet.

Propterea de menstuis animalibus silentes procedimus ad menstrua mineralia sive acida.

D E

Menstruis Mineralibus.

XIII. GENUS.

*Menstrua mineralia simplicia ex materia
vini phil. tantum.*

59. Leo viridis Riplei.

Libro Accurtationum pag. 383.

R. **V**IRIDEM leonem absque dissolutione in aceto
(*uti aliàs moris est*) & ipsum pone in magna
retorta terrea, quæ possit sustinere ignem, &
pone ad destillandum per modum & viam, ac
si aquam fortem destillares, supponendo recep-
torium, & bene lutando juncturas, ne respirare possit; deinde
cum igne lento primò destilla, quousque videris fumos albos
apparere, tum muta receptorium ipsum bene claudendo, & sic
cum magno igne destilla, sicut destillatur aqua fortis, sic per
24 horas continuando, & si per octo dies continuabis ignem,
semper videbis receptorium plenum fumis albis, & sic habebis
sanguinem viridis leonis, quem vocamus *Aquam secretam*, *Ace-*
tum acerrimum, per quod omnia corpora reducuntur ad suam
primam materiam, & ab humano corpore omnes repelluntur
infirmities. Hic est *ignis noster* ardens semper continuando
uno modo intra vas vitreum, & non extra; *Serquilinium no-*
strum, *nostra Aqua vitæ*, *Balneum nostrum*, *Vindemia nostra*,
Venter equinus noster, qui mirabilia operatur in operibus naturæ,

& examen omnium corporum solutorum & non solutorum; & est Aqua acuta portans in ventre suo ignem, ut Aqua ignea, nam alias non haberet potestatem solvendi corpora in primam materiam. Ecce hic est noster mercurius, noster sol, & luna, quo utimur in opere nostro. Deinde invenies in fundo vasis faeces nigras sicut carbones, quas per spatium octo dierum calcinabis cum lento igne, &c.

Annotationes.

HActenus unctuosum spiritum vini phil. rebus oleosis, arido-oleosis, oleoso-aridis, aridisque puris temperavimus, & in varia redegimus menstruorum vegetabilium genera; in quibus menstrua exhibuimus omnibus modis absoluta & perfecta, odore, sapore, & colore incomparabilia, absque strepitu & effervescentia dissolventia, & cum rebus dissolutis permanentia: Sequuntur jam in ordine, quæ dicuntur menstrua mineralia, quæ quamvis sint fætentis odoris, acidi vel corrosivi saporis, & ut plurimum lactei & opaci coloris, imò cum summa violentia & corrosione dissolvant corpora; nihilominus, quoniam eundem vini phil. spiritum, ac menstrua vegetabilia pro sua habent basi, ideò æquè ac illa permanentia sunt, imò his meliora quoad temporis abbreviationem.

Superaddita enim salium mineralium aciditas (ob quam mineralia menstrua dicuntur corrosiva vel acida) destruere nequit naturam spiritus vini, neque naturam menstruorum vegetabilium, sed corrodendo reddit aridorum particulas aptiores ad uniendum eas cum oleoso vini phil. spiritu. Quod si verò removeatur illa, fit iterum quod antea fuit, nimirum vel vini phil. spiritus, vel menstruum vegetabile. Methodum autem, quâ usi fuimus in menstruis vegetabilibus, eandem etiam pro posse observabimus in hisce menstruis mineralibus. In vegetabilibus quidem ex vino phil. extraximus Aquam ardentem, à quâ circulando separavimus oleum, ceu essentiam vini, quæ spiritus vini est noster quem deinde diversimodè acuendo redegimus in præcedentia menstruorum vegetabilium genera; In mineralibus verò incipiemus cum Uvis philosophicis, ipsa vini phil. materiâ, quæ alias Leo viridis, Adrop, &c. dicitur. Quamvis autem huius loci non sit, ut hanc materiam discutiamus si tamen clariora quædam ejus elucidationi inser-

servientia nobis vel in ipsis Receptis, vel aliunde sponte occurrant, ea obscurare nolumus, è contrario illustrare illa, & ita exponere decrevimus, ut non solummodo de vobis promissa utilitate & necessitate hujus spiritus fiat certiores, sed insuper etiam quasdam habeatis prænotiones de ejus conceptione, substantia, nativitate, &c. Pro hujus Recepti elucidatione dabimus quædam alia Recepta ejusdem materiæ, ut singula inter se collata clariora fiant: Imprimis subiciemus menstruum non quidem ex ipso Leone viridi, sed ex eo dissoluto cum acido & in gummi quoddam redacto.

60. Menstruum ex gummi Adrop Riplei,

Libro Accurtationum pag. 381.

Rx. **A** Drop, hoc est, Leonem viridem, de quo superius locuti fuimus, & ipsum in aceto destillato dissolve per spatium septem dierum, ter quotidie agitando bene vas, in quo est materia; postea evacua liquorem dissolutum, & per filtrum ter destilla à facibus suis, quousque erit clarum sicut cristallus, & cum lento igne evapora acetum, quousque erit ad similitudinem visci spissum, quod quasi non potes ipsum agitare propter viscositatem, & post infrigidationem extrahe ipsum è patella, & serva, & iterum fac plus de illo; & hoc fac, quousque habeas duodecim libras hujus leonis viridis vel adrop reducti ad modum gummi, tunc habes terram extractam à terra & fratrem terræ. Tunc accipe libram illius gummi, & pone in vase vitreo, quod sit ad magnitudinem unius potelli, bene lutando juncturas alembici cum colla, facta ex claro ovorum & limatura bene simul mixtis.

Hoc Receptum in tractatu de Adrop philosophico, (qui volum. sexto Theatri chymici extat, & discipulo cuidam anonymo Guidonis magni de monte inscribitur, sed cum Ripley libris, videlicet præsentis de Accurtationibus, & clave aureæ portæ, cujus major pars Dunstano maximo, Archiepiscopo Cantuariensi datur) per omnia idem est quoad sensum, quamvis purius in translatione

hac ita legantur : Jam accipe tres libras de prædicto gummi in destillatorium duarum circiter mensurarum capax, & superposito alembico luta conjuncturas cum luto ex cerevisia, albumine ovi & farina, parato. pag. 552. Volum. 6. *Theat. Chym.* Quod confirmatur cum processu vel recepto clavis aureæ portæ ubi ita: Hujus lactis (*inspissati vel gummi*) impone libras tres in vitrum. pag. 257. *Clavis aur. part.* Et pone in furnello ad destillandum cum arena, & sit arena in spissitudine duorum digitorum sub vase, & sic circumquaque usque ad dimidium vasis, vel quousque materia sit cooperta, appone receptorium, in principio faciendo ignem lentum, sed non lutando receptorium, quousque phlegma exierit, & hoc continua donec videris fumos albos apparere in receptorio, sicut lac; tunc augmentando ignem muta receptorium ipsum bene claudendo, ne respiret, & sic continuè augmenta ignem, & habebis oleum rubicundissimum, sicut sanguinem, quod est *Aurum aëreum, menstruum sætens, Sol philosophorum, Tinctura nostra, Aqua ardens, Sanguis leonis viridis, Humidum unctuosum nostrum*, quod est ultima consolatio corporis humani in hac vita, *Mercurius philosophorum, Aqua solutiva* quæ dissolvit aurum sub conservatione suæ speciei, & habet alia quàm plurima nomina. Et cum primo fumi albi apparent, continua ignem tuum per horas XII. per quod spatium totum oleum destillabitur, si ignis erit potens, quod serva bene clausum, ne respiret.

Menstruum hoc à præcedenti in eo differt, quod in hoc leo viridis dissolutus aceto, in illo verò ipsemet totus vivus distilletur, cæterò utrumque in se ipso satis clare describitur: Materiâ tamen menstrui remanente obscuriore, & lectori minus intelligibili. Quare autem leo viridis dicatur, ejus quadruplicem invenimus rationem apud Rippleum.

Primò, Per leonem viridem, inquit, solem intelligit philosophus, qui per vim suam attractivam virescere facit, & totum mundum gubernat. Tract. de Adrop. phil. pag. 547. Volum. sexti Theat. Chym. Idem alibi: Leo viridis est illud, per quod omnia virescunt & crescunt per virtutem suam attractivam ex visceribus terræ, & elevatam ex hyemalibus cavernis, cujus filius est nobis maximè acceptabilis & sufficiens ad omnia elixiria, quæ ex eo componenda sunt; Nam ex eo habebitur potentia sulphuris albi & rubei non comburentis, quæ est res optima,

ut dicit Avicenna, quam alchymistæ capere possunt, ut inde faciant aurum & argentum. Sed hæc verba sufficere possunt homini sapienti ad cognoscendum & habendum viridem leonem.

Medulla phil. pag. 139.

Secundo, Insuper etiam viridis dicitur, quia res illa adhuc acida & immatura est, hoc est, à natura nondum fixata aut perfecta, sicuti aurum commune. Viridis igitur leo Philosophorum, est aurum viride, aurum vivum, quod nondum est fixum, sed à natura imperfectum, hinc virtutem habet omnia corpora in materiam suam primam reducendi, & illa corpora quæ fixa sunt, spiritualia & volatilia faciendi. *Tract. de Adrop. 547.*

Tertio, Leonem etiam vocare potes, quia quemadmodum cætera animalia leoni cedunt, ita omnia corpora potestati auri vivi cedunt, quod est mercurius noster. *Tract. Adrop. pag. 548.*

Quarto, Hic nobilis Infans vocatur leo viridis, quia quando dissolvitur, vestitur viridi vestimento. Tamen ex leone viridi fatuorum (*vitriolo*) extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem vocamus, in qua dictus leo elixirari debet. *Medulla philos. pag. 139.*

Hæc quæ de leone viridi dicta, ea etiam intelligenda sunt de Adrop, ejusdem materiæ synonymo; Recipe, inquit Ripleus, Adrop, hoc est, leonem viridem. De Adrop autem sequentia protulit: Adrop, inquit, est aurum & argentum potentiâ & non visu, ut dicit Rhasis, & nostrum aurum & argentum, secundum philosophos, non est aurum & argentum vulgare, nostrum enim aurum & argentum sunt aërea, quæ ut bene fermententur, debent conjungi cum dilecto (*auro vulgi.*) Quandoquidem Philosophus dicit, quod Adrop in sua profunditate sit aurum aëreum, & ipsum Adrop appellatur aurum leprosum. Et his dictis videtur assentire Guido, philosophus Græcus, locutus de spiritu mercuriali aut menstruali (*spiritu vel sanguine leonis viridis*) qui extrahitur de naturali Adrop per artem, ubi scribit: Et iste spiritus est sol ex philosophorum solariâ aquâ, arsenico, & lunâ. Et subsequenter addit eodem loco: Corpus est fermentum spiritus, & spiritus fermentum corporis, & terra, in qua delitescit ignis, exiccat, imbibit, & fixat aquam, & aër in quo delitescit aqua (aër qui delitescit in aqua,

aqua, *legi debet juxta doctrinam separationis elementorum*) abluit, tingit, perficitque terram & ignem. Et in eo quod Guido dicit, quod tingunt & perficiunt, debet intelligi, lapidem (*menstruum ex Adrop vel leone viridi*) esse sufficientem ad sui complementum in elixir, & quod nulla extranea res, ut ipse affirmat, ad ipsum introducit aut introduci debet, sed omnes ejus partes sunt coessentialia & concretæ, quia intentio Philosophorum fuit complere illud opus brevi spatio supra terram, quod natura vix perficit per mille annos subter terram. Imperitè igitur incedunt secundum opinionem philosophorum, quemadmodum Guido dicit, qui ab argento & auro vulgari fermentum ad nostrum electum corpus petunt. Nam materia, in qua est argentum vivum mundum & purum à natura ad complementum minimè (*maximè malè legitur*) perductum, post completam mundificationem est, ut affirmat Guido, millesies melius quàm sunt corpora solis & lunæ vulgariter decocta per solis naturalem calorem, *Concord. Lullii & Guidon. pag. 323.*

Quidam Philosophus dicit, *pergit de eodem Adrop differens*; fumus (*albus*) exeritur ex suis propriis venis, qui firmitè colligatur, & iterum spargatur super proprias venas, faciet ibi fixationem, atque ita ex eo in brevi temporis spatio generatur verum elixir. Et certè sine istis liquorosis spiritibus, scilicet aqua & oleo mercurii (*menstrui*) corpus alchymicum hoc est neutrale, vel Adrop non purgatur. Et illud est corpus alchymicum, quod vocatur corpus leprosum, id est, nigrum (*in principio operis*) in quo, ut dicit Vincentius in suo speculo naturali, sunt aurum & argentum in potentia & non in aspectu; quod etiam in suo profundo sit aurum aëreum ad quod nemo pervenire potest, nisi corpus immundum prius mundetur, quod est sine dubio post completam suam dealbationem, & tunc est millesies præstantius, quàm sunt corpora auri & argenti vulgaris per naturalem calorem decocta. Prima materia hujus corporis leprosi est aqua viscosa inspissata in visceribus terræ. De hoc corpore ut vult Vincentius, fit magnum Elixir ad rubeum & album, cujus nomen Adrop, quod aliter vocatur plumbum nigrum Philosophorum de quo Raymundus jubet extrahere oleum aurei coloris vel simile: *Adjungit Raymundus*: Hoc autem oleum non est necessarium in vegetabili opere (*videlicet pro lapidis vegetabilis inceratione*) quoniam solutiones & coagulationes ibi

citò fiunt; & si potes illud separare à suo phlegmate, & postea ingeniosè illius secreta indagare, poteris in triginta diebus perficere lapidem Philosophorum. Nam hoc oleum facit medicinas (*tincturas*) penetrabiles, conjungibiles, & amicales omnibus corporibus, & in mundo non est res secretior eo. *Medulla Phil.Chym. pag. 131.*

*Varia hîc recensuit Ripleus synonyma τὰ Adrop; Nos pro tempore leonem viridem per viam plumbi philosophici persequi statuimus, utpote quorsum dirigimur à Ripleo hisce verbis: Inprimis intellige, quando Avicenna inquit, quod in plumbo sunt aurum & argentum per potentiam, & non per visum, atque hæc relinquuntur à natura cruda & semicocta, ideòque arte suppleri debet perfectè, quod à natura imperfectum relinquitur, idque per januam fermenti digerentis & coquentis, quod reliquum est cruditatis. Itaque pro fermento accipe aurum perfectum, nam paululum (*non paulatim*) de fixa substantia illorum (*corporum fixorum*) trahet & convertet multum non fixorum corporum ad perfectionem auri & argenti. Atque in hunc modum ars subveniet naturæ, ut modico temporis spatio id fiat super terram, quod in mille annis fit subter terram. Atque hac ratione intelliges, quomodo plumbum continet in se maxima secreta hujus artis. Habet enim in se argentum vivum, mundum, purum, odoriferum, non ad complementum à natura productum: Atque hoc argentum vivum est basis nostræ pretiosæ medicinæ tam ad corpora metallica, quàm humana, ut sit elixir vitæ, sanans omnes infirmitates. De quo intellexit Philosophus dicens: Est in mercurio, quicquid quærent Sapientes. Ab hoc anima, corpus, spiritus, tinctura trahuntur. Porro etiam in hoc mercurio est ignis Philosophorum, semper æqualiter comburens intra vas & non extra. Habet insuper magnam virtutem attractivam, atque potentiam dissolvendi solem & lunam, eadèmq; in suam materiam primam reducendi. Cum hoc mercurio dissolvendæ sunt calces corporum perfectorum in congelatione spiritus mercurialis prædicti, &c. *Pupilla pag. 295.**

Sed cave, ne opereris cum saturno (*vulgi*) quia vulgariter dictum est, ne comedas de filio, cujus mater est corrupta, & crede, quod multi errant in saturno. Audi, quod Avicenna dicit: Saturnus semper erit saturnus; imò ne opereris in terra.

saturni (*phil.*) quam ejus spiritus despexit & reliquit pro sulphure pessimo : Operare duntaxat cum odore ejus ad congelandum mercurium , non tamen , ut faciunt fatui , sed ut philosophi , & habebis bonum opus valdè. *Phil. cap. 2. pag. 188.*

Totum compositum vocamus nostrum plumbum ; qualitas splendoris à sole & luna provenit , atque in summa hæc sunt nostra menstrua , quibus corpora perfectæ naturaliter calcinamus , sed nullum corpus immundum ingreditur , excepto uno , quod vulgariter vocatur à Philosophis *Leo viridis* , quod est medium conjungendi tincturas inter solem & lunam cum perfectione , uti Geber ipse testatur. *Libro 12. portar. pag. 12.* Ut patefaciam tibi hanc rem , scias per Deum , esse unam de illis , quæ sunt septem dierum (*planetarum*) & viliorem earumdem , ex cujus corpore elicitur sanguis artificialiter , & humor vaporosus , qui dicitur *sanguis viridis Leonis* , ex quo fit aqua , quæ dicitur *albumen ovi* & *aqua vitæ* , *roris maii* , & multis aliis nominibus , quæ ad evitandam prolixitatem nunc omittimus. *Phil. cap. 3. pag. 190.*

Methodus eliciendi sanguinem viridis Leonis ex plumbo calcinato vel minio philosophico sequens est.

61. Menstruum ex plumbo rubeo Riplei,

In Pupilla Alchym. pag. 303.

R. **P**lumbi calcinati vel rubificati , sive minii optimi , hoc est , antimonii mineralis præparati quantum volueris , hæc videlicet ratione , ut quot habueris libras plumbi calcinati supradicti , tot habeas lagenas aceti destillati : Huic affunde suprà dictum plumbum in magno vase terreo bene devitreato , deinde per spatium trium dierum fac , ut quotidie fortiter moveas baculo ligneo sexies aut septies in uno die , cooperi bene à pulvere & nullo modo apponatur igni , toto hoc tempore. Quo transacto separa per filtrum in aliud vas totum , quod clarum est & crystallinum fuerit , postea pone in patellam æneam
ad

ad ignem lentum, ut evaporet tota aqua phlegmatica, quousque relinquatur in fundo vasis oleum spissum valdè, quod permitte infrigidari. Quo facto fiet materia gummosa, ita, ut cultello scindi possit, hujus pone libras quatuor in cucurbitam vitream cum alembico, bene lutatâ juncturâ, cum pasta factâ ex squammis ferri, farina & claris ovorum bene insimul contritis. Pone vas in furno arenæ, & non cum cineribus, & sepeliatur vas in arena, usque ad medium illius, & fac ut arena sit spissitudine duorum digitorum sub fundo vasis. Tunc ad-
junge receptorium, sed non lutatum, quousque extraxeris omnem aquam phlegmaticam igne lentissimo, quam aquam projice. Cum videbis fumum album apparere, tum luta recepto-
rium, quod sit duorum pedum longitudinis. Quo extracto fortifica ignem, in quantum poteris, quem continuabis, quousque totum destillaveris, quod 12 horis extrahi poterit, atque sic recipies *sanguinem rubei leonis*, rubicundissimum instar sanguinis, qui est *Mercurius noster & Tinctura nostra* jam præparata, ut effundatur super fermentum suum, hoc est, super calces auri purissimi, &c. Cæterum si ad opus album uti volueris, tribus vicibus destillabis lento igne mercurium tuum, reservando semper ad partem sæces in qualibet destillatione, & tunc habebis mercurium tuum albissimum instar lactis. Atque hoc est nostrum *Lac Virginis, Menstruum dealbatum, & Argentum vivum nostrum* philosophicè exuberatum.

Ex quo per circulationem fac oleum ex calcibus lunæ, & procede in omnibus, ut fecisti de mercurio rubeo super calces auri, & habebis elixir album, quod convertet quodlibet metallum in lunam perfectam. Oleum verò aureum perfici debet & temperari & bene uniri cum balsamo artificiali, per modum circulationis, quousque ex eis fiat liquor aureus clarissimus, & resplendens, qui est verum aurum potabile, & Elixir vitæ magis pretiosum ad corpora humana, quàm quævis alia medicina mundi.

Simile menstruum Ripleus habet in sua Medulla philosophiæ chymicæ.

62. Menstruum fætens simplex Riplei,

Medulla phil. chym. pag. 170.

R. **A** Cutissimam humiditatem uvarum, atque in ea destillata dissolve in aquam crySTALLINAM claram corpus bene calcinatum in rubeum, quod à Philosophis appellatur Sericon, de qua fiat gummi, quod gustu assimilatur alumini, & à Raymundo vocatur vitriolum azoqueum. Ex hoc gummi igne lento extrahitur imprimis aqua debilis, quæ gustu nullam habet acuitatem, non magis quàm aqua fontis. Et quando fumus albus incipit apparere, tunc muta receptorium, & luta fortiter, ut nullo modo possit expirare; atque ita recipies aquam tuam ardentem, Aquam vitæ, & menstruum resolutivum, quod antea erat resolubile. Hic est vapor potentialis, potens dissolvere corpora, putrefacere, atque etiam purificare, dividere elementa, & exaltare terram suam in salem mirabilem virtute sua attractiva. Et qui putant aliam esse aquam, de qua loquimur, præter hanc, errant in opere isto. Hæc aqua habet gustum acerrimum, & partim etiam odorem fætidum, atque ideo vocatur menstruum fætens: Et propterea quod sit aqua valdè aërea, ideo *infra horam* postquam destillatur sive rectificatur, debet poni super calces suas. Quando verò superfunditur super calces prædictas, incipit ebullire. Tunc autem si vas fuerit bene clausum, non cessabit operari sine igne extrinsecus illi administrato, quousque exiccetur in calcem. Quocirca non debet apponi illius major quantitas, quàm quæ vix sufficiat cooperire calces. Deinde verò ultra progredere ad totum complementum illius, sicut in opere aquæ compositæ. Et quando elixir reductum fuerit in colorem purpureum, dissolvatur in eodem menstruo, in oleum tenue prius rectificato, super quod figatur per circulationem spiritus aquæ nostræ, & tunc habet potentiam omnia corpora convertendi in aurum purissimum, & sanare omnes infirmitates corporis humani, plus quàm omnes potiones Hippocratis & Galeni. Nam hoc est

est verum Aurum potabile & non aliud, quod fit ex auro elementato artificioso, circumducto per rotam philosophiæ, &c.

Idem menstruum habetur in vade mecum Ripley.

63. Menstruum sericonis Ripley.

In Vade mecum, vulgo the Bosomebook.

Re. **S**ericonis vel antimonii libras triginta, ex quibus habebis gummi libras viginti vel circiter, modò acetum sit bonum; singulas libras istius sericonis solve in aceri bis destillati mensuris duabus (a gallon,) & cum aliquantisper steterit in digestionem, agita baculo puro materiam sæpius qualibet die, quò sæpius eò melius, liquorem filtra ter, fæces abjice, ut superfluum removendum, non intrans magisterium, id enim terra damnata est. Tum liquores filtratos in balneo Mariæ evapora temperato calore, & sericon nostrum coagulabitur in gummi viride, dictum *Leo viridis noster*, gummi istud exsicca bene, cavendo tamen, ne comburas flores ejus vel destruas viriditatem. Tum recipe dictum gummi, pone in retorta vitrea forti bene lutata, & destilla igne moderato aquam debilem abjiciendam. Verum quam primùm videris fumum album ascendentem, appone recipiens vitreum amplum & capacitatis sufficientis, cujus orificium exactè collo retortæ conjungitur, quæ lutabis optimè, ne aliquid de fumo pereat vel evanescat ex recipiente. Tum per gradus augmenta ignem, donec fumus rubeus ascendat, & fortiozem ignem continuabis usque dum veniant guttæ sanguineæ, vel nullus amplius appareat fumus. Tum per gradus diminue ignem, omnibus jam frigefactis, remove recipiens, & subito claude ne spiritus evanescant, quoniam liquor hic, dicitur liquor noster benedictus, vase vitreo optimè clauso reservandus. Tum examina collum retortæ, ubi invenies glaciem quandam albam & duram, ad modum vaporis congelati, vel mercurii sublimati, quam cautè collige & serva, quoniam continet secreta magna de quibus inferius. Tum fæces ex retorta exime, nigras fuliginis instar, quæ dicuntur *Draco noster*, quarum libram unam vel amplius

juxtà placitum calcina in furno figulorum vel vitrariorum, vel in anemio in calcem albam niveam, quam serva puram per se, cum dicatur *Basis* & fundamentum operis, *Mars*, *Terra nostra alba fixa*, vel *Ferrum Philosophorum*. Jam recipe residuum fæcum sive Draconis nigri, & super marmor vel alterius generis lapidem disperge, & in extremitatum altera accende carbone vivo, & spatio dimidiæ horæ transcurrat ignis per omnes faces, quas calcinabit in colorem citrinum gloriosum valdè. Fæces has citrinas dissolve aceto destillato, per modum dictum superius, filtra quoque ter, ut supra, dissolutum, deinde evapora in gummi, & destilla menstruum, quod nunc dicitur *Sanguis Draconis*, istudque reitera opus in omnibus, ut antea, donec totum vel majorem partem fæcum reduxeris in liquorem nostrum naturalem vel benedictum, quos liquores omnes affunde liquori primo, sive menstruo dicto *Sanguis leonis viridis*. Liquorem ita mixtum in vase vitreo putrefac per 14 dies. Tum procede ad separationem elementorum, quoniam jam omnem habes in hoc liquore benedicto, lapidis ignem olim occultam in fæcibus. Quod secretum mirabiliter hæcenus occultatum fuit à Philosophis. Jam recipe omne menstruum putrefactum, pone in vitro veneto aptæ quantitatis, appone alembicum, quod luta linteis albumine ovorum madefactis, oportet, ut recipiens sit valdè amplum, ne spiritus respirans exeat, & temperato calore separa ab invicem elementa, & elementum aëris ascendet primò, quod est oleum (*Spiritus ardens, in summitate parùm olei albi continens.*) Destillato primo elemento, id in vase alio ad id idoneo rectifica, hoc est, septies destilla, usque dum comburat linteum in eo madefactum, si accendatur. Tum dicitur Aqua ardens nostra rectificata, quam optimè clausam serva, aliàs enim spiritus ejus subtilissimus evanescet. In rectificationibus Aquæ ardentis ascendet aër in forma olei albi natans super Aquam (*ardentem*) & oleum citrinum remanebit, quod fortiori igne destillatur. Mercurium sublimatum & in pulverem redactum, dissolve per deliquium in lamina ferrea & loco frigido, liquori filtrato affunde parum Aquæ ardentis, & extrahet mercurium in forma olei viridis supernatantis, quod separa & per retortam destilla, & ascendet primo aqua, & deinde oleum crassum, quod oleum mercurii est. Tum destilla diluvium vel aquam lapidis in recipiens aliud, liquor

liquor erit albidus ; quem abstrahere in balneo , calore moderato , usque dum remaneat in fundo cucurbitæ substantia quædam crassa oleosa , instar picis liquidæ , aquam hanc per se serva in vitro bene clauso. Nota , quamprimum liquor ascendet albus , aliud apponendum est recipiens , quoniam istud elementum totaliter destillatum est. Nigri verò istius olei liquidi guttulæ duæ vel tres administratæ in spiritu vini curant omne venenum. Jam huic materiæ nigræ & liquidæ affunde Aquam ardentem nostram , misce bene invicem , fac ut subsideat per tres horas , decanta & filtra liquorem. Recentem Aquam ardentem affunde , & operationem ter repete , & tum iterum destilla in balneo igne lento , & hoc reitera ter , & nominabitur *sanguis humanus rectificatus* , quem operatores in secretis naturæ quærunt. Ita exaltasti in virtutem quintæ essentiæ duo elementa , videlicet aquam & aërem ; sanguinem hunc serva pro tempore. Jam materiæ nigræ & liquidæ , vel terræ lapidis affunde deluvium vel aquam , & misce bene invicem , & destilla totum , usque dum remaneat terra valdè sicca & nigra , quæ est terra lapidis , serva oleum cum aqua pro tempore. Terram nigram redige in pulverem , cui affunde *sanguinem humanum* prædictum , digere per tres horas , postea destilla ex cineribus igne satis forti ; reitera hoc opus ter , & nominabitur aqua ignis rectificata , & ita exaltasti tria elementa in virtutem quintæ Essentiæ , videlicet aquam , aërem , & ignem. Tum calcina terram nigram & siccam , in furno reverberatorio , in calcem albissimam. Cui admisce Aquam igneam , & destilla igne forti , ut supra ; terram residuam iterum calcina , & destilla , idque septies , vel donec tota substantia calcis fuerit transacta per alembicum , & tum habes Aquam vitæ rectificatam & reverà spirituales , & quatuor elementa exaltata in virtutem quintæ Essentiæ. Aqua hæc dissolvit corpora omnia , putrefaciet ea & purgabit. Hæc est *Mercurius noster* , *lunaria nostra* , quicumque autem aliam putat aquam præter hanc , ignorans est & stultus , nunquam perveniens ad desideratos effectus.

Menstruum hoc ex eadem cum præcedentibus conficitur materia ; Nam Leo viridis , Adrop , Plumbum Philos. Antimonium minerale , Aurum aëreum , Mercurius , &c. unius & ejusdem materiæ synonyma sunt. Materia hæc aceto destillato dissoluta , iterumque inspissata in gummi , quod gustu assimilatur alumini.

à Ripleo dicitur in menstrui antecedentis sub No. 62. descriptione, Vitriolum azoqueum Lullii. Lullius in practica Testamenti cap. 9. pag. 159. Vol. 4. Th. Chym. menstruum aliquod componit ex B. C. D. Per B. intellexit dictum leonem viridem, vel argentum vivum commune quod hominibus, ut inquit alibi, magis commune est, quàm argentum vivum vulgare. B. ait pag. 153. dictæ pract. significat argentum vivum, quod est communis substantia stans in omni corpore corruptibili, prout per ejus proprietatem apparet, &c.

Per C. intellexit nitrum commune. C. inquit, significat salis petram, quæ communem habet naturam (acidam) & similem argento vivo per proprietatem suæ fortis (acidæ) naturæ. pag. 154. dicti 4. Volum. Per D. intellexit gummi Adrop ex leone viridi confectum. D. inquit, significat vitriolum azoqueum, quod corrumpit & confundit omne illud, quod est de natura & esse communis argenti vivi. Ibidem.

Utrumque C. & D. media puriora vocat cap. 58. Theor. Test. p. 96. Scias fili, inquit lavatorium nostrum. Tu poteris argenti vivi (phil.) lavare naturam tali modo, ad quem natura ullo tempore non potuit pervenire, videlicet, ut argentum vivum fiat elixir completum. Sed cum in natura, & in tuo opere argentum vivum (phil.) & metalla sint extrema, & extremitates non habeant posse conjungendi se, nisi per virtutem dispositionis mediæ, quæ est inter mollietiem argenti vivi & duritiem metalli; quia per istam mediam dispositionem constat obedientia naturalis, quæ est causa conjunctionis inter corpus & spiritum, sicut est in omni generato & generabili. In natura sunt plura media, quorum duo sunt puriora & magis viscosa, azoquea vitriola viridia, cum natura lapidea, quæ est sal & natura lapidum. Fili adjutorio hujus vilis materiæ procreatur lapis noster, quem tantum quæsimus, &c.

Cum horum mediorum altero C. natura lapideâ, salis petra, sale petrae vel nitro, nullum habemus negotium in presenti; verum de D. gummi Adrop, vel vitriolo azoqueo Lullii solliciti, ut ipsum consulamus Lullium, operæ pretium erit. De quo philosophus cap. 59. Theor. Testamenti ita: Fili, inquit, leo azoqueus, qui dictus est vitriolum (azoqueum) per naturam factus est de propria substantia argenti vivi communis, quod est

est radix naturalis, unde metallum creatur in sua propria minera.

Per argentum vivum commune non intellexit argentum vivum vulgi sed philosophicum, radicem naturalem tam metallorum quam mineralium. Quando dicimus, inquit, mercurium commune, dicimus de illo, quem philosophi intelligunt, & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem rusticus intelligit, qui venditur in apothecis, cap. 4. libri Mercuriorum.

Quod hujus mercurii etiam testantur synonyma sequentia: Chaos, Natura, Origo, Leo viridis, Argentum vivum, Unguentum, Oleum, Pastura & Liquor magni valoris. cap. 45. Theor. Test. p. 75. Volum. 4. Th. Chym.

Hoc argentum vivum commune sive Leo viridis depurari debet à suis superfluis, antequam ex eo fiat vitriolum azoqueum Lullii vel gummi Adrop Ripleyi. Fili indagator hujus scientiæ, inquit, oportet te firmum esse & non quærere post hoc vel hoc: Quoniam in multis rebus ars ista non perficitur. Et ideò tibi dicimus, quod non est nisi unus solus lapis, scilicet sulphur, & una sola medicina, scilicet compositio sulphuris, cui nihil addere debes, nisi superflua demere terrestria & phlegmatica, quoniam ista sunt & debent esse separabilia, & separanda à nostro argento vivo, quod est hominibus magis commune, quàm argentum vivum vulgare, & est majoris pretii, meriti, & fortioris unionis naturæ, à quo & suis primis formis omne illud, quod non est de sequela armoniaca metallorum, per gradus separationis scitos & cognitos, opus est separare, &c. cap. 18. Theor. Test. pag. 33. Volum. 4. Th. Chym. Dicimus quod non est nisi unus lapis philosophicus (*volatilis nondum fixatus, sive materia menstrui*) à rebus supradictis nostro extractus magisterio. Et ideò quando de novo venit in mundum, non debes ei addere alium pulverem, vel aquam aliam, nec aliquam rem extraneam, nisi illud, quod in eo natum est, suæ naturæ propriæ radicalis & mater ejus, quæ pascit & portavit eum, videlicet sulphur, quod formavit lapidem in colore cælesti. Sed antequam eum (*lapidem*) ex toto extrahas (*destilles*) foras, purga eum, & munda ab omnibus suis infirmitatibus, (*quæ sunt contra naturam suam*) phlegmaticis, terrestribus & corruptibilibus, quia mors ejus sunt, quibus circumdatur; quæ ipse vivificativum spiritum mortificant cap. 7. Theor.

Theor. Test. pag. 20. Volum. dicti. Diligenter notandum est quod supradictorum duorum principiorum naturalium (*sulphuris & argenti vivi*) unum verius est naturale in tota, & per totam sui substantiam, tam intrà quam extrà, & illud est sulphur purum, calidum & siccum inducens formam suam, scilicet secundum quod forma metalli sequitur purum effectum. Reliquum verò (*argentum vivum*) est innaturale, id est, intus naturale, & extrà contra naturam. Naturale verò intrinsicum est sibi proprium & etiam connaturale factum, quia per propriam naturam advenit. Sed extrinsecum ei additur per accidens, & ab isto est naturaliter post ejus corruptionem (*putrefactionem*) separandum. Propter quod constat argentum vivum tale, non esse in tota sui substantia naturale in prima sui receptione; nec esse ad plenum depuratum, nisi per artis depuretur ingenium. *cap. V. pag. 10. Codicilli.*

De hac argenti vivi sive leonis viridis purificatione Ripleus ita: Quocirca, inquit, hic mercurius (*spiritus corrosivus vitrioli vulgi*) vocatur à Raymundo, *Ignis noster contra Naturam*. Nihilominus aliqua in parte huic mercurio (*acido vitrioli*) idem contingit, quod & alii (*mercurio vegetabili, sive leoni viridi*) qui est *ignis noster naturalis*. Nam uterque illorum absconditur in medio vel centro corporis sui, hoc est, inter aquam phlegmaticam ex una parte, & grossitiem terrestrem ex alia parte, neque obtinentur sine industria magna philosophiæ. Itaque illæ partes non possunt nobis prodesse, excepta solummodo illorum media substantia. Dicit enim Raymundus: Nos accipimus neque de primis principiis, eò quod sunt nimis simplicia, neque ex ultimis, quia sunt grossa & fæculenta, sed tantum de mediis, in quibus est *tinctura & verum oleum* separatum ab immunda terrestreitate & aqua phlegmatica. Ideò dicit Raymundus in hunc modum: Unctuosum humidum est materia propinqua nostri argenti vivi Physici. *Pag. 298. Pupillæ Alchym.*

Depuratur autem argentum vivum vel Leo viridis vitriolo vulgi, nimirum: Quando argentum vivum ponitur in vapore sicco atramentali (*spiritu vitrioli*) qui est aqua acula, statim dissolvitur per incisionem & penetrationem, quæ movetur ab acuitate forti patenter, & in dissolvendo convertitur in naturam atramenti terrestris, non capiendo formam metallicam, nec

nec formam claram, nec cœlestinam, sicut apparet post evaporationem dictæ aquæ & suam congelationem in forma lapillorum croceorum, quæ croceitas à terreatate pontica & sulphurea procedit, quæ ultra mensuram erat in dicta aqua mixta per parva frusta cum universalitate & simplicitate homogenea, quæ simplicitas erat capta & ligata per dictam terreatatem, mutatione lucis & claritatis atque luciditatis in obscuritatem, &c. *Cap. 89. Theor. Test. 141. Volum. 4. Th. Chym.*

Fili vapor grossus atramentosus, à quo creatum est atramentum, est multum acutus & ponticus, & ideò partes penetrat sulphuris & argenti vivi depuratorum, & penetrando inficit illam materiam depuratam, congelando in speciem illius vaporis atramentosi & lutosi terrestris qui mixtus est ipsis. Quare patet id, quod diximus, quæ est major porta, scilicet quòd virtutes terrestres non obtineant super cœlestes sed è converso, & habebis rem petitam. *Cap. 85. Theor. Test. pag. 137. Volum. ejusdem.*

Recorderis quòd cum menstruali (*materia menstrui*) nihil ponere velis, nisi rem, quæ de illo nata sit in principio suæ commixtionis. Nam si rem extraneam ponas, statim corrumpetur per extraneam naturam, nec unquam habebis illud, quod habere vis. Aurum & argentum & mercurius dissolvuntur in nostro menstruali, quia participat cum eis in proximitate & vicinitate primæ naturæ. Et hinc extrahes *fumum album*, quod est *sulphur nostrum* & *leo viridis*, qui est *unguentum nostrum*, & *aqua fætens* quæ est *argentum vivum nostrum*. Attamen opus est, ut leo viridis aqua færente dissolvatur solemni dissolutione, antequam dictum fumum, qui est sulphur nostrum, habere possis, quod quidem sulphur eodem modo à corpore dissolvitur, spiritum congelando in forma aquæ siccæ, quam lapidem appellamus & medium supremum totius operis nostri, qui est connexio & aggregatio omnium naturarum scilicet corporis & spiritûs. Fili, hæc aqua dicitur *Aqua-Ignis* (*vel si mâlis Ignis-aqua, verbum indeclinabile*) quia comburit & cremat aurum & argentum melius quàm ignis elementalis facere potest; & quia in se continet calorem naturæ terrestris, qui sine vi dissolvit, quod ignis communis facere nequit. Quare tibi præcipimus, quòd de rebus calidioribus, quas in natura recipere poteris, facias magisterium & aquam calidam

lidam habebis quæ omnia dissolvit. *Cap. 59. Theor. Test. pag. 98. Volum. ejusdem.*

Dicta hæc Ripleus brevibus ita comprehendit. Hæc verba, *inquit*, sufficere possunt homini sapienti ad cognoscendum & habendum viridem leonem. Sed hic nobilis infans vocatur leo viridis, quia quando dissolvitur vestitur viridi vestimento. Tamen ex leone viridi fatuorum (*vitriolo*) extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem (*spiritum vitrioli*) vocamus, in quâ dictus leo elixirari debet. Nam omne aurum alchymicum fit ex corrosivis, &c. *Pag. 139. Medulla Phil.*

*Argentum vivum istud, leo viridis, plumbum philosophorum, &c. vitriolo depuratum ulterius maturandum est vel calcinandum in rubeum colorem, minium, plumbum calcinatum, sericon, &c. E. (id est azoth vitreus pag. 15. Theor. Test.) quartum (medium vel principium) est quædam substantia procedens ex minera sua & infra ipsum, magis propinqua naturæ metallorum: Quæ calcantis & azoth vitreus (mercurius vitriolatus sive vitriolum azoqueum) ab aliquibus nominatur, quæ est terra & minera metallorum, & alio nomine vocatur Urifus, lucens album & rubeum in occulto, nigrum & viride publicè, habet colorem lacertæ venenosæ, immediatè generatus ex argento vivo, materiâ suprâ dictâ, imprægnata ex dicto vapore calido & sicco sulphureo (*vitrioli vulgi*) in sua resolutione congelatur in lacertam, in quo (*azoth vitriolato*) est forma & species spiritûs fætentis in mixtione, cujus calor mineralis est multiplicatus, qui est vita metalli & est significatum per E. *Cap. 3. Theor. Testam. pag. 12. Volum. 4. Theat. Chym.**

Et paulo post: In opere naturæ est argentum vivum, sed non tale quale invenitur super terram, nec erit quousque in sanguinem apostematum & venenosum primitus vertatur. *Ibidem.* Scias, fili, quod per artem & naturam argentum vivum per aquam acutam congelatur. Ideo intellige philosophicaliter, quia si non esset acuta, non penetraret, quæ est prima actio in dissolutione, post quam solutionem in sanguinem apostematum revertitur per mutationem suæ naturæ in aliam. Fili duæ res sunt, quæ debent adhærere per concordantiam contrarietatis, una pura, altera impura. Impura recedit, cum sit ignis inimica, ratione suæ corruptionis. Altera remanet in igne, causa & ratione suæ puritatis, transmutatæ in sanguinem, &
hæc

hæc est argentum vivum nostrum, atque totum nostrum secretum, indutum indumento tripartito, videlicet nigro, albo, & rubeo. Et isto solum indigemus pro intentione nostri magisterii, cum sit argentum vivum continens omne illud, quo indigemus pro substantia quinta. Est in mercurio quicquid quærent sapientes, nam sub umbra ejus latet substantia quinta, nam ejus substantia est pura & incombustibilis. Et omne illud non est nisi aurum & argentum (*non metalla vulgaria sed ærea, in mercurio sive leone viridi existentia*) liquefacta, & fusa intus & exterius per virtutem ignis (*contra naturam*) & post depurata & separata à tota originali labe ac macula, nam aurum quod est incombustibile, remanet fustum & liquefactum, & est aurificans in dicto mercurio, &c. *Cap. 62. Theor. Test. pag. 103. Volum. 4. Th. Chym.*

Ex hoc minio philosophico, plumbo calcinato vel sericone Adepti aliquando destillavere menstrua sua; sit pro exemplo primum hujus generis sub No. 59.

Aliquando autem minium hoc dissolverunt aceto destillato, eoque inde abstracto redegerunt in gummi Adrop vel vitriolum azoqueum Lullii, ex quo postea destillarunt menstruum fætens sub No. 60.

Aliquando gummi Adrop prius dissolvebant per deliquium, posteaque destillabant; Decimus tertius practicandi modus, inquit Ripleus, ut hîc patet est valdè curiosus. Et est in saturno (philosophorum) rubificato, in vase obturato vitreo, ne respiret per ignem fortem & continuum donec rubefiat. Igitur fume illud rubificatum & pone desuper, acetum destillatum in bona quantitate, & agita sæpius per dies singulos durante uno mense (una septimana) tunc separa acetum per filtrum, & fume tantummodo illud, quod est absque fæcibus clarum, & pone in balneum ad destillandum, & invenies in fundo vasis post separationem aceti quoddam album vel cæruleum, quod fume & in vesica quintuplicata, ne aqua intret, solve in balneo in aquam cristallinam, pone aquam illam in destillatorio, & separa, si vis, ab ea elementa, vel destilla aquam solutam, quam rectifica in circulatorio, & terram, quæ in fundo remansit (in destillatione) tracta per calcinationem, donec crescat sicut sponsia, & tunc est multum habilis ad rehauriendum mercurium suum ab ea separatum, ut fiat nova generatio

& pariatur filius, qui vocatur *Rex ignis*, & qui tantus est in amore omnium Philosophorum. *Cap. 17. Philosoph. pag. 220. De hoc opere mentionem fecerat Ripleus Cap. 4. ejusd. libelli pag. 194. inquit*: Demum est aliud opus in gummi creato per acetum de rubeo saturno, ex quo fit separatio elementorum, postquam dissolutum fuerit in vesicis. Menstrua ex gummi Adrop, qualicunque modo confecta dixere fœtentia propter odorem fœtidum. Hæc aqua, *inquit Ripleus*, habet gustum acerrimum, & partim etiam odorem fœtidum, atque ideo vocatur menstruum fœtens. Asa fœtida etiam dicitur ab odore, quam habet mercurius noster, quando recenter de absurdo corpore suo extractus est, quia odor ille asæ fœtidæ similis est, adstipulante philosopho, qui dicit: Fœtorem istum ante præparationem hujus aquæ pessimum esse, qui post ejus circulationem in quintam Essentiam, & bonam præparationem jucundus & valdè delectabilis est, & fit medicina contra lepram & omnes alios morbos, sine quo auro vivo nunquam verum aurum potabile facere poteris, quod est elixir vitæ & metallorum. *Adrop. phil. pag. 548. Volum. 6. Theat. Chym.*

Menstrua hæc ob colorem album & opacum dixerunt fumum album. Fumus albus, *inquit Ripleus*, quoque vocatur, nec immeritò, nam in destillando primò egreditur fumus albus ante rubram tincturam, qui cum in alembicum ascendit, vitrum lactis instar dealbat, unde etiam Lac Virginis vocatur. *Ibidem.*

Ex fumo rubeo sive tinctura rubra, aliàs sanguis leonis viridis dicta, sola rectificatione duplicem mercurium, videlicet rubrum & album præparaverunt Adepti. Hac occasione, *inquit Ripleus*, regulam generalem te docebo. Si Elixir album facere volueris necesse erit tincturam tuam (*sanguinem leonis viridis*) in duas partes partiri, quarum una pro opere rubro erit servanda, altera verò cum igne lento destillanda. Et aquam albam obtinebis, quæ est *tinctura nostra alba, nostra aquila, noster mercurius & Lac Virginis.* Has duas tincturas seu mercurium album & rubrum cum habueris, super terram ipsorum propriam aut super calcem metallorum praticare poteris, Philosophi enim dicunt, nos de terra non debere esse sollicitos de qua sit substantia, &c. *Adrop. phil. pag. 554. Vol. 6. Th. Chym.*

Mercurium duplicem Rogerius Baco hoc confecit modo.

64. Leo viridis Rogerii Baconis ,

*A Raymundo Gaufrido in verbo abbreviato de leone
viridi pag. 264. Thesauri Chymici Baconis.*

Verbum abbreviatum verissimum & approbatum de occultis
enucleatum brevi sermone abbreviavi vobis in opere lunæ
& solis. Imprimis oppidò flagitans à lectoribus, ne talem
tantamque Margaritam canibus vel porcis tradant conculcan-
dam; hoc est enim secretum secretorum omnium Philosopho-
rum, hortus deliciarum & aromatum omnium thesaurorum,
quem qui semel intraverit, ulterius non egebit. Istud verò
verbum, multis non immeritò desideratum ab egregio docto-
re nostro Rogero Bacon, est primò declaratum: Deinde ego
frater Raymundus Gaufridus, ordinis fratrum minorum mi-
nister generalis, ipsum verbum brevius quàm potui, breviter
explanare filiis Philosophiæ curavi. In Christi ergò nomine
R. Acetum fortissimum in maxima quantitate per alembicum
diligenter destillatum, in quo, ut decet, in magna quantitate
Leonem viridem dissolve, dissolutum verò destilla per filtrum,
& serva in cucurbitis vitreatis bene obturatis. Si aliqua pars
notabilis de leone remanserit indissoluta, dissolve cum prædicto
aceto, & destilla per filtrum & solum conjunge cum aliis
aquis superius in cucurbitis reservatis, tunc recipe aquas re-
servatas (*dissolutiones*) & pone omnes ad destillandum in
balneo Mariæ, applicatis sibi alembicis bene lutatis, ne cu-
curbitæ respirent, suppone ignem, & recipe omnes aquas,
quæ destillabuntur, caveas tamen, ne Leo dissolutus omninò
congeletur in cucurbitis, sed quòd remaneat liquidus vel mol-
lis, hinc omnes cucurbitas recipe, & totum quod in eis est,
in una cucurbita repone, quam luta bene cum suo alembico,
& pone in furno inter cineres, sicut decet. Et suppone lentum
ignem, propter temperationem vitri, & propter humiditatem
extraneam, quæ est in ipso leone extirpandam. Et nota,
quòd istud semper debet fieri cum lento igne, cum verò humi-
ditas extranea exierit, fortifica ignem paulatim, & respicias
semper nasum alembici, si humor rubeus exire inceperit. Quod
fi

si adhuc non exit, ignem prædictum continua donec exeat, cum verò videris humorem rubeum destillare, continuo muta ampullam, quam luta bene cum rostro alembici, & post fortifica ignem, & recipies ab ipso leone suum sanguinem mirabiliter rubeum, continentem in se quatuor elementa multum odorifera & bene fragrantia (*post debitam putrefactionem*) serva ergò ipsum in bona ampulla firmiter obturata. Deinde recipe ipsum sanguinem, & pone in ampulla bene clausa ad putrefaciendum, seu digerendum sub fimo bene calido, mutando fimum de 5 in 5 diebus, ut ibi digeratur per 15 vel 16 dies, & hoc fit, ut dissolvantur partes elementares & sint aptiores ad dividendum, & partiendum per quatuor elementa, videlicet per destillationem. Ipso autem putrefacto per 15 vel 16 dies, extrahatur & in cucurbita aptetur, & destilletur cum lento igne in balneo Mariæ. Sufficit verò, quod aqua cum igne serveat, & recipies aquam (*destillatam*) & fæces, quas in fundo cucurbitæ invenies diligenter reserves; Aquam verò, quam destillasti, septies destilla, semper fæces, quas faciet, reservando cum aliis fæcibus superius reservatis. Et sic habebis aquam splendidam, claram & albam ut cristallus, & bene ponderosam, quæ dicitur esse mercurius Philosophorum ab omnibus Philosophis absconditum, & ab omnibus suis superfluitatibus abstersum & depuratum, carissimum & pretiosissimum pretiosum; custodias ergò eum cautè & sapienter in ampulla firmiter obturata. Tunc recipe omnes fæces ipsius mercurii, sicut dixi, superius reservatas, & tere bene in marmore, distemperando (*cum phlegmate aceti destillati*) & ad solem desiccando, & iterum molendo, & semper cum aqua aceti destillati supra marmor imbibendo, & ad solem desiccando; & sæpè sæpius seu toties contritiones, imbibitiones, & desiccationes iterando, donec nigredo & omnis superfluitas ab eis fæcibus expulsa fuerit, quod sic cognosces, si fæces per imbibitiones & ablutiones prædictas rubeæ vel rusæ vel citrinæ fuerint, tunc bene factum est, si verò adhuc nigræ fuerint, contritiones, imbibitiones & desiccationes reitera toties, donec habeas signum prædictum; & tunc ipsas conserva. Deinde recipe cucurbitam vitream, in qua repone prædictas fæces superius præparatas, cum quantitate bona aceti destillati, & colloca ipsam in furno videlicet in balneo Mariæ, & suppone ignem, quem con-

continues jugiter, donec fæces prædictæ per virtutem aceti & ignis omnino dissolvantur, & cum bene fuerint dissolutæ, deponatur cucurbita ab igne & fac eas destillare per filtrum, sicut decet, cum autem aqua illa (*dissolutio fæcum*) fuerit tota ita destillata (*filtrata*) repone eam in cucurbita nova & bene obtura: Si verò aliqua pars notabilis remanserit in destillatione filtri ad dissolvendum, recipe illam partem, & pone iterum super ignem, sicut fecisti primas fæces, in balneo mariæ, donec dissolvatur, ut istas fæces, quæ remanserunt cum aceto dissolvas, sicut primas fæces in balneo cum aceto in cucurbita dissolvisti; postea per filtrum, ut prius, destilla, & repone cum alia aqua superius destillata, quam reservasti; tunc recipe illam cucurbitam novam, in qua prædictas fæces dissolutas & destillatas superius posuisti, & luta eam bene cum suo alembico, & colloca eam super furnum in balneo, & suppone ignem, & fac destillari, sicut decet: Caveas tamen, quòd fæces non omnino desiccentur, sed sint humidæ sive liquidæ: Hinc deponere cucurbitam à furno, pone inter cineres cribellatos, & bene compressos, & suppone lentum ignem ob temperationem vitri, & rationem extrahendi extraneam humiditatem, quæ sibi est de aceto, & sæpè sæpius respice rostrum alembici, si humor aureus vel rufus destillatur; quod si non destillatur, continua ignem illum, donec destilletur humor rufus vel aureus, quando autem ita destillat, mox muta ampullam bene mundam, & luta eam optimè cum rostro alembici, & tunc fortifica ignem, & recipias oleum rufum, & sic continua ignem, donec totus humor destilletur, & fæces reserva, quoniam sunt *Ignis*; prædictum verò oleum Philosophi nominaverunt *sulphur eorum occultum*, quod sic rectificabis, repone ipsum in cucurbita, & superpone alembicum bene lutatum, post colloca eum inter cineres supra furnum, & subijce lentum ignem, donec destillet, recipe autem liquorem, quem destillabit in ampulla bene obturata cum rostro alembici, & fæces, quæ remanebunt, ferva, quoniam sunt *Ignis*; & istum *Ignem* conjunge cum alio *igne* reservato, & sic purifica ipsum septies destillando, & fæces quas faciet reservando, sicut superius dixi, & sic habebis tuum aërem, sive sulphur bene depuratum, lucidum, serenum, & perfectè depuratum, & erit coloris aurei, &c.

Baco sanguinem leonis viridis per 15 dies putrefactum septies cohobavit ex balneo in aquam splendidam & ponderosam, quam vocavit mercurium Philosophorum; ex fœcibus autem relictis in hujus mercurii rectificationibus, aceto destillato dissolutis, novum confecit gummi, ex quo denuò destillavit humorem aureum vel oleum rufum, quod post septenam rectificationem aërem esse voluit vel sulphur philosophorum bene depuratum, lucidum & serenum. Ripleus verò duplici methodo usus fuit in rectificatione menstrui fœtentis, sive Leonis viridis; vel enim sanguinem recentem Leonis viridis divisit in duas partes, destillando nempe tantummodò usque ad medietatem, partem destillatam vocavit mercurium album, tincturam albam, Lac Virginis, &c. partem alteram & residuam nuncupavit mercurium rubeum & tincturam rubeam, &c. Utà videri est libro Adrop phil. loco superius allegato.

Vel totum menstruum, sanguinem unà cum fumo albo putrefecit per 14 dies, quod postea divisit in tres substantias, aquam ardentem, aquam spissam, albam, & oleum, ex quibus porrò menstruum composuit vegetabile, (quod à Lullio descriptum est in potestate divitiarum, & à Ripleo superius sub No. 35. in suo vade mecum.)

De his tribus substantiis menstrui fœtentis Ripleus sequentia habet in libro Terra Terræ philosoph. pag. 319. Ubi sic: Cum ergò ex gummi totum mercurium extraxeris, intellige, quòd in hoc mercurio continentur tres liquores, quorum primus est Aqua vitæ ardens, quæ per balneum temperatissimum extrahitur. Hæc Aqua incenditur & inflammatur citissimè, ut Aqua vitæ communis. Et vocatur mercurius noster attractivus, cum quo fit terra crySTALLINA cum omnibus calcibus metallicis, de quo nihil ampliùs loquar: quia in hac operatione non indigemus. Postea verò sequitur alia Aqua spissa & alba, ut lac, in parva quantitate, quæ est sperma nostri lapidis, qui à multis perquiritur, nam & hominum & animalium omnium viventium sperma est principium. Quocircà non immeritò vocamus illud nostrum mercurium, qui per omnia & ubique reperitur: Nam sine illo nemo unquam vivit, atque ideò dicitur esse in omni re. Hæc humiditas, quæ jam tibi debet esse charissima, est mercurius ille, quem vocamus vegetabilem mineralem & animale, argentum vivum nostrum, & Lac Vir-

Virginis & nostram aquam permanentem. Cum hac Aqua mercuriali lavamus peccatum originale & sordes terræ nostræ, quousque fiat alba, ut gummi citò fluens. Post extractionem verò hujus Aquæ prædictæ veniet oleum per ignem siccum, cum hoc oleo facimus gummi rubeum, quod est tinctura nostra, & nostrum sulphur vivum, quod aliàs dicitur anima saturni, & aurum vivens, tinctura nostra pretiosa, & aurum nobis charissimum, de quibus nemo unquam locutus est tam manifestè. Ignoscat ergò mihi Deus, si aliquo modo illum offenderim, dum voluntati tuæ satisfacere cogor.

Magnum aliquod artis mysterium hîc à Riplæo detegitur, ob cuius revelationem timet sibi non Adeptorum solùm, sed divinam maximè displicentiam. Equidem, qualis sit leo viridis noster, quid mercurius communis magis nobis communis, quàm argentum vivum commune, quid sit vitriolum azoqueum & menstruum inde confectum, id ipsum Lullius & alii satis manifestè revelârunt discipulis suis, utut nobis de re minùs instructis, id fortè non videatur: De præsentem autem Arcano neminem locutum fuisse unquam tam manifestè, Riplæus testatur. Adepti quidem tradidère in suis practicis usum vini (philosophici) sine pallio philosophiæ, & inter eos Raymundus atque Arnoldus cum quibusdam aliis ad cognitionem ejusdem pervenerunt, sed (ut utar Riplæi expressione in Medulla) quomodo obtineri possit, tacuerunt. Quamobrem tacentibus illis, Riplæus omnium primus, & solus quidem, nobis declarat, clavem totius secretioris Chymicæ ibi latere, nimirum in lacte & sanguine viridis leonis, videlicet: menstruum fætens (sive partes ejus, mercurium & sulphur, Lac Virginis, sanguinem leonis, mercurium album & rubeum) per 14 dies digestum leniter, esse vinum album & rubeum Lullii aliorumque Adeptorum: Nec gratis hoc nobis dictum voluit, sed verbis suis vim & lucem addit, componendo ex dicto fætente & corrosivo menstruo, menstruum vegetabile, Aquam vitæ rectificatam (Lullii in potestate divitiar. & à nobis sub No. 35. descriptam) quo unico exemplo nos docere voluit, posse ex dicto menstruo fætenti confici omnia menstrua vegetabilia. Lullii aqua vitæ rectificata fit variis cohobationibus super proprium caput mortuum. Liberum est nobis, procedere per aliam viam methodumve. Destilla menstruum fætens per 14 dies digestum, & ascendet primò Aqua ardens, deinde phlegma, & in fundo

remanet materia crassa, instar picis fusæ, quæ sunt omnium menstruorum vegetabilium principia constitutiva.

Desistamus itaque ab ulteriori prosecutione dicti leonis viridis, quem per prata & sylvam Dianæ, per viam saturni (philos.) persecuti sumus usque ad vineas philosophicas. Præsens hic locus amænissimus, datus est artis discipulis, ut post tot & tantos labores & sudores, fortunæ & vitæ pericula, hic sese recreent, exercendo opera mulierum & lusus puerorum, contenti leonis sanguine rubicundissimo, & comedendo uvas Dianæ albas rubræve, quarum vinum depuratum est secretum totius secretioris Chymicæ secretissimum, utpote album vel rubeum Lullii, antiquorum nectar & desiderium unicum, Adoptatorum primum refrigerium, Nasatorum verò & ignorantium summum cordolium & offendiculum.

Antequam tamen hinc discedamus, aliud quoddam non ingratum ferculum offeram vobis Paracelsistis, nimirum id ex leone viridi elicited lac Virginis sive mercurium album (aliàs vinum album Lullii) apud Paracelsum esse illud tam anxie quæsitum Gluten aquilæ seu leonis viridis: Aquila enim & leo viridis sunt Adeptis rei ejusdem synonyma. Sic enim Riplæus supra: Aquam albam obtinebis, quæ est tinctura nostra alba, nostra Aquila, noster mercurius & Lac Virginis. Consequenter igitur mercurium rubeum (aliàs vinum rubeum Lullii) esse sanguinem leonis rubei seu viridis. Idem enim leo modò viridis vocatur (in juvenili suo statu) modò rubeus (in adultiori suo statu) unde sanguis quandoque dicitur leonis viridis, quandoque rubei. Sic Riplæus (in menstruo sub No. 61.) inquit, Recipies sanguinem rubei leonis rubicundissimum, instar sanguinis, qui est mercurius noster & tinctura nostra jam præparata, ut effundatur super fermentum suum, hoc est, super calces auripurissimi. Item alibi: Sanguis leonis rosei coloris. Sed audiamus ipsum Paracelsum.

65. Leo

65. Leo viridis Paracelsi,

Aurei veller. Germ. p. 41.

Rx. **A** Cetum distillatum, quo solve leonem viridem, pone in putrefactione, solutionem filtra, abstrahere in B. aquositate usque ad oleitatem. Oleum vel residuum hoc pone in retorta, distilla ex arena humiditatem leni igne: Deinde adauge ignem, & leo viridis, vi ignis coactus dabit *Gluten* suum, aliàs aërem; capiti mortuo affunde phlegma suum (*abstractam humiditatem*) in fimo (vel balneo) putrefac & distilla, ut suprà, & iterum ascendent spiritus; urge fortius, & veniet oleum tenax citrini coloris. Super caput mortuum affunde iterum primam aquam destillatam, pone ad putrefaciendum, filtra & destilla, ut antea, tandem fortissimo igne aperto, & exhibit oleum *sanguineum*, quod aliàs vocatur ignis. Terram residuam reverbera in albedinem, &c.

Hucusque habuimus menstrua fætentia ex vitriolo azoqueo tantum confecta, aliquando tamen huic addidere Adepti vitriolum commune; ita fit

66. Menstruum fætens ex gummi Adrop & vitriolo com. Ripley,

Pag. 357. Viatici.

Rx. **E**T contere gummi factum de sericone mediante aceto destillato, cum tanto ana vitrioli evaporati, & primò lento igne evacua aquam, deinde cum forti recipe oleum (*sanguinem leonis*) quod separa ab aqua, donec habeas purum oleum per se.

Aliquando loco vitrioli communis addidere vitriolo azoqueo nitrum commune, ita Lullius composuit suum menstruum fætens in practica testamenti.

67. Menstruum fætens ex vitriolo & azoqueo & nitro Lullii,

Cap. 9. Pract. testam. p. 159, Vol. 4. Th. Chym.

Rx. **P**Artem unam de D. (D. significat vitriolum azoqueum quod corrumpit & confundit omne illud, quod est de natura & esse communis argenti vivi, pag. 154. (& dimidiam partem de C.) C. significat sal petrae vel nitrum pag. 154: ejusdem Volum.) quæ simul optimè molantur & cribrentur, & bene misceantur, ponésque in cucurbita vitrea situata in furno, & superposito alembico, in quo per resolutionem secundantur spiritus & condensantur, & lutabis juncturas vasorum cum panis lineo impastato & madefacto in luto, facto de flore farinae, & albuminibus ovorum, ut proprietates trium mercuriorum unitæ, scilicet falsuginosa, vitriosa, & aquatica simul junctæ & in unum positæ non perdantur. Et adverte, ne dicti pulveres in cucurbita positi non transcendant neque superent pondus octo unciarum, & ad tempus abbreviandum, ponas in aliis duabus cucurbitis de pari pulvere, secundum pondus octo unciarum in qualibet cucurbita, & illas colloca supra furnellos longos, per modum, quem declarabimus in capitulo furnorum, nec pone nisi tres cucurbitas supra unum furnellum, nam ignis non posset pluribus æqualiter ministrare, prout requirit mixtio naturæ, & sint dictæ cucurbitæ collocatæ, una ab alia remotæ quinque vel sex digitorum spatio, & lutentur fundi cucurbitarum de terra argillata percussa fortiter cum pilis animalium, & pone cineres puros bene cribratos subtus bene compressos ad spissitudinem quinque digitorum, & pone ad nasum cujuslibet alembici phialam unam vitream colli longi ad finem, quod continens illarum phialarum non sentiat furni calorem, neque Aqua phialarum possit refluere, neque spiritus recedere aut fugere. Postea habeas lignorum ferraturas, de quibus provisionem habeas magnam, harum accipe duas partes, & partem dimidiam marci (uvæ expressæ magma est) torcularis vindemiarum vel de abiète sicca, & misce cum dicta fer-

ferratura. Et de tali compositione furnum tuum imple, post ignem tuum accende in duabus extremitatibus & eum accendere permitte. Nam alius ignis non est tibi faciendus, quousque videbis destillare sex guttas aquæ, vel 10, aut 15, vel 20. Et quando ad 20 destillaverit fac ignem cum parvis lignis siccis, & sic paulativè incipe facere ignem flammæ in directo materiæ, & vide, quando destillabit, quòd Aqua sit clara, & quando erit ad 15 puncta & aqua erit clara, & fumi subtiles, continua ignem illum æqualiter. Et si videas, quòd de quindecim punctis ad 12 revertatur, aut minùs, fortifica ignem, & continua secundum punctum suæ destillationis, & postea tertio fortifica ignem tuum de uno puncto ultra, & continua usque nil plus destillet, & tunc dimitte ignem facere, & claude furnum tuum, & refrigerari permitte, & si aqua sit clara sine aliquo colore turbido, vel sine turbulentia, hanc accipe & custodi, & phialam obstrue cum cera tepida, ne aliquid respiret, nec aër intret, quia statim corrumpentur spiritus, qui sunt subtiles, per aërem. Recordare quando incipies ignem facere lignorum siccorum, quòd vasa tua debent esse habituata de pasta supradicta, atque lineis pannis circumdata, phialæque bene lutatæ ad nasos alembicorum de luto eodem, ponendo unam paleam inter nasum alembici, & phialam, nam plerumque dum ignis operatur, aër vult exire, & respirare, quando continentem non habet, qui eum possit retinere, nam calidus & calorosus est, & subjectum, quod eum retinet, calorem excellentem pati non potest. Et ideò indiget aliquo loco, in quo valeat respirare. Aperi ergo ei foramen quando sufflare audieris. O pater quomodo fecisti practicam ita longam? Fili, ut sis habituatus in omnibus rebus parvis & magnis, & ut habeas specialiter & generaliter ignium notitiam & aliarum operationum, & etiam omnium lutamentorum, quia nostræ non est intentionis, ut ampliùs de ipsis dicamus, cum sapienti intuenti & intelligenti nihil est ibi subtile, & ut postea dicere possis, quod menstruale fatens sit ad tuum præceptum, quod est res vilis, per quam omnia corpora in eorum primam naturam breviter convertuntur, & est pura & propria origo rei mirabilis & utilissimæ, sed cum intellectu claro ipsam cognoscere scias, oportet, &c.

Simile menstruum habet Lullius in magia naturali quod dicitur

68. Aqua

68. Aqua calcinans omnia corpora Lullii,

Magiæ Naturalis, p. 359.

R. **D**E terra id est D. (*de vitriolo azoqueo*) uncias quinque & semis, & de aqua id est C. (*de salepetræ vel nitro*) uncias duas & semis, cujus summa est pondus octo unciarum, & totum mixtum subtiliter moles in marmore, tunc pones in vase vitreo cum alembico superposito, & destilla totam materiam, primo faciendo ignem lentum de ferratura lignorum capiendo de ea duas partes, & de carbonibus parvis vel tritis partem unam cum dimidia, & parum de furfure sicco, & accende ignem, & dimitte, ut deinceps accendatur per se, quousque incipiat destillare ab uno puncto usque ad duodecim (*viginti*) puncta & tunc cum parvis lignis incipias fortificare ignem, faciendo ignem flammæ rectè sub materia, & sic continua ignem quousque revertatur ad duodecim vel quindecim puncta, vel etiam in pauciora, & postea continua totum ignem secundum puncta suæ destillationis, & postea fortifica ignem per unum punctum ulterius, & illum continua quousque alembicus perdat suum calorem vel amplius non destillet, tunc cessa, & dimitte infrigidari, collige illam aquam & serva in loco calido & humido, & caveas, ne aliquo modo possit respirare. Et memento, quod habeas pallam (*paleam*) in lutamento rostri alembici & collo receptaculi, ut aliquando illam extrahere possis, ut recipiens habeat respiraculum, quoniam tantus est ibi subtilius calor, ut vas continens sufferre non possit calorem illum excessivum; ergo quandoque oportet, ut aperiatur, & quandoque claudatur. Nota, quòd hæc aqua ex re vili facta, habet vigorem convertendi corpora in suam primam materiam, quæ conjuncta virtuti vegetabili est multæ perfectionis, & statim postquam destillata fuerit vult poni ad practicam, ne spiritus, qui est subtilis & extraneæ naturæ pereat per aërem.

Idem menstruum describitur in Clavicula Lullii sub hoc titulo;

69. Men-

69. Menstruum fætens pro dissolu-
tione calcis auri & argenti, ut redu-
cantur in argentum vivum,

Cap. XV. Clav. p. 299. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **V**itrioli libras duas, salis petrae libram unam, cinabarii uncias tres (cinabrium inter caetera hujus menstrui ingredientia non capio quo errore perperam irrepserit, siquidem non hujus, sed sequentis menstrui pro lapide phil. dissolvendo constitutum est, praesertim cum ipse Lullius. cap. 2. Claviculae de Extrahione mercurii à corpore perfecto, de cinabrio nullam mentionem fecerit quum tamen ibidem paucis hisce hujus menstrui dederit descriptionem, dum scribit: Ponatis de nostro menstrualis fætenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & una salis petrae, & praedictum menstruum prius destilletur septies, & bene rectificetur) rubificetur vitriolum, & pulverifetur, post pone salispetram & cinabrium, & tere omni a simul, postea ponas in vasis aptis ad destillandum bene lutatis. Destilletur in lento igne primum, ut est opus, ut norunt qui id egerunt. Hæc aqua destilletur sæpius, projiciendo fæces, quæ remanent in fundo cucurbitæ, & sic erit optimum vestrum menstruum destillatum.

Aliquando vitriolo azoqueo & nitro superaddidere vitriolum comm. Ita conficitur

70. Menstruum fætens ex vitriolo azoqueo vitriolo com. & nitro Ripley,

Cap. I. pag. 143. Medullæ phil. chym.

Rx. **V**itriolum factum de acutissimo humore uvarum, cum igne naturæ & sericone (*Vitriolum azoqueum*) conjunctis in una massa cum vitriolo naturali (*communi*) aliquantulum

tulum exiccato, simul cum sale nitri, atque ex his destilletur aqua, quæ primo erit debilis phlegmatica sine coloratione vasis, quam projice. Tunc ascendet fumus albus, qui faciet apparere vas quasi lac, qui colligendus est, quousque cesset, & vas revertatur ad suum pristinum colorem. Nam illa aqua est menstruum factens, in quo est quinta essentia nostra, id est fumus albus, qui vocatur ignis contra naturam: Qui si esset absens, esset ignis noster naturalis de quo plura dicemus suo loco. Et hæc aqua scilicet mineralis & vegetabilis, commixtæ & una aqua factæ operantur contraria, quod est mirandum. Nam hæc una dissolvit & congelat, humectat & exiccet, putrefacit & purificat, disgregat & conjungit, separat & componit, mortificat & vivificat, destruit & redintegrat, attenuat & inspissat, nigrefacit & albificat, comburit & frigefacit, incipit & perficit. Hi sunt duo dracones pugnantes in gurgite fataliæ, hic est fumus albus & rubeus, quorum unus devorabit alterum. Atque hic vasa resolutoria non debent lutari, sed solummodo leviter sint obstructa cum panno lineo & mastiche aut cera communi. Nam hæc aqua est ignis & balneum intra vas & non extra, quæ si alium ignem fortem senserit, statim elevabitur ad summum vasis, & si ibi requiem non invenerit, vasa rumpentur, atque ita compositum relinquetur frustratum. Hæc aqua composita in quantum solvit, in tantum congelat & elevat (congelatur & elevatur) in terram gloriosam. Atque ita est secreta dissolutio nostri lapidis, quæ semper fit cum congelatione suæ aquæ. Et propterea quod hic ignis naturæ additur aquæ contra naturam, ideo quantum perdidit de sua forma per ignem contra naturam tantum recuperat per aquam naturæ, ita ut opus per ignem contra naturam non possit destrui aut in nihilum verti.

Ex Receptis observamus,

1. *Menstrua hujus generis, reliquorum omnium tam mineralium quàm vegetabilium esse prima, ex ipsâ vini phil. materiâ sive uris philosophicis confecta.*
2. *Liquorem sive spiritum lacteum, lac virginis, mercurium album, vinum album Lullii, & gluten leonis viridis esse synonyma, aliàs gluten aquilæ apud Paracelsum: Liquorem verà*

rubeum, sanguinem leonis viridis, mercurium rubeum, sulphur Philosophorum & vinum rubeum Lullii, itidem esse synonyma, aliàs sanguis leonis rubei Paracelso.

3. Menstrua mineralia acida, digerendo vel ulteriore elaboratione, transmutari vel in menstruum vegetabile simplex, vel in cælum sive spiritum vini philosophici.

4. Menstrua hæc acida summâ cautela esse destillanda ob nimiam vitrioli azoquei vel potius spiritus vini philosophici in hoc vitriolo existentis cum acidis effervescentiam.

5. Menstrua mineralia esse cælum vel essentiam vini philos. acido dissolutam, hinc habito hoc spiritu, ea ipsa similiter ex tempore conficies per simplicem dissolutionem.

6. Menstrua jam præparata statim in usum esse adhibenda ne pereant.

7. Menstrua dissolvendo corpora coagulari.

8. Corpora metallica hisce menstruis redigi in argentum vivum currens.

9. Menstrua hæc dici fætentia ob fætidum odorem. Solo fætore hæc facile distinguimus ab illis fragrantibus, quæ menstrua vegetabilia dicuntur. Sic Morienum menstruo fætenti usum fuisse probat ipsius menstrui fætor. Qualis est ergo ejus odor, interrogat Rex Calid, ante & post ejus confectionem? Respondet Morienus: Ante confectionem nimis est gravis & fætidus, & post confectionem est ejus odor bonus, juxta hoc quod sapiens dicit: Ista aqua à corpore mortuo & jam inanimato tollit odorem. Nam ejus odor est malus, & odori sepulchrorum assimilatur. Quicumque animam dealbaverit, & eam rursus ascendere fecerit, & corpus bene custodierit, & ab eo omnem obscuritatem abstulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipsam in corpus infundere poterit. Et in hora conjunctionis maxima miracula apparebunt. *Morien. de Transm. metall. p. 33.* Gebrum etiam laboravisse cum menstruo minerali ipse testatur, cap. 25. summæ perfect. Prima principia naturalia, inquit, ex quibus metalla procreantur sunt spiritus fætens, id est sulphur, & aqua viva, quam & siccam aquam nominari concedimus. Et alibi in fine libri investigat. pergit. Manifesta probatione & aperta concludimus: Lapidem nostrum nihil aliud esse, quàm spiritum fætentem & aquam vivam quam & siccam aquam nominamus, per naturalem decoctionem & veram pro-

portionem mundatam unione tali , ut sibi nihil abesse nec adesse possit , quibus addi debet tertium , ad opus abbreviandum hoc est corpus perfectum attenuatum.

10. *Adrop nomen materiae horum menstruorum significare saturnum sive plumbum Philosophorum.* Prima materia hujus corporis leprosi , inquit Ripleus , est aqua viscosa inspissata in visceribus terræ. De hoc corpore , ut vult Vincentius , fit magnum elixir ad rubeum & ad album , cujus nomen est Adrop , quod aliter vocatur plumbum Philosophorum. pag. 132. *Medullæ Phil. Chym.*

Lapis noster , inquit Arnoldus in *speculo Alchymiae* , vocatur Adrop quod est latinè saturnus , & secundum Trojanos draco vel topum , id est , venenum. *Septima dispositio speculi pag. 596. Volum. 4. Th. Chym.* Ostendi quod philosophi propter diversitatem colorum diversa nomina imponebant , sed quantum ad eorum intentionem unum proprium nomen habuerunt scilicet aurum romanum , vel Adrop , vel Lapis superior omnium lapidum hujus mundi. *Quarta dispositio speculi pag. 594. ejusdem volum.*

Laton & Azoch sunt insimul & nunquam separantur , imo conjuncti manent semper , sed propter diversitatem colorum , philosophi nominaverunt multis nominibus : Et secundum quod colores variantur & mutantur , tanta nomina imposuerunt , quia Azoch apud indos est aurum , & apud Hermianos est argentum , & apud Alexandrinos & Macedonenses est ferrum , apud Græcos mercurius , apud Hebraicos stannum , apud Tartaros æs , apud Arabicos saturnus , apud Latinos & maxime apud Romanos Ognividon (dono G. vini) sed ut nullus erraret , dico quod habet unum proprium nomen , & vulgariter ab hominibus nominatur & quilibet cognoscit lapidem. *Tertia dispositio speculi p. 593. Volum. ejusdem.*

Alii Adeptorum non Adrop sed Atrop scribunt , quo nomine indigitare voluerunt , materiam horum menstruorum esse quasi portam totius secretioris Chymiae. Atrop enim per inversionem literarum porta legitur. Ita Robertus Vallen's in Gloria mundi pag. 305. Ut ad verum fundamentum pervenias , inquit , tibi denuò inculcabo , illumque primum Hyle , hoc est , rerum omnium principium appellabo , nominatur quoque sanctus unicus , intellige ex repugnantibus elementis quæ in illo sunt ; La-
pis

pis philosophorum, solis, metallorum, servus fugitivus, æreus lapis, Thirnius lapis, Magnesia, sive corporalis lapis, Marcasites, Lapis gemmæ, Lapis liberorum, aureus lapis, origo rerum mundanarum, Xelis quoque per inversionem Silex, Xidar eadem inversione Radix, Atrop per inversionem porta, & quotquot etiam alia nomina habet, tamen unica saltem res est.

Roberto adstipulari videtur Lullius, cui placuit quamcunque alterationem vitrioli azoquei sive materiæ menstruorum, hujus generis nuncupare operis portam primam; ita materiæ dissolutionem vocavit portam primam: In toto magisterio nostro, inquit, necessarii sunt tres spiritus principales qui sine consummatione suæ resolutionis non possunt manifestari, & nominantur alio modo tria argenta viva— Et quia resolutio est toties primæ portæ habitudo nostri magisterii, quam declarare volumus— dicta resolutio divisa est in tres partes principales. Prima est corporalis & vocatur in lingua Oritana Rectage (id est facere G. per G. autem intelligit sulphur aqueum. Cap. 5. Theor. Test. pag. 15. Volum. 4. Theat. Chym. vel mercurium nostrum. Cap. 20. pract. Test. pag. 170. ejusd. Voluminis.) Secunda spiritualis est, & vocatur Agazoph. Tertia autem spiritualis & corporalis & vocatur Ubidrugat, &c. Deinde cum materia in ejus resolutione appareat nigra; nigredinem hanc, (ob quam alii eam dixere plumbum) esse voluit signum primæ portæ. In prima resolutione, inquit, jacet totum periculum, & ideo tibi notifico, quod habeas sulphura per calorem destructa simplorum argentorum vivorum in forma tali, ut eorum proprietas activa non exterminetur extraneo calore, & quod separari non possit à suo subjecto humido, quod ex toto apparet nigrum, plenum de nobili spiritu. Ista nigredo demonstrat signum primæ portæ ad intrandum nostrum magisterium, & sine ipsa non potest aliquid fieri, quia est ignis naturæ, qui habet lapidem creare, & qui sine sui corporis corruptione manifestari non potest. Cap. 28. Theor. Test. pag. 51. Volum. 4. Th. Chym.

Denique ipsam hujus materiæ destillationem vocavit primam portam. Preparatio lapidosi spiritus ac fermentabilis est, quod recipias de succo lunariæ, & sudorem ejus extrahe cum igne parvo & levi, & habebis in tuo posse unum de argentiis vivis nostris in liquore & forma aquæ albæ, quæ est ablutio

& purgatio lapidis nostri & totius ejus naturæ. Et istud est unum de principalioribus secretis & est prima porta, prout intelligere potes rationibus antedictis, &c. *Cap. 9. Theor. Test. pag. 21. Volum. ejusdem.*

Ex hisce & ejusmodi locis persuasus diceris: Potius scribendum esse *Atrop* quam *Adrop* cum præter nigredinem sive plumbum philosophicum significet operis initium vel primam portam.

11. Plures esse in Chymia adepta leones virides, quos inter se distinguere necesse est.

Per primum adepti intellexerunt solem cælestem, totum mundum gubernantem.

Secundus est argentum vivum nobis magis commune quam argentum vivum commune.

Tertius est dictum argentum vivum in viridem colorem, dissolutum.

Quartus est *Adrop*, vitriolum azoqueum plumbum philosophorum, &c.

Quintus est ipsum menstruum fætens, aliàs sanguis viridis leonis dictus.

Sextus est leo viridis fatuorum, vitriolum Romanum, viride æris, &c.

Septimus est extraordinarius videlicet mercurius vulgi sublimatus.

12. Plures etiam esse saturnos.

Primus est plumbum vulgi, metallorum impurissimum adeoque in arte nostra omnium remotissimum. Quod probare Adeptorum sententiis superfluum est, cum ubique fere locorum legamus apud Adeptos lege solenni cautum esse ut nobis caveamus ab hoc metallorum mineraliumque devoratore saturno. Cave, inquit Ripleus, (ut hunc unicum pro omnibus adducam testem) ne opereris cum saturno, quia vulgariter dictum est, ne comedas de filio, cujus mater est corrupta, & crede quod multi errant in saturno. Audi quod Avicenna dicit: Saturnus semper erit saturnus; imò ne opereris in terra saturni (philos.) quam ejus spiritus despexit & reliquit pro sulphure pessimo, &c. *Cap. 2. Philorcii, pag. 188.*

Secundus est *Adrop* sive vitriolum azoqueum; de quo in antecedentibus.

Ter-

Tertius est operis primi primus color vel nigredo; de quo in sequentibus.

Quartus est cuprum, metallorum primum; de quo Arnoldus in Speculo Alchym. disp. 8. pag. 605. Volum. 4. Theat. Chym. ita: Fuerunt inquit Philosophi qui posuerunt scientiam in septem Planetis; & primus planeta noster vocatur Venus, secundus Saturnus, tertius Mercurius, quartus Mars, quintus Jupiter, sextus Luna, septimus Sol. Cupri generatio primum obtinet locum post mercurium (universalem) ait Basilus libro de rebus nat. & supernat. cap. 4.

Ex omnibus illis, inquit Paracelsus, quæ ex salibus oriuntur, nullum est virtuti minerali cognatius, ac est vitriolum; cujus rei hæc causa est, quod salia mineralia sint, & mineralia omnia in massa una & Ares lateant. Vitriolum autem in separatione mineralium est ultimum, hoc quàm proxime sequitur generatio metallorum ex quibus Venus primum est. Libro 4. philos. de Elemento aquæ. pag. 279.

Et paulo post ait: Marcasithis & cachymiis a prima materia metallorum hoc modo separatis, sequitur deinde generatio prima, quæ est veneris, &c. Præterea per separationem, qua marcasitharum & cachymiarum naturæ expelluntur, cupreæ generationes nimis celeriter concurrunt, sese imprimunt & simul coagulantur; cujus rei hæc causa est, quod id primum post separationem marcasitharum & cachymiarum metallum sit. Libro eodem pag. 281.

Veneris vitriolum, eo quod primum sit quod præ cunctis rebus mercurio vegetabili addatur vel jungatur in confectioe Adrop a Lullio dicitur primus masculus. Iste ignis, inquit, est illa proprietas mercurii quam debes totis viribus à combustione conservare; scilicet tinctura vitrioli cum qua debet mercurius (vegetabilis) sublimari, quoniam est primus masculus ejus, & est additamentum tincturæ nostræ, quod est additio magna in virtute & potestate, cum conjuncta sit cum tinctura solis. Nam si a vitriolo & sale scis extrahere proprietatem mercurii, & sibi amari per conjunctionem, quæ fit per sublimationes lentas, non ignorabis unum de secretis naturæ maximum, & veram perfectionem principalem. Codicill. cap. 92. pag. 202. Ita passim in Theoriâ Testamenti majoris intelligit vitriolum per masculum suum, præsertim in hisce locis: Ignis maris nostri

nōstri pag. 50. Virtus masculi pag. 94. Virtus spermatis masculi pag. 108. Calor masculi pag. 72. fœmella (Venus) in hoc casu est masculus, & non est tam calidus ut masculus verus (secundus) aurum. Pag. 73. Volum. 4. Theat. Chym.

Hujus etiam masculi meminit Espanietus in confectiōe sui menstrui. R. Inquit Virginem alatam optime lotam & mundatam semine spiritali primi masculi imprægnatam, &c. §. 58. Arcani Hermeticæ phil.

Paracelsus ut masculinam veneris naturam eo melius exprimeret id metallum nomen masculini generis fecit, metallus primus. R. Inquit liquorem corallinum, eum nempe qui probe diaphanus existit, cui adjuget ejus quidem vitrioli quod est ex venere quintam partem, digerantur in balneo ad mensem suum. Hoc enim pacto separat se Vinum metalli primi in summitatem, cæterum quicquid de fœcibus vini (hujus) est vitriolum veneris occupat (intelligit residuam in Extractione vitrioli relictam) sicque fit primus ille metallus perspicuum diaphanum ac rubicundum plane vinum, &c. Cap. XII. Libri 3. de vita longa Pag. 65.

Quemadmodum vero venerem Adepti dixere metallum primum in masculino genere; ita etiam Saturnum nomen masculini generis transmutavere in nomen fœminini generis (Saturnam) ut per istud non plumbi vulgi sed cupri exprimerent nomen fœmininum venerem.

Habeo, inquit Ripleus filiam dilectam & mihi caram nomine saturnam, de qua certe filia, Elixiria tam alba quam rubea fiunt. Ex ea igitur extrahere debes aquam claram, si hanc scientiam habere desideras, &c.

Aliquando ut per Saturnum non modo venerem, sed etiam cupri philosophicam (id est menstruo vegetabili peragendam præparationem describerent illum fecerunt vegetabilem sive herbam, ut ita præparatum à non præparato distinguerent, ita Flamellus in suo summario: Quidam rerum imperiti homines, indoctique Chymici vulgare aurum, argentum & mercurium sumunt, illaque tam malè tractant, donec per fumum evanescant, atque eo modo mercurium Philosophorum persicere conantur: Ad illum tamen minime perveniunt, qui prima lapidis est materia & vera minera. Sin autem ad illum

lum pervenire, & boni aliquid reperire velint, tunc ad montem septimi, ubi nulla est planities sese conferre & ex alto deorsum sex cæteros intueri necessum habent, quos è longinquo conspicient. In montis istius altitudine triumphantem regalem herbam, quam quidam philosophi mineralem nonnulli vegetabilem vocant invenies, & jusculum purum mundumque exinde sumatur, atque hoc modo potior operis pars fieri poterit, & hic rectus subtilisque mercurius Phil. tibi sumendus est. Locus hic ita legitur apud Chortalassæum pag. 313. Vol. 6. Theat. Chymic.

Montem igitur conscende, ut vegetabilem saturninam, plumbeam & regiam similiter etiam mineralem radicem aut herbam videas, succum inde tantum sume, & siliquas abjice.

XIV. GENUS.

*Menstrua mineralia simplicia ex acidis
vel salsis salium Essentiis, menstribus vege-
tabilibus confecta.*

71. Aqua vel oleum salis Paracelsi,
Cap. 3. lib. X. Arch. pag. 38.

QUanquam plures sint viæ ad extrahendum Ens primum salis, hæc tamen (*methodus conficiendi sal circulatum, circulatum minus ex sale, Aquam solventem, Aquam vel spiritum salis circulati superius sub No. 27. descripta*) utilissima & expeditissima, & post hanc alia illa via est, cujus de *Elixire Salis* mentionem fecimus. Ut nempe sal recens cum Aqua solvente quæ est spiritus salis (*circulati*) destillatus permixtum putrificetur & tamdiu destilletur, donec tota salis substantia solvatur, ac in oleositatem perpetuam reducatur, corpore phlegmatis in modum ipsi subducto. Hac quoque ratione Arcanum vel magisterium Vitrioli & Tartari conficiendum docetur, ut ex omnibus aliis salibus.

Annotationes.

MENSTRA generis antecedentis ex unctiosa vini phil. materia acido purgatâ, dissolutâ & volatilizatâ confici annotavimus; in præsentī contrarium observabimus videlicet acidas vel salinas salium Essentias unctioso vini phil. spiritu confectas, menstrua esse hujus decimi quarti generis. Paracelsus in recepto præscripto salia cum aqua salis circulati, sola cohobatione redegit in liquidam substantiam sive oleum. Oleum autem ex sale

communi, methodo prædicta confectum, præ cæteris commendat discipulis suis, pro corporum metallicorum extractionibus. Certè, inquit, nobilior, meliorque via non dabitur quam per aquam salis, seu oleum ipsius, præparatum eo modo, quem in Alchymia (& in libris Chirurgicis) luculenter descripsi. Talis quippe Aqua fundaliter & radicitus extrahit omnibus corporibus metallicis liquorem ipsorum naturalem, seu sulphur & crocum præstantissimum tam pro operibus medicis quàm chymicis. Resolvit & frangit unumquodlibet metallum, ex natura ipsius metallica id deducens in aliam, pro varia intentione & industria laborantis. *Manuale de Lap. phil. pag. 139.*

Operæ pretium ergò erit ut hujus olei salis confectiorem vobis clarius explicemus. In primis autem afferemus pro recepti elucidatione ab ipso authore allegatam olei salis descriptionem ex libro octavo archidoxorum quam in Elixire salis, pag. 31. ita legimus.

Rx. Sal optime præparatum, albissimum, & mundissimum: Hoc in pellicanum ponatur cum Aquæ solventis tanta quantitate quæ sexies pondus illius superet. In fimo digerantur equino simul uno mense, postea separetur aqua solvens per destillationem, & rursus affundatur ac separetur ut prius, idque toties, donec sal in oleum convertatur.

Ex receptorum collatione patet per sal recens, non sal marinum recenter confectum, sed idem optime purificatum intelligendum esse. Deinde clarum est, quod pondus aquæ salis circulati in recepto libri X. omissum, ita determinari oportet, ut sexies pondus salis superet. Porro tempus & locus putrefactionis in priori processu omissa describuntur in altero; videlicet, ut in fimo equino digerantur uno mense. Præterea ex receptis observatur, non totum sal fieri oleum, cum corpus salis per modum phlegmatis, subducatur Essentiæ. Tandem eadem methodo confici etiam posse olea Vitrioli & Tartari. Recepta ita collata non solum omni carent obscuritate, sed ex luminis eorum exuberantia, etiam processus alios, alias minùs intelligibiles illustrant. Ita hoc oleum salis, ut salis Essentia vel primum Ens, obscuriorem descriptionem Essentiæ salium libro 4. Archid. pag. 14. traditam exponit.

Rx. Salia quæ calcinabis optimè; si volatilia sint, adures, (sublimabis) postmodum resolvantur in tenuitatem (per de-

liquium) & in Aquam destillentur (*per filtrum*) Aquam hanc in putrefactionem ponito (*minimè quidem per se , sed quod artis discipulus subintelligere & scire debet , cum Aqua salis circulati*) per mensem & per balneum destillato , & ascendet Aqua dulcis (*corpus salis per modum phlegmatis*) quam abijce. Quod ascendere noluerit iterum in digestionem ponas (*cum nova aqua solvente*) per mensem alium , & destilla sicut prius , ac toties , donec amplius dulcedo nulla percipiatur. Hac via jam habes quintam Essentiam salis in fundo ; (*instar olei*) ex adusti vel calcinati salis libra una , vix duas uncias. Hujus salis ad hunc modum extracti , si commune fuerit , uncia semis plus condit cibos quam alterius libra semis. Nam ejus Essentia quinta duntaxat adest , & corpus ab ea per liquidam solutionem abstractum est. Hac ratione quinta separatur Essentia salium omnium.

Processus hic radiis antecedentium ita illustratus non parvum in dicta recepta reflectit lumen , videlicet ex salium libra una vix recipi duas uncias.

In clavi archidoxorum , videlicet libro X. pag. 37. Paracelsus salium Essentias descripsit hisce verbis : Quintæ Essentiæ extractio è salibus puta Vitrioli , Salis , Nitri , Tartari , &c. fit hoc modo. Cohoba cum proprio suo liquore vel Aqua sæpius , putrefac cum phlegmate , & inde corpus abstrahe in modum phlegmatis usque ad spiritum fixum. Hunc solve in Aqua vel unda sua propria & in fervore separa cum spiritu vini , purum ab impuro.

Descriptio hæc obscurissima est , sed clarior redditur per modo dicta. Mens Paracelsi , hæc est : Salia putrefacit & toties cohobabat cum propriis liquoribus vel undis , id est cum propriis circulatis ; sal com. cum sale circulato ; Nitrum cum Nitro circulato , vitriolum cum aqua vitrioli circulati , alumen cum aqua aluminis circulati , aqua solvente v. Alumine , circulato minore ex Alumine , &c. usque dum remaneant in fundo in forma olei , quod oleum , quia vel acidum vel salsum , facile cum unctoso vini phil. spiritu vel circulato proprio effervesceat , & in hoc fervore quasdam de se dimittit impuritates , adeoque purius redditur , quod confirmatur ex ipsa aquæ salis circulati descriptione , ubi sal fusum & resolutum per deliquium cum vini phil. spiritu putrefacit , cohobabat & usque ad oleitatem abstrahit ; Conjunge , pergit , cum spiritu

spiritu vini (*phil.*) & impurum in fundo decideret, quod separa-
purum verò in frigido cristallifetur, affunde iterum destillatum
& toties cohoba donec oleum fixum in fundo remaneat & nihil
dulce postea transgrediatur.

Deinde hoc oleum salis ut menstruum, sui ipsius processum in
Chirurgia alias inexplicabilem, intelligibilem reddit, qui ita
legitur.

72. Aqua salis aliæ descriptionis Paracelsi,

Cap. 2. Tract. 3. Part. 2. Chyr. major. pag. 66.

R. S Alem absque artis accessione ab ipsa natura albissimum
(*sal gemmæ*) quem aliquoties fundes, post in pulve-
rem tenuissimum redactum cum succo raphani mixtum agitabis,
post resolutionem destillabis, destillatum cum æqua portione
succu sanguineæ destillabis adhuc quinquies, in hac aqua lami-
næ solis per Antimonium repurgatæ in pulverem facile resol-
vuntur. Pulvis deinceps hoc modo præparatus Aqua dulci de-
stillata abluendus eousque est, donec nullum amplius salem
resipiat, nam sal cum in ipsius substantiam non penetret, facile
lotione abluitur.

In hoc processu sal Gemmæ fusum per methodum aquæ salis
circulati succo Raphani dissolvitur, abstrahitur & resolvitur per
deliquium, deinde sexies destillatur cum æquali portione succu san-
guineæ. In antecedenti hujus Olei salis descriptione hæc salis
fusio, in succo Raphani dissolutio & resolutio per deliquium non
necessaria est, quoniam aqua salis circulati per se sufficit ut
salis Essentiam separet à suo phlegmate. At in confectiione aquæ
salis circulati ubi atimur spiritu vini *phil.* absque dicta prævia
salis præparatione, opus haberemus nimis tædiosum; interim am-
bo processus conveniunt in menstrui pondere, perinde enim est,
num sal cum sextuplo aquæ solventis cohobetur in oleum; vel
sexies destilletur cum succo sanguineæ in æquali pondere. U-
nicum quod processum posteriorem reddit inexplicabilem, est
incognitus succus sanguineæ, verum enim vero vel vini *philos.*

spiritum, vel Aquam salis circulati, ejus supplere locum, ex modo dictis patet.

Basilus sal commune spiritu vini phil. non quidem in oleum resolvit, sed in Lapidem viridem redegit hoc modo:

Viride salis Basilii, In supplemento libri de conclusion.

Rx. **S**AL commune, quod calcina bene, absque fusione tamen, reduc in pulverem, resolve per deliquium in cella, vel in Raphano exciso, tum destilla ex arena igne celeri, & ascendet aqua; residuum in fundo pulverisa & aqua sua destillata solve, iterumque destilla; hoc toties repete usque totum sal ascenderit, quod fiet quarta vel quinta vice. Ab aqua destillata abstrahere phlegma in balneo, residuum pone in cella in aqua frigida, & habebis cristallos, quas exime & solve in phlegmate; denuo abstrahere ad medietatem, & novas invenies cristallos, opus repete quater vel amplius, quo sæpius enim, eo cristalli evadent fusibiliores. Quibus exsiccatis & in marmore tritis affunde spiritum vini (*phil.*) rectificatum, quem toties à sale cohoba, usque dum videas oleum salis coagulatum in lapidem transparentem viridem, quem reserva.

Paracelsus in suis Receptis jussit ut salis calcinatio perficiatur, adjuncta ejusdem fusione; Basilus autem in hoc processu prohibet hanc salis liquefactionem. Nos eam in dicta salis depuratione minus esse essentialem inde concludimus. Nec adeo necessarium aestimamus, sal resolutum per deliquium destillandum esse, ut inde fiat sal fusibile, cum Paracelsus ex sale fuso idem conficere oleum docuerit, quod viridis esse coloris præter Basilium ipse passim testatus est Paracelsus. Ita legimus de oleo salis viridi. Libro de male curatis, pag. 170. Cbyr. majoris. De viriditate salis, Libro 4. de gradibus, pag. 154.

Ex Receptis observamus,

1. *Menstrua hæc esse salium non tingentium Essentias.*
2. *Olea vel Essentias salium tingentium utpote Vitrioli, &c.*

eàdem quidem etiam posse confici methodo, ac non ad præsens, sed ad aliud pertinere genus.

3. *Menstrua hæc ulteriori digestionem vel cohobationem fieri dulcia, & transmutari in — Arcana volatilia, circulata minora sive Menstrua vegetabilia simplicia quinti generis.*

4. *Menstrua hæc dissolvere metalla in pulverem pro extractione croci vel sulphuris metallorum & mineralium modum mutuabimur à Ripley ex usu menstruorum fætentium :*

Procedamus, inquit, pag. 145. *Medulla phil. Chym.* ad practicam super corporis (*metallici*) debite calcinati calcem. Præparato itaque corpore, pone desuper tantum hujus aquæ compositæ (*sub No. 70.*) ut possit illud cooperire ad spissitudinem dimidii pollicis, & statim ebulliet super calces corporis sine alio igne externo, dissolvendo corpus, & elevando illud in forma glaciei cum sua ipsius exsiccatione, quam oportet manum artificis remove. Et postquam calces relictæ fuerint, iterum bene exsiccata per ignem, addatur illi tantundem Aquæ quantum supra, & sic in omnibus ulterius procede ut dictum est, & hoc modo perseverabis in eadem operatione, donec omnes calces fuerint bene dissolutæ. Quæ substantia bene dissoluta & subtiliter separata atque in pulverem redacta, ponenda est in bona quantitate aquæ ignis naturæ rectificatæ (*spiritus vini phil.*) ut in eo vase bene obturato per calorem extrinsecus administratum caloremque internum excitantem solvatur in oleum quod cito fiet, &c.

Quando superfunditur menstruum (*sericonis sub No. 63.*) super calces prædictas (*metallorum*) incipit ebullire. Tunc autem si vas fuerit bene clausum, non cessabit operari sine igne extrinseco illi administrato quousque exsicceetur in calcem. Quocirca non debet apponi illius major quantitas quam quæ vix sufficiat cooperire calces. *Ibid. pag. 171.* Nam in hac operatione quanto minus apponitur spiritus, & quanto magis corporis, tanto melius & citius fiet dissolutio quæ fit per congelationem aquæ. Cavendum ergo, ut dicitur in Rosario, ne venter sit nimis humidus, quia tunc materia non reciperet siccitatem. Atque hic modus servandus est, quousque tota aqua exsicceetur in corpus. *Ibid. pag. 161.*

5. *Pulverem hunc metallicum aqua dulci ablui posse ab omni a-*
cre-

credine. Adeptorum menstrua esse permanentia ex ipsis constat eorum confectionibus, & clarius patebit ex illorum usu in librorum sequentium Receptis. Nihilominus cum Paracelsus præsentī menstrui ablutione contrarium statuisse videatur, quapropter ne in errorem incidatis totius Chymiae adeptæ maximum & periculosissimum, observationem unam vel alteram circa menstruorum permanentiam vobis communicare placuit.

Primo, Aquam ardentem puta Philosophicam digerendo vel circulando dividi in phlegma & oleum huic supernatans, modo observastis in confectione Essentiæ vel spiritus vini philosophici.

Annotastis etiam eandem aquam ardentem vel idem oleum ex ea confectum ulterius concentrari, & reliquum phlegma exspuere; ipsomet, utpote merum oleosum, autem permanere cum terris inanimatis ita dictis, in salium harmoniacorum tam vegetabilium quàm mineralium præparationibus. Impossibile enim est ut dictum phlegma unctuosus spiritus Vehiculum cum rebus dissolutis permaneat, multo minus fixetur cum eis sibi adeo heterogeneis. Cum grano salis itaque intelligenda venit menstruorum, imo ipsius vini phil. spiritus permanentia, nempe quatenus menstrua hæc sint unctuosæ aridis permixta, minime suis aquositatibus diluta, quæ omnes ceu inutiles in fixatione sese separant. Exempla habebitis, Libro 2. de Astris & Arcanis & passim libro 3. de tincturis philosophicis.

Secundo, Menstrua hæc non statim & primis vicibus permanere cum dissolutis suis. Aliquoties imo sæpius affundendum est & cobobandum antequam pars ejus cum corpore dissolvendo permaneat, ubi reliquum interea ascendit inalteratum.

Tertio, Nec Menstrua permanent cum omnibus rebus promiscue, sed uniuntur tantum sibi homogeneis, quibus cum ut remaneant, ratio dicitur. Sic menstrua vegetabilia simplicia permanent cum Essentiis, minime cum earum spretis corporibus albis; ubi menstrua vegetabilia composita corporibus hisce etiam adæquata totum dissolvunt in magisteriorum confectionibus.

Quarto, Imo quamvis quodlibet menstruum vel Essentia sit, vel Magisterium; Essentia autem aliam præparet Essentiam, una alteram facile penetret & intimè commisceatur, ambæ tamen quamdiu sint diversorum generum vel graduum separantur
ite-

iterum nec permanent, usque donec noviter extracta ad eundem alterius gradum provecta fuerit, tum tandem confluunt in mixtum naturâ & arte inseparabile.

Quinto, Circa menstrua mineralia hæc annotabitis, quod eorum aciditas eandem habeat rationem cum phlegmate vel aquositate menstruorum vegetabilium, quatenus humida sit, adeoque separanda in rerum fixationibus: Quatenus vero ex aridis salium mineralium (salia autem arida sunt acidis dissoluta) particulis constet sub duplici consideratione cadet.

In prima, Menstrui aciditas fortè existens in majori copia quàm necesse, vel circa dissoluti superficiem adhærens facile abluatur aqua communi.

In secunda autem, eadem aciditas peritius admixta, & ab ariditate dissoluti absorpta, venenositatis causa facta est, & jam non nisi menstruis vegetabilibus ipsam transmutantibus alterari nequit. Paracelsus non salis oleum, sed salis acredinem, quod in metalli substantiam non penetrat & facillè lotionè abluatur, abluere mandat, salis autem unctuositatem unctuosò vini phil. spiritu permixtam, jamque unctuositati metalli unitam aqua communis nec tangere nec separare potest. Acidum autem in aridi penetralibus receptum vini phil. spiritu denuo corrigit, ne fiat venenositatis causa. Attamen extat quidam apud Paracelsum locus, ubi singulare quoddam sanxisse videatur edictum contra menstruorum permanentiam: Varii modi, inquit libro 4. Archid. de Essentia pag. 12. reperiuntur per quos Essentia quinta potest extrahi, videlicet per sublimationem, calcinationem, per aquas fortes, per corrosiva, per dulcia, per acerba, &c. quacunque via fieri potest. Ubi hoc simul curandum est, ut omne quod ad Essentiam quintam admixtum fuerit ob necessitatem Extractionis, id ipsum rursus extrahatur, & ita maneat Essentia quinta sola, nullis coinquinata rebus aliis aut permixta. Fieri namque nequit ut à metallis, & præsertim ab auro, quod non per se potest superari, extrahatur quinta Essentia, quin adhibeatur corrosivum aliquod aptum, quod ab eo postmodum separari iterum valeat. Sic sal quod aqua fuit (dissolutum) iterum ab aqua extrahitur, ut hæc sale careat. Ubi hoc tamen considerandum venit, scilicet omne corrosivum ad hoc idoneum non esse, quod non omnia separari possunt. Si enim Vitriolum aut Alumen aquæ permisceatur, neutrum ab ea postmodum absque detrimento vel

corruptione separari potest iterum, quin asperam post se remanentiam relinquant, ea de causa, quod aqueum utrumque sit ac similia duo concurrant; quod hoc loco fieri non deberet. Quapropter satagendum est, ut aquosum ad aquosum; aut oleatum (oleosum) ad oleatum; refinatum nullum ad refinatum; sed contrarium utique separare debet quintam Essentiam & extrahere illam, prout aquæ oleaginosorum quintas Essentias, uti de metallis traditur, extrahunt; & oleaginosa quintas Essentias aquosorum, ceu de quintis Essentiis herbosorum discere possumus. Sunt igitur post separationem & extractionem Essentiæ quintæ separanda iterum corrosiva; quod factu facillè fuerit: Nam oleum & aqua leviter separantur: At oleum ab oleo non, nec aqua similiter ab aqua sine permixtione extrahi potest, quod quidem relictum in Essentiam quintam, damnum invehere posset maximum. Oportet enim quintam Essentiam claram & immaculatam, absque permixtione cujusvis esse collectam, ut uniformem substantiam habeat, qua totum penetrare corpus habeat.

Ne Essentia coinquinetur rebus ob extractionis necessitatem additis, præcipit, ut nulla materia aquosa menstruo aquoso: oleosa oleoso; resinata resinato; sed contrario quodam extrahatur. Regula hæc si juxta literarum sonum intelligatur, erronea est, tollit enim omnem menstruorum permanentiam stabilitam super istud adeò ab Adeptis decantatum axioma: Dissolutio corporis est coagulatio spiritus vel menstrui & vice versa. Tollit inquam omnem naturalem dissolventis & dissolvendi homogeneitatem, imò repugnans est ipsius Paracelsi experientiæ, qui nullum habuit menstruum quod cum suis dissolutis non remanserit intimè commixtum, ut ex illorum usu probabimus in sequentibus. Essentia autem coinquinatur rebus additis in sui extractione variè.

Primo quando Essentia naturalis vel seminalis extrahatur simili naturali Essentia alterius speciei; exempli gratia, Essentia croci inquinatur & confunditur cum viribus cinamomi in ejus extractione cum Essentia specifica cinamomi. Hinc non cum naturali quadam Essentia, sed artificiali potius sive cum spiritu vini phil. nondum specificato extrahendæ veniunt vegetabilium Essentiæ.

Secundo inquinatur Essentia quando menstruum vel Essentia in majori quantitate, quàm convenit, adhibeatur in Essentiæ alterius extractione, qua quantitate qualitas Essentiæ dictæ diluitur, & minuitur, & veluti inquinatur; hinc amovenda est semper
men-

menstrui superfluitas ut *Essentia* maneat per se sola absque omni permixtione.

Tertio inquinatur Essentia in ejus extractione cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processum veterum. Acidum enim, etiam si intimè nulli commisceri possit *Essentiæ*, quia ipsummet non *Essentia* est, nihilominus faciliè ab *Essentiarum* mineralium ariditate absorbetur vel absconditur, & ita per accidens *Essentiis* dictis conjungitur, & ex re alias innocua summum procreat venenum. Istud itaque ut removerent veteres, primo *Aquæ* lotionè abluerunt quod corpori adhærebat externè, deinde quod penitus fuerit admissum transmutarunt menstruorum vegetabilium digestionè. In confectiōne verùm *essentiarum* cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processum reformatum, alias duorum colorum dictum *Paracelsi*, dicta *Essentiæ* inquinatio, nullum habet locum. In hujus processus initio quidem acidum ab arido absorptum causa sit venenositatis ut in processu veterum; ast quum processus hic *Paracelsicus* ulteriùs elaboratur & quàm ingeniosissime ad tantam perducitur perfectionem ut nullum ampliùs superesse possit aridum in quo acidum occultari queat, sed è contrario totum corpus convertitur in duo olea vel pinguedines, à quibus omnis aciditas faciliè communi aqua abluì potest, ideo nulla hìc timenda est ab acidis inquinatio. Dictum *Paracelsi* ad hanc methodum referendum esse putamus cum ibidem de proposito egerit de ea, præsertim cum metallorum *Essentias* oleaginosas dixerit menstruis aquosis id est acidis vel corrosivis extrahendas; *Herbarum* autem aquosas, id est respectu metallorum minus oleosas, oleaginosas, id est, menstruis vegetabilibus conficiendas quæ cum non terminis communibus, sed satis obscure data sint, ideo hæc suis discipulis, ad melius explicandum relinquimus, quæ si verò juxta literam intelligenda essent, error sanè esset ne quidem in principe *Adeptorum* connivendus: Sed juxta veriverbium, *Homines sumus*, &c. aliquando enim bonus etiam dormitavit *Homerus*, & *Paracelsi* penna fuit ebria.

XV. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex spiritu vini phil. & spiritibus acidis, utpote Aqua forti, spiritu nitri, spiritu sulphuris, salis, &c. Aceto destillato, &c.

73. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Paracelsi,
In tinctura Paracelsica p.37. Aurei Veller.Germ.

R. **V**inum optimum (*rubeum vel album Lullii*) rectificata toties donec linteam in eo madefactum & accensum comburatur. Hic spiritus vini dicitur Essentia. R. Vitrioli libras duas, nitri libram unam, de quibus destilla Aquam fortem in Essentiam vini prædictam, postea digere per 10 dies ut bene uniantur.

Annotationes.

Quod Adepti diversimode tam cum oleosis quam Aridis acuerint vini phil. spiritum, sufficientem dedimus exemplorum copiam in antecedentibus menstruorum vegetabilium generibus; jam quibus modis acuendus sit hic spiritus Acidis monstrabitur in mensuris sequentibus. In præsentì decimo hoc quinto genere jungemus unctuosum vini phil. spiritum aliquibus spiritibus acidis, ut eorum aciditate adjutus celerius & facilius quam antea solus Arida dissolvat & perficiat. Paracelsus in recepto nostro, ut nimiam effervescentiam in dissolutione spiritus vini phil. in Aqua forti compesceret, Aquam fortem destillavit

in vini spiritum, ut ambo paulatim commiscerentur, quæ ita invicem commixta porro digessit per dies decem. Idem menstruum describitur a Trithemio.

74. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Trithemii.

Pag. 46. aurei Velleris Germ.

Rx. Spiritus vini libras tres, Vitrioli, Nitri, ana libram unam, destilla spiritus Aquæ fortis in prædictam Aquam vitæ, digere per octo dies.

Quantitas hæc Aquæ fortis insufficiens est ad dissolvendum libras tres spiritus vini; forsitan pro libris totidem intelligendæ sunt uncie. Nullum hic requiritur artificium, dummodo Acidum & oleosum commisceantur invicem. Olim, vice Aquæ fortis, Adepti usi fuere Aceto destillato pro hoc Menstruo. Ita

75. Acetum cum spiritu vini mixtum Basilii,

Cap. de Wein Essig. in Repet. Lapidis.

De Wein Essig (Acetum Vinum, verbum indeclinabile simplex) non est Acetum Philosophorum, quod liquor alius est, ipsa videlicet lapidis materia, quoniam ex Azot Philosophorum, conficitur lapis Philosophorum. Acetum vinum vero componitur ex communi Azot destillato (Aceto com.) & spiritu vini (videlicet philosophici:) Et alibi libro de Particularibus de particul. Veneris.

De hac, inquit, præparatione modo locutus fui parabolicè in libro Clavium (in Repetitione) capite de Wein Essig, ubi dixeram quod commune Azot (Acetum) non sit materia lapidis, sed Azot nostrum sive materia prima extractum è com-

communi Azot & Vino, quod compositum succus expressus dicitur uvarum immaturarum, quo cum veneris corpus dissolvendum & in vitriolum redigendum (*deinde in Azot nostrum, primam lapidis materiam, mercurium philosophorum, spiritum mercurii ex vitriolo, &c.*) quod optimè observabis, ut à multis laboribus & periculis sis immunis. Mercurius Philosophorum, *inquit libro de conclusionibus sect. 2. de vitriolo Philosophorum*, sive materia prima lapidis arte conficienda venit, nam nostrum Azot non est commune Acetum, sed extractum mediante communi Azot.

Quamvis itaque ex communi Azot vel Aceto destillato & vini phil. spiritu menstruum confici possit philosophicum, ut & in quorundam corporum dissolutionibus sufficiens & appropriatum; nihilominus, quoniam præsertim in metallorum, mineraliumque usu alchymico sit minus acutum, ideò Aceti loco sumpsere Adepti Aquam fortem, ut videlicet eò citius sua perficerent opera.

Scias *inquit* Isaacus Hollandus, majores nostros in arte laborasse variis modis, atque tamen ad unum eundemque finem pervenire, verum lapis eorum non æquè magnam projectionem fecit, hic altam, ille longam, prout opera (*menstrua*) acuta fecere aut alii coloris. Nonnulli diu desudarunt, antequam lapidem produxerunt; alii acumine ingenii tempus abbreviarunt, ut jam quotidie sit multo sudore & labore. Nostri majores alii tres annos, alii quatuor laboravere antequam lapidem produxerunt, illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non nisi Aceto destillato utebantur, nunc eorum posterius aquas fortes adinvenire quod opus multum abbreviavit. *Cap. 6. libr. 2. Oper. min. pag. 423. Volum. 3. Theat. Chym.*

Ad illud usque tempus corpora erant aperienda lentè, videlicet calcinando, reverberando, solvendo in acri nostro Aceto, (*Aceto cum spiritu vini phil. mixto*) idque posterius animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam fortem adinvenierunt, quæ viam illis multum abbreviavit. *Cap. 77. libr. 1. oper. min. pag. 358. Volum. ejusdem.*

Adepti non Aceto & aqua forti tantum, sed omni spiritu acido non tingente, videlicet salis, sulphuris, &c. hunc vini phil. spiritum dissolvebant, ut præsens conficerent menstruorum genus. Ita præparatur

76. Spiritus falis Basili,

Libr. Partic. in Particul. Solis.

Rx. **S**piritûs falis optimè dephlegmati partem unam, spiritûs vini (*phil.*) optimi absque omni phlegmate, sive sulphuris vini partem semis, lutatis vasibus destilla fortiter ut nihil remaneat.

Si destillato superaddas novum vini spiritum, & per tempus aliquod digeras, fit dulce; oportet ergo spiritum vini dissolvere in salis spiritu absque digestionem ne pereat huius spiritus aciditas vel falsedo. Guido loco spiritûs vini phil. aliquando sumpsit suum circulatum vel minus vel majus, in quod destillavit spiritum salis.

77. Spiritus falis Guidonis,

Pag. 7. Thesauri. Chym.

Rx. **M**enstrui vegetabilis minoris (*sub. No. 36.*) vel magni (*sub No. 38.*) libram unam, pone in recipiente capaci. Deinde Rx. Salis com. vel Gemmæ, lapidis Tripolensis ana libras quatuor, destilla ex retorta terrea, igne aperto, primo leni, usque ad totius phlegmatis extractionem, deinde appone recipiens cum circulato, & destilla spiritus, usque dum ne guttula olei falis ascendat, & menstruum habebis acuatum.

Aliquando ut menstrua hæc fortiora redderent, Acidum separare vel abstraxere ab oleoso, ut vini phil. spiritus remaneret in forma olei vel glaciei. Ita fit

78. Aqua

78. Aqua fortis cum spiritu vini
mixta Lullii,

In Elucidat. Testam. p. 147. Artis aurifer.

R. **V**itrioli partem unam, Nitri partem unam, Aluminis partem quartam, omnia misceas bene infimul, & pone ad destillandum lento igne, donec humiditas recedat, tunc da fortiolem, & ultimò fortissimum, donec albificetur alembicus, tunc enim est præparata aqua fortis. Postea R. Aquæ prædictæ libram unam, & pone in cucurbita magna, & funde desuper uncias quatuor aquæ vitæ (*ardentis*) quatuor vicibus destillatæ, & pone desuper alembicum cum suo receptorio, tunc faciet magnos strepitus bulliendo cum maximo impetu sine igne. Quapropter commixtio aquarum debet fieri successive. Tunc pone in aliam cucurbitam minorem & pone desuper alembicum cum suo receptorio, & in balneo destilla Aquam, ut solummodo materia remaneat in fundo vasis in forma Glaciei, reaffunde Aquam, & destilla iterum, & hoc reitera novem vicibus, tunc manebit in fundo oleum vel materia ut glacies.

Hoc Lullii menstruum clarum est, quapropter nostra elucidatione non indiget. Describitur autem ab Anonymo quodam apud Rhenanum hoc modo.

79. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Anonymi cujusdam,

*Libro de Principiis naturæ & Arte alchym. pag. 28.
syntagm. Harm. Joh. Rhenani.*

R. **N**itri & Aluminis ana, & destilla phlegma donec spiritus fortes & dissolventes ascendant, & his præpone recentem & mundam aquam destillatam, & in eam spiritus igne

igne fortissimo urge. Deinde R. Spiritus vini bene purgatos, ac subtiliter destillatos per balneum, de his recipe uncias quatuor ad libram unam aquæ fortis, in cucurbitam magnam, superponens ei alembicum, claude & loca eam in Aquam frigidam, ac ebulliant, donec cessat bullire. Tunc loca in balneum, & destilla aquam, sic ut spiritus adhuc humidi remaneant, tunc reasfunde ipsis Aquam prius extractam, & fac ut prius, & illud septies repete, semper destillans cum igne leni, donec non velit destillare, sed remaneat in fundo instar olei.

Ex Receptis hæc observamus notatu digna.

1. Spiritum vini phil. in spiritu acido quodam dissolutum, menstruum esse minerale. Nostram Aquam fortem; Acetum nostrum, Acetum destillatum, Acetum cum spiritu vini mixtum, nostrum spiritum salis, sulphuris, &c.

2. Spiritum ejusdem vini in acido cum maxima dissolvi effervescentia. Hinc summè cavendum ne spiritus vini phil. nimium effundas in Aquam fortem; & vice versa. Tutius enim esset Aquam fortem destillare desuper vini phil. spiritum, juxta Paracelsi monitum.

3. Sumere Aquam fortem cum spiritu vini mixtum, pro Aceto cum spiritu vini mixto, aut spiritu salis cum spiritu vini mixto, &c. licitum esse, præsertim in operibus alchymicis.

4. Menstrua hæc eo fortiora fieri, quo magis abstrahantur ab acido in dissolutione debilitato.

5. Adeptos etiam usos fuisse menstruis corrosivis vel aquis fortibus. Sunt non tantum communium laborantium & ignorantium sed Adeptorum etiam quidam, horum menstruorum præparationem & usum nescientes, qui contra corrosiva hæc menstrua scripsere. Fatui inquit Bernhardus, ex minoribus mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosivas, in quas projiciunt species metallorum & eas corrodunt. Putant enim illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul scilicet solventis & soluti; ut ex utroque nempe masculino & fæminino semine nova species resultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvit, nisi illa quæ per-

manet:

manet in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongellare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi, &c. sic tamen solvere se putant in natura errantes, sed non solvunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus ut prius liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non solvuntur, & tanto magis à metallica specie alienantur. Quare hujuscemodi solutiones non sunt fundamentum Artis transmutatoriae, sed potius imposturae Alchymistarum sophisticorum, qui putant in his hanc artem sacram latere, &c. *Epist. ad Thom. de Bononia pag 60. Artis aurifer.* Sic in Regeneratione metallorum, inquit *Sendivogius*, sinistrè proceditur à vulgaribus chymicis. Corpora metallica solvunt sive mercurium, sive aurum, sive saturnum, sive lunam, & corrodunt illa aquis fortibus, & aliis rebus heterogeneis ad veram artem non requisitis, postea conjungunt & simul cogunt nescientes quod ex corpore humano dissecto non generatur homo, &c. *Tract. 6. pag. 488. Vol. 4. Th. Chym.*

*Some do by Art corroding waters make,
In which metalline species they calcine,
But then the liquor doth the earth forsake
Nor by mans skill together they will combine:
This way to fools we leave, for nothing fit,
But for to waste ones thrift, beware of it.*

Pag. 41. of the 2. part of the Marrow of Alchymy.

Hæc & ejuscemodi dicta contra nostra torquent menstrua mineralia sive acida, ubi contra communes non sapientum aquas fortes fuere scripta à Philosophis. In isto passu, inquit Lullius, errant ignorantes, arbitantes corpora metallorum cum fortibus aquis communibus dissolvi, ut supra dixi in principio hujus operis, & adduci ad primam sui materiam vel naturam; sed si libros nostros legissent, scirent utique tales liquores intentioni

tentioni Philosophorum repugnare , &c. *Compend. animæ Transm. pag. 194. Volum. 4. Th. Chym.*

Lullii mentem ita explicat Parisinus fidelis ejus discipulus: Quæ de aquis fortibus nobis obijciuntur, illas videlicet in arte inutilis esse, & nihilominus à Lullio doceri, aliter accipienda sunt. Hoc modo enim differentiam inter aquas fortes sapientum & vulgares ponit, &c. ideoque Raymundus cum aquas acutas rejicit, aquas fortes separationis intelligit, non verò sapientum aquas. Cap. 6. libr. 1. Elucidar. pag. 206. Volum. 6. Theat. Chym.

Sed quod ipsa commonstrabunt menstrua, nobis vel authoritatibus vel argumentis elucidare non nisi superfluum foret.

G g XVI. Genus.

XVI. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex Aceto philosoph. & salibus volatilibus, uti sunt sal armoniacum vulgi, urinæ, &c.

80. Oleum falis armoniaci Guidonis,

Pag. 11. Thesaur. Chymiatr.

Rc. **O** Lei falis (*menstrui sub No. 71. descripti*) libram semis, falis armoniaci (*vulgi*) uncias quatuor. Sal solve in oleo, dissolutum cohoba ter per alembicum.

Annotationes.

IN genere antecedente spiritus vini phil. dissolvebatur in Acidis, jam ut menstrua hæc oleoso-acida fortiora redderent Adepti, his addidere salia, id est, arida acidis dissoluta & crystallisata. In hoc præsentì genere sumpsere salia volatilia, utpote quæ facilioris præparationis sunt, in sequenti salia fixa, fortioris utpote virtutis. Nihil est in recepto Guidonis vel difficile vel obscurum, nisi in dubium vocare velitis ingredientia, quæ ambo communia esse nequeunt, quoniam Guido menstruo hoc aurum philosophicè sublimat. Quicquid etiam legis in libris Chymicæ practicæ, semper juxta literam intellige (artis loquendi terminos ut excipias, non est quod te admoneamus) si modo ita, hoc quod promittitur in præparatione & usu fieri queat; si non: Sensum analogicum quære non in præparandi methodo & usu, sed in ingredientibus. Juxta quam regulam vel oleum falis, vel sal armoniacum, vel ambo philosophica esse debent,

ed quod communibus aurum sublimari nequeat philosophice. Quod oleum salis sit menstruum philosophicum, probavit oleum salis Paracelsi, ut & spiritus vel oleum salis Basilii, quo sulphur solis extrahit. Cap. 6. de Rebus nat. & supernat.

Quod Guido idem oleum intellexerit probabile est, aliàs enim olei nomen improprie attribueretur à Philosopho, tenui & communi salis spiritui. Sed si malles, Guidonem per oleum salis communem intellexisse salis spiritum, oportet ut per sal armoniacum non vulgi, sed sal armoniacum vegetabile (spiritum vini phil. sale quodam exiccatum & denuo sublimatum) intelligas, nam & ita menstruum conficeres ejusdem, si non fortioris virtutis, sequentis decimi octavi Generis speciem. Sed si ambo & oleum salis & sal armoniacum assumeres philosophica, menstruum inde produceretur præcedentibus ambobus adhuc fortius; hic errare potes de vero & genuino Recepti sensu, sed nunquam de veritate Chymica, quamdiu manuductus fueris à spiritu vini phil., ast hic est, ut summe caveas, ne falsa falsorum lachrymistarum recepta aliquando inco-gitanter transmutas in vera; impossibile in possibile; mendacium in veritatem; & nequam in Philosophum.

Aliquando sal armoniacum vulgi imprægnarunt tincturâ quâdam ut menstruum conficerent altius; ita facta

81. Aqua salis armoniaci Isaaci,

Cap. 47. 2. oper. min. pag. 460. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **S**Al armoniacum, sublima ipsum per vitriolum Romanum, libram unam salis armoniaci in libras duas vitrioli, tum contere denuo super fæces, iterum sublima, tum fæces abjice, tum sublima rursus per duas libras vitrioli recentis, fac ut suprâ, & itera novies. Istud sal armoniacum pulverisâ, pulverem vitro inde; superfunde Acetum destillatum (phil. sive menstruum aliquod decimi quinti Generis) ut tantummodo solvatur nec amplius, quam ut sal armoniacum solummodo aqua fiat tam crocea quàm sol, quia sal armoniacum per vitriolum erat sublimatum, atque id tincturam producebat. Estque hæc ea aqua salis armo-

niaci qua cujus confectionem supra pollicitus sum me do-
cturum.

Ex Receptis observamus ,

1. *Oleum sive Essentiam salis menstruum fieri fortius salium volatilium additione.*

2. *Hoc de menstruis præcedentis decimi quinti generis intelligi etiam debere.*

3. *Menstrua hæc eadem esse cum menstruis vegetabilibus quarti generis , nisi quod superadditum habeant Acidum.*

4. *Menstrua hæc esse facillimæ præparationis, utpote quæ tribus tantum fiunt cohobationibus.*

5. *Cunctis in Chymia secretiori versatis perdifficile esse errare. Facile enim quilibet artis hujus practicam intelligens explicabit cujuscunque Adepti receptum etiamsi obscurissimum, vel ex usu, vel titulo, vel ipsa præparandi methodo. Quasi impossibile enim est, quod ex dictorum trium uno vel altero, non hauriat lumen aliquod, vel directionem sufficientem inveniendi idem receptum clarius vel in ejusdem vel alterius Adepti scriptis. Et quamvis quidem interdum occurrant recepta, quæ receptis Chymie vulgaris in titulo, præparandi modo & usu similia esse videantur, attamen artis nostræ discipulus dijudicabit facile de horum receptorum vel approbatione vel rejectione. Dantur enim signa infallibilia quæ verum à falso distinguunt menstruum. Unicum sequens hic nobis sufficiet: Boni menstrui qualitas est, ut vel suaviter vel violenter dissolvat corpora, eaque reddat non solum volatilia, sed pingua etiam, imò eadem reducat in oleum verum liquoribus aquosis vel supernatans vel subsidens. Hoc menstrui attributum nulli communi dissolventi competit, sed solis philosophicis tantum, ex unctuosio vini phil. spiritu confectis, qui spiritus solus sui permanentia aridum metalli sulphur & tenuius & pinguius reddit; quodcunque ergò menstruum in cujus usu talia promittuntur, quæ communibus fieri nequeunt, id philosophicum esse dicito, observata tamen una vel altera cautela.*

1. *Quod receptum sit noti alicujus & non suspecti authoris; non*

non cujuscunque fumivenduli, magna & multa promittentis sine basi. Quare quodcunque receptum sua autoritate carens, utut veris simile videatur, ut suspectum rejiciendum esse putamus.

2. Quod receptum sit non solitarium, non in uno sed diversis locis ab eodem authore descriptum, vel saltem in suis ingredientibus clarissimum. Eadem enim nomina hanc apud hunc habent significationem, aliam apud alium Adeptum; quamdiu itaque per loca collateralia non scitur, quid sibi velit author per suas materias, ejusmodi recepta incerta declaramus.

3. Quod receptum sufficientem in se contineat operandi regulam, ut videlicet pateat num in parte, num in toto volatilifandæ sint materiæ; qualiacunque autem breviori verborum syrmate obscuriora, ut imperfecta seponimus.

XVII. G E N U S.

Menstrua mineralia simplicia ex Aceto philosoph. & salibus fixis non tingentibus, tam vegetabilibus, quam mineralibus.

82. Aqua Comedens Paracelsi,
Lib. X. Arch. Pag. 37.

SUB aqua comedente vel corrodente intelligimus Acetum cum spiritu vini (philos.) mixtum, quod toties à sale communi abstrahatur, donec in Acetum facesserit.

Annotationes.

ACetum philosophicum, sive Acetum cum spiritu vini phil. mixtum, quod salibus volatilibus acutum reddidistis in genere præcedente, magis fit forte salium fixorum ita dictorum permixtione. Varia ex salibus alcalibus descripsimus menstrua vegetabilia in illorum quinto genere, quæ si loco spiritus vini phil. præpares Aceto philosophico, hujus generis inde fierent menstrua mineralia, licet alio & vario fuerint præparata modo, solo hoc discrimine, cum vini phil. spiritu fiunt satis tardè; hæc cum Aceto philos. conficiuntur multo citius; imò citissime componuntur si menstruis vegetabilibus adjungatur Acetum vel commune vel philosophicum. Aqua comedens tertium est menstruum quod ex sale communi fieri observavimus. Primum habetur in quinto genere menstruorum vegetabilium, ubi sal com. fusum & resolutum per deliquium mediante vini phil. spiritu redigitur in oleum sive Essentiam salis, quæ dein cohobando aliquoties cum eodem spiritu fit dul-

dulcis & transmutatur in Arcanum salis sive circulatum minus ex sale com. secundum extat in decimo quarto genere, ubi prædictum salis oleum in sua acida (salina potius) relinquitur Essentia. Tertium; quod in præsentī docetur genere, cum primo convenit, nisi quod non vini phil. spiritu, sed Aceto phil. adeoque citius hoc præparetur, & in usu fortius existat ut menstruum minerale. Dissolve Arcanum salis sive sal circulatum in Acido quolibet non tingente, videlicet communi Aceto destillato, spiritu Nitri, sulphuris, salis, &c. & evadet aqua comedens per simplicem commixtionem; è contra si debilitas vel removeas acidum aquæ comedentis vel præcipitando cum spiritu vini com. aqua com. &c. vel digerendo per se habebis Arcanum salis sive Aquam salis circulati.

Quod de sale com. dictum, hoc etiam de Nitro, Alumine, cæterisque salibus non tingentibus intellectum esto. Receptum aquæ comedentis ex se clarum est, nisi quod in latina versione, à Salis Nitri spiritu, malè legatur; cum autographum germanicum à sale communi, habeat. Errorem ut corrigas oportet.

Non tantum ex salibus mineralibus non tingentibus sed etiam ex alcalibus vegetabilibus hujus generis conficiuntur menstrua. Ita fit.

83. Aqua fixativa Trithemii,

p.37. Aurei veller. Germ.

R. Aquam fortem cum spiritu vini mixtam (superius sub No. 74. descriptam) cui adde olei Tartari per deliquium libram semis, destilla spiritum, phlegma abjice, & Terram sive sal residuum in spiritu solve.

Pro rerum fixationibus solutum serva; pro volatilisatione autem, sal Tartari cohobandum est toties, usque ascendat per modum salis com. in aqua comedente.

Huc refertur menstruum quod dicitur

84. Aqua

84. Aqua mirabilis Isaaci,

Cap. 29. 2. oper. min. & pag. 91. manus phil.

R. **U**Rinam veterem, destilla lento igne, deinde fortiori, ut quicquid poterit ascendat, destillatum toties rectifica, removendo omnem pinguedinem vel oleum, donec nullas post se relinquat fæces. Caput mortuum in fundo relictum calcina per duas horas, absque salis fusione tamen, ex calcinato aqua communi extrahe omnem falsedinem; lixivium evapora ad cuticulam, ut sal cristallisetur, reitera aliquoties ut sal fiat purissimum. Quod solve in urina destillata. Tum R. Hujus urinæ regeneratæ mensuras sex, Aceti destillati, spiritus vini (*phil.*) ana mensuras tres, salis communis libras duas, salis armoniaci, Tartari calcinati, ana libram dimidiam; solve hæc omnia invicem in Aquam mirabilem.

Similem ferè Aquam habuit Basilus, nisi ut suam destillet per alembicum, cujus descriptio sequitur.

85. Aqua Refuscitativa Basilii.

Pag. 81. Currus triumphalis Antim.

R. **S**alis ex urina humana clarificati & sublimati, salis armoniaci, & salis tartari, ana partem unam, salia misce, affunde acetum forte (*phil.*) luta luto sapientiæ, digere salia sic per mensem in calore continuo, denique destilla acetum per cineres donec salia sicca remaneant; quo facto admisce terræ venetæ partes tres, urge igne forti per retortam, & habebis spiritum mirum ad conficiendum mercurium currentem ex Antimonio.

Eandem Aquam invenimus etiam pag. 39. suarum manualium operationum.

Aliquando loco spiritus vini phil. Adepti usi fuerunt oleo crudo quodam in horum menstruorum confectionibus, ita Paracelsus

fus cum cera in aqua forti dissoluta, volatilisavit & salia in menstruum hujus generis.

86. Aqua Sallabri Paracelsi,

Libro de Reductione Metallorum in argentum vivum sive Tractatu 4. Rosarii novi olympici

Bened. Figuli Pag. 24.

SCies nullam nobis esse cognitam methodum reducendi metalla in mercurium, breviorē eā quam exhibuimus in libello nostro de putrefactione quatuor salium, quæ ibidem vocavimus sallabrum; videlicet istorum (*salium, ut inferius*) quodlibet redigatur in Aquam puram vel oleum (*per deliquium*) quæ in æquali pondere permixta dicuntur Lac Veterum. Quod Lac philosophicum impone recipienti forti, & quinquies desuper destilla spiritus ex vitrioli calcinati, Aluminis calcinati, & Nitri optimi ana, & mixtum vocabitur aquila volans, metalla unguibus suis in altum rapiens; metallum sublimatum contere in pulverem, à quo spiritum vini fortis ad digiti supereminentiam affusum ter vel quater leniter in balneo abstrahere, & recipies metallum vivum vel currens ad modum mercurii vulgi. Aquila autem redditur volatilis hoc modo: Lacti philosophorum dictis spiritibus acuato, vel aquilæ affunde ceram optimè eliquatam ad digiti crassitiem, destilla ex cucurbita in balneo phlegmata unā cum spiritibus, quod cohobandum est toties, usque dum omnia fuerint coagulata vel bene commixta; & habebis boracem philosophorum de quo in libello de virtute vitrioli scripsimus, in quo aquila volatilis, cum pennis suis, id est, spiritibus sese abscondit. Jam recipe metalli cujuscunque volueris calcem ex aqua forti, partem unam, aquilæ volantis partem semis, commisce, pone ad putrefaciendum per novem dies, quo longius eò melius; deinde sublima materiam ex arena in cucurbita bene lutata, & ascendet totum quodcunque sumpseris metallum, quo cum procede ut modo dictum superius. Sallabrum ex libro allegato (*de putrefactione & salium*) descriptum. R. Sal Nitri, sal gemmæ, sal commune, sal cinerum clavell. ana, quodlibet

H h

solve

solve per se & purga ab omni terrestreitate, ex omnibus invicem permixtis claram confice & perspicuam aquam, quam iterum coagula in vase mundo, & sal invenies alterius coloris, videlicet cerei, penetrans & edulcorans, dissolvens & figens. Hoc sal sit tibi in honore & amore, siquidem in eò sunt multa Arcana, fixat enim volatile, & vivificat spiritum mortuum; durum & friabile emollit, & ab omni lepra & veneno liberat, figit Arsenicum, præterea etiam plura opera præclara ad optatum & felicem promovet finem.

Imprimis ut caveatis ab hoc & ejusmodi menstuis vos admonitos velimus. Mystrium enim latet in hisce receptis, quod ut observetis necessum est, ne post varia in vanum tentata experimenta periculosissima in dubium vertetis eorum veritatem. Vobis incipientibus sufficiat: Impossibile esse ut cera vel aliquod aliud oleosum agere posset vices spiritus vini philosophici. Nulla esset hujus spiritus in tota Arte necessitas, si cruda oleosa præstarent idem quod iste purificatissimus & unctuosissimus liquor. Nemo nisi peritus vini phil. spiritum præparando methodi hæc conficiet menstrua, ubi cætera omnia à quolibet confici possunt idiota, modo ex dono possideat hujus vini spiritum. Adepti in hisce receptis & præparant & accuunt hunc vini spiritum; non mirum ergò quod laborem sophiæ vel penitus omiserint, vel non satis expresserint in eorum compositionibus, unde etiam menstrua hæc ad vini phil. spiritus præparationem potius pertinent, quàm ut cætera omnia ad hujus spiritus usum vel horum menstuurum compositiones. Nec illorum hîc meminissim, nisi hæc (sciens loquor) pluribus damno fuissent.

Nomen Sallabrum dicitur quasi salis labrum, non quod sal sit in hoc labro continendum, quemadmodum candelabrum vocatur quod in eo candelæ figantur, sed quod potius in hoc labro salino, alicujus metalli Essentia, ignis, vel lumen aliquod chymicum sit vel reservandum vel conficiendum, quemadmodum Alumen apud Isaacum in Manu philosophor. pag. 28. Lucerna dicitur.

De hoc salis labro Thomas Aquinas in Lilio Benedicto pag. 1085. Vol. 4. Th. Chym. ita;

Adde

Adde labrum salis quanta fit sexta
duorum

Conjunge poneque simul—

Ibidem hoc salis labrum medium conjungendi Tincturas vocat, medium inter duo extrema, inter durum & molle, inter lunam & spiritum, corpus & spiritum; uti sanguis menstruus est medium inter sperma masculi & femellæ, ita hoc sal nostrum. Pag. 1085. Sallabrum salem tonantem, lapidem illuminantem & pinguedinem aquilæ nuncupat. Pag. 1087. Sal Alembrot, lapidem Bore (Borax) & pinguedinem aquilæ. Pag. 1097. Tincar, Borax.

Sallabrum hoc sive labrum salinum à Paracelso componitur ex hisce salibus. Nitro, sale gemmæ, sale communi, & Alkali.

Guido quatuor sequentibus usus est in sua metallorum reductione in mercurium: Sale communi Alkali, sale Armoniaci & sale Tartari. Pag. 23. Thesauri Chym.

Thomas de Aquina eadem salia Guidonis recepit pro suo salis labro. Affinitatem quam observo inter Paracelsi salia, Gemmæ & commune, animadverto etiam inter sal Tartari & Alkali Guidonis, at recepti Basis super hæc quatuor salia non stabilitur. Nitrum & sal com. invicem fusa & resoluta per deliquium aliquandò satisfacere Paracelso. Nec in Cera, recepti jacet mysterium, cujus loco si aliud elegeris minimè errabis. Eiusdem vice aliquandò usus est oleo lini in aqua sextæ gradationis, sed de hac in sequentibus.

Ex Receptis annotamus,

1. *Menstrua hæc esse menstrua vegetabilia simplicia quinti generis acidis dissoluta. Dissolve quodlibet istorum in aqua forti comm. & menstruum habebis hujus generis. Remove autem Acidum & foret iterum ut antea menstruum vegetabile.*

2. *Menstrua hæc ratione aciditatis & citius fieri, & potentius operari distis menstruis quinti generis.*

3. *Non semper componi ex vini phil. spiritu, sed fieri etiam mediante oleoso aliquo vulgari, modo tentetur per artistam in spiritus vini philosophici consciendi methodo expertum.*

4. *Menstrua hæc absque omni additione argenti vivi vulgi, sed propriis viribus reducere metalla & mineralia in mercurium currentem.*

5. *Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata, satis propriè dici mercurios philosophorum, quoniam uti mercurius sublimatus communis ita hæc facillimè resuscitantur in argentum vivum currens.*

XVIII. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex sale Harmoniaco vegetabili, & acidis non tingentibus.

87. Aqua fortis Isaaci Hollandi,

Cap. 122. 1. oper. min. pag. 397. Vol. 3. Th. Chym.

Conficies aquam fortem ex sale armoniaco & sale nitro ana, ac salnitrum in pulverem siccum siccabis. Tum probè sal armoniacum inter pulverem salis nitri intermisce; ità ut bene inter se permixta sint, ac incorporata unum in altero. Tum destillanda pone, nec receptaculum strictè ad rostrum luta, antequam destillare incipiat. Nam si initio receptaculum ad rostrum alembici lutas, spiritus sylvestres ventosi insunt materia, qui receptaculum disrumperent, sed cum aliquantisper destillavit, luta intrepidè rostrum, atque Aquam secundum artem destilla.

Annotationes.

Præter Acetum Philosophorum datur sal harmoniacum, sub cuius nomine lateſcit vini phil. spiritus omnium menstruorum radix, concentratus utpotè, exſiccatus in Arido, & in sal mirabile sublimatus. De hoc sale non communi sale armoniaco, in Acidis communibus non tingentibus dissoluto, hoc præſens tractat Genus. Ex communi etiam sale armoniaco superius quidem confecimus menstrua philosophica, mediante Aceto philosophico, sive Acido cum spiritu vini phil. mixto. Hujus autem generis menstrua illis fortiora sunt, cum vini phil. spiritus sublimatus in
sub-

sulphur vel mercurium vegetabilem, melior redditur, scilicet vel Alkali, vel Arido quodam olim fixato acuat, hinc Acido dissolutus, nobilius etiam præbet menstruum. Isaacus in Recepto nostro sal harmoniacum veget. cum tantumdem salis Nitri commiscet, ut in subsequenti destillatione sal vegetabile solvatur in acido minerali salis Nitri. Quoniam autem solutio hæc, ob simultaneam oleosi & Acidi effervescentiam, nimis periculosa sit, ideò receptaculum strictè ad rostrum lutare non ausus est. At cum similis fervor habeatur in destillatione communis salis armoniaci & salis Nitri, probandum nobis est, Isaacum per sal armoniacum, intellexisse non commune, sed philosophicum. Quod primò probamus ex menstrui usu, de quo Isaacus ita: In aqua confecta salem tuum solve & in balneo pone, alembico vitreo superimposito: Nec balneum magis accendas, quam ut manum tuam in eo ferre possis, ac receptaculum rostro admodum solidè agglutina. Et suprà in alembico erit pusillum foramen, ei infundibulum vitreum impone, per quod denuo alia aqua fortis infundi possit cum opus est. Ac balneum in eo calore retine, quo dictum est antè, die nocteque; cumque vides aquam tuam fortem ad tam parvam pervenisse (destillando) quantitatem, sicut erat, cum solveres in ea solem, (recentem aquam fortem affunde) & sinas sensim destillare diem ac noctem ex balneo. Cumque iterùm spissescit, rursus Aquam fortem materiæ superfunde, modis omnibus ut antè dictum. Id ter itera, semper aquam fortem recentem superfundens. Tertiò vero liberè siccum (ad siccitatem) destilla. Tum sine corpus illud refrigerescere, ac receptaculum à rostro tolle, ac cera solidè obtura. Alembicum ab olla aufer. Ac tum sume drachmam aut scrupulum ex olla, materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac Aquam communem destillatam superfunde, ac super fornacem colloca in testa cum cineribus, & aqua illa ad semihoram bulliat. Tum sinas sponte refrigerescere, & stare sinas diem unam & noctem, & pulvis in fundo vasis subsidet. Aquam effundas sensim supernè, ac Aquam reliquam super igne tepido evaporabis, ita ut pulvisculus tuus siccus fiat. Cum vero siccus fuerit, exime, ac laminam argenteam candefacito, ac paululùm tui pulvisculi laminæ candenti superjicito: ac sedulò vide an pulvis non fumet, ac si fumare videris cave tibi à fumo, fumus enim te enecare posset, &c. Pag. 397. ejusd. Vol.

Tum materiam tuam, *pergit cap. 124.* aut pulverem tuum ei (*sublimatorio*) inde, & tum magnum & lotum alembicum superimponere, & solidè luto operi, ita ut certus sis nullos spiritus lutum penetrare posse. Sunt enim adeò subtiles spiritus ut tibi scribi non posset. Nam si spiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi esset. Ac luta ingens receptaculum ad rostrum alembici, ac lutum illud ubique probe finas siccescere. Tum ignem fornaci subjice, primum ignem admodum pusillum, ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua sursum sublimare incipiat, quod igne pusillo fiet. Cumque materiam ascendere vides, sedulò adverte, ut ignem eodem statu retineas, ut admodum leniter sublimet, quod facile fiet, nam materia sublimatur & ascendit igni admodum pusillo. *pag. 402. ejusdem Volum.*

Aurum in hac Isaaci aqua forti dissolutum, & una vel altera vice cohobatum, deinceps aqua communi ablutum adeò redditur volatile, ut igne admodum pusillo etiam ascendat in sublimatum venenosissimum; idem si præstet quispiam tam facili methodo cum communi Aqua Regis ex sale armoniaco & nitro confecta, istum non indigere hujus generis menstruis dicemus; ast commune sal armoniacum ad ejusmodi præstanda esse insufficiens, vel Chymix vulgaris Tyrunculi dudum fuere experti.

Præter hujus menstrui usum, Encomia salis harmoniaci, quæ communi ejusdem nominis minimè conveniunt hujus menstrui probant excellentiam. Nunc docere volumus, inquit, quomodo & qua ratione, animam, corpus & spiritum simul conjungemus, ut in se invicem ingrediantur. Nam contrariorum congregatio esse non potest ut simul maneant sine medio, (quod in superioribus vocaverat sal armoniacum aut Aquam siccam. Cap. 146.) Cape exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt, &c. ita se res cum nostro lapide habet. Quamvis corpora rite præparavimus, animam & spiritum: Nisi in se invicem ingrediantur, neque jam, neque ullo unquam tempore simul manebunt sine medio aquæ siccæ. Jam dilecte, ubinam nunc Aquam illam reperiemus? Nam Geber ait: Aqua nostra non est aqua nubium. Aristoteles inquit: Aqua nostra est aqua sicca. Hermes ait: Aqua nostra ex sordida ac fætida menstrualis materia colligitur. Danthynus dicit: Aqua nostra invenitur in veteribus stabulis.

stabilis è latrinis ac fætidis cloacis. Ac Morienus: Aqua nostra crescit in montibus ac vallibus, ac stolidi verba ista non intelligunt, & putant mercurium esse; non est mercurius, est aqua sicca, quæ ingredi facit & congregare omnes spiritus minerales, animam & corpus, atque ubi ea congregavit, recedit ab illis, ac fixa simul manere finit. Atque hæc aqua reperitur in omnibus rebus quæ in mundo sunt. Nam nisi hæc aqua esset, frustra lapidem efficere niteremur. Nam quo pacto efficeremus ut nostræ materiæ præparatæ alia in aliam ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopolæ herbas suas simul congregant, eodem modo facere debemus, sive in vegetabili, animali aut minerali ad opus perfectum faciendum, aut quintam Essentiam, ex rebus singulis distinctis Aquam siccam habere debemus. Itaque in rebus omnibus aqua sicca inest ut seipsæ perfectas efficiant. Ideò Galenus ait: Res omnes suam propriam habent medicinam ad lapidem conficiendum sive in minerali, animali aut vegetabili, absque ullarum rerum peregrinarum additione. Quare cum lapidem conficere volumus, aut ullam fixationem, conjunctionem illam aqua nostra sicca facere debemus, sicuti de Tinctore & Pharmacopola dictum est. Ideò fit, mi dilecte, ut tam multi in errores incidant, quod naturam non intelligant nec sequantur: Idcirco tibi de Tinctore & Pharmacopola mentionem feci ut per eam rationem rudem, naturam intelligas, ut tua ipsius mente capias nullam conjunctionem absque medio fieri posse. Quare omnia opera quæ supra habentur proba sunt, sed duo illa ibi non nominantur, spiritus videlicet atque aqua sicca, pondera ac congregatio, in quibus ars nostra tota consistit. Quare te adjuro, ut secretum istud nunquam patefacias nam huic omnis ars quæ in orbe est, inclusa est, ac brevi tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendum. Cap. 147, 148, 149. 2. oper. min. pag. 524, 525. Vol. 3. Theat. Chym.

Ripley eandem Aquam descripsit hoc modo.

88. Aqua Regis Ripley,

Pag. 349. Viatici.

FAc Aquam corrosivam de sale petrae & armoniaco, & non ponas ultra quatuor uncias in destillatorio & trahe cum lento igne aquam, in qua dissolve & fac oleum solis, &c.

Hanc Aquam fortem Basiliius Valentinus vocavit Balneum Regis de quo ita in Elucidatione secundae Clavis: Nota amice, & serio considera, quoniam hic latet principale secretum. Fac ut conficiatur Balneum, cave ne aliquid intret peregrini, ne nobile semen auri radicitus destruat post ejus dissolutionem. Exactè itaque & cum cautela examina res, de quibus te informat clavis secunda; videlicet, Qualia materialia sint accipienda pro Regis Balneo, quo Rex dissolvi & ejus externa forma frangi debent ut anima ejus immaculata exeat. Huic proposito subservient Draco & Aquila, id est, Nitrum & sal armoniacum ex quibus unitis conficitur aqua fortis uti informaberis in meis manualibus ubi tractaturus sim de particulari solis.

89. Balneum Regis Basilii,

Libr. Partic. in Particul. Solis.

R. **S**alis petrae partem unam, salis armoniaci partem unam, silicum pulverisatorum partem semis, misce & destilla. Nota; Aquam hanc cum cautela & exactè esse destillandam, nam per methodum communem destillari nequit; expertus in chymiae (*secretioris*) operationibus sciet quid faciendum: Nota; Oportet ut habeas Retortam terream fortem bene lutatam, in cujus superiori parte exeat fistula dimidiae spithamæ longa, & duorum digitorum lata, appone Recipiens magnum, luta bene, ignem per gradus augmenta usque dum Retorta candeat. Tum per fistulam injice cochleare hujus materiae, &

subitò claude fistulam linteo madido , & spiritus impetuosè transiens in recipiens ; spiritibus sedatis aliud injice cochleare dictæ materiæ , ita procedendo usque dum nulla materia supersit , & Aquam habebis Gehenneam , dissolvens Auri calcem in instanti in solutionem crassam , de quâ mentionem feci in tertia parte , ut & in secunda clavi , non solummodo Aurum dissolvens sed idem redigens in volatilitatem , &c.

Hoc Balneum Regis describitur etiam à Basilio in Revelatione manualium operationum. Ita,

90. Aqua philosophica ad solutionem Auri Basilii ,

Labore primo Revelation. man. operation.

R. S Alis petrae , salis armoniaci ana partes duas , lapillorum lotorum partem unam , tere simul , & per retortam (*tubulatam*) destilla aquam in recipientem amplum , injiciens per tubulum duas aut tres uncias ; recipiens sit magnus , & jaceat in vase pleno aquâ frigidâ , & lineis pannis humidis tegatur , ut spiritus refrigescant , valdè enim incallescet ; juncturas retortæ optimè obtura , ignem succende , & retorta calefacta injice uncias tres materiæ , tubulo statim obturato transibunt spiritus , & recipiens albescent , & guttae cadent : Cum spiritus confederint , injice denuò uncias tres , obturato statim tubulo , procede ut prius sæpius mutando lintea madida ; continua laborem hunc donec aquæ satis habeas , quam obtura optimè , ne evaporet , est aqua vera & Balneum minerale pro Rege.

Basilium æquè ac Isaacum sale harmoniaco vegetabili non communi pro suo Balneo usum fuisse , usus ejusdem etiam probat.

R. Aquæ hujus partes tres , calcis auri partem unam , misce in cucurbita , pone cum alembico super cineres calidos , solvetur ; & si non solvatur totum , effusa aquâ affunde novam , & hoc donec omnis calx soluta sit in Aqua ; cum refrixerit subsident faeces albæ in fundo , quas separa ; aquam omnem conjunge , & in Balneo per diem & noctem digere , facibus denuo remo-

tis per novem dies continuò digere, destilla aquam ut materia in fundo remaneat olei similis, &c. destilla toties donec omne aurum per alembicum transiverit. Ibidem. *Balneum hoc unctuosum aurum cæteraque metalla redigit in olea, quoniam ex oleoso vini phil. spiritu, concentrato & exsiccato in Alkali quodam vegetabili, & Nitri spiritu, confectum est; ubi è contrario sal armoniacum vel Aqua Regis com. metalla ultra suam, id est, salis nam naturam transmutare nequit, oleitatem enim quam non habet dare non potest. Isaacus ob Retortæ tubulatæ nondum fortassis tum temporis cognitæ defectum, non parvam spirituum jacturam passus est in hujus menstrui destillatione, quam Basilii dictæ retortæ ope resarcire annisus est, quamvis & hoc non sine sua difficultate.*

Meliùs istud consecere Adepti recentiores Crinot, Trismosinus, & Paracelsus, destillationis difficultatem & spirituum jacturam observantes, qui simplici sed meliori modo sal armoniacum vegetabile dissolvebant in Nitri spiritu vel aqua forti absque omni jactura, periculo & tædio.

91. Aqua fortis fortissima Paracelsi,

Libro 3. Arch. de separ. Elem. pag. 7.

Rx. **S**AL Nitrum, Vitriolum, & Alumen æqualibus partibus, quæ destillabis in aquam fortem, hanc rursus ad suas fæces affundes, iteratoque in vitro destillabis, in hoc aqua forti clarifica argentum, & postea in ipsa sal armoniacum solve.

Nec Paracelsus per sal armoniacum intellexisse commune, etiam ex usu menstrui demonstratur, quem ita describit: His peractis; accipe metallum in laminas redactum, & in aquam resolvas ibidem, id est, in eadem aqua, tandem separa per Balneum, rursus affunde. Hoc itera toties, donec in fundo repertum sit oleum, ex sole vel auro spacideum; ex luna lazurium; ex marte rubeum & valde obscurum; ex mercurio album; ex saturno lividum & plumbeum; ex venere viride

prorsus ; ex Jove flavum. *Ibid.* Quis cum communi Aqua Regis dissolvit unquam metalla promiscuè , tam argentum quàm aurum in oleum , vel spadicum , vel lazurium ? Ne quid dicam de metallorum omnium reductione in duas pinguedines rubram & albam Essentiam & corpus invalidum. Ab effectu ergò clarum est Paracelsum sal Harmoniacum aqua forti dissolvisse pro sua aqua forti fortissima.

Guido addit quod Paracelsus omittit salis armoniaci pondus in hujus menstrui confectione.

92. Aqua Regis Guidonis ,

Pag. 22. *Thesauri. Chym.*

R. **V**itriolum sal com. Nitrum , destilla in aquam fortem , accipe hujus libram unam , salis armoniaci (*phil.*) uncias quatuor , destilla adhuc semel.

Solomon Trismosinus aliquando metalla dissolvit in communi aqua forti , & solutioni addidit sal harmoniacum. Ita argentum aqua forti dissolutum volatilifavit cum prædicto sale , libro 8. Tinct. in Tinct. quinta pag. 81. Aurei Velleris German. R. Lunæ puræ uncias quatuor , solve in aqua forti com. abstrahe phlegma , adde residuo salis armoniaci drachmas sex & affunde novam aquam fortem , abstrahe iterum in cineribus ad oleitatem , hoc repete quater cum nova aqua forti , tandem urge fortiter & luna ascendet una cum aqua forti.

Aliquando Aurum & Argentum junctim hoc menstruo volatilifavit. In Tinctura Regis Julaton , pag. 16. Aurei Veller. R. Auri limati , salis armoniaci , ana uncias duas , quibus affunde argenti optimi in unciis octo aquæ fortis dissoluti uncias quatuor , abstrahe ad oleitatem , novam affunde aquam fortem , quod repete ter cum recenti aqua , & aurum una cum argento ascendet per alembicum.

Lullius suam Aquam Regis confecit dissolvendo sal harmoniacum vegetabile in aqua acida mercurii sublimati.

93. Aqua

93. Aqua Regis Lullii,

In Exp. XVII.

R. **M**ercurium bis cum vitriolo & sale communi preparato sublimatum semper cum novis materialibus, contere, & si sublimati fuerit libra una, accipe albumina novem ovorum recentium quod albumen tam diu concutias, ut videatur esse aqua. Mox misce albumen cum illo sublimato, & pone in retortam habentem collum extensum, junge illi receptorium quàm optimè clausum, subministrans illi ignem cinerum, in principio levissimum, donec eò gradu destillet. Cessantè autem destillatione augebis ignem: Ultimò dabis ignem violentissimum, atque hoc pacto pars mercurii transibit in aquam, pars verò in mercurium vivum, quod vivum transactum iterum sublimabis & junge cum aqua destillata, prius tamen contritum, ac iterum destillabis ut supra, iterando magisterium toties donec totum sublimatum transeat & convertatur in aquam. Quare poteris eodem modo multiplicare toties quoties volueris, adjungendo illi semper aquæ sublimatum novum, & destillando donec in aquam convertatur. Accipe igitur hanc aquam & pone in urinali parvo (*cucurbita*) connectens sibi capellum cum receptorio, post destillabis per balneum tamdiu, ut videatur tibi albumen illud immixtum transactum esse, quod ita cognosces; accipe laminam ferream vel cupream, super quam per mitte unam guttam destillationis cadere, quæ si bulliat, & videatur dissolvere, tum amove recipientem, annectendo alterum quam optimè clausum & destillabis per cinerem, atque iterum per cineres hoc magisterium iterabis septies. Atque ita habebis aquam mercurialem quæ tibi serviet in multis operationibus. Accipe igitur unciam unam salis secundi Experimenti (*Salis Tartari volatilis sub No. 17. dati*) & uncias quatuor istius aquæ (*acidæ jam destillatæ ex mercurio sublimato*) & misce simul, & statim dissolvetur, postquam dissolutum fuerit, destillato per cineres lento igne juncturis optimè clausis, ultimò ignem augebis ut totum sal cum aqua pariter transeat per alembicum, postea in eandem aquam iterum immitte unam alteram unciam salis,

salis, ac per destillationem transmittite totam ut suprà, atque hoc pacto reiterabis hoc opus destillationis quater: Singula destillatione adjungens illi aquæ unciam unam de dicto sale. Tum demùm habebis mineralem aquam vegetatam atque acutam, cum augmentatione virtutis, & potentia proficiscentis à dicto sale vegetabili pretiosissimo, sine quo nihil fit.

Ex Receptis annotamus,

1. *Menstrua hujus generis esse menstrua vegetabilia simplicia sexti generis acidis dissoluta. Deme aciditatem & erit iterum sexti generis menstruum.*

2. *Menstrua hæc ex aqua forti confici melius, utpotè acido reliquis fortiori; fieri tamen etiam posse ex quovis alio minus forti, utpotè Aceto destillato, spiritu salis, sulphuris, &c.*

3. *Menstrua hæc inter mineralia simplicia esse optima; tam quoad conficiendi facilitatem quàm virtutis excellentiam.*

4. *Perinde esse, num metallum prius dissolvatur in communi aqua forti, posteaque addatur sal harmoniacum vegetabile: Vel sal dictum prius, & deinde metallum.*

5. *Hæc Aquas Regis differre à communibus, eò quòd promiscuè metalla qualiacunque, tam argentum quàm aurum dissolvant: Et eadem non in calcem sed oleum redigant, quod de vulgari Aqua Regis dici non potest.*

6. *Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata fieri summa artis venena.*

XIX. Genus.

XIX. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex spiritu Vini philosophorum, & spiritibus acidis tingentibus, spiritu Vitrioli, Butyro Antimonii, &c.

94. Spiritus Vitrioli cum spiritu vini mixtus Lullii,
Epist. accurtatoria, pag. 327.

Spiritus Vitrioli est magis siccus & grossus quàm spiritus quintæ Essentiæ aquæ ardentis, & magna est concordantia inter spiritum Vitrioli & naturam Auri, quia ambo ex iisdem principiis cum mineralibus trahunt originem. Ideò spiritus Vitrioli conjunctus spiritui aquæ ardentis inspissat eum, & eum citò adhærere facit Auro, ut secum fixetur, & crede mihi quod hæc curtatio est præexcellens.

Annotationes.

Inter menstrua mineralia simplicia & composita hæc notetis differentiam; simplicia dissolvunt tantum; composita verò & dissolvunt & tingunt dissoluta. Rebus enim tingentibus mirum in modum exaltantur, & pluribus gradibus meliora fiunt, ita ut sint non sibi tantum sed etiam aliis sufficientia; unde merito dicantur aquæ tam graduatæ quam graduatoræ. De simplicibus modò egimus hæctenus, in hoc decimo nono genere examinanda veniunt composita ex duobus spiritibus oleoso & Acido tingente, uti in recepto præscripto ex vini phil. & Vitrioli spiritibus invicem permixtis, & destillando bis vel ter intimè conjunctis. Præparatio est

est levissima, in qua tamen unicum hoc ut observetis non abs re foret: Quod ambo spiritus sint absque phlegmate, optimèque re-
ctificati juxta sequentis Anonymi monitum. Ex vino extrahitur
oleitas urens, ergo participat cum sulphure, & huic inest verè
maxima virtus naturæ metallicæ quam ex terra traxit & conce-
pit. Et sicut illa oleitas velut isti spiritus agiliores sunt multum
quàm cæterarum rerum; ideò virtutes eorum sunt multum agi-
liores quàm cæterorum. Sed tamen sciendum quod isti spiritus
sicut *Textus Alchymicæ dicit*, & est veritas, qui veniunt ex ve-
getabilibus & animalibus rebus non conducant ad Alchymiam,
existentes in natura vegetabili; sed requiritur ut per multipli-
cem depurationem & destillationem perveniant in naturam me-
tallicam, & tandè deserviunt ei. Ergo est tantum unus lapis
& unum fundamentum necessarium arti; videlicet virtus me-
tallica, quamvis interdum recipiantur vegetabiles & animales
res, tamen non remanent in natura vegetabili vel animali, sed
transmutantur in naturam metallicam & sulphuream, quæ con-
tinet vim metallicam. Propterea dicebat *Ferrariensis cap. 20.*
suarum quæstionum, impossibile est coagulare argentum vivum
absque sulphure vel alia re, sulphuream naturam non habente,
quia sulphur est coagulamentum argenti vivi, & si vino insunt
sulphureitates, cum sit urens, igitur ipsi inest natura metalli-
ca. Propter hoc sunt aliqui laborantes in Vino & Auro vel Ar-
gento, sic ut ex vino trahant spiritum ejus agillimum, confor-
tantes cum eo virtutem auri, ita ut spiritus cum illo figantur per
quos consequenter dilatatur & multiplicatur tinctura auri, &
pro certo inter spiritus vini, & spiritus auri est maxima conve-
nientia seu participatio, cum utrobique sint naturæ calidæ,
igitur spiritus vini inseparabiliter figuntur cum auro. Sed ta-
men notandum, quod spiritus mediorum metallorum, scilicet vi-
trioli, &c. sunt grossioris fixationis, & majoris convenientiæ
cum auro, cum quasi ex uno oriantur, utpotè ex mineris me-
tallorum, quàm spiritus vini qui veniunt ex vegetabili natura;
quamvis spiritus vini sunt agiliores & subtiliores. Ideò aliqui
componunt spiritus illorum, sic ut spiritus vitrioli conjungan-
tur spiritibus vini, ita ut unum ingrossetur cum altero & sint
auro unibiliores. Sed tamèn requiritur illi, qui in his vult la-
borare, ut recipiat spiritus fortissimos & res purissimas, sic ut
spiritus antequàm cum auro vel argento figuntur optimè purifi-
centur.

centur. *Anonym. de principiis naturæ & arte Alehym. pag. 30. Syntagm. Harmoniæ Rhenani.*

Non spiritus Vitrioli rectificatus tantum, sed omnis acidus hic prodest, modo sit tingens & commisceatur vini philosophici spiritui, ut ejusdem generis inde fiat menstruum. Ità conficitur

95. Butyrum Antimonii cum spiritu vini mixtum Basilii,

Pag. 88. Currûs triumphalis Antim.

Rc. **M**ercurii vulgaris purissimè sublimati, antimonii, ana partes æquales, trita & mixta destilla per retortam, quæ spiritus retinet tribus vicibus; rectifica hoc oleum cum spiritu vini (*phil.*) & est paratum, & sanguinei coloris, ab initio erat album, & coalescit sicut glacies aut butyrum fusum. Hoc oleum multa mira peregit quæ alioquin natura vix permetteret credi emendari posse, sed tamen semper virtus, facultas & operatio ejus apparuit ex malo faciens bonum.

Hoc compositum licet à Basilio detur ut medicamentum, non ceu menstruum, attamen apud Paracelsum in libro de gradationibus ut tale describitur.

96. Aqua quartæ gradationis Paracelsi,

Libro de gradationibus, Pag. 131.

Rc. **A**ntimonii libram unam, mercurii sublimati libram semis, destillentur ambo simul igne violento per alembicum, & ascendet rubedo quædam instar sanguinis spissa, quæ tingit & graduat unamquamque lunam in solem, & hunc pallidum ad supremum gradum coloris adducit permanentis.

Quamvis Paracelsus admonere discipulos suos de spiritu vini phil. additione in suis compositionibus non semper necesse duxerit; nihilominus ego, nè erretis, necessariam hujus spiritus additionem in hoc menstroo vobis indicare debui, absque eo enim nullius esset momenti in Chymia secretiori, imò vobis in damnum cederet.

Aliquando non ipso vini phil. spiritu, sed ejus materià, videlicet oleoso quodam vegetabili, Adepti consecere hujus generis menstrea. Ita,

97. Aqua sextæ gradationis Paracelsi,

Libro de gradationibus, Pag. 132.

R. **S**ulphuris vivi libras duas, olei lini libras quatuor; coquantur in compositum (*hepar sulphuris vulgo dictum*) quod in oleum destilletur (*singulari & philosophica quadam cheiragogià, ad confectionem spiritus vini phil. pertinente;*) huic tantundem iterum addatur vivi sulphuris, & coquatur ut prius in compositum, ac in fimo equino digeratur per mensem, aut si diutius, melius.

Postmodum addatur salis Nitri, Vitrioli, Aluminis (*ingredientia aqua fortis*) florum æris, croci martis, cinabaris (*ad augendum sulphuris tincturam*) ana vertonem semis, (*einem halben vierling, id est, quadrantem semis libræ sive uncias duas,*) destilla quicquid ascendere voluerit, & liquores amove, servatis oleis tantum (*non oleo sed oleis, quia duo sunt album & rubeum*) quæ ponantur in vitream cucurbitam, additis speciebus ut supra, & capite mortuo pulverisato, simulque destilla rursus ut prius. Postmodum reaffunde facibus, & putrificetur iterum per mensem, ac destilletur amplius. Evacuatis postea coloribus aut separatis (*rubeum ab albo*) rubeum serva quod rectificabis ut oportet, in quo laminæ lunæ digerantur suo tempore, & tandem fulmine reducantur.

Aliquando Paracelsus hoc oleum vel sulphuris ignem confecit per

per se absque rebus aliis tingentibus tam pro lapidibus pretiosis quam metallis graduandis. Eò deventum est, ait pag. 200. *libro de sulph.*, ut spiritus transmutationis suum receptum dederit ex oleo lini & sulphure faciendi hepar aut pulmonem. Hujus pulmonis aut hepatis destillatio multiplex facta est. Operando autem compertum est, hepar hoc dare lac à communi lacte nihil differens, crassum & pingue. Dedit etià rubrum oleum instar sanguinis. Lac hoc & iste sanguis destillando suum colorem & Essentiam non confuderunt, sed discreta ac invicem separata manserunt, albo in fundum subsidente, & rubro in sublime ascendente. Ars verò instando tentavit ex albo seu lacte facere argentum, & ex rubro aurum. Mihi verò constat ex albo seu lacte (*sulphuris*) nunquàm aliquid fieri potuisse vel à veteribus vel junioribus. Dico ergò id lac esse mortuum nec in eo quicquàm contineri. De rubro autem oleo quod hepar dat, attendite, quilibet Cristallus aut Berillus prius probè politus, &c. (*de hujus olei usu in lapidum pretiosorum gradationibus vide librum quartum*) usque adeò verò gemmas exaltat ut ad summum gradum perveniant, imò altiore quam à natura exaltari possint. Hic etiam nota quòd argentum omne si debito tempore impositum relinquatur tandem nigrescat, & calcem auream deponat; ante justum tamen tempus non fixam, sed volatilem & immaturam rem. Si verò terminum suum assequatur, expedienda omnia expedit, de quo plura hinc dicenda non sunt. Sic ergò de sulphure notate, quòd si in gradus assumatur, quo subtilius, pulchrius, altius, & celerioris operationis est, eo altius id & majus sit. Hoc modo finguntur metalla & lapides. Id qui conaturus est non putet se posse, sed sciat. Ille enim labor in Alchymia omnium periculosissimus est, quoad operationem, adeoque insigni experientia opus est & iterata exercitatione: Nec ex auditu sed ex multiplici experientia procedi debet, &c.

In hac tamen duodecima Gradatione hujus olei viribus non contentus, istud rebus aliis tingentibus altius adhuc exaltare voluit, videlicet floribus æris & martis croco, per quæ non communia sed philosophica medicamina intellexit Paracelsus. Percepimus, inquit, libro 4. Archid. de Essentiis pag. 16. Æris viride quintam Essentiam veneris existimatam esse cum non sit; sed crocus veneris est quinta Essentia sic intelligenda. Flos

æris est transmutatio (*valgaris*) cum substantia crassa & subtili simul, & ex omni complexione venerea extracta, quare nulla quinta Essentia esse potest, sed crocus veneris, ut docuimus, est vera quinta Essentia, cum sit potabile quid sine corrosione permixtionéque divisum à corpore, valdè subtile, magis etiam quàm in hoc loco scribere lubet, ad evitandam prolixitatem. Sic etiam crocus martis & ejus ferrugo pro quinta fuit Essentia hætenùs æstimata, cum non sit; at (*verus*) crocus martis est oleum martis (*quod sub Essentiæ nomine aliquandò in forma sicca est, & crocus martis philosophicus dicitur libro secundo de medicamentis.*)

Ex Receptis observamus,

1. *Communem Vitrioli spiritum, Butyrum antimonii, arsenici, stanni, &c. spiritu vini phil. permixta esse spiritum Vitrioli phil. Butyrum antimonii philosophicum, &c.*

2. *Menstrua hujus generis eadem esse cum menstruis decimi quinti generis, tamen cum hoc discrimine, quod in isthoc Acetum philos. non tingens; in præsentem autem Acetum philos. tingens præparatur, eò quòd hæc ex spiritibus acidis rerum tingentium, id est, metallorum & mineralium; illa autem ex spiritibus acidis rerum non tingentium, id est, salium vegetabilium & quorundam mineralium quorum aridum neque metallum fuit, neque corpus aliquòd coloratum, sint confecta.*

3. *Menstrua hæc non saltem esse aquas solventes, sed insimul gradatorias quia ex rebus tingentibus præparata.*

4. *Menstrua hæc esse rerum tingentium Essentias, vel magisteria acido dissoluta, adeòque medicamina.*

5. *Menstrua hæc confici etiam posse ex oleosis crudis, modò quis sciat modum præparandi spiritum vini phil.*

6. *Eadem duo sulphuris olea (quorum rubrum Essentia est per modum Paracelsicum, id est, optimum) quæ Paracelsus aqua forti fortissimà superius sub No. 91. descripta alibi præparat; hic ab eodem authore confici oleoso quòdam crudo.*

7. *Vegetabilia & animalia quatenùs talia & cruda, non ingredi opera philosophica; sed quatenùs incombustibilia reddita & in naturam metallicam redacta. Dictam separationem, inquit Author viæ veritatis. pag. 253. probè te observare oportet, ex illa*

illa siquidem veteres sapientes ansam & occasionem sumpserunt, ut tres naturas (*tria regna*) utpotè vegetabiles, animales, & minerales inquisiverint, & tantum ex ea didicerint quòd naturarum separatio nihil aliud sit quàm coctionis in natura defectus. Illas deinde aliquantò altius perpenderunt, quomodò videlicet istis Essentiis, quæ per naturam infirmissimè coctæ, per vulgarem ignem, modo naturali subveniri possit, ut Essentiæ quæ jam sunt comburibiles, per liquores suos, (quos veteres ex invidia mercurium nominarunt) qui nigri ab Essentia separantur, arte perfectæ reddi possint, adeò ut Essentiæ per liquorem à combustionē tutæ, custoditæque maneant, & liquor sese ab Essentia non separari queat. Illud veteres sulphur nostrum appellarunt. juxta hancce namque præparationem Essentia non ampliùs vegetabilis neque animalis, sed nunc coctione mineralis aliqua Essentia facta est, & ideò sulphur dicitur. *Et postea pag. 264. ita pergit:* Una natura magis cum elementari suo igne per humiditatem suam cocta est quàm altera, ex quibus natura vegetabilis in coctione est minima, eò quòd illius Essentia facilè comburatur, & liquor etiam facillimè, vulgaris ignis beneficio, ab elementari igne separetur. Natura animalis in coctione priori (*naturæ vegetabili*) non longè est dissimilis, cum ejusdem Essentia itidem facilè comburatur, ideòque natura mineralis in coctione suprema est, quod liquor metallicus magis meliùsque per coctionem cum elementari unitus fiet, quàm duæ ceteræ istæ antea dictæ naturæ; quamobrem etiam metalla vulgari igni melius resistunt, quàm res ceteræ quæ sub vegetabili & animali natura comprehensæ sunt, quemadmodum videre est, quòd in ignem posita metalla, non istiusmodi flammam quam ligna, edant, ejus enim Essentia non ita cum liquore, quemadmodum metallica humiditas cum sua Essentia, cocta est, & conjunctio liquoris cum Essentia non metallica est sed simpliciter vegetabilis, quæ in fumo nigro consumitur, existit.

Postquàm verò Essentia per naturam in coctionem pervenerit, tunc non vegetabilis permanfit, sed nunc metallica facta est, & nunc à vulgari igne in albo fumo consumitur, non secus ac, uti vides, imperfecta metalla, quando in igne liquefaciuntur, fumum de se album spargunt. Jam mentis aures arrige, *admonet Chortalasseus sive Author arcæ arcani artificiosissimi in cabala sua*

sua Chymica pag. 369. Volum. 6. Th. Chym. Quomodo sermones prædicti de vegetabilibus & animalibus accipiendi sint, neque hæc, neque illa rejicienda erunt, non enim aliter inter se differunt, quàm quod in his vel in illis vapor iste purior est, & majori quantitati inest, impuriorem verò puro vaporì similem facere potes. Nam per subtilem cheiragogiam eo redigendi sunt ut in aquoso corpore isti duo, animalis & vegetabilis scilicet, unà cum minerali spiritu seu vapore capiantur, & postmodum spiritus mineralis cum magna discretione à reliquis separetur. Qui licet in parva quantitate se exhibeat, summæ tamen est virtutis & luce meridiana clarior. In hoc statu spiritus iste animale & vegetabile spiritum si volueris, eo adducet ut sibi similis sit futurus. Hoc scilicet totius artis fundamentum est ut spiritus vegetabilis vel animalis combustibilitatem suam derelinquat, & incorruptibilis atque immortalis fiat. Hæc clavis est ad referandum omnes portas, hîc habes veram primam materiam gemmarum & metallorum. Hanc tamen rem, si recta via reputo, hæc non est materia prima, sed triplex extractio ex materiâ primâ Gemmarum, ideoque Deum in æternum laudare, eique gratias agere debes quod te hac redignum fecerit, & tantum intellectum tribuerit ut id quod est in terra profundissimum, in tuum usum adipisci possis. Ulterius pergo in hac materiâ primâ. Hanc si liquidam feceris & per incombustibilem spiritum vegetabilem (*non vulgarem*) recluseris, aurum, argentum, omnia mineralia, & gemmas in illa solvere, & instar glaciei in aquâ calidâ liquefacere destruere, mortificare & iterum renovare poteris. Hâc ratione inquam, astralem spiritum (quasi lucernam, in qua ignis æternus & virtus altissimæ stellæ æternæ sapientiæ habitat) visibilitèr nancisci, videre, tangere, & sentire; ignem dico inconsumptibilem, noctesque diesque lucentem, solem, lunam, stellas, carbunculos & omnis generis ignis splendorem superantem, oculis tuis conspicias, & totius firmamenti perfectionem in ipso observabis. O homo, mi creatura, quantum donum divinum, quod id, quod supra omnes cœlos est, summe clarum, & in terra profundissimè existit, brevi horarum spatio adipisci potes, cum tamen longissimo tempore in eo sit occupata, & te propter subtilitatem longè est interior, &c.

Idem Author de hac primâ materiâ in Rustico suo pag. 308. dicti

dicti Voluminis. Ita: Hæc doctrina notatu certè dignissima est: Multi enim insignes viri in hac re errant, putantes se materiam primam habere, cum mercurium philosophorum aut sal metallorum nacti sunt. Nam tùm demùm fit materia prima cum conjunctio viri & mulieris est facta, teste comite Bernhardo ubi dicit: Tum demum ista conjunctio dicitur materia prima & non priùs, lapidis videlicet & omnium metallorum, de quo vide Turbam. Nam priusquam hoc fiat, ex naturæ fundamento & bonis rationibus, animalia & vegetabilia tanquam res extraneas, & operi nostro contrarias & inutiles meritò rejicimus, & lapidem nostrum rectè inter mineralia ponimus.

8. *Spiritus ambos esse cautè confundendos ob nimix effervescentiæ periculum.*

9. *Menstrua hæc digerendo fieri dulcia, & dici spiritus Vitrioli dulcis, Butyram antimonii dulce, &c.*

10. *Aliquando in menstruorum receptis non exprimi spiritum vini phil. hanc tamen subintelligi debere ex locis collateralibus patet, & necessitas postulat.*

XX. Genus.

XX. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex spiritu vini philos. & salibus aliisque rebus tingentibus, Vitriolo, Cinabari Antimonio, Lapide hematitide, &c.

98. Oleum Vitrioli Basilii,

Cap.6. Sect.2. libri de conclusionibus.

Rc. **V**itriolum ungaricum; aquâ destillatâ solvitur, coagulatur, cristallifatur, repetitur quinquies & sic purgatur à salibus alumine & nitro; hoc vitriolum sic purgatum destilla cum spiritu vini (*philos.*) ad oleum rubrum, quod fermenta cum auro spirituali, adde illi partem suam mercurii vivi stibii & habes Tincturam pro homine, & reducentem lunam in solem. Visitando Inferiora Terræ, Rectificandoque, Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam.

Annotationes.

Genus antecedens continebat menstrua mineralia composita ex acidis spiritibus tincturam metallicam in se continentibus; in hoc præsentī horum spirituum utimur corporibus, ut gradu melius conficiamus menstrua. Tinctura enim exempli gratia ex Vitrioli arido vel corpore per vini phil. spiritum destillando extracta Essentia est, quæ in eadem destillatione proprio acido dissoluta menstruum producit hujus generis; cum in præcedenti tantillum istud cupri, in Vitrioli spiritu communi, dissoluti vel con-

contenti, ignisque violentiâ evecti, à vini phil. spiritu redigitur non in Essentiam sed magisterium, tam molis suæ quàm Tincturæ paucitate minùs præstans. Præsens Vitrioli oleum inter Arcana Basilii non infimum tenet locum, quare ejus clarissimam descriptionem paulò exactius perpendemus, ut luce ejus uberiori loca obscuriora illustremus. Imprimis Basilii Vitriolum Romanum variis solutionibus & coagulationibus purificare jubet; quæ purificatio necessaria est, ut Vitriolum à pulvere alieno, paleis, aliisque quisquiliis peregrinis separetur, attamen hanc superfluum esse æstimamus, quando Vitriolum sit purè cristallisatum, terrestreitas enim subsidens in Vitrioli dissolutione non sæces sunt, sed cuprum reliquo minùs dissolutum, & ab acido aqua comm. nimium diluto derelictum. Vitriolum purificatum cum vini spiritu in oleum rubrum destillare mandat.

Non Vitriolum naturale tantum sed artificialia etiam ex metallis confecta in hujuscemodi redegit olea. Saccharum vel Vitriolum saturni unâ cum spiritu vini destillat in oleum rubrum sanans melancholiam, morbum Gallicum, &c. coagulans & figens mercurium, at cum mercurio martis fixatum tingens triginta partes mercurii in aurum. *Libro de Conclusion. Tract 2. Sect. 1. Cap. 1. de sulphure saturni.* Eodem modo ex Saccharo vel Vitriolo Jovis destillandum esse ait oleum rubrum dulce tingens saturnum in aurum. *Cap. sequent. quod repetit Sect. 2. Cap. 2. de vitriolis Saturni & Jovis.* Argentum vivum autem aqua forti solvit, & in cristallos vel vitriolum redactum cum spiritu vini prius rectificato cum sale Tartari (*menstruo sub No. 18. descripto*) destillat in oleum dulce sanans luem Gallicam, vetera ulcera, paralysin, &c. adjungendum Tincturis martialibus in metallorum transmutationibus. *Sect. 2. Cap. 5. de vitriolo mercurii.* Metalla fixiora Aurum & Argentum Balneo Regis (*sub No. 89.*) destillat per alembicum, quæ menstruo abstracto redigit in vitriola volatilia, cum vini spiritu destillanda in olea. *Sect. 2. Cap. 1. de vitriolo solis & lunæ.* Metalla aridiora ferrum & cuprum in eadem olea destillare jubet, sed destillandi medium omittit. *Sect. 1. Cap. 3. de sulphuribus martis & veneris, Sect. 2. Cap. 3. de vitriolo martis. Cap. 4. de vitriolo veneris;* verum-enim-verò eà destillanda esse cum Aceto phil. sequens probabit menstrui Genus. Ex locis hisce invicem collatis de variis rebus certiores reddimur: Imprimis Vitrioli

oleum non commune aliquod esse vitrioli acidum ex vitriolo etiam si exquisitissimè purificato prolectum, siquidem ex omnium metallorum vitriolis eodem vini spiritu eadem conficiantur olea. Deinde spiritum vini com. huic operi esse penitus inutilem, sed per vini spiritum à Basilio intelligi philosophicum vel menstruum potius sub No. 18. descriptum. Porro Saturni & Jovis vitriola reddere olea dulcia, quoniam debili quodam acido utpotè aceto com. confecta, quod facile alteratur vel transmutatur à menstruo hoc philosophico. Olea autem metallorum reliquorum acidis fortioribus seu aceto phil. seu menstruis mineralibus confecta remanere acida, præcipuè præsens vitrioli oleum, in cuius destillatione, vini phil. spiritus vel menstruum vegetabile ab acido naturali, vel communi oleo vitrioli dissolvitur, & in prævalenti aciditate ascendit in forma olei rubri. Tandem istud vitrioli oleum à Basilio nobis commendari ut menstruum quod fermentandum sit cum auro; quod præ cæteris observatum volumus: Multa enim egregia Basilius passim protulit in suis libris de vitrioli menstruo; rarissimè autem istud cum vini phil. spiritu destillandum esse monuit, absque quo tamen omnes processus & labores, omnia tentamina & experimenta in vitriolo vana sunt & nullius momenti in secretiori Chymia.

Aliquando Adepti pro confectiōe hujus olei vitrioli istud solverunt in vini philos. spiritu, quod postmodum cristallifatū dixere vitriolum correctum vel graduatum. De hac vitrioli correctione vel gradatione Paracelsus ita: Descriptio Vitrioli, inquit, dirigenda est ad medicinam & Alchymiam. In medicina est remedium præstans. In Alchymia ad multa alia prodest. Ars autem medicinæ & Alchymix in præparatione consistit vitrioli. Crudum enim tale non est, id simile est ligno ex quo omnia sculpi possunt. Libr. de vitriolo, pag. 200. In initio, pergit, Vitrioli spiritus exceptus ad summum gradari solitus est, hoc exaltato caducum persanarunt, sive is recens sive antiquus esset, in viris & feminis, cujuscunque conditionis essent, &c. sed recurramus ad principium quomodo spiritus vitrioli inventus fuerit. Spiritum vitrioli humidum initio per se à colcothare destillarunt, deinde gradum ejus intenderant per se destillando & circulando ad summum, sicut processus docet. Hoc modo cœpit aqua usurpari ad varios morbos tam internos quàm externos, velut etiam ad caducum, ita sanatio miraculosa præ-

præstita est. Sed in extractione multò diligentiores fuerunt posterì, sumpserunt enim spiritum vitrioli ut supra correctum & illum de colcothare destillarunt octies vel decies igne fortissimo. Ità spiritus sicci humidis permiscebantur. Opus urserunt tamdiù, donec spiritus sicci exirent continenter & jugiter extrahendo. Postea utrumque spiritum tam humidum quàm siccum in phialam conceptum unà ad suum terminum gradarunt. Hanc medicinam adversus morbos multò majoris operationis esse deprehenderunt, ut humoristas in universum omnes confunderent. Addita tamen est nonnulla correctio ab Artistis per vinum sublimatum melioris penetrationis ergò, sed ea majoris gradus reddita non est. Sed communicabo vobis processum meum quem universis medicis commendo, cum primis ob caducum, quæ solam in vitriolo curam habet. Qua causa & nos eò diligentiolem in morbo curam instituere charitas proximi requirit. Processus autem meus est ut spiritus vini (*phil.*) à vitriolo imbibatur & postea destilletur ut dixi à siccis & humidis spiritibus, &c.

Porro autem sciendum est, recepta prædicta de spiritu vitrioli humido faciendo clarius describi non posse. Requiritur enim ad intelligendum eum Artista. Sordidi illi coctores rem tanti momenti minimè intelligunt. Ab Artistis (*secretioris Chymiae*) Alchymistisque laboratoribus sufficientem omnium informationem expectabitis, sic etiam de correctione spiritus vini ab iisdem plenius instruemini.

De tali graduato non communi Vitriolo loquutus fuit Basilius in sua Elucidat. 12. Clavium. Ubi sequens confecit menstruum.

99. Menstruum ex Vitriolo ungarico Basilii,

In Elucid. 12. Clavium.

SI tale altè graduatum & benè præparatum minerale obtinearis, Vitriolum appellatum, tum Deum de intelligentia & sapientia pro intentionis tuæ successu humillimè sollicita, &

cùm illud calcinaveris, immitte illud in retortam bene lutatam, destilla illud ab initio lento gradu, deinde ignem auge, & veniet spiritus albus Vitrioli in forma horridi fumi, vel venti, & intrat receptorium quamdiù aliquid ejusdem materia eidem inest. Et nota quod in hoc vento abscondita sint omnia tria principia, & convenient ex ista habitatione; idcirco necesse est non semper in pretiosis rebus scrutari, quia hoc medio propior via ad naturæ mysteria patet, & obvia existit omnibus ad percipiendam artem & sapientiam aptis. Jam si spiritum hunc expulsum bene ac purè separe ac liberes per modum destillationis à terrena humiditate sua, tunc in fundo vitri reperies thesaurum, & fundamenta omnium Philosophorum paucis hætenus nota, quod est oleum rubrum tam ponderosum ac plumbum vel aurum, quodcunque esse poterit, tam spissum ac sanguis, ardentis ac igneæ qualitatis, quod est verum fluidum aurum Philosophorum quod natura congeffit à tribus principiis, in quo inveniuntur spiritus, anima & corpus, & istud est aurum philosophicum excepto eo (*vini phil. spiritu*) quo ejus peragitur dissolutio, &c.

Vitriolo aliquando addidère Adepti cinabrium. Ità fit,

100. Menstruum minerale Isaaci,

Pag. 59. manus philos.

R. **V**ITRIOLI Romani calcinati ad rubedinem & Cinabrii ana; misce, his pulverisatis affunde Aquam vitæ, destilla & cohoba super caput mortuum ter vel quater.

Idem menstruum habet Lullius in magia naturali, sed loco capitis mortui in qualibet rectificatione recentes recipit species.

101. Menstruum fætens ex vitriolo
& cinabrio Lullii,

P. 371. Magiæ Naturalis.

Post quartam destillationem aquæ supradictæ (*Aquæ vitæ sive ardentis ex vino philosophico*) septies destilla cum bono cinabrio & vitriolo in æquali pondere, semper in qualibet vice novas res imponendo, & in qualibet destillatione materiam lapidis (*Vitriolum & Cinabrium*) bene siccando, antequàm Aquam (*vitæ*) infundas, &c.

102. Idem Menstruum fætens
Lullii,

Epist. accurtatoria, pag. 327.

Destillato lapide vegetabili (*menstruo vegetabili sive potius aqua ardente vel spiritu vini philosophici*) usque in eam destillationem quod tota aqua sine phlegmate sit, & hoc in quinta vice contingere solet. Tunc habeas vitrioli bene lucidi & optimi cinabrii in æquali pondere, & insimul miscendo optimè tere, & in sole desicca, donec tota aquositas exiverit. Tunc projice intus Aquam tuam, & destilla lento igne in principio, & in fine forti, ut moris est in aqua philosophorum acuta, & tunc spiritus quintæ Essentiæ vitrioli & cinabrii, quæ principaliter constituunt lapidem mineralem (*menstruum minerale*) misceantur & jungantur cum spiritu quintæ Essentiæ aquæ ardentis, qui spiritus est lapidis vegetabilis. Et hoc continua usque ad decem vices, puta à quinta incipiendo (*quinq̄ies post spiritus vini phil. quintam rectificationem*) & sic cum istis corporibus (*vitriolo & cinabrio*) continua destillationes quinq̄ies. Et habeas in mente, quod res sint optimè desiccatae & aridae, antequàm in aquam projicias, sic ut tota aqua (*totum phlegm*)

phlegma) sit exsiccata (*evaporata*) & spiritus remaneant, qui propter fortitudinem aquæ ardentis conjungantur; & in quolibet destillatione novas res imponere debes.

Vitriolo & Cinabari aliquandò addidit Nitrum; ità confecit quod dicitur,

103. Menstruum fætens ex Vitriolo com. Cinabrio & Nitro Lullii,

In Clavicula, pag. 299. Vol. 3. Tb. Chym.

R. **V**itrioli Romani ad rubedinem calcinati libras tres, salis petrae libram unam, cinabarii uncias tres. Omnia simul terantur super marmor, deinde imponantur in grosso & forti metreto (*cucurbita*) & ponatur desuper aqua vitæ rectificata septies, & ponatur in fimo equino per dies 15, vase bene figillato. Deinde ponatur ad destillandum igne lento usque habeas totam aquam in receptorio, postea augeatur ignis usque ad rubedinem cappæ (*alembici*) deinde fortificetur ignis usque ad albedinem cappæ (*alembici*) postea refrigescat vas & auferatur receptorium & optimè sigilletur cum cera, & servetur ad necessitatem. Nota quod menstruum debet septies rectificari per destillationem, fæces semper abjiciendo antequam ponatur in opere.

Aliquandò præter ingredientia aquæ fortis & cinabrium addidit etiam tartarum calcinatum. Ita,

104. Menstruum fætens ex Vitriolo, Nitro, Alumine Tartaro & Cinabari Lullii,

In Experimento XXVI.

R. **A**quam vitæ ardentem ita ut comburat lineum pannum, postea accipe Vitriolum remotum ab omni phlegmate, ita

ita ut super ignem bulliat sine liquefactione (*vitriolum communè
more calcinatum*) salem nitri optimum, alumen rochæ dephleg-
matum & desiccatum, omnium prædictorum libram unam,
tartari albi calcinati, cinabrii, ana mediam libram; singula
quæque conteras & trans mitte per cribrum: Postea commisce
& pone in retortam & superinfunde Aquam vitæ prædictam,
annecte receptaculum juncturis optimè clausis, luto prius optimè
desiccato. Receptorium debet esse magnum, ita ut sunt ea,
quibus communiter destillantur aquæ fortes, luto autem desic-
cato, subministrabis ignem in principio levem, donec retorta
calefiat, prosequere postea destillationem hac mensura, ut inter
stillantis aquæ guttam usque ad alteram quæ sequitur, interponan-
tur decem prolationes nominum sive decem puncta. Cum autem
tali gradu ignis non destillaverit amplius, augebis ignem, ita
ut revertatur iterum destillatio ad eosdem decem, uti ab initio.
Atque hunc gradum continuabis, quousque iterum crescet de-
stillatio, ac ultimò de lignis augebis ignem, cooperiens undi-
que retortam lateribus superius, ut reverberationis ignem ha-
beat. Illud autem attende, quod ipsa retorta prius debet undi-
que forti luto communiri à principio, antequam hæc destilla-
tio inchoetur, & cum sit destillatio, debet intrà furnellum
collo aperto coaptari. Cæterum illud esset optimum & utilissi-
mum in hoc opere, si receptaculum hujus aquæ destillantis ap-
taretur intra concham plenam aquâ frigidâ. Quod si fieri com-
modum non esset, saltem super recipientem iterum atque ite-
rum panni linei aquâ madefacti sæpius ponantur, ut ipsum re-
ceptaculum violentiâ spirituum non frangatur, quæ omnia di-
ligenter attende. Peracta destillatione frigescant vasa, & re-
ceptaculum cum aqua servabis firmiter occlusum. Postea habeas
eadem mineralia desiccata, & præparata ut supra, eodem ordine
& mensura, quæ contrita pone in retorta ut prius, ac illi su-
perfunde aquam paulò antè destillatam & protinus annecte re-
ceptaculum juncturis quàm optimè clausis ut supra, & luto
prius desiccato subministrabis ignem, completâ destillatione
iterum accipe eodem pondere nova materialia, ac iterum cum
sua aqua intra retortam collocabis & destillabis ut supra iisdem
gradibus ignis. Quibus peractis frigefacto vase amove reci-
pientem, ac cum suâ aquâ destillatâ firmiter clausum diligen-
tissimè servabis. Habebis enim aquam mineralem physicam,
five

five menstruum fatens cum sua forma. Hæc aqua potestatem habet calcinandi, ac eodem tempore solvendi omnia metalla cum conservatione formæ vegetativæ. Hac nos plura experimenta vidimus & fecimus.

Isaacus Hollandus ut augmentaret horum menstruorum vires, vitriolo addere maluit mineralia quædam tingentia quàm acidum Nitri & Aluminis. Ità præparavit menstruum à nobis dictum,

105. Aqua solvens ad rubeum primæ descriptionis Isaaci,

Cap. X. 3. oper. min.

Rx. **V**itrioli Romani partes sex, Lapidis hæmatitidis, Croci martis, Cinabaris, Aeris usti, Antimonii mineralis ana partem unam; siccata bene misce, & superpositis in retorta affunde libras quatuor aquæ vitæ rectificatæ; destilla, & desuper caput mortuum pulverisatum cohoba ter.

Menstruum hoc esse sanguinei coloris, sequens huic simile menstruum probat.

106. Aqua solvens ad rubeum secundæ descriptionis Isaaci,

Cap. XLV. 3. Oper. miner.

Rx. **A**ntimonii mineralis, Aeris usti, Croci martis, Cinabaris, ana partes duas, Vitrioli ad pondus omnium, omnibus bene exsiccatis & permixtis affunde aquæ vitæ optimè rectificatæ ad eminentiam duarum palmarum, vase optimè clauso digere in balneo per 10 dies, quotidie movendo materiam ter vel quater, ut materia aquæ vitæ eò melius incorporetur, finitis his 10 diebus, & appposito alembico destilla leni igne, sed tandem per 12 horas igne fortissimo, ut omnes spiritus tincti cum

cum aqua vitæ ascendere possint. Hunc laborem toties repete
semper destillando Aquam cum recentibus materiis donec san-
guinis instar rubefacta fuerit.

*His duobus addemus etiam tertium hujus speciei men-
struum.*

107. Aqua solvens ad rubeum tertiæ descriptionis Isaaci,

Cap. LXI. 3. Oper. min.

R. **V**itrioli Romani, Cinabaris, ana partem unam, Croci
martis, Lapidis hæmatitidis, Aëris ulii, Viridis Aë-
ris ana partem mediam, Vitriolum prius calcina. Si velis ex-
trahe cum aceto (*philosophico*) tincturam ex Antimonio mi-
nerali, quam ab aceto separatam speciebus superioribus adde,
ut & aquæ vitæ duodecies rectificatæ quantum sufficit; vase
optimè clauso in balneo digere per septem vel octo dies, tum
apposito alembico, & juncturis bene lutatis destilla leni igne
per duos dies, deinde fortiori per duos alios, tum ut vitrum
candeat per tres dies, frigefactis vitris exime caput mortu-
um, quod bene pulverisatum digere cum aqua destillata
per octiduum, tum destilla primo die leniter, secundo
fortius, tertio fortissimè ut candeat per viginti quatuor
horas; tunc sine ut frigescat, Aquam destillatam cum no-
vis materiis digere & destilla ut suprâ, idque ter repeten-
dum.

*Et uti hæc menstrua fuere pro tincturis rubris, ita etiam quæ-
dam composuit pro tincturis albis. Sic*

108. Aqua solvens ad album Isaaci,

Cap. LXXVI. 3. Oper. min.

R. **A**luminis rochæ, Lapidis calaminaris, Calcis Ovo-
rum, ana; affunde aquæ vitæ ab omni phlegmate
M m recti-

rectificatæ quantum sufficit, & destilla, uti aqua solvens ad rubeum.

109. Alia aqua solvens ad album Isaaci,

Cap. XLVIII. 3. Oper. min.

Rx. **A** Luminis rochæ, Lapidis calam. Calcis ovorum, Arsenici communis, ana, omnia pulverisata misce, & pulveri affunde aquæ vitæ bene rectificatæ ut trium palmarum spatio superemineat materiæ, destilla lento igne, deinde fortiore, tandem ut candeat per viginti quatuor horas, destillatum cohoba adhuc quater super caput mortuum pulverisatum.

Varia ejusmodi menstrua nobis passim occurrunt apud Isaacum in quorum descriptionibus etiamsi non semper exprimaturs additio aquæ vitæ sive spiritus vini philosophici, hæc tamen in omnibus hisce subintelligenda esse ex superioribus Aquarum solventium patet receptis. Exempla sancto menstrua sequentia, imprimis quod dicitur

110. Aqua rubra interdiu ac noctu lucens primæ descriptionis Isaaci,

Cap. CLIII. Lib. 2. Oper. min. Pag. 528. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **C** Rocum martis, Antimonium ut ex mineris eruitur Arsenicum rubrum, singulorum libram unam, Auripigmenti libram unam, Vitrioli Romani libras tres, salis nitri quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul in pulverem impalpabilem. His libram unam salis armoniaci immisce, cumque probè permistum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem facile ferre possit, nec intus vitrificatum sit. Ei alembicum superimpone ac firmiter luta, & receptaculo

taculo addito aquam fortem ut oportet destilla, primum igne pusillo, deinde augendo ipsum per gradus, & aqua alba destillabit, quæ ubi destillarit, alembicus rubere incipiet aut croceus fieri. Tum receptaculum citò aufer, ac aliud adde, ac solidè luto operi, & ignem tuum auge donec spiritus albus transeat; is est sal armoniacum quod ultimum omnium transit, ac tandiù ignem strue donec alembicus omninò lucidus fiat. Cum jam ruber spiritus transit, nihil (*salis armoniaci*) cum eo transit, ac simulatque transierit (*aqua alba*) spiritus atque aqua (*sicca sive sal armoniacum*) simul transeunt, tum alembicus intus albus fit, quasi nive plenus esset, & tum ignem strue tandiù donec spiritus & aqua exhalatione per rostrumeducta sunt, quemadmodum homo vi halitum exhalat; ita spiritus & aqua sicca per fistulam expirant alembici in receptaculum ac ignem augment. Cumque spiritus & aqua sicca transiêre, alembicus fit mundus, clarus & albus, ac pellucidus. Tum sinas frigesieri & remove ab igne atque aquam vitro inde, ac arctè obtura. Sume caput mortuum & tenuissimè in pulverem contunde, & in aqua munda clara pone ad horas duas; sine subsidere, ac clarum supernè diffunde, & denuò aquam mundam claram superfunde ut priùs, & sine etiamnum per horam bulliat, ut priùs. Tum sine denuò subsidere; & rursus priori adde, tum fæces abjice, atque id quod effudisti (*solutum*) evapora, & pulvis croceus tibi remanebit; eum pondera, & tum tantundem salnitri adde & inter se misce, ollæ vitreæ inde, atque aquam tuam destillatam (*sive menstruum*) superfunde & alembicum superimponere, & solidè luto operi, & receptaculo addito per tres dies super fornacem relinquito (*ad digerendum*) antequam ignem subjicias, tum ignem tuum accende, ac primum igni pusillo destilla, & post interdum auctiore, donec spiritus albus transierit; tum desine, atque Aquam rubram habes interdiù ac noctu lucentem, quæ lunam fixam solvit, sicut luna solvi solet, & tincturam assumet perindè ac sol mundissimus, qui unquam visus sit, imò omnia metalla alba colore solis tingit.

III. Aqua rubra noctu lumen emittens secundæ descriptionis Isaaci,

Cap. XLIV. Oper. min. Pag. 458. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **V**itrioli Romani libras tres, Cinnabaris, viridis æris, Cerussæ, ana libram semis, croci ferri, lapidis hæmatidis uncias quatuor, sal nitri tantum, quantus est cumulus totus (*libras quinque*) pulverisa & probè inter se permisce, divide cumulum in tres partes, atque ex una parte fac aquam fortem, quam super pulverem alterius partis fundes, destilla iterum aquam fortem, eam super tertium pulverem funde, & Aquam illam fortem superdestillato, quo facto omnia tria capita mortua pulverisa.

Rx. Aquam salis armoniaci, quam infrà te docebo conficere (*nos autem modò dedimus sub No. 81.*) qua tam subtiliter prædictum pulverem contere, ut eò pictor pingere queat: Tum siccandum in tua stupha sicca pone, siccescere sine in patinis vitreis, siccatum contere siccè super lapide, & ollæ vitreæ indito, atque Aquam fortem (*superius destillatam*) superfundito, destilla primum igni lento 24 horas, tum auge adhuc (*ignem*) per 24 horas, tum etiamnum augeas donec candere incipiat, his elapsis in eodem candore etiamnum ad horas sex, post finas refrigerescere, ab igne removeas, receptaculum probè obturans. Tum caput mortuum pulverisa, & contere super lapide cum aceto destillato, & educito sal aut elementum terræ ex facibus; sal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortem superfunde, alembico & receptaculo probè operto, vitrum in arena pone in cacabo cum aqua (*balneo*) destillato quicquid destillare vult, cum ampliùs non destillat, finas balneum bullire diem & noctem sive stillet sive non: Tum finas refrigerescere, removeas ab igne, ponas in cineribus, adhibe primum ignem pusillum ad horas 12, tum ignem adhuc auge horas 12, post finas modicè candere, atque ità ad sex horas finito; deinde refrigerescat, remove ab igne, ac probè operi, & sumptis facibus aut sale, contere ea minutim cum aceto destillato, inde amphoræ

amphoræ lapideæ, & bona parte destillati superfusa, pone in balneo, ita faciens ut suprâ doctum est, vide ac adhuc fæces habeat, & sal clarum facito; ollæ vitreæ rursus inde, iterum aquam superfunde, facito modis omnibus ut suprâ, ter quaterve, atque omnis materia tua aut terra cum aqua forti destillabit; tum ab igni remove, probè obtura, & benè serva. aquam enim pretiosam habes præ omnibus aquis de quibus unquam audivi. Ac mihi crede bona fide, de hac aqua mira vidi, atque etiam ipse mira feci. Hanc Aquam ad rubrum lapidem cristallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, ut frequentes convivæ convivium eo peragerent. Serva bene ad usum, & pro secretissima aqua omnium quas habes, habeto.

Methodus conficiendi ejuscemodi menstrua lucentia magis concinne perspicitur ex sequenti aqua.

112. Aqua fortis rubra & lucens tertiæ descriptionis Isaaci,

Cap. LXXII. 1. Oper. min. Pag. 354. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **V**itrioli clarificati, & à fæcibus purificati, sal nitri, ana. Ex his Aquam fortem destilla secundum artem. Tunc caput mortuum ex olla vitrea sume, & tenuiter pulverisa, tum contere super lapide, tum in aqua communi destillata impone, atque omne sal extrahi finito, tum per filtrum deprome, ut mundum à fæcibus habeas; congela denuò, cumque congelatum est, pulverem impalpabilem inde confice, eumque pulverem ollæ vitreæ immitte, atque ibi aquam illam fortem denuò super pulverem funde quam inde destillasti, ac pone iterum destillandum, & destilla quicquid destillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque in pulverem contunde, ut priùs, ac modis omnibus ut suprâ facito. Hocque opus itera tamdiù, donec sal omne cum aqua forti omninò destillaveris. Tum Aquam præstantem habes rubram lucentem de nocte instar ignis lucidi. Tum Aquam illam sumptam in balneo rectificata, identidem destillando ac denuò superinfundendo, ita ut ad extremum omne destillatum ex balneo habeas. Tum aqua tua
pre-

pretiosa præparata est in qua lapidem tuum (philosophorum) multiplicabis & aperies.

Quoad ingredientia ut & præparandi methodum menstrua hæc à superioribus Isaaci parum differunt imò ferè eadem sunt, verum spiritus vini phil. quem in illis aquis solventibus addere iussit Isaacus, in his suis aquis fortibus ut addatur, de necessitate subintelligi debet. Nam absque hoc spiritu hæ aquæ omnes communes essent nullius valoris & usus.

Ex Receptis observamus,

1. Corpora tingentia qualiacunque acido vel naturaliter vel artificialiter dissoluta & in sal sive vitriolum redacta, mediante vini phil. spiritu præbere menstrua præsentia, duplici hac methodo: Vel repetitâ cohobatione, vel simplici destillatione; verum necessum est in hoc posteriori modo, ut corporum dictorum salia vel vitriola graduentur prius, id est, per varias dissolutiones & coagulationes conjungantur spiritui vini philos. posteaque destillentur, ubi cavendum est, ne in hac vitrioli gradatione acidum, laboribus minùs necessariis, magis quàm convenit debilitetur, nam ita facile loco hujus generis, menstrua octavi generis inexpectatò præparabitis.

2. Menstrua hæc differe ab octavi generis menstruis in eo quod acida sint, illa vero dulcia. Dissolve menstruum vegetabile compositum octavi generis in aceto destillato, spiritu sulpharis, aqua forti com. &c. & ex tempore habebitis menstruum hujus generis; vice versa, debilitate horum menstruorum aciditatem, & transmutabuntur in menstrua octavi generis.

3. Menstrua hæc rerum tingentium esse Essentias acido dissolutas.

4. Vitriolum ungaricum (cuprum acido naturaliter dissolutum) utut artificialiter purgatum à peregrinis salibus & sæcibus, egere nihilominùs, reliquorum tingentium instar, vini phil. spiritu, ut reducatur in oleum adeò excellens tam in rebus medicis quàm alchymicis.

6. Perinde esse quocunque etiam acido redigatur cuprum vel aliud corpus tingens in vitriolum, modò postea graduetur, id est, vini philos. spiritui commisceatur. Hinc semel pro semper admonendi estis, ut non solummodo in Basiliï, Paracelsi, sed aliorum

rum adeptorum etiam scriptis, uti in *Via veritatis*, &c. in quibus passim vobis occurrent hæc phrasiologia, Res graduatæ, correctæ, exaltatæ, &c. intelligatis non communia, sed vini phil. spiritu præparata & pro operibus secretioris chymicæ idonea reddita.

6. *Vitriolum Romanum* nov. spiritu vini com. sed philosophici redigi in oleum tam nobile.

7. *Menstrua* hæc continuatis cohobationibus fieri rubicundissima, noctu lucentia adeo ut cœnantes non indigeant aliquo alio lumine, permanentia, & lapidem philosophorum multiplicantia, sed de his, suis locis, videlicet, tertio & quarto libris.

XXI. Genus.

XXI. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus simplicibus & Mercurio, reliquis metallis, aliisque rebus tingentibus.

113. Spiritus Veneris five spiritus ex viridi Æris
Basilii,
Libr. Partic. de Particul. Veneris.

Rx. **C**Upri quantum vis, ex quo fac vitriolum more solito, five ejus loco sume viride Æris commune in Officinis prostant quod idem præstabit. Cui pulverisato affunde acetum destillatum (*commune*) pone in calore, acetum transparens & viride decanta, residuo affunde novum acetum, reiteraque opus usque quo tingatur acetum, & materia in vasis fundo remaneat nigra. Acetum tinctum & collectum abstrahere vel ad siccitatem, vel ad cuticulam ut cristallisetur Vitriolum, & habebis viride æris purificatum (*communi more*) cui pulverisato affunde succum uvarum immaturarum (*Acetum philosophicum sub No. 74.*) pone in calore leni, & digerendo transparentem habebis tincturam smaragdina ex qua extrahitur tinctura rubra Veneris, pigmentum excellens pro pictoribus. Tincturâ hâc extractâ, omnes extractiones commisce, & abstrahere leniter phlegma, ut in loco frigido cristallisetur Vitriolum valdè pulchrum (*graduatum*) cujus si habueris sufficientem quantitatem, habes etiam satis materiæ pro lapidis philosophici confectione; si dubitares forsitan tale mysterium perficere ex quocunque vitriolo (*naturali.*) De hoc præparatione modò locutus fui parabolicè libro Clavium,

Clavium, capite de ~~Vini~~ Essig, ubi dixeram: Commune Azoth non esse lapidis nostri materiam, sed Azoth nostrum seu materiam primam extractam per commune Azoth & Vinum, quæ sunt succus uvarum immaturarum expressus, quo Veneris corpus dissolvendum & in Vitriolum reducendum est, hoc est, ut benè observetis, ita enim vosmet ipsos à multis difficultatibus eximetis. Jam ex hoc Vitriolo ita præparato destilla spiritum & oleum rubrum, &c.

Annotationes.

IN genere octavo Mercurius vulgi & metalla vel per Vini phil. spiritum, vel per menstruum aliquod vegetabile simplex, evecta fuere in menstrua vegetabilia composita. In genere antecedente vicesimo, Arida tingentia Acidis dissoluta facilius destillantur una cum vini phil. spiritu in menstrua mineralia composita.

Præsens autem genus corpora dicta non vini phil. spiritu sed menstruis mineralibus, volatilifcat ut menstrua inde fiant citius & leviori opera & altioris generis. In genere proximè antecedenti vitriolum naturale vini phil. spiritu maceratum, vel quod multò conducibilius est, eodem spiritu dissolutum, & in vitriolum graduatum redactum, destillavimus in menstruum minerale. Naturalis enim vitrioli romani aciditas ad cupri corrosionem in sui compositione non solum potis, sed satis fortis etiam fuit ad dissolvendum vini phil. spiritum in dicti menstrui confectione; hinc autem aliter se res habet in vitriolis artificialibus; arida enim metallorum corpora in suis dissolutionibus coagendo debilitant acidum, hinc vitriola debilitatam hanc continentia aciditatem, haud idonea sunt tam pro vini phil. spiritus dissolutione, quàm menstrui præsentis constitutione. Ideoque Saturni & Jovis vitriola communi acido confecta, mediante vini phil. spiritu reddunt olea dulcia sive menstrua vegetabilia, minimè acida, sive mineralia; debile enim istud acidum in vitriolificatione mollium horum metallorum superstes, transmutatur penitus in vini phil. spiritus dissolutione, ut & in ipsa sui ipsius destillatione, ideo Vitriolum ex cupro & chalybe acidis arte confectum, non vini phil. spiritu, sed menstruis mineralibus destillatur in menstruum præsentis generis. Aurum autem & Argentum non solummodò

mineralibus five fortioribus hisce indigent menstuis, sed ut eisdem volatilifentur itidem & reducantur in Vitriola volatilia.

Ita Basilius Aurum & Argentum redegit in vitriolum volatile in Conclusionibus suis Sect. 2. de Vitriolis, Cap. 1. de Vitriolo solis & lunæ. Primo, inquit, oportet habere aquam nostram ex frigido sale terræ (Nitro) & Aquila (sale harmoniaco vegetabili) cum qua aurum & argentum fiunt spiritualia & in cristallum coagulantur seu vitriolum metallicum, ex quo, &c. In labore primo libri Revelationis, ut & in Elucidatione 12. Clavium hoc solis Vitriolum exactius ita describitur. R. inquit, hujus aquæ (Balnei Regis five menstrui superius sub No. 89. descripti) partes tres, Calcis auri partem unam, misce in cucurbita pone cum alembico super cineres calidos, solvetur, & si non solvatur totum, effusâ aquâ affunde novam, & hoc donec omnis calx soluta sit in aqua; cum refrixerit subsident fæces albæ in fundo, quas separa, aquam omnem conjunge, & in B. per diem & noctem digere; fæcibus denuò remotis per novem dies continuò digere, destilla aquam ut materia remaneat in fundo oleo similis, aquam inde destillatam denuò affunde calefactam, destilla ut prius, affunde denuò, destilla, & hoc reitera aliquoties, ita debilitabitur (menstruum) deinde materiæ oleo simili affunde aquam novam, digere die & nocte, destilla per arenam usque ad oleum, aquam calefactam denuò affunde, destilla, & hoc toties donec omne aurum per alembicum transiverit; fieri autem debet destillatio hæc in cucurbita humili, fundo plano. Aquam auream quæ transiit, pone in loco frigido & cum tempore cristalli coagulabuntur, separa aquam ab iis.

Guido auri Vitriolum volatile confecit ex auro sublimato. Aurum sublimavit hoc modo: R. Auri calcinati duodecies cum tribus partibus Cinabaris, vel auri foliati uncias quatuor, olei salis (menstrui sub No. 76. descripti) uncias duodecim, solve in cineribus, abstrahere inde aliquoties oleum salis, putrefac per mensem, destilla postea, & sublimabitur omne aurum rubicundi coloris in decima vel duodecima sublimatione; Sed si noluerit sublimari, conjunge omnia, & ex balneo abstrahere phlegma, residuo adde olei Tartari per deliquium uncias quatuor per vices, & fortiori igne urge, & aurum ascendet rubicundum cum menstruo, & præcipitabitur in ejus fundo, Aquam
ab

ab auro decanta, quo desuper octies vel novies combure vini (*communis*) rectificatum spiritum ad tollendam omnem olei salis aciditatem, pag. 11. *Thesaur. Chym. Ex auro ita sublimato sequenti methodo præparavit Vitriolum graduatum solis.*

℞. Auri sublimati uncias quatuor & semis, affunde Acetum radicale (*cum spiritu vini mixtum*) ad trium digitorum eminentiam, digere per tres dies in balneo, decanta acetum, & recens reaffunde usque omne fuerit dissolutum, quod in B. abstrahere ad liquorem, sed cavendum ne nimium; pone in cella frigida, & cristallifabitur Vitriolum auri in colore rubini vel granati juxta operationis methodum magis vel minus pulchrum, à quo decanta liquorem denuò ad cuticulam abstrahendum, usque dum habueris vitrioli uncias quinque. Pag. 19. *Thesaur. Chym. Eodem modo etiam præparavit lunæ vitriolum graduatum, pag. 31. ut ☿ Martis, pag. 36. Jovem vero pag. 42. Venerem pag. 45. ☿ Saturnum pag. 49. calcinavit tantum, & cum Aceto prædicto in graduata redegit Vitriola, ex quibus omnibus vitriolis per modum spiritus Veneris Basilii menstrua hujus generis destillari possunt.*

Isaacus spiritum Saturni ex Vitriolo graduato plumbi via destillavit.

114. Aqua Paradisi Isaaci, In Opere Saturni.

℞. SATURNI libras decem aut quindecim, cui non sit admixtum aliud metallum, lamina tenuiter, & habe amphoram semiplenam aceto, luta, pone in balneo tepido, & singulo triduo aut quatruiduo abraide saturnum calcinatum à laminis, collige ad quinque aut sex libras, tere hunc saturnum calcinatum (*cerussam*) cum aceto destillato (*philosophico*) super marmor ut cum penicillo picturæ possit servire, accipe porrò urceum lapideum, & in eo affunde saturno calcinato acetum destillatum, relicta tertia parte urcei vacua, permisce optimè, obtura cum operculo vitreo aut lapideo, pone in balneo, rudicula aut cochleari ligneo quinquies aut sexies die move, ob-

tura rursus, neque calesfac balneum magis quàm ut manum in eò pati possis; stet sic 14 diebus, & noctibus, tum sefunde clarum, & affunde acetum novum calci nondum solutæ; misce, procede ut prius, fac toties donec omnis calx saturni soluta sit, saturnum sic solutum pone in balneo, evapora acetum lento igne, saturnus in massam redigetur, quam move donec sicca fiat; erit coloris mellei, tere eam super marmor cum aceto destillato, saponis instar, repone in urceo lapideo optimè mixta in balneo tepido per quinque aut sex dies, move singulis diebus rudicula lignea, operi vitrum, sine refrigescere, sefunde quod solutum est in urceum alium lapideum magnum, affunde aliud acetum, misce optimè, pone denuò in balneum, sefunde & sic procede donec nihil ampliùs solvatur, quod lingua experieris, si enim dulce sit acetum, non est satis solutum, aut pone aliquantum in cucurbita vitrea, & sine evaporare; si aliquid remaneat, non totum quod aurum fieri vult solutum est, & quod in urceo remanet, seu fæces, si sint dulces in lingua, & adhuc aliquid in cucurbita reperiās quod non satis solutum est, potes novo aceto affuso solvere. Coagula has solutiones ut prius; solve aceto destillato ut prius; has coagulationes & solutiones continua donec nullæ ampliùs fæces in fundo remaneant sed omnia solvantur in aquam claram & limpidam, tunc saturnus liber est ab omni sua lepra, melancholia, fæcibus, nigredine, additamentoque, & est purus, niveusque quia ab omnibus *sordibus purus est*, fusibilis ut cera, & dulcis ut saccharum, &c.

Rx. Medietatem saturni purgati, hanc pone in urceo lapideo & affunde ei quatuor libras aceti destillati, imposito alembico destilla acetum in balneo, debet autem alembicus in summitate habere foramen per quod affunde acetum recens, destilla ut prius; affunde novum & abstrahere, & hoc donec acetum æquè forte abstrahatur ac affunditur, tunc sufficit, quia materia imbibit tantum spirituum Aceti quantum opus ei, & quantum retinere potest. Exime urceum igni, demptoque alembico pone materiam in vitrum quod ignem ferre possit, adde ei alembicum, pone in capella cum cineribus in furno, fac primo ignem lentum, auge paulatim donec materia tua transeat sanguinis colore & olei crassitudine, sacchari dulcedine & cœlesti odore; conserva calorem dum destillat, si cesset, auge ignem donec vitrum candescere

descere incipiat, conserva in hoc calore donec nihil amplius destillet; sine refrigescat per se, deme recipientem, & optinè cum cera obtura; materiam (*caput mortuum*) tunde in mortario ferreo, cum pistillo chalybeo, & deinde tere super marmor cum aceto destillato (*Aceto cum spiritu vini phil. mixto*) pone in urceo lapideo ut duæ partes plenæ sint, destilla per balneum, affunde novum acetum, destilla ut prius, itera donec acetum destillet eadem fortitudine qua affusum fuit. Refrigerescant, materiam in vitro forti super cineres in capella destilla ut prius, primo igne lento, deinde fortiori ut prius fecisti, exhibit oleum rubrum ut prius, &c. materiam tunde, & procede denuò donec in destillatione in balneo, materia non amplius secum retineat spiritum aceti; tum accipe materiam, in cucurbita vitrea destilla ex cineribus quod destillare vult, donec materiam in oleum rubrum destillaveris quæ est aqua Paradisi nobilissima ut illa lapides omnes fixi perfundantur & lapis perficiatur. Hanc Aquam Paradisi vocarunt antiqui Acetum suum acre, clarum, &c.

Metalla aliquandò non rediguntur in Vitriola graduata; sed repetita cohobatione fiunt hujus generis menstrua. Ita fit.

115. Acetum mercuriale Trismosini,

Libro Moratofan sive octo Tincturarum in secunda

Tinct. Pag. 79. Aur. Vell. Germ.

Rx. **A**rgentum vivum purgatum more communi, & pone in alembico, cui affunde Acetum vini valdè acre (*Acetum cum spiritu vini phil. mixtum superius sub No. 72. descriptum*), ad unciam mercurii, uncias tres aceti, sexies abstrahere in balneo, tandem fortiter urge ut ascendat in recipientem, destillatum rectifica & erit paratum.

Aliquandò loco Aceti phil. usus fuit aqua forti fortissima sub No. 73. descripta.

116. Aqua

116. Aqua mercurialis Trismosini,

*Libr. octo Tincturar. in Tinct. quarta, pag. 80.**Aurei. Vell. Germ.*

Rx. **V**itrioli Romani, salis nitri ana libram unam & semis, salis armoniaci (*vegetabilis*) uncias quatuor, laterum pulverisatorum libram unam, ex quibus destilla aquam fortem lege artis. Rx. Mercurii sublimati veneti (à cujus fumo venenoso ut tibi caveas necessum est) uncias quatuor, cui in cucurbita posito affunde dictam aquam fortem, abstrahere fortiter ut mercurius benè commisceatur aquæ forti, & erit parata.

Albertus Magnus eandem aquam mercurialem præparavit hoc modo:

117. Aqua mercurialis Alberti Magni,

*Libro compositum de compositis, Cap. 5.**Pag. 937. Vol. 4. Th. Chym.*

Rx. **V**ITRIOLI Romani libras duas, salis nitri libras duas, Aluminis calcinati libram unam. His simul benè contusis & benè mixtis ponatur in phialam aptam vitreatam, & destilletur aqua (*fortis*) more communi, clausuris valdè benè claudendis, ne spiritus possint evaporari, primò igne leni, secundò fortiori, tertio cum lignis, ut omnes spiritus exeant & alembicus realbescat, tunc cessa cum igne, & fac furnum infrigidari, & aquam istam serva diligenter, quia est dissolutiva lunæ, idcirco serva eam ad complementum operis, quia illa aqua lunam dissolvit, Aurum ab Argento separat, mercurium & crocum martis calcinat, &c. Hæc est aqua prima philosophica (*communis aqua fortis*) & habet unum in se gradum perfectionis.

Rx. Aquæ

Rc. Aquæ primæ libram unam & dissolve in ea uncias duas salis armoniaci puri & clari (*vegetabilis*) quo dissoluto statim aqua aliter est qualificata, & aliter colorata, quia prima fuit viridis coloris & dissolutiva lunæ, & non solis, & statim post impositionem salis armoniaci vertitur color ejus in citrinum, & dissolvit aurum, mercurium, & sulphur sublimatum & tingit pellem hominis citrinissimo colore, serva aquam illam (*Regis philosophicam*) ad partem.

Rc. Aquæ secundæ libram unam, & mercurii sublimati à vitriolo romano & sale comm. uncias quinque & semis, & ponatur ad aquam secundam paulatim & successivè, sigilletur orificium vitri benè, ne virtus mercurii immissi subito exhaletur, & ponatur vitrum in cineres calidos temperatos, & incipiet ista aqua statim operari in mercurium ipsum dissolvendo & incorporando. Et sic permittas vitrum stare in cineribus calidis, & in dissolutione aquæ donec ipsa aqua amplius non appareat sed ipsum mercurium sublimatum ex toto dissolvit. Agit autem ipsa aqua semper in mercurium per modum imbibitionis donec ex toto solvat ipsum. Sed nota si ista aqua ex toto non posset solvere mercurium impositum, tunc quicquid dissolutum fuerit per istam Aquam de Mercurio, hoc deponatur, & non solutum in fundo exsicceetur lento igne, conteratur, & cum nova aqua iterum dissolvatur ut prius, & sic reiteretur iste ordo, donec totus mercurius sublimatus sit solutus in aquam. Et tunc omnes solutiones istius tertiæ aquæ in unum conjunge, in vitrum mundum, & claude orificium ejus cum cera benè, & serva diligenter. Hæc est aqua tertia philosophica spissa qualificata in tertio gradu perfectionis, & est mater aquæ vitæ quæ omnia corpora in primam materiam dissolvit.

Rc. Tertiam aquam clarificatam, mercurialem, tertio gradu perfectionis qualificatam, & ponas eam in putrefactionem in ventre equi benè digestam, in vitro claro bene sigillato cum longo collo per 14 dies, & fac eam putrescere, & fæces in fundo residere, tunc ista aqua transmutabitur de colore citrino in flavum, quo facto excipe vitrum & pone inter cineres lentissimo igne, & suppone alembicum cum suo receptaculo & incipias destillare paulatim Aquam vitæ clarissimam, mundam, ponderosam, Lac virginum, Acetum acerrimum guttatim, & semper lento modo continuando ignem, donec totam Aquam vitæ fe-

renè

renè destillaveris, tunc cessa cum igne, & fac furnum infrigidari & diligenter serva ad partem. Ecce ista est Aqua vitæ, Acetum philosophorum, Lac Virginis per quam corpora in primam materiam resolvuntur, quod infinitis nominatur nominibus. Signa istius aquæ sunt ista, si gutta una projiciatur super laminam cupream ignitam statim penetrabit, & vestigium relinquet album, fumigat super ignem, coagulatur in aëre ad modum glaciei. Cum autem ista Aqua destillatur, guttæ ejus non intrant continuè sicut aliæ guttæ, sed una per hanc viam; alia per aliam viam destillatur, hæc aqua non agit in corpora metallica sicut alia aqua corrosiva fortis, quæ corpora dissolvit in aquam, sed ista aqua omnia corpora si fuerint in eâ posita, reducit & resolvit in mercurium, ut postmodum audies.

Paracelsus Aquam hanc sequenti methodo confecit.

118. Aqua mercurialis Paracelsi,

In Appendice Manualis de lap. Phil. Pag. 139.

Re. **M**ercurii sublimati septies per vitriolum, sal nitri & alumen libras tres, salis armoniaci (*vegetabilis*) ter à sale sublimati clari & albi libram unam & semis, trita simul & alcoholifata sublima in sublimatorio per arenam horis novem. Ubi refrixerit, sublimatum cum penna detrahit, & cum reliquo sublima ut prius. Hanc operationem quater repete, donec amplius non sublimetur & in fundo massa nigra remaneat instar ceræ fluens. Refrigeratam exime & tritam rursus, in patina vitrea sæpius cum salis armoniaci aqua secundum artem præparata (*menstruo sub No. 91. descripto*) imbibe, & sua sponte coagulatam iterum imbibe & sicca ad novem vel decem usque vices, donec ferè non ulterius coaguletur. Tritum subtiliter supra marmor in loco humido solve in oleum pulchrum, quod rectificabis per destillationem in cineribus ab omnibus facibus & residentia. Hanc Aquam omnium facillè principem diligenter asservabis.

Nullius suam Aquam mercurialem composuit ex mercurio & menstruo fixante.

119. Menstruum fætens mercuriale Lullii,

Pag. 63. Testam. Novissimi.

Rx. **D**E menstruo fætenti libras quatuor, & pone intus libram unam mercurii vivi, & pone in balneo vel fimo equorum per sex dies, & totum convertetur in aquam, destilla per balneum & habebis Aquam mercurialem verè mineralem.

Ripheus magistrum suum sequutus est in aquæ mercurialis confectiōe.

120. Leo viridis mercurialis Riplæi,

Pag. 310. Pupillæ Alchymicæ.

Rx. **M**ercurium sublimatum à vitriolo & sale communi ad quantitatem 20 vel 40 librarum (*opinor legendum esse duos vel quatuor*) ut habeas quod omnino sufficiat: Tere benè in pulverem & pone in vas vitreum benè magnum & forte. Cui superfunde tot libras aquæ fortissimæ (*menstruum fætens est aqua fortissima mundi, pag. 138. Medullæ*) quot sunt pondera mercurii. Move insimul fortiter, & fiet vas adeò calidum ut vix manibus tangi possit. Obtura bene, & permitte stare in loco frigido per novem dies, singulo quoque die ter aut quater fortiter movendo. Quo facto pone vas in furno cinerum, & cum igne levissimo destilla totam Aquam vitæ (*menstruum*) quam serva bene per se, deinde in continenti adjuuge aliud receptorium bene lutatum, accende ignem vehementissimum, quem continuabis quousque totus liquor aureus destilletur omninò.

Eisdem modis quibus conficiuntur Aquæ mercuriales, his etiam confici possunt ex reliquis metallis menstrua hujus generis. Ita fit

121. Menstruum fætens lunare Lullii,

In Experimento XXIX.

R. **S**Upradiætæ aquæ mineralis (*sub No. 104. descriptæ*) ut habes in superiori (No. 26.) experimento, uncias sex vel octo, in ea solve unam unciam lunæ, quam dissolutionem pone in retortam parvulam ad destillandum per cineres; qua destillatione cessante augebis ignem quantum possibile fuerit: Cumque hoc gradu ignis nulla humiditas amplius destillaverit, frigefacto vase, accipe aquam destillatam, in qua est anima lunæ, ac bene clausam servabis ne respiret.

Ita etiam præparatur Aqua solaris apud Lullium.

122. Menstruum fætens solare Lullii,

In Experim. XXXI.

R. **A**Quam fortem sive aquam mineralem (*sub No. 104. descriptam*) ut supra, atque inibi dissolve in unaquaque libra uncias tres de sale animali præparato & fixo prout habes in suo (*sexto*) experimento. Quo soluto, dissolve ibidem uncias duas auri cementati ut scis, postea putrefac per octo dies, mox per balneum destillabis. Quod autem in fundo remanebit erit instar mellis fusi, supra quam materiam iterum infunde de sua aqua per balneum destillata, ita ut supernatet duobus digitis; putrefac per diem naturalem, mox amoto antenotorio, superpone alembicum cum recipiente clausum, ut non respiret. Destillato per cineres quousque amplius non destillaverit, ultimo augebis ignem aliquantulum ut, in aquam transcendat pars æris. Tertio ignem augebis, ut etiam ignis elementum per alembicum transeat, cum autem hoc ultimo ignis

ignis gradu nil destillaverit, tunc frigesacto vase, amotum recipientem cum aqua sua destillata, firmiter clausum servabis.

Isaacus Hollandus aliquando Aquam mercurialem confecit ex mercurio lunæ hoc modo.

123. Acetum Philosophorum ex mercurio Argenti Isaaci,

Cap. XCIX. 2. Oper. min. Pag. 492. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **C**alcis lunæ libram unam, salis armoniaci quod clarum & pellucidum sit tanquam cristallus, absque humore, quartam partem, contrita amphoræ lapideæ inde. Tum acetum sume destillatum (*philosophicum*) quinquies aut sexies à suo phlegmate, ita ut nullas amplius fæces relinquat. Acetum in aliam amphoram lapideam evacua, ac alembico superimposito in balneo colloca. Amphoram cui calx contrita inest, luta probè ad rostrum alembici, & sine lutamentum bene ficcari. Tum ignem sub balneo strue, ac acetum sensim destilla super calces lunæ. Et quot libras calcis lunæ habes, tot quatuor libras aceti super eam destilla. Cumque acetum omne destillatum fuerit; sinas facilè per 3 dies refrigerescere, antequam amphoram removeas. Nam si citiùs removeres, acetum, luna & sal armoniacum tibi elabentur, ac nihil retineres, tam vehemens illa est materia; nam frigidum & calidum simul veniunt. Cumque remove velis, operculum vitreum habe paratum, ad os amphoræ levigatum, quod illi statim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tum amphoram in balneo pone, nec calidiorem ignem adhibe, quàm manus tua commodè ferre possit in aqua usque ad condylos, aut quàm bibi possit absque ustionis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas sex. Tum sine friges fieri, effringe, & alembicum luto statim affige amphoræ admodum solidè; & receptaculum ad rostrum pone, destilla balneo temperatè calido, quicquid destillare vult. Cumque jam non amplius destillat, tum exime, & in testa cum cineribus pone; iterum receptaculum ad

rostrum luta, & initio pusillum ignem adhibe, post vehementiorem aliquoties donec mercurius tuus cum sale armoniaco sursum sublimare incipiat tam candidus quàm nix, & claris fibris ad albam materiam pendens, tum ita retine, (donec videas non sublimare,) in eodem calore, ad mercurium probè ex terra extrahendum. Post finas frigefieri, & alembico ablato, mercurium sublimatum exime cum sale armoniaco, quæ simul sursum sublimata sunt in massam, quam pondera, ita scire poteris quantum mercurii ex calcibus lunæ sublimaris; nosti enim quantum salis armoniaci amphoræ indideras. Tum sublimatum iterum vitro inde, ac denuò sublima, ut videas, num aliquæ fæces remaneant, nam toties tibi sublimandum est, donec nullæ fæces remaneant. Serva istum mercurium donec ego te doceam quid eo sis acturus. Scies in illa amphora, ex qua mercurium cum sale armoniaco sublimasti esse corpus (*caput mortuum vulgo dictum*) aut elementum terræ cum suo oleo aut igne. Hoc exime & pondera, ita etiamnum melius scire poteris, quantum mercurii ex eo sublimâris, sciebas enim quantum calcis lunæ in amphora habebas, ita certo scire potes quantum ex eo habeas.

Tum sal tuum aut terram vitro inde, ac superfunde acetum destillatum, & solve in aquam puram, & si quas ponat fæces, sensim supernè effunde, & denuò congela tandiù, donec nullas fæces amplius relinquat, tum rursus congela. Tum habes sal tuum præparatum à terra tua clarum instar cristalli. Jam mercurium tuum sublimatum, & sal armoniacum & clarum tuum sal accipe, ac simul super marmore siccè contere, omne contritum pateræ vitreæ inde, pone in tripode aut fornace calcinatoria, & ad sex hebdomadas ibidem stare sine, ac calorem adhibe, perinde ac si plumbum retineres liquefactum absque concretionè. Sex hebdomadis illis exactis sine refrigerescere, & tum in cella frigida colloca, ac pannum lineum superimponere, ne quis pulvis incidat; spatio sex aut octo dierum omninò in aquam claram solvetur. Scies autem istud esse Philosophorum clarum acetum, nam cum scribunt nostrum acetum, Aquam istam volunt, cumque dicunt mercurium Philosophorum, Aquam istam volunt, estque eorum acetum de quo tam mirabiliter scribunt aut loquuntur.

Ex Receptis observamus,

1. *Metalla mineraliaque menstuis mineralibus simplicibus volatilisata esse hujus generis menstua.*

2. *Menstua hæc eadem esse cum octavi generis menstuis dissolutis in menstuis mineralibus simplicibus: Differre autem ab antecedente genere, quod non vini phil. spiritu, sed aceto philosophico fuere confecta.*

3. *Menstua hæc esse Essentias vel magisteria rerum tingentium menstuis mineralibus simplicibus dissoluta.*

4. *Menstua hæc ut mineralia sive acida in operibus alchymicis præstantiora esse ipsis vegetabilibus octavi generis; quia fortiora.*

5. *Metallorum dissolutiones menstuis hisce mercurialibus peractas aliquando ab Adeptis dictas fuisse amalgamata. Scies, inquit Isaacus, hanc esse optimam solutionem, quæ unquam in orbe reperta fuit, nam in hoc nullus error proportionis & ponderis. Natura enim non errat. Nam cum mercurius solutus est, alia metalla porrò solvit, ut aliis in locis ritè docetur. Nec ampliùs solvet quàm possit, nec plus corporis in se recipiet, quàm natura ejus ferre possit. Nam quicquid ei opus non est, solvere minimè potest. Estque optima amalgamatio quæ reperiri potest. 2. Oper. min. Cap 103. Pag. 494. Vol. 3. Th Chym. Quod Bernhardus in Epist. ad Thomam non de sicca sed hæc humidâ tractaverit amalgamatione; alibi mihi probandum erit.*

6. *Menstruum veneris, solis, lunæ, &c. ejusdem esse virtutis, quoad dissolvendi facultatem cum menstuo argenti vivi vulgi; istud mercuriale quidem præ reliquis; ob corporis sui aperti faciliorem tractationem aliquibus Adeptis magis fuit in usu, etiam si tingendi qualitate id cæteris sit minus potens.*

7. *Varia esse menstuurum fætentium genera. Decimum tertium genus ex Atrop destillare docuit menstruum omnium fætidissimum. Ibidem enim oleosa spiritus vini (phil.) materia vitriolo dissoluta, in sui destillatione emergitur à suis putridis fæculentiis. Viceßimum autem genus de menstuis minùs fætentibus tractat utpotè purificato jam, & suavi spiritu vini phil. confectis; Præßens genus ex iisdem materiis menstua quidem ejusdem nominis, at non ejusdem fætoris, coloris, &c. producit, Accetum enim philosophicum ob perfectam spiritus vini phil. dissolutionem*

tionem diaphanum est, non lactei coloris, fit autem in menstrui destillatione lacteum, quatenus aciditas dicti aceti ab ariditate corporis dissoluti debilitata, æquè benè ut antea unctuosum vini phil. spiritum retinere nequeat, ex cuius autem præcipitatione liquor destillatus lacteus redditur; hinc vitriolo azoqueo aliquando addidère Adepti vitriolum commune & nitrum, ut dictus spiritus eo melius dissolvatur. Verbo: Quo in majori quantitate Acetum phil. vel aliud menstruum minerale hoc fortius in horum menstruorum confectionibus adhibeatur; eo menstrua inde evadent minùs lactea, & minùs sætentia; quia non ex embryonata sætenti spiritus vini phil. materiâ sed eodem ipso, circulatione & destillatione, purificato, confecta.

8. Menstrua hæc, reliquorum instar digerendo fieri dulcia & transmutari in octavi generis dissolventia.

XXII. Genus.

XXII. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Aceto philosophorum aliisque Menstruis mineralibus simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

124. Menstruum Veneris Isaaci Hollandi,

Cap. LXXXII. 3. Oper. miner.

Fili jam te docebo conficere lapidem quem Deus nobis gratis dat. Scias quod hic variè conficitur, sed te docebo methodum quam didici à Patre meo.

R. Lapidis quem Deus nobis gratis dat (*Vitrioli Veneris*) quantum sufficit, quem solve aceto destillato (*philosophico*) sine fæces subsidere, dissolutum à fæcibus cautè decanta & filtra; acetum leni igne abstrahe, ut materia remaneat sicca. Siccatam demò solve aceto destillato, decanta, filtra & abstrahe, idque quater reiterandum usque nullæ ampliùs in solutione subsideant fæces. Tum leni igne destilla acetum usque materia ita siccet ut pulverisando facilè avolet in pulverem volatilem, at tamen retineat spiritus suos, jam hæc ad calcinandum parata est. Fili scias materiam hanc natura sua esse stipticam & adstringentem partim volatilem, partim fixam, adeoque solvi aceto destillato, ut secum retineat spiritum subtilem Aceti, & una cum dicto spiritu calcinetur, subtilior fiat, meliùs aperiatur & solvatur, spiritus enim Aceti præ cunctis bene solvit. Vitriolum ita præparatum pone in Ampullâ vitrea vel ovo, luta hermetice, sed implendum est vas, ne locus adsit spiritibus sese elevandi, pone in Tripode & ibi maneat in calore temperato ad sese subriliandum. Postea exime & pulverisa materiam, pone

in

in Cucurbita, appone Alembicum, cui annectè Recipiens, & ita ex Balneo destillabis quicquid destillari velit, destillabitur circiter 20 vel 25 dies. Tum destillatum sepone, fæces in fundo Cucurbitæ jacentes exime, contere subtiliter in lapide, quibus in solutorio positis affunde totam aquam destillatam, sigilla hermeticè, & totum in Balneo solvetur absque fæcibus, solum ex Cucurbita per Alembicum destilla in Balneo igne moderato, ut omnis aqua secedat, quam optimè serva; continua destillationem in cineribus, ut recipias elementum aëris in forma olei citrini valdè nobilis, & hoc fiet forti igne, aërem optimè clausum sepone per se prope Aquam. Fæces sanguinis instar rubicundas ex Cucurbita exime, & contere in pulverem impalpabilem in lapide, pone in Ampulla vitrea vel Ovo, sigilla, & repone per 30 dies & noctes in Tripode ad subtiliandum igne temperato, postea exime, contere in pulverem, & in solutorio affunde elementum aquæ (superius destillatæ) sigilla & pone in Balneo ut solvatur ut antea, solum per Alembicum destilla in cineribus (Recipiens ponatur in aqua frigida,) ignem auge per gradus usque tandem candeat, ita maneat per quinque vel sex dies, & interea temporis ascendet elementum ignis in forma olei rubri, sine per 3 vel 4 dies ut frigescat, tum remove Recipiens & optimè oclusum serva, &c.

Annotationes.

Varia habuimus in superioribus Vitriola graduata, quæ varia nobis præbuere menstrua. In hoc genere Vitriolum his omnibus præstantius conficitur. Componitur enim ex Vitriolo graduato vase clauso lege artis fixato, iterumque dissoluto in Aceto phil. ut per destillationem inde fiat menstruum antecedentibus præstantius. In Menstruorum Vegetabilium genere nono Vitriolum mercurii graduatum ex mercurio sublimato & sale circulato confectum in vase clauso reverberatur in pulverem fixum, qui deinde mercurii crocus, Vini phil. spiritu volatilifatus, menstruum reddit Vegetabile. Si idem Mercurii Vitriolum graduatum vase clauso reverberetur in præcipitatum fixum, posteaque non Vini phil. spiritu, sed aceto phil. vel alio quodam menstruo minerali dissolvatur, fiet inde menstruum hujus generis. Quod de Vi-

Vitriolo mercurii dictum ; hoc etiam de præsentì Vitriolo Veneris intelligendum est in nostro Recepto ; ubi Isaacus Vitriolum dictum aceto phil. dissolvit , depurat & graduat , quod deinde in tripode calcinat , id est figit ; fixatum novo aceto phil. dissolvendum & volatilifandum est ante ejus destillationem , ut patet ex ejusdem menstrui descriptione alibi data.

125. Menstruum Vitrioli Isaaci Hollandi,

Cap. LXII. 2. Oper. min.

Rx. **M**agnam quantitatem Vitrioli Romani , 10 aut 12 libras , plus minus , quantum voles , & solves Vitriolum in aqua communi ; sine fæces subsidere , clarum ad congelandum pone in vase lapideo donec pellicula superveniat , tunc sine refrigerari ac stare triduum , ac habebis insignes lucidos lapillos cristallinos colore viridi. Lapillos illos exime , & pone in pusillis pateris vitreis in mundo Balneo ad siccandum , ac Balneum accendas eo calore , qualis est solis media æstate. Ac lapilli tui in album pulverem convertentur , quem pulverem solves in aqua communi destillata , & finito fæces subsidere , ac clare superne diffundas in testam mundam ut priùs , ac pone denuò congelandas ut suprà ; id toties facito , donec nullas amplius relictas fæces videas , ubi album tuum pulverem hoc pacto laveris ac operatus fueris , certus sis vitriolum tuum rite præparatum esse. Jam recipe album pulverem Vitrioli , eumque indes ollæ vitreæ oblongo collo , ac collum sigillo Hermetis munias , ita ut nullus aër exspirare aut ingredi valeat , ac tum in testa cum cineribus cribratis pone super Fornace , ac ignem subjice , & sub Fornace lampadem ardentem pone , calorem addens qualis est solis medio Martio , atque hoc pacto retine , donec videas materiam tuam flavescere , ac retine in eodem calore donec perfectè ruffa fuerit , tum ignem paululum auge , id est , adhuc unam lampadem suppone , atque hoc pacto retine ad octo aut decem dies , ac tum vide an materia tua non incipiat rubere : Si rubere incipiat , ignem tuum auge ; sine hoc pacto in eo ca-

lore etiamnum ad dies octo aut decem. Si verò in rubedine nihil proficis, ignem tuum adhuc uno Lampade auge, atque ita prosequere gradatim semper accensa Lampade una, donec materia tua tam altè rubra fuerit, quàm Rosa aut Rubinus; jam ubi tam altè rubra fuerit, finas etiamnum hoc pacto ad dies octo aut decem in eodem calore; ubi videris materiam tuam eodem statu permanere, exime eam ex Testa cum cineribus, & materiam in aliud vitrum forte evacua, ac bonam quantitatem aceti destillati (*phil.*) superfunde ac pone in Balneo; bulliat, ac move spatula lignea ter quaterve singulis diebus, atque hoc pacto retine ad dies noctesque quatuor, tum finas frigefieri, & clarum effundito. Et rursum acetum destillatum affunde, idque repete tribus vicibus; tum sæces abjice & acetum per Alembicum abstrahere in Balneo, donec materia omnino sicca fiat, superfunde acetum recens, ac facito ut prius, idque tam diu itera, donec nullæ ampliùs sæces in solutione remanent. Tum congela in siccum pulverem, ac habe vitrum bonum ac spissum, & pulverem tuum inde, ac Alembicum magno capite superimponere, ac destilla, ut primùm acquiras croceos spiritus, tum oleum rubrum; tum albos spiritus, tum sine frigefieri; Receptaculum deme, ac quod ei inest vere oleum illud benedictum serva. Alembicum deme ac in olla reperies materiam instar nivis candidam & instar cristalli lucidam, &c.

Menstrui hujus confectionem considerabimus in suis distinctis membris.

Primum versatur circa Vitrioli electionem, quod ut graduatum sit, id est, vel vini phil. spiritu vel aceto phil. dissolutum & cristallisatum, ratio postulat, & Receptum antecedens jubet. Vitrioli enim com. aqua com. soluti & purificati calcinatio in vase clauso usque in colorem rubicundissimum penitus impossibilis est, & nullius etiam momenti, siquidem ex communi Vitriolo, utut purificato & calcinato, nil nisi commune acidum vel communis Vitrioli spiritus elicitur, eligendum itaque est Vitriolum aqua comm. bene purgatum juxta præsens Receptum, sed postea juxta antecedens aceto phil. bene dissolutum, ut Vitriolum inde fiat graduatum, & idonea hujus menstrui materia.

Membrum secundum tractat de hujus Vitrioli graduati calcinatione vel fixatione in rubedinem. De qua processus prior obscurior fuit, præsens vel posterior satis clarus. Calcinatio hæc est

est vera & philosophica Vitrioli hujus fixatio, quod inde apparet maximè, quod citrinitati & rubedini præcedant nigredo & albedo, tam volatilisationis quam fixationis vera indicia, de quibus quamvis nihil dixerit Isaacus in ambobus Receptis, alii tamen de hisce coloribus in Vitrioli fixatione non siluere Adepti. Sume illum lapidem, inquit Ripleus cap. VII. Philorcii, cupri stillicidium (leonem viridem fatuorum vel vitriolum com. graduatum) & pone tritum in ovo philosophorum & procede per viam putrefactionis super eo, sicut dicebatur in opere Rebis, & continua lapidem super ignem, donec vertatur post nigredinem & albedinem in pulverem rubeum, quem multi vocant Vitriolum rubificatum.

Verum-enim-verò hic aliquod nobis adortur dubium, cum color rubeus hujus Vitrioli calcinati ab ipso Isaaco dici videatur volatilis, minimè fixus. Materia ista, inquit, in æternum rubra permanebit & non fixa, nam si fixa esset, omninò esset corrupta, nam in Aquam solvenda est & destillanda per Alembicum. Cap. LXV. Hanc ut discutiamus nubeculam, sciendum est, Isaaci mentem esse, Vitriolum in rubedinem calcinatum, quocunque modo etiam tractum, rubrum permanere, sed non itidem fixum, quia Aceto philosophico solvendum sit & destillandum per Alembicum. Similem enim, modò non eandem reperimus phrasin de ipsa lapidis phil. rubedine & fixitate, quæ faciliè prædictum removebit dubium: Postquam Lapis, inquit, perfectus est, manere in eo statu debet nunc & in secula. Post perfectionem, nec in melius nec in pejus mutari potest, sed in æternum Rex permanebit. Quare si quis verum Lapidem Philosophorum paravit, nulla post sequitur multiplicatio, ubicunque post perfectionem multiplicatio sequitur, Lapis Philosophorum non est, nec verus Lapis est. Medicina esse potest, aut alius, cujusmodi multi sunt quibus projectio fit, verum Lapis Philosophorum non est de quo hic nobis sermo est. Cum prædictus Lapis perfectus est ac paratus, in æternum in eo itatu permanere debet. Cap. 127. 1. Oper. min. pag. 407. Vol. 3. Th. Chym.

De coloris rubei permanentia in Lapide phil. sequentia protulit: In multiplicatione, inquit, nulla nigredo intervenit, nec ulli colores orbis sese ostendunt, nec albedo ulla, nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostendit, nec in fixatione sese color alius præ-

ter proprium manifestat; is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium præter rubedinem habet, est enim tantummodo una substantia, simplex materia, & ut cælum invincibile. Scies etiam quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur, nam cum Lapis confectus ac paratus est in extrema virtute ejus, tum Lapis iterum aliter ex sua Essentia in aliam fabricando mutari non potest, nam si Lapis ex sua Essentia extrahi posset in aliam Essentiam aut naturam, aut si mutari posset, Lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset, nec corpus glorificatum. Non, non. Sermonem meum ritè intellige, &c. Cap. 72. 1. Oper. miner. Pag. 355. ejusdem Voluminis.

Lapidem Philosophorum penitus & omnino immutabilem esse statuit Isaacus, persuasus fortassis ex rubedinis inalterabili constantiâ, observatâ in Lapidis altioris gradûs vel generis multiplicatione; quam opinionem ut in singulis partibus defenderet, ipsam Lapidis volatilisationem citius negare ausus fuit, quàm fixationis alterationem in multiplicatione statuere: Scies, inquit, quamvis Lapis sublimaretur, non fixitate sua privaretur. Imo proprios sensus (ipse enim eodem loco Lapidem phil. menstruo quodam lucenti volatilizare docuit) & verbi fixare sensum, (ex quo tamen termino pars media omnium operationum dependet in Chymia adepta) intervertere maluit quàm hanc ex paralogismo deductam relinquere fallaciam. Lapidem, inquit, tam sæpe aperire & referare potes, ut priùs dictum est, ac postea sublimare, & partibus exiguis denuò compingere, ita ut partes ejus iterum in unam cohærescant, quod nos fixationem appellamus; fixare quidem nuncupamus, sed fixare non est, sed tantummodo condensatio, ita ut omnes ejus partes subtiles rursus in unum cogantur arctè simul, ita ut priùs fuerant, & Lapis iterum ignem expectet, & rursus projectionem facere eo possimus ut priùs faciebamus. Cap. 76. lege 73, 74, 75, capita ejusdem libri.

Nos quod contra hanc habeamus sententiam, reservabimus pro libro tertio; interea hoc solum animadvertetis oportet: Vitrioli calcinati ut & ipsius Lapidis phil. multiplicati materiam in æternum rubram permanere sed non fixam, quia utraque menstruis philosophicis volatilifari potest.

Hæc vero utut se habeant, Vitriolum Veneris graduatum vase clauso

clauso in rubedinem calcinatum esse fixum, probabit saturni vitriolum eodem modo fixatum per eundem authorem. R. Phialam vitream, inquit, pone in ea medietatem saturni purgati (sacchari saturni non communi aceto destillato, sed philosophico confecti) alteram medietatem seorsim ad necessitatem reserva, orificio phialæ impone vitrum commodum, pone vitrum in capellam cum cineribus cribratis in furnum aut de tripode arcanorum, aut in furnum in quo calcinas spiritus; da ei ignem æquè calidum ac sol media æstate est, non ampliùs, nisi forte parum calidiorem aut frigidiorum dummodo non sit tantus ut plumbum fundat, ita enim materia tua olei instar liqueceret, & si sic stet ad duodecim dies omne sulphur evolabit materiæque corumpetur, sulphur enim ejus nondum est fixum, & in extrinseco tantum, unde materia facillimè funditur & licet purum sit, tamen non est fixum; ita ut ignis adeò lenis sit ut materia non fundatur, stet sic sex septimanis, post quas accipe parum, projice super ferrum candens, quod si statim fundatur & fumet nondum est fixa, sed si manet, sulphur ejus fixum est. Tum auge ignem notabiliter, donec materia citrina fiat, & sic semper donec rubescat semper augendo ignem donec Rubinorum colorem accipiat; auge donec tota candescat, & tunc fixa est, & parata ad infusionem cum nobili aqua Paradisi (menstruo sub No. 114. descripto.)

Præter hanc datur quidem etiam alia Vitrioli phil. calcinatio, quæ sit aperto vase, ita viride æris graduatum calcinatur ad rubedinem antè ejus destillationem in præparatione spiritus Veneris Basilii, uti in præcedenti genere observavimus sed hæc hujus loci non est, remanet enim calx volatilis non fixa, quæ calcinatio ob phlegmatis sequestrationem tantummodò adinventata est. Membrum tertium consistit in hujus vitrioli fixati nova dissolutione in aceto phil. unde Vitriolum istud volatilifatur iterum, & ad destillandum aptum redditur, in priori Recepto solutio hæc penitus omissa est, sed exactius describitur in posteriori processu.

Membrum quartum, simplex est, & frequens in omnium menstruorum fætentium confectiõibus destillatio, hoc tamen excepto quod ex hoc graduato, fixato, iterumque volatilifato Vitriolo spiritus non ascendat albus, sed croceus, (quia maturior,) antè oleum rubeum, tandèmq; etiam appareat spiritus albus ex sale vel corpore albo extractus.

Tandem ex reliquis metallis eadem etiam menstrua confici posse testatur hisce verbis: Sed si oleum ex metallis velis educere ut de vitriolo doctum est, metallum tuum in aqua forti solves, ac facies præcipitari, ac falsedinem ei aqua communi ablue, eoque ficcato in vitro oblongo gutture immisso ac congelato, ac posito super fornace in cineribus cribratis, ignem subjice talem qualem Vitriolo, donec metallum omninò rubeat, ac donec interius ejus foris sit. Tum solve in aceto destillato ut Vitriolum, ac congela donec nullæ fæces ampliùs remaneant. Tum destillandum pone, & metallum omninò destillabit in rubrum oleum, estque oleum perfectum Philosophorum. Verum projectio ejus non tam alta est quàm olei quod priùs sal fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli multiplicabis, ut antè dictum est. Et admodum facilè oleum conficitur ad eundem modum ex Saturno, ejusque projectio admodum alta est. Age gratias Deo, operare, ac pauperum memento, Dei dona in tuam salutem moderare. *Cap. 80. 2. Oper. min. pag. 478. ejusdem Vol.*

Omnia Metalla, *inquit cap. 67. ejusdem operis*, rubra fient in morem sanguinis, etiam Jupiter & Luna; nam omnibus metallis interiùs rubrum est, unum magis rubrum alio. Cùm igitur ad rubedinem perducta fuerint, tum solvenda tibi sunt (*aceto philosophico*) ac denuò congelanda, donec ab omnibus fæcibus munda sint, & tamen elementa sua simul contineant perfectè. Nam cùm eò perducta sunt, nihil præter fæces remanent. Nam Terra (*caput mortuum*) subtilis ac liquida effecta, ea itidem solvitur, cùm eam subtilem effecisti solvendo & coagulando, ut nullæ fæces ampliùs remaneant. Ità destillare potes per Alembicum in oleum rubrum. Quemadmodum hic de Vitriolo doceberis, ita etiam de omnibus metallis faciendum erit, atque etiam Mercurio, ubi solutus fuerit in aqua forti ac præcipitatus, ac falsedine abluta ficcatus & tum vitro inditus, uti dictum est de Vitriolo, atque ita porrò factum ut priùs doctum est de Vitriolo. Ac quod hîc de metallo dictum est, id etiam de Antimonio (*reliquisque mineralibus*) facere potes. Aures aperi & ausculta, ac mentem aperi, nunquam auditum est, ut tale opus tam exiguo labore factum fuerit.

Hic vos admonitos volo, ut notetis differentiam inter Vitrioli & aliorum corporum olea; ex omnibus metallis uti ex Vitriolo simile componitur oleum, hoc tamen discrimine, quod Vitriolum in sui

sui olei destillatione Terram vel sal post se relinquat, quo spiritus & oleum ejus figuntur in Lapidem Philosophorum; metalla autem reliquaque mineralia non itidem, cum totaliter ascendant in spiritum & oleum, nulla remanente Terra, sale, vel capite mortuo, quo in lapidem figi debent, Vitriolum solum itaque est, quod omnia secum habet, quæ ad sui perfectionem pertinent, ubi reliquorum Olea & spiritus aliunde corpora fixa mutuare coguntur pro suis fixationibus. Scies, inquit, cum sal metallorum ad oleum vis perducere eo modò ut de Vitriolo dictum, elementum terræ metallorum unà cum oleo destillabit rubrum instar sanguinis, id verò Terra Vitrioli non facit: Oleum sese à Terra separat. Ita Deus talem benedictionem concessit ut ex eo solo Lapis Philosophorum confici possit absque additione, transferens omnia metalla in verum solem, sed oleum ejus cum Terra (propria, sive sale suo) fixandum est. Id verò ita non fit de metallis, Terra una destillat per Alembicum, ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum solem. In eo omnes Turbæ Philosophorum conveniunt.

Conficitur, pergit, etiam oleum ex Mercurio & ex Antimonio, sed Terra eorum unà transit, ac totum corpus fit oleum ac manet Oleum in secula, & isto oleo mira efficere possis, quæ hîc recensere nimis longum foret. Nosti item quid de Antimonio scribatur, ac de oleo ejus. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurii multo esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum Antimonii servit. Hoc secretum est. Cap. 69, & 70. ejusdem operis.

Exemplum quod metalla penitus ascendant in oleum adducit cap. sequenti videlicet 70. quod nominabimus

126. Circulatum majus Isaaci,

Cap. LXX. 2. Oper. min. Pag. 474. Vol. 3. Tb. Chym.

Rx. **I**stum Mercurium (*Metalla in antecedentibus menstruis philosophicis sublimata*) ac solve in aqua forti ex Vitrioli & Nitri ana, cumque solutus fuerit, id quod solutum est inde ollæ vitreæ, & alembicum superimponere, & pone in cineribus cribratis, & primum ignem pusillum subde, & ei aquam
for-

fortem destillando substrahe, tumque Mercurius sursum sublimabit in Alembicum, cumque amplius sublimare respuit, aufer; sume Mercurium ex Alembico, ac inde vitro, longo gutture, sicuti Vitriolo faciebas & pone in Testa cum cineribus cribratis. Lampadem tuam sub ea accende, atque ita relinque donec perfectè rubeat, sicuti de Vitriolo doctum est; solve, congela, cumque mundus fuerit destilla in oleum rubrum, ut de Vitriolo dictum est, sed Mercurius totus in oleum destillat, ita ut nullam Terram relinquat.

Menstruum proximè antecedens sub No. 125. in omnibus clarum est, excepto ejus primo membro, in quo, quod Vitriolum, antè ejus calcinationem in rubedinem vel fixationem solvendum sit Aceto philosophico, omissum est.

Menstruum hujus Generis primum non quidem in hac sed in alia parte mancum est, quatenus in eo non doceatur, Vitriolum post ejus calcinationem Aceto philosophico denuò solvendum esse. In præsentì hoc tertio, quod tamen juxta normam præcedentium confici debere dicitur, nulla omninò de Aceto philosophico facta est mentio, absque quo tamen Vitriolum neque figi in rubedinem, neque ubi fixatum rursus volatilifari vel destillari potest. Comparanda itaque sunt Recepta, quoties Adepti vel timidiore, vel invidiores quàm par est, ea nobis reliquerint imperfecta. Sufficit, si ex eis invicem collatis suam eruamus mentem vel intentionem, in singulis circumstantiis terminis vel obscurioribus, vel omninò neglectis, minùs expressam. Ita in hoc Genere corpora figenda sunt, & denuò volatilifanda per menstrua mineralia, quemadmodum in nono Genere Mercurius & Antimonium priùs figuntur, & postea destillantur in Circulata majora per menstrua vegetabilia. Lux hæc ex dicto nono Genere mutuata omnes hujus Generis abiget obscuritates & dubia. Vitriolum ergò solutionibus & coagulationibus aquâ communi purgatum, priùs graduandum est, id est, Aceto philos. aliquoties solvendum & coagulandum juxta Receptum sub No. 125. quemadmodum Mercurius solvitur aquâ salis circulati in Circulato majore ex Mercurio. Vitriolum hoc graduatum vase clauso figendum est in pulverem rubicundissimum; fixatum denuò solvendum & coagulandum Aceto phil. ut iterum fiat volatile, uti Mercurius fixatus in suo Circulato iterum volatilis redditur mediante vini phil. spiritu. Tandem Vitriolum destillandum est in suos spiritus. Ex cognitâ jam methodo palàm est

est Receptorum mysterium consistere in Aceto; quod autem Isaacus non commune sed philosophicum intellexerit Menstruum, ipsius Isaaci verbis probabimus, ut omne removeatur dubium ab excellentissimis hisce menstruis. Nonne te docui, ait, quo pacto omnia metalla per Alembicum trahes, ita ut omnino destillent in oleum ut nihil relinquant, aut quicquam remaneat. Id verò solum facit fortis Spiritus Aceti, & efficit ut perfectè sint (metalla) separata & reëtificata à facibus suis intus & foris, ut te docui, ac ut interiùs foris stet, ac exterius intus, ac tum adeò resoluta & subtilia sunt, ita ut elementa à se invicem non sint separanda. Quamvis autem media quæres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elementa separanda non posses efficere, ob eorum subtilitatem, munditiem & resolutionem. Cumque tum apud se habent subtile Acetum penetrans, omne simul per Alembicum cum Aceto transit. Si verò igni admoveres, ac nullus (non in sufficienti quantitate) Spiritus Aceti adesset, statim simul fixarentur (Metallum & Acetum) ac quia Acetum copiosè in eorum mundo, aperto subtili corpore est, destillant in oleum, & spiritus Aceti apud ipsum corpus fixantur. Scies autem spiritum Aceti præ omnibus rebus quæ in mundo sunt subtilem esse, imò millies subtilior est quàm quinta Essentiâ Aquæ vitæ: Nullis vasis contineri potest, sed faciliè dimidia ex parte fixus est, ideo faciliè fixat rem, ad quam adhibetur, quemadmodum in vegetabili (opere) demonstratur, ubi de Vino, ejusque natura sermo est, ibi satis docebere quid Acetum sit, ejusque spiritus, quomodo omnia solvuntur & ascendant, efficiat. Cap. 77, 78. 2. Oper. miner. Pag. 477. Volum. 3. Theat. Chym.

Scias, inquit alibi, hoc esse maximum in hac arte secretum partes enim mediæ Aceti tantæ virtutis sunt, ut sit incredibile magna sua subtilitate. Nam admodum subtile & penetrabile efficitur omne cui miscentur. Quare Lapidem (Philosophorum) millies subtiliorem reddunt, quam antea fuerat, & penetrabiliorem, ac partes subtiles se permiscunt cum Lapide, sunt enim unius naturæ, ac utraque munda sunt & subtilia, ac permiscuntur inter se ut aqua cum aqua, estque medicina ejus naturæ, ut omne cum quo permiscetur fixum reddat, atque naturæ sit in qua est; atque hoc pacto fixantur partes subtiles (Aceti phil.) in Lapide (philosophico) ac efficiuntur in Lapi-

de una natura, atque Lapidem tam fusibilem efficiunt, quam Artifex cupit, prout Lapidem sæpe solvit in Aceto ac congelat, prout enim multi vel pauci spiritus in Lapide remanent, eo fit medicina fusibilior. Quare filium meum docui quo pacto Lapidem suum tam fusibilem possit efficere, ut eo Mercurium ad Solem & Lunam perducere possit; estque magnum secretum paucis notum; lectionem hanc sedulo perlege quæ virtus Aceto insit, ac quid materia media Aceti effici possit. Cap. 51. 1. Oper. min pag. 337. Vol. 3. Th. Chym.

Acetum, quod millies subtilior est quintâ Essentiâ Aquæ vitæ sive Vini philosophici spiritu: Cujus Aceti spiritus ipsum Lapidem Philosophorum millies subtiliorem reddunt; unius naturæ sunt cum eo; & omne cui permiscetur fixant; non commune sed aliud excellentioris qualitatis menstruum esse vosmet ipsi dicitis. Hoc Aceto insuper Lapidem toties solvit & coagulat Isaacus usque concreascit in oleum quod amplius congelari nolit. Cap. 51, 97, 107. ejusdem libri. Eodem Aceto metalla etiam pingua reddidit & transmutavit in olea; sic Aurum solvit & congelavit toties semper in Aceto recenti, donec ex eo factum fuerit oleum rubrum instar atrii sanguinis, uti cap. 54. ejusdem libri. Aliquando etiam eodem Aceto Aurum redegit in consistentiam insignis alicujus olei albi, ex quo deinde destillavit spiritum album & oleum rubrum invicem separata & impermiscibilia, adeo subtilia ut Artistam admonitum voluit ut sibi caveat, ne nimia reificatione olea hæc iterum indurescant, siquidem tum fortiori igne pressa maxima pars eorum vitrum penetraret præ magna subtilitate & ita amitteretur. Cap. 126, 128. 1. Oper. miner. pag. 406. Vol. 3. Th. Chym.

Quis talia & tanta expectabit ab Aceto communi? Idem Acetum quod Aurum metallum fixum solvit & divisit in spiritum & oleum, constitutiva Lapidis ex sole solo; idem requiritur etiam ad Vitriolum fixatum solvendum & destillandum in spiritum & oleum constitutiva Lapidis ex Vitriolo solo, de quorum consecutionibus libro tertio de Tincturis alchymicis.

Oleum istud Vitrioli noctu lucere testatur Trismosinus, qui dictum oleum ita descripsit

127. Oleum Vitrioli noctu lucens Trismosini,

*Libro Gangeniveron sive novem Tincturarum in
Tinctura prima.*

R. **V**itrioli Ungarici optimi libras duodecim, tere, solve aqua pura, & clara, vel pluviali destillata, fines fæces subsidere, solutionem decanta in patinam vitreatam, in pelvi æneo arena pleno situatam, dictam pelvim pone in Balneo, & abstrahæ aquam ad cuticulam; sine refrigerare, & quiescere per triduum in loco frigido, & interea temporis accipies lapillos virides, quos exime; residuum denuò abstrahæ ad cuticulam, & pone ad cristallifandum, & hoc repetatur septies. Lapillos pone in hypocausto ejusdem caloris ac solis tempore caniculari, & in tali calore faceissent in pulverem album. Vitriolum ita præparatum in Cucurbita cum collo longo, bene sigillato, pone in cineribus, quibus subpone lampadem, ita ut calor non excedat solem martialem; sic tamdiù relinquatur, donec Vitriolum incipiat flavescere, flavo autem facto, auge ignem Lampadis per gradum unum, & sic relinque per decem dies & noctes vel usque incipiat rubescere, tum iterum in Lampade ignem adauge per gradum alterum, & sic continua usque materia penitus rubicunda facta, Rubini instar, tum ignem adhuc auge per decem dies, & occultum Vitrioli jam manifestum, & in sua rubedine ceu materia adhuc volatili præparatum est. Rubedine autem sic permanente exime vitrum ex cineribus, & materiam ex vitro, & pone in vitro magis solido & forti, cui affunde Acetum optimum bene rectificatum, bene cooperi, pone in Balneo, ita maneat per quatuor dies, quotidie tamen agitando ter vel quater materiam spatula ex ligna corylino; sine refrigerare; Acetum decanta in aliud vitrum, novum funde super materiam, digere in Balneo ut supra, hoc itera novo Aceto ter, Acetum decantatum leniter abstrahæ usque materia maneat in forma salis in fundo, cui affunde novum Acetum acre, pone per quatuor dies in Balneo ut

anteà ad dissolvendum, idque repetatur toties, usque sit absque omni residentia. Tum coagula materiam in pulverem siccum, & pone in Cucurbita vitrea orificii majoris & Alembici amplioris; Recipiens autem jaceat in vase aquâ pleno, juncturis optimè clausis destilla igne aperto, attamen per quatuor horas valdè leniter, postea fortiter & ascendent spiritus flavescentes, qui dicuntur Aër, ignem continua in eodem gradu usque dum Alembicus rubescere incipiat; tum ignem urge ut Alembicus fiat sanguinei coloris, tum ignem adhuc auge, ita ut vitrum candeat ferri igniti instar, quod in eo retine calore, usque Alembicus fiat nivei coloris, tum adhuc fortius ignem urge ut Alembicus iterum fiat clarus & pellucidus, tum sine refrigerescere, remove Recipiens, & oleum funde in vitrum purum, quod bene occlude, & habebis verum Vitrioli oleum nocte dieque in locis tenebrosis lucens quod custode bene pro necessitate tua. Scias autem in fundo reperiri sal album & pulchrum quod oleo suo rubicundo, &c.

Hoc Trismosini Receptum in omnibus fere convenit cum descriptione menstrui ex vitriolo Isaaci, adeo ut etiam ab Isaaco mutuatum mihi videatur, præsertim cum eadem Isaaci Phrasologia de Vitrioli calcinati rubedine volatili retenta fuerit, itaque quæ superius in Isaaci menstruum animadversa fuere, huc etiam pertinent, addidimus autem istud eo quod Trismosinus Oleum istud in tenebris lucere, nos certiores reddit, de qua menstrui sui qualitate Isaacus siluit.

Ripleus hujus Generis Menstrua confecit hoc modo.

128. Circulatum majus Ripley,

Pag. 395. Accurtationum,

TEmpus veræ putrefactionis & alterationis fit sex hebdomadam spatio, quod tamen breviori tempore fieri potest, ut per medium tempus accurtetur, & hoc per acuitionem Aquarum nostrarum Mercurialium hoc est Aqua albæ & rubæ (*lactis & sanguinis Leonis viridis sub No. 59.*) cum Mercurio communi sublimato, quod sic fac. Fixa & calcina Mercurium sublimatum, & ipsum solve in Mercurio nostro albo vel rubeo.

rubeo (*dicti menstrui*) ita ut totum sit aqua una & vera, quæ aqua sic acuta habet potestatem putrefaciendi & alterandi omnem calcem metallorum in spatio trium hebdomadum, & hac de causa, quia in illa aqua duo tunc conjunguntur ignes, scilicet Naturæ & contra Naturam simul.

Mercurius communis Aceto phil. vel menstruo aliquo minerali dissolutus, vel sublimando per modum Circulati majoris Paracelsi, vel calcinando per modum Vitrioli in rubedinem calcinati Isaaci fixatus, denuò solvitur menstruo sætente & destillatur per Alembicum. Methodo qua Mercurius, eadem etiam reliqua Metalla mineraliæque redegit in Circulata majora. Ita

129. Acetum acerrimum metalli- cum Riplei.

Pag. 266. Clavis Aureæ Portæ.

HAbitis igitur istis duobus Mercuriis albo & rubeo (*menstrui sætents*) practicabis cum illis aut super propriam terram (*vel caput mortuum dicti menstrui*) aut super calces Metallorum præparatorum, nam de Terra non est curandum, modo substantia ejus fuerit fixa. Accipe igitur quemcunque illarum in albedinem alteratam & fermenta hoc modo. Ad album opus sume calcem lunæ, & Terram alteratam (*calcem philosophicam menstruo minerali confectam Lunæ*) in æquali portione, tere insimul, & tempera cum albo mercurio quem nominamus Lac Virginis (*in Leonis viridis descriptione*) optimèque sublima, serva & collige non fixum, tantum scilicet quantum ascendit album & adhærens partibus vitri instar mercurii sublimati, nam hic est noster ille Mercurius sublimatione factus ex alba Terra alterata. Hanc denuò super proprias calces temperando cum lactè Virginis, destillando & sublimando tere donec omninò fixetur, ita ut nullo modò possit ab igne moveri. Hic est Mercurius sublimatus & fixatus, pro quo stulti assumunt sibi communem illum ex communi Vitriolo & sale sublimatum, in quo plurimum errant. Hunc pone in circulatoriam & superfunde Lac Virginis donec tegatur, deinde circuletur, & destilletur per alembicum.

Exem.

Exemplum confectionis terræ alteratæ metallorum dictæque terræ fixationis modum dedit in Vitriolo.

Rx. Vitriolum calcinatum in cineres (*colcothar com.*) contere in subtilissimum pulverem, pone in urinali, infunde Lac Virginis (*fumum album menstrui sætentis*) usque quo tegatur illo, claude urinale, cum panno linteo, stetque per octo dies, deinde adde tantundem prioris Lactis, repetendo ab octo diebus ad octo. Cum verò nihil ampliùs ebiberit, quiescat in frigido bene clausum, quousque Terra quædam cristallina, instar oculorum piscium in illius apparebit superficie. Hanc separabis à partibus crassioribus, residentibus in fundo, ponasque (*istud vitriolum graduatum non quidem vini phil. spiritu, nec Aceto philosophico; sed menstruo sætente confectum*) in ovo philosophico ad discrete digerendum (*calcinandum*) donec perfectè fixetur, deinde auge ignem, donec perfectè citrinetur, & adhuc auge ut rubescat in modum & colorem sanguinis Draconis.

Tandem pro colophone addemus Circulatum majus è sulphure confectum Isaaci quod, cum in sui gradatione, fixatione & volatilisatione clarissimum sit, quæ in antecedentibus fortassis obscuriora manserunt, illustrabit, & hujus Generis Recepta clariora reddet.

130. Circulatum majus è sulphure Isaaci,

Cap. LXXXVIII. 3. Oper. min.

Rx. S Ulphuris Ungarici vel Hispanici libras decem vel duodecim, præpara in lapide cum Aceto destillato (*phil.*) ut pictores solent colores suos, desuper affunde bonam quantitatem Aceti (*prædicti*) pone in Balneo, agita bene spatula lignea, coquatur vase clauso in Balneo per sex vel octo dies, quotidie movendo ter vel quater, tum sine ut refrigescat & subsideat. Acetum tinctum filtra, affunde novum, opus hoc toties reïtera usque non ampliùs tingatur Acetum. Omne tinctum Acetum abstrahe in Balneo, ità ut remaneat pulvis aurei coloris in fundo. Pulverem hunc Aceto ut antea præpara & extrahe,

trahere, solutionem filtra, & abstrahere usque tandem nullas post se relinquat faeces, tum abstrahere Acetum ut residua materia maneat in forma pulveris.

Rc. Pulveris hujus partem unam, salis præparati partem unam, Vitrioli Romani exsiccati partes sex, misce hæc omnia bene, & sublima per gradus primò igne leni, deinde fortiori, tandem fortissimo per duos dies. Sublimatum propriis facibus commixtum sublima ter, tum abjectis facibus sublima cum novis speciebus, iteraque opus ter per omnia. Jam solve sublimatum aqua solvente ad rubeum (*cujuscunque descriptionis in Genere 20.*) abstracta aqua sublima, affunde novam Aquam & sublima, idque fac tertio. Jam hujus sublimati recipe partes septem, calcis solis partem unam, & sublima. Istud sublimatum in ovo philosophico ex auro, confecto (nam ex vitro ad hoc opus minus valeret, quoniam ceræ instar molle inde redderetur) positum, occlude bene, & in tripode spatio octodecim septimanarum ad figendum pone, attamen primis sex septimanis, igne leni, sequentibus sex fortiori, ultimis fortissimo. Finitis his octodecim hebdomadis materiam (*fixatam*) exime, reduc in pulverem, cui in solutorio affunde de aqua nostra rubra ardenti (*de prædicta Aqua solvente ad rubeam*) ana, sigilla vel occlude vas valdè bene, fac solvatur & subsideat, tum exime & destilla per alembicum in Balneo parvo admodum igne. Oportet ut Recipiens sit bene lutatum, & Alembicus in superiore parte habeat fistulam, nam sexies destillandum est, semper cum nova Aqua rubra, & materia tua tandem evadet spissa instar mellis, quam destilla ex cineribus cribratis per gradus, & ascendet aër Aquæ instar, postea mutato recipiente destillabit oleum aurei coloris deaurans Alembicum, ut & Recipiens; in eodem maneat calore usque Alembicus fiat sanguinei coloris, tum amove Recipiens, quod subito obtura, aliudque appone, & auge ignem ulterius per viginti quatuor horas, ita ut capella candescat, in quo calore maneat per 12 horas, & ascendet materia rubra sanguinis instar, tandemque ac fumus rubeus. Spiritibus his non amplius apparentibus fac ut vasa refrigescant, serva destillatum, faeces autem re-verbera, &c.

Ex Receptis hæc sunt quæ annotamus ,

1. *Menstrua hæc ex Vitriolis graduatis metallorum, vase clauso fixatis; talem obtinere locum inter menstrua mineralia qualem Circulata majora Paracelsi inter menstrua vegetabilia. Solvite prædicta Circulata acido aliquo spiritu, & ex tempore hujus Generis conficietis menstrua.*

2. *Menstrua hæc esse medicamina, Arcana volatilia, dicta, acido dissoluta.*

3. *Vitriolum graduatum Veneris præ cæteris singularia quædam possidere privilegia.*

1. *Quod in horum Menstruorum destillationibus præter spiritum & animam, corpus fixum possideat, quo antedicta duo volatilia figenda sunt in Lapidem; reliqua verò Metalla mineraliæque redacta in vitriola graduata corporibus fixis careant, & in duo tantum spiritum & animam dividuntur; quoniam verò pro horum fixatione aliunde corpus aliquod fixum mutuari necessum habuerint Adepti, ideò sæpe sæpius affirmavere Lapidem ex vitriolo solo absque omni additione confici posse ita in antecedentibus habuimus Isaacum dicentem: Deus talem benedictionem Vitriolo concessit, ut ex eò solo Lapis Philosophorum confici possit, absque additione, transferens omnia metalla in verum solem, sed oleum ejus cum Terra (sua, sive corpore) fixandum est, id verò ita non fit de metallis, illorum enim Terra unâ destillat per Alembicum.*

Sed quis hîc non observat verba hæc, absque omni additione, de omni aliena, adeoque cum restrictione quadam intelligenda esse? Etenim istud Vitrioli oleum rubicundissimum, noctu lucens, & quod sale suo figendum est in Philosophorum Lapidem ex Vitriolo solo, eoque crudo, menstruis philosophicis non graduato, minimè obtineri potest.

Præterea quemadmodum similè Oleum ex Auro destillatum, fixatum verò in sui ipsius parte purificata, at non volatilisata, dicatur ab Isaaco Lapis ex solo sole, ubi tamen ad ejus confectionem usus fuerit suo Aceto philosophico; ita Lapis ex Vitriolo solo absque additione dici potest, etiamsi idem Acetum in sua confectione fuerit adhibitum.

Tandem ex omnium ferè Menstruorum Generibus clarum est, nullum

nullum Aridum (id est, materiam siccam & incombustibilem) absque Menstruo oleoso reduci posse in oleum, cum unctuositatem hanc ab unctuofo Vini phil. spiritu recipere debeat.

2. *Quod vilis pretii sit, adeoque Lapis quem nobis Deus gratis dedit ab Adeptis dicatur.* Hoc opus, inquit Isaacus, paucā materiā aggredi non potes; debes ad minimum quatuor aut quinque libras materiæ (*Auri vel Argenti*) habere, si alioquin, opus insufficiens foret. Nam pauperum opus non est, nisi forte Lapis gratis à Deo nobis concessus haberi posset. Tum alii sumptus faciendi non sunt, præterquam vasorum, carbonum, & alimenti, donec Lapidem præparassemus. Ac duo Lapides quos Deus gratis donavit pro albo & rubeo, dimidia parte temporis tantum opus habent, quantum materia quæ sumenda erit, præparationum causa, nam antequam ad sublimationem ventum sit, Lapis gratis nobis donatus jam ferè ad fixationem perductus est. *Cap. 17. 1. Oper. mineral. Pag. 313. Vol. 3. Theat. Chym.*

Idem affirmatur à Basilio dicente : In Auro nulla inest humiditas, nisi reducatur in Vitriolum (*graduatum*) quod opus sanè esset nullius frugis & utilitatis, ut & multi sumptus, ob magnam Vitrioli quantitatem, unde Lapis Philosophicus conficiendus esset, & quamvis detur in Vitriolo Auri spiritus desideratus qualitatis albæ & animæ & sal gloriøsæ Essentiæ, sed quot Provinciæ, Terræ, & Bona hoc modò fuere dilapidata, enumerare nolo, sed hanc meis Discipulis do admonitionem, ut breviorē sequantur Naturæ viam, ne quoque in extremam & inextricabilem incitent paupertatem.

Si intendatis itaque, *pergit*, ex Vitriolo solari conficere Lapidem Philosophorum, ut multi quidem nituntur, consulite cum crumenis vestris, & decem vel duodecim præparate hujus Vitrioli libras, & tum vestrum perficietis opus; ubi tamen Vitriolum Ungaricum vel aliud sufficeret.

3. *Quod sit Aurum nostrum Auri vulgi tincturâ plenum.* Vitriolum viride, inquit Ripleus, stillicidium Veneris à multis Philosophis vocatur Aurum Romanum, propter abundantiam suæ nobilis Tincturæ, quod fermentari debet cum Auro vulgi. *Pag. 140. Medullæ philos.*

Est enim Vitriolum, *pergit*, nihil aliud, quàm stillicidium Cupri, in mineris, ubi generatur Cuprum, ut dicit Bartholo-

mæus (*monachus & Philosophus Anglicus*) & quamquàm habeat ad mirabilem rubedinis tincturam, inficitur tamen Tinctura illa immunda terrestreitate, quæ illius macula originalis vocatur, quæ prohibet ne Aurum & Argentum ex eo fiat. Ideò dicit Raymundus, fac ut virtutes terrestres non obtineant super virtutes cœlestes (*solis & Astrorum reliquorum*) & habebis rem bonam in Vitriolo, Pag. 303. *Pupillæ.*

*Arnoldus ut auream in Vitriolo vulgi ostenderet naturam Discipulo suo, id experimento quodam comprobare resolvit in speculo Alchymicæ, pag. 605. Vol. 4. Theat. Chym. ubi ita per modum Dialogi Discipulus. Miror, Præceptor bone quod tantum laudasti Æs, nescio an in eo sit tantum secretum, ego putabam quod esset corpus leprosum, propter illam viriditatem quàm habet in se. Unde non desino mirari, quod dixisti, quod de hoc corpore Argentum vivum (*Menstruum*) debemus extrahere. Magister. Fili Scias, quod Æs Philosophorum est Aurum ipsum, unde Aristoteles ait in libro suo: Aurum nostrum non est Aurum vulgi, quia illa viriditas quæ est in eo corpore est tota perfectio ejus, quia illa viriditas per nostrum Magisterium citò vertitur in aurum verissimum, ut de hoc experti sumus, & si vis probare, tibi regulam damus. R. Ergò Æs ustum bene & perfectè rubificatum (*commune in officinis prostant*) & imbebe cum oleo Duenech (*spiritu vini phil.*) septem vicibus, quantum bibere poterit, semper assando & reducendo (*cobobando & calcinando*) postea fac ipsum descendere (*in Regulam liquefaciendo istud Vitriolum prædicto oleo imprægnatum*) descendit enim Aurum purum sicut Grana (*Kermes*) rubrum & purum, & scias quod tanta rubedo descendit cum isto, quod tinget Argentum in aliqua quantitate, verissimo colore, &c.*

Omnia proferre nimium foret quæ Philosophi de aurea dixerint vitrioli natura. Unicum pervolvite Basilium, præsertim quartum & quintum caput de rebus naturalibus & supernat. ut & Elucidationem 12 Clavium, & Vitriolum invenietis omni Auro ab ipso magis æstimatum; Vitrioli veneris enim, martisque Tincturam multis Parasangis sulphure Auri esse meliorem docuit, non quidem in genere suo, nam una eademque ipsa est in omnibus, sed quod hæc in Veneris martisque Vitriolis tam naturalibus quam artificialibus sit altior nobiliorque in colore, abundantior in quantitate; facilioris separationis à suo corpore in præparatione, & minoris pretii in usu, quàm ipsa Tinctura in Auro latens.

4. *Quod fit Aurum apertum, nondum fufum, adeoque facilioris præparationis.* Jamdiu laborafti, inquit Ifaacus, antequam hæc materia subtilis & fpiritalis effecta eft, ita ut eam fublimare poffis: Si verò Lapidem poffes acquirere quem nobis Dominus gratis largitus eft, eum non opus efferet ita præparare: Sed ftatim fumeres ac intangibiliter pulverifares, ejufque immunditiem ablueres aqua communi, donec aqua inde pura & liquida deflueret, tum ficcares iterum, ac paratus efferet ut fublimandum poneret quare opus ejus brevius. *Cap. 22. Pag. 317. Vol. 3. Theat. Chym.*

Ut manifeflius loquar, inquit Ripleus, dico quod in quantum corpus magis fubtilè fuerit, tanto facilioris diffolutionis erit. Et ut de diffolutione ampliùs loquamur, intelligas quod debet fieri menftruo noftro Vegetabili, vel aliquo alio mediante vegetabili. Atque hic Mercurius Vegetabilis (*menftrum vegetabile*) non poteft penetrare in corpus, ad finem ut perficiat diffolutionem illius, nifi corpus priùs fiat fpongiofum. Cæterum nullum plumbum ita fpongiofum eft, neque adeo fubtilè ut eft plumbum rubeum feu minium (*Vitriolum Calcinatum*) Ideoque fi noftre fpe fruftrari non voluerimus, neceffarium eft, ut accipiamus plumbum rubeum, videlicet Antimonium præparatum, quod magis fpongiofum eft & fubtilè quam aliud quodvis plumbum. Nam aqua (*vegetabilis*) ftatim penetrabit in eum, facietque diffolutionem partium fubtiliffimarum illius. Ut verò jam ulteriùs loquamur de corpore fecundo, quod eft Vitriolum Romanum, intelligas quod faciliùs eft facere elementorum feparationem in re complexionata, quæ nunquam antea per ignis violentiam conflata erat in fubftantiam duram & compactam, quàm idem perficere in fubftantia in maffam duram conflata, vel in fubftantia metallica & lapidea, in qua extinguitur virtus congelativa, ideoque refpectu aliorum fit intractabilis, non mollis nec unctuofo atque per confequens folutioni ac feparationi minùs obediens, eft enim Vitriolum nihil aliud quam, &c. *Pag. 301. Pupillæ.*

4. *Per Lapidem quatuor præcipuè voluiffe Adeptos in Chymia fecretiori.*

1. *Materiam menftrui five fpiritus vini phil. de qua Deo placente, in Libro quinto.*

2. *Quæcunque Menftrua, fpiritu vini philof. confecta. Sa-*

tis exemplorum invenietis in menstruorum Receptis vobis exhibitis.

3. *Quamcunque materiam Lapidis philos. sic Aurum & Argentum passim dicuntur Lapidēs, per Lapidēs verò quos nobis Deus gratis dedit Isaac intellexit Vitriolum pro rubeo & Alumen pro albo. Cap. 39. 3. Oper. miner. Pag. 67.*

Habet quidem etiam præter hos, duos alios Lapidēs ex Arsenico & Auripigmento ambobus graduatis, confectos, de quibus vide capita sex priora, 1. Oper. & cap. 112, & 113. 2. Oper. miner. Sed de his suis in locis.

4. *Quamlibet Tincturam alchymicam, etiamsi non in Lapidis sed olei sit forma.*

5. *Menstrua ex Vitriolo vel Venere reliquis quidem præstare intingendi virtute, at non in dissolvendi qualitate.*

XXIII. Genus.

XXIII. G E N U S.

Menstrua mineralia composita ex menstruis mineralibus compositis & corporibus metallicis, aliisque rebus tingentibus.

131. Oleum Martis & Veneris Basilii,
Libro de Conclusion. Sect. 1. Cap. 3.

Rx. **V** Iridis æris librās aliquot, & cum aceto destillato
(*philosophico*) fiat extractio, quæ cristallifatur
in Vitriolum nobile, ex quo per Retortam de-
stillatur oleum rubrum, quod solvit Martem in Vitriolum. Ex
hoc longo tempore & igne forti denuò extrahitur oleum ru-
brum, & sic simul habes sulphur Martis & Veneris. Hoc
oleo gradatur Luna, & obtinetur bona pars coronæ Regis.
Pars cum parte Solis & Lunæ simul fusa & in hoc oleo per
octo dies & noctes putrefacta in bonum aurum mutatur.
Laus Deo.

Annotationes.

Quoniam quodcunque menstruorum mineralium ad cuiuscun-
que corporis dissolutionem perquam sufficiens sit; nihilomi-
nus tamen hæc magis adhuc acuire elegerunt Adepti, corporum
metallicorum additione, ut eo melius dissolverent & tingerent
dissolvenda. In præsentī Recepto Basilii Martem dissolvit in spiritu
Veneris superius sub No. 113. descripto, redigit in Vitriolum,
tandemque in oleum compositum destillat. Sect. 2. Cap. 4. men-
struum hoc nuncupat oleum salis Martis: Jam te docui, inquit,
pellucidum Vitriolum ex Venere extrahere, & oleum rubrum
ejus

ejus destillare, hoc oleum solvit Martem in Vitriolum, & adhuc semel destillatum fortiter per Retortam, habebis oleum tingens nobile, seu sal Martis, quod subditus est qui tributum Regi solvit, eumque ditat. Hoc oleum solvit aurum spirituale purpureum, & per Alembicum traducit, &c. *Ex hoc oleo salis Martis, &c. Processus brevitare sua obscurior, non parum illustrabitur à sequente spiritu mercurii.*

132. Spiritus Mercurii universalis ex Vitriolo Basilii,

Labore 2. libri Revelat.

R. **C**Uprum commune, ex quo fac viride æris communi more, quod tere, cui affunde bonam quantitatem Aceti destillati (*philosophici, sive aceti cum spiritu vini phil. mixti*) agita bene, & solvetur viride æris, sine ut subsideant fæces, & solutio erit valdè pulchra, pellucida & viridis. Acetum in Cucurbita abstrahere ad crassitiem, & in loco frigido crystallifabitur Vitriolum grave ad summum graduatum, quod denuò solve in aqua calida, aquam evapora donec spissescat, pone iterum in loco frigido & denuò coagulabitur Vitriolum, quæ solutio & coagulatio repetenda est tertio, & Vitrioli purificatio perfecta erit. Ab hoc Vitriolo in catino sine evaporare phlegma, & calcina donec rubere incipiat, tum satis erit.

R. Deinde silices puros, calcina, & exstingue candentes in Aceto destillato, reïtera aliquoties donec bene calcinati sint. Tum denuò calcina & cum parumper refrixerint affunde acetum (*phil.*) calefactum, & fac ut sensim siccentur. Horum lapillorum sic præparatorum accipe partem unam, Vitrioli jam calcinati partes duas; trita misce, pone in Retorta terrea spiritus non absorbente, vel in Retorta vitrea bene lutata, appone Recipiens magnum & vase bene lutato accende ignem per gradus, per 24 horas, deinde administra ignem fortiozem per alias 24 horas, & prodibunt spiritus virides albi, & igne sic continuato tandem guttæ rubræ. Hunc ignem violentum con-

conserva donec omnes spiritus & guttæ transiverint. His peractis, destillatum pone in Cucurbita, & vase bene clauso rectifica ex balneo lentissimo igne, & ascendet phlegma, in fundo autem Cucurbitæ manebit oleum Vitrioli rubicundum & grave. Peraçto hoc labore,

R. Limaturam ferri puram, cui in Cucurbita affunde dictum Vitrioli oleum ut supernatet, & adde tantum aquæ pluvialis destillatæ, usque videas oleum ferrum solvere. Tum abstrahere phlegma per destillationem, residuum sine in loco frigido crystallisari in Vitriolum pulchrum, & sic Mars & Venus conjuncti sunt. Vitriolum hoc calcina sub tegula, & agita ferreo unco in pulverem subtilem subrubeum. Pulverem hunc in Retorta vitrea bene lutata pone, & vasis bene clausis destilla per gradus ignis quemadmodum destillasti oleum prædictum, & primò habebis spiritum album qui est Mercurius Philosophorum; deinde spiritum rubeum qui est sulphur Philosophorum, oleum incombustibile ex ambabus Veneris & Martis Tincturis compositum nunquam separandum, & est viridis & rubei leonis sanguis quo Rex illorum pater cibari debet. Ab hoc oleo in Balneo abstrahere phlegmata, & paratum est ut aurum eo tingatur.

R. Caput mortuum quod pulchri & coccinei coloris est, tere in pulverem subtilissimum, pone in vitro & affunde Acetum destillatum (*philosophicum*) digere per triduum in leni calore, ita ut sal extrahatur, in quo latent thesauri totius mundi, absque quo sale omnis labor esset irritus; Acetum abstrahere in cineribus, & sal in vitro remanebit, cui in Retorta vitrea affunde oleum prædictum (*Veneris & Martis*) & sal dissolvetur statim; tum destilla eadem violentia ut antea, & oleum secum traducet proprium suum spiritum salis quod semel rectifica ex balneo, & decies fortius erit quàm antea, & paratum habes oleum incombustibile ex Mercurio, Sulphure, & Sale ex una radice venientibus oleum hoc est vera prima materia metallorum, & vera radix ex qua aurum generatum est.

Hic Mercurii spiritus, Collaboratores, pluribus incantis vel nimis inconsideratè, vel arroganter eum insequentibus, scientes loquimur, damno fuit, ne hoc fiat imposterum ejus naturam, qualitates, & ortum manifestabimus aliquantulum clariùs.

Viride

Viride æris commune aceto in Vitriolum redactum, deinde aqua communiter solutum & coagulatum, calcinandum est usque ad rubedinem in vase aperto, ut phlegma superfluum abstrahatur, & ad subsequentem destillationem aptius reddatur. Verum quis unquam viride æris purificatum, in officinis pharmaceuticis, flores viridis æris dictum calcinavit in rubedinem absque virium suarum diminutione? Quis inquam ex calcinato hoc pulvere destillavit oleum rubicundissimum? Non aceto communi ergo, sed philosophico dissolvendum venit viride æris, ut non solummodo purificetur sed redigatur etiam in Vitriolum ad summum graduatum. In genere vicesimo ex Vitriolo Romano altè graduato, id est, spiritu vini phil. vel macerato, vel penitus dissoluto Basilius destillat idem Veneris oleum rubrum, tam ponderosum ut plumbum, vel aurum; spissum ac sanguis, & igneæ qualitatis, id est, summæ aciditatis. In vicesimo primo genere idem Vitriolum cupri vel æris viride aceto communi purificatum, non quidem spiritu vini phil. per se, sed succo omphacino, id est, aceto com. aliore fortiori acido permixto, redigi in Vitriolum graduatum; hoc autem in Veneris oleum destillari annotavimus. Si metalla, mineralia, reliquæque arida acidis dissoluta & in Vitriola redacta, spiritu vini phil. vel aceto philosophico adeò graduantur, ut desiderata inde hauriri queant olea, quidnam in causa foret cur sola ex cupro confecta Vitriola carere debeant dicto privilegio, non facile percipi potest. Perinde autem erit ac si Vitriolum graduatum reddatur juxta methodum sub No. 113. datam, vel juxta Recepti præsentis præscriptionem, ex utroque idem spiritus & oleum prolicitur.

Confecto autem hoc Veneris oleo, & aqua communi diluto ferum redigitur in Vitriolum graduatum, quod etiam Vitrioli Veneris instar calcinandum est in rubeum colorem, posteaque destillandum in spiritum album & oleum rubeum.

Methodus hujus operationis extat libro particul. in particulari Martis sic: R. Olei rubei Vitrioli partem unam, aquæ fontanæ partes duas, misce, quo dissolve limaturam chalybis; solutio calidè filtranda est, quam evapora leniter ad tertiæ partis consumptionem, & in loco frigido accipies cristallos sacchari instar dulces, verum (id est, graduatum) Martis Vitriolum, à quo decanta solutionem, hanc abstrahere parumper, & in loco frigido novas habebis cristallos, quas leniter sub tegula calcina, movendo continuè spatula ferrea, in pulverem purpurei coloris, cui

cui affunde acetum destillatum (*phil.*) extrahe animam (*Tincturam vel Essentiam*) Martis, abstrahere acetum, & edulcora animam. Hæc est illa anima Martis quæ spiritu Mercurii dissoluta, & cum anima Solis unita Lunam tingit in Solem.

Sed de his inferius; Vitriolum Martis graduatum & in pulverem purpureum calcinatum in nostro Recepto, absque suæ animæ extractione destillatur in Mercurium Philosophorum & sulphur Philosophicum, verum Martis & Veneris Oleum, menstruum proxime antecedens sub No. 131. ex quo ut præsens Mercurii spiritus fiat, ex capite mortuo aceto philosophico extrahendum est sal, quod Martis & Veneris oleo commixtum & insimul destillatum per alembicum, dicitur prima metallorum materia.

Aliquando loco dicti salis ex capite mortuo extracti Basilius usus est sale & sulphure Solis. Ita fit

133. Oleum Martis & Veneris sulphure & sale Solis acuaturn Basilii,

In supplemento.

R. **A**uri purpurei coloris (*Croci Solis, des Konings purpurantel*) unciam semis, Olei Mercurii Philosophorum (*olei Martis & Veneris*) unciam unam semis, fiat dissolutio, cui adde salis Solis drachmas duas; omnibus resolutis in oleum, id rectifica per Retortam, ut evadat clarum & pellucidum.

Basilius pro spiritu Mercurii universalis Cuprum aceto philosophico dissolutum, & cristallisatum in Vitriolum graduatum, leni calcinatione redegit in verum Veneris crocum, sive pulverem rubrum: Ferrum autem Veneris oleo (destillato ex dicto Veneris croco) dissolvit, cristallisavit, & calcinavit in Martis Crocum. Pro præsentī menstruo requirit Aurum Balneo Regis (sub No. 89.) dissolutum, redactum in Vitriolum volatile graduatum, quod porro aqua destillata dissolutum cum triplo argenti vivi ex menstruo præcipitat, amalgama autem inde productum leniter sub tegula calcinat in pulverem vel Crocum purpureum, de cujus con-

fectione hic per transfennam quasi, cum in sequentibus secundo & tertio libris ex professo de hac tractaturi simus. Salis Solis confectionem ita descripsit libro Particul. in Particulari Solis: R. Corpus album Solis relictum in extractione ejus animæ, (Essentiæ ex Croco Solis spiritu salis dulcis sub No. 28. descripto extractæ) id leniter reverbera per mediam horam, ut corporale reddatur, tum affunde Aquam corrosivam mellis bene rectificatam quod in leni calore extrahet sal, quod fiet spatio decem dierum. Toto sale extracto abstrahere inde menstruum in Balneo, sal autem iteratis cohobationibus communi aquâ destillatâ edulcora, tandemque id clarifica spiritu Vini (phil.) & habebis sal auri.

De hac Aqua Mellis Basilius in Curru Triumphali Antimonii, Pag. 77. ita: Ex Melle dulci summum Corrosivum & Venenum fieri potest quod plurimis incredibile est. Idem testatur Paracelsus inquiens: Simile quid intelligendum est in Melle, quod elevationibus suis omni Aqua forti & Corrosivo longe fit acutius, & sublimato quovis penetrantius, talem à Natura proprietatem acuitatis non habet, verum ex elevatione, quæ hoc Mel immutat in Corrosivum, libro 5. Archid. pag. 18. & alibi Cap. 14. de morbis tartar. pag. 319. Mel per se innoxium est, sed in elevatione tertia fit lethale.

Confectio hujus aquæ quidem non extat in eis, quæ habemus, tam Basili quam Paracelsi scriptis; quam facile tamen discet sedulus discipulus ex artis suæ principiis; etenim vel dissolvatur Cælum mellifluum Parisini in Aceto destillato aut fortiori acido quodam: Vel cohobetur Mel crudum in Aceto Philosophico, id est, communi, cum spiritu vini phil. mixto, & labor erit brevior & melior. Interea hoc auri sal confici quoque potest absque dicta Mellis Aqua, modo menstruum satis fit corrosivum ut Auri corpus residuum dissolvere queat, ita in labore tertio Revelat. caput mortuum auri reverberat per tres dies, deinde calcinat cum æquali pondere salis Tartari, quod aqua destillata abluat, & pulvere exsiccat extrahit cum aceto sal, quod aceto abstracto clarificat spiritu vini, id est, dissolvit, filtrat, abstrahit & cristallizat in verum sal Solis. Alibi id sal auri extrahit spiritu Mercurii universalis uti in Elucidatione 12 Clavium, ubi asserit: Ipsum Philosophorum Lapidem coagulari vel figi non posse absque hoc sale; ejusdem autem confectionem se dedisse in quarto clavi.

Per

Per oleum mercurii philosophorum intelligit Martis & Veneris oleum nondum in spiritum mercurii universalis redactum, vel sale suo proprio acuat, & hujus quidem menstrui partem fixiorem quod sulphur philosophorum vocat, non volatiliorem quæ mercurius philosophorum dicitur. Sulphure hoc animam vel crocum solis dissolvit & in aurum potabile redigit, libro de supernaturali medicina. Aliquando tamen per idem oleum Mercurii intellectum voluit oleum Vitrioli Romani, menstruum sub No. 98. descriptum; ita libro de particular. in particulari Solis, corpus album Regis (auri in extractione animæ vel croci Solis derelictum) philosophico Sulphure, quod in ordine est secundum principium, & spiritu Mercurii (paulo antea spiritu albo Vitrioli dicto) extractum, reducit in aurum pulchrum & malleabile ut erat prius, in colore & virtute minimè defectivum.

Aliquando ipsum spiritum Mercurii universalis acuit sulphure & sale aliorum metallorum sic ;

134. Spiritus Mercurii universalis sulphure & sale Lunæ acuat Basili,

Libr. Partic. in Particul. Lunæ.

EXtracto sulphure Lunæ & edulcorato, residuum calcis Lunæ exsicca, cui affunde eandem Aquam corrosivam Mellis, qua usus fuisti pro sale Solis, digere leniter per quatuor aut quinque dies, ut extrahatur sal Lunæ, quod cognosces ex albedine Menstrui. Toto sale extracto abstrahere Aquam Mellis, sal edulcora destillando & clarificando cum spiritu vini (*phil.*) Residuum in extractione salis Lunæ derelictum edulcora & exsicca, tum affunde spiritum Tartari, digere per quindecim dies, & procede uti cum auro, & habebis mercurium Lunæ (*de quo libro secundo, nam eo hic non utimur*) dictum sal Lunæ excellentes possidet virtutes pro corpore humano, de quibus agam loco magis convenienti. Interea efficaciam salis & sulphuris Lunæ discas ex processu sequenti.

R. Sulphur lazurinum Lunæ, spiritu vini (phil. rectificatum,) dissolutum & coagulatum, pone in Cucurbita, affunde

duplum spiritus Mercurii ex spiritu albo Vitrioli, confecti; similiter accipe sal Lunæ extractum & clarificatum, quod commisce cum triplo spiritus Mercurii, luta ambo vitra, & in Balneo leniter digere per octo dies & noctes; cave ne aliquid pereat de sulphure & sale, sed maneant in eadem quantitate, qua separata fuerint ex Argento. Finita putrefactione ambas dissolutiones misce & destilla, &c.

Aliquando hunc spiritum acuit absque sale metallico & sulphuribus tantum ita;

135. Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Lunæ acuat- us Basilii,

Libro Particul. in Particul. Lunæ.

R. **S**ulphuris Lunæ partem unam, sulphuris Solis partem semis, spiritus Mercurii partes sex, conjunge hæc invicem, luta bene, digere in calore leni, & evadet liquor rubicundi coloris, destilla per Alembicum ut nihil remaneat.

Non solum fermentavit hunc spiritum Mercurii sulphuribus corporum perfectorum, sed his superaddidit aliquando sulphur alicujus metalli imperfecti, utpote Martis. Ita.

136. Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Martis acuat- us Basilii,

Libro Partic. in Partic. Solis.

R. **S**ulphuris Solis & sulphuris Martis ana partes æquales, spiritus Mercurii ad duorum digitorum supereminentiam, ut materia bene dissolvatur in aquam auream rubini coloris, mixta destilla per Alembicum, ut fiat unum quid, quemad-

admodum ab initio erant ex uno stemmate, serva bene ut nihil evaporet.

Aliquando præter sulphur Martis etiam addidit sulphur Antimonii. Ita

137. Spiritus Mercurii universalis
sulphuribus Solis, Martis, & An-
timonii acuatus Basilii,

Libro Partic. in Particul. Antimonii.

R. **S**ulphuris Antimonii partes duas, sulphuris Solis partem unam. Misce. R. Sulphuris Martis partes tres, spiritus Mercurii partes sex, digerantur bene lutata ut sulphur Martis dissolvatur totaliter; tum injice quartam partem de sulphure Antimonii & Solis, luta iterum & digere usque dum fuerint omnia dissoluta, tum alteram quartam partem Antimonii & Solis adde, reiterando opus ut antea donec omnia optimè sint commixta, & materia reddita instar olei crassioris rubicundi, destilla totum per alembicum.

Aliquando fermentavit hunc spiritum per modum inusitatum, videlicet absque omni sulphure metalli perfecti, sed meris imperfectis tantum. Ita

138. Spiritus Mercurii universalis
sulphure Martis, Jovis, & Sa-
turni acuatus Basilii,

Libro Partic. in Partic. Mercurii vivi.

R. **A**nimæ Martis uncias duas, animæ Saturni unciam unam, animæ Jovis unciam unam, dissolve in spiritus Mercurii unciis sex, bene dissoluta destilla per Alembicum absque omni residentia in aquam auream transparenti dissolutioni auri similem.

Quam-

Quamvis hæc Basilii Menstrua inter Adeptorum dissolventia facile primum mereantur locum; fuere tamen Adeptorum quidam, qui Menstrua dictis illis haud multum inferiora confecerunt. Isaacus Hollandus ut corpora non tantum melius dissolveret sed altius etiam tingeret sua composuit menstrua ex menstruis tingentibus & Mercurio vulgi quidem, sed rerum tingentium tincturis (animis, sulphuribus, &c.) satiato. Ita composuit menstruum quod dicitur

139. Aqua Mercurialis ad rubeum Composita Isaaci,

Cap. XLIII. 3. Oper. min.

Rx. **A**rgentum vivum sale & aceto ablutum, quod sublimatur per Aeris usti, croci Martis, croci Veneris, & lapidis hæmatitidis ana Vitrioli Romani ad pondus omnium, & parum salis; iteraque sublimationem septies, quamlibet semper per novas & recentes species, & Mercurius sublimatus erit ad rubeum.

Rx. Aeris usti, Cinnabaris, croci Martis, Veneris, Lapidis hæmatitidis, Antimonii ana partes æquales, Vitrioli Romani ad pondus omnium; misce fiat pulvis subtilis, cui affunde Aquæ Vitæ summè reëtificatæ (spiritus vini phil.) ad duarum palmarum eminentiam, in B. digerantur per tres dies, indies movendo materiam, postea igne leni abstrahatur Aqua Vitæ, deinde augeatur ignis gradatim, tandem igne fortissimo per 12 horas urge ut omnes ascendant spiritus. Opus hoc ter reëterandum est cum materiis semper renovatis.

Rx. Hujus Aquæ libram unam, Argenti vivi ad rubeum sublimati quantum sufficit, vel dissolvere potes; destilla & reserva.

Aliquando præter Mercurium addidit quoque sulphur & sal armoniacum ad rubeum sublimata. Ita fit

140. Aqua

140. Aqua Philosophorum ex tribus spiritibus Isaaci,

Cap. X 3. Oper. min.

R. **V**itrioli Romani partes sex, Lapidis hæmatitidis, croci Martis, Veneris, Cinnabaris, Aeris usti, Antimonii mineralis ana partem unam, siccata bene misce, & positis in retorta affunde Aquæ vitæ rectificatæ (*spiritus vini phil.*) libras quatuor, destilla & cum capite mortuo pulverisato cohobater. Aquam divide in duas partes, quarum unam serva, in altera dissolve in Balneo unciam unam salis armoniaci ad rubeum sublimati, quo soluto, dissolve unciam sulphuris præparati, tandem & unciam Mercurii ad rubeum sublimati injice, solutis his tribus in Aqua solvente ex Aqua Vitæ confecta, habes Aquam, quæ meritò Philosophorum dicitur, ob mirandas & secretas ejus vires, quarum miracula non describenda sunt, quia non convenit ob certas causas, &c.

Præparatio Sulphuris. R. Sulphuris vivi libras XII. cui pulverisato affunde Acetum destillatum (*philosophicum*) ebulliant lentè in Balneo, vase optimè clauso per tres dies. Acetum jam tinctum cautè decanta. Residuo novum affunde Acetum, digere & decanta, totiesque repete donec non ampliùs tingatur Acetum. Tinctum in Balneo leniter destilla ad quartæ partis residuum, ex residuo spatio trium vel quatuor dierum in cella frigida cristallos (*Vitriolum graduatum Sulphuris*) nitri similes, pellucas instar succini & aurei coloris. Acetum remanens evapora in pulverem aureum. Cristallos & pulverem denuò dissolve prædicto Aceto, & cristallifari permitte, idque toties donec sulphur nullas post se relinquat fæces. Hoc magnum est secretum alchymicum purgandi sulphur.

Præparatio Mercurii. R. Vitrioli Romani (*per quod sæpè sæpiùs intelligunt Adepti graduatum*) libras sex vel octo, salis com. libras duas. Hæc commisce cum Mercurii sale & aceto abluti libris tribus, sublima Mercurium, idque ter repete semper cum novis speciebus, Mercurium serva.

Præ-

Præparatio salis armoniaci. R. Salis armoniaci libras tres, sublima per Vitriolum Romanum & lapidem hæmatitidem ter, qualibet vice cum novis materiis.

Quamvis hæc Isaaci Menstrua non tanti æstimanda sint ac præcedentia Basilii quoad præparationis excellentiam; nihilominus ea non minoris sed ejusdem virtutis sunt cum illis quoad tingendi qualitatem, ex eisdem enim componuntur sulphuribus, Crocis & Essentiis Martis, Veneris, sulphuris, &c. quibus Basilii menstrua mineralia composita fuere confecta. Lullius eadem menstrua acuit Essentiis metallicis non quidem modò confectis sed conficiendis in ipsa menstrui præparatione, ita Menstruo sætenti, sale harmoniaco vegetabili, acuato, conficit lunæ Essentiam quæ dicto menstruo commixta evadit menstruum hujus generis & dicitur

141. Aqua Composita Argenti Lullii,

Cap.X. Practicæ Testamenti majoris, Pag.161.

Volum. 4. Tb. Chym.

R. **I**N virtute A. (Dei) unam unciam de F. (luna clara pag. 171.) bene purgata per cupellam vel cineritium. Et illud argentum bene percussum (malleo extensum) in rotellas scinde per petias parvas, curtas & strictas. postea in duas partes æquales divide, & accipe duo vasa vitrea solutoria nuncupata, sed melius liquefactoria sunt dicta & vocitata, quorum in hoc regimine, forma & mensura tibi demonstrabuntur in capitulo vasorum, & in quolibet istorum duorum pone unam unciam cum dimidia de E. (Menstruale 171. à nobis superius sub No.67. datum) scilicet octavam partem totius menstrualis, projice statim intus quamlibet partem de F. & in continenti non negligenter obstruas os vasis suo cooperculo, & luta bene juncturam de luto jam dicto (in dicti menstrualis confectio) vel de cera clara & munda, quo facto pone in Balneo mariæ calido per triduum, ut Deus det tibi bonam diem. Postea accipies F. (Argenti dissolutionem) & Aquam colabis (decantabis) in aliam ampullam vitream mundam, & vasulum bene inclinabis & cautè, ne terra de F. cum aqua colari possit, nec Aqua turbari, & dictam

dictam phialam ubi posueris Aquam de F. obstrue & ad partem pone. Postea in continenti super solutorium de F. quod debet dissolvi (*altera Argenti pars destillanda in menstruum*) pone suum Alembicum, qui strictè & sapienter jungatur cum luto supra dicto, post hoc supra cineres cribratos situetur, & ponatur inde supra furnellum, & fac primum ignem, faciâsque destillari, & humorem in phiala vitrea sume, & fac de ferraturis lignorum ignem, & quando humor quasi destillatus fuerit totus, fortifica ignem de carbonibus paulatim, secundum quod videbitur ad punctualiter calcinandum terram, sed à nimio calore custodi, nam vidimus, quod ad calorem solis factum est, hoc intellige bene, nisi velis fatuus fieri; da hunc calorem continuè per undecim horas, post furnellum obstrue & vade dormitum, & de mane accipe tuum calcinatorium (*quod sic nominatur propter operationem suæ proprietatis, quod tibi offert actus materialis*) & infra projicies menstruale sæpè dictum in quo G. (*Mercurius noster, pag. 171. sive sal harmoniacum vegetabile*) dissolutus est (*vide inferiùs menstruum sub No. 147.*) & illud videbis operari, & fumum in altum ascendere, & metallum calcinari cum liquefactione, sed melius quam antè obtura proprio cooperculo quod intrat (*dictum calcinatorium*) & cave ne ponas in alium calorem, quousque fuerit operatum sua propria virtute, & postquam operatum fuerit & requieverit, luta bene juncturam cum cera communi, & sic lutatum pone in calido Balneo Mariæ per triduum naturale, prout alibi fecisti, quia sic expedit. Postea Aquam destilla, & calcina terram (*in fundo remanentem*) ut supra dictum est, & toties reïtera usque tota terra sit dissoluta per istud regimen in forma liquoris, & semper limum solutum ad partem pone, vel oleum arte dissolutum, quod est substantia corporis per Aquam depurata & portata per Aquam venti. Et quando totum erit dissolutum (*& destillatum*) insimul conjunge, postea pone per mensem cum dimidio ad putrefactionem (*circulandum*) in calore temperato, ubi vas optimè sit lutatum cum suo coopertorio, & sic debet fieri figura de I. (*Compositum vel Aqua Composita Lunæ, pag. 171. ejusdem Voluminis.*)

Eodem modo aliquandò Auri præparat Essentiam menstruo

fætenti lunari, cujus additione idem menstruum acutius, id est, nobilius reddit.

142. Menstruum fætens lunare solis Essentiâ acuatum Lullii,

In Experimento XXX.

Rx. **S**Upradictam Aquam in qua habes animam Lunæ (*sub No. 121. descriptam*) ac in ea solve uncias duas vel unam cum dimidia salis fixi urinæ ut in suo Experimento (*sexto, à nobis autem sub No. 30. dato*) habes, quo soluto, in ea aqua dissolve unciam unam Auri, putrefac per octo dies, deinde separabis aquam per Balneum, corpus autem remanebit in vase ad similitudinem mellis fusi, suprâ quam materiam repone de destillata aqua tantum, ut supernatet duobus digitis, claude vas suo antenotorio, ac putrefac in Balneo per 24 horas; postea superposito alembico cum receptaculo, juncturis optime clausis, destilla per cineres, ultimo augebis ignem maximè & quod transactum fuerit, servabis optime clausum, est enim spiritus animatus, vel anima ipsius Auri.

Ex Receptis observamus,

1. *Menstrua hujus Generis esse istis vicesimi & vicesimi primi Generum nobiliora; ibi metallorum Essentiæ vel Magisteria dissolvebantur in menstribus mineralibus simplicibus, hîc autem in iisdem Compositis.*

2. *Menstrua hæc non differre à decimi Generis menstribus nisi in superaddita aciditate; dissolve Acido quovis menstruum dicti Generis & protinus transformabitur in hujus Generis menstruum.*

3. *Menstrua hæc digerendo iterum fieri dulcia & ut antea Vegetabilia.*

4. *Menstrua hæc non satiari, sed suis dissolutis augmentari tam in quantitate quàm qualitate in infinitum.*

5. *Spiritum Mercurii universalis sive primam metallorum materiam Basilii à suo authore etiam nuncupari Mercurium duplicatum*

catum quo pallium Regis solvendum, *Sect. 1. cap. de sulphure mercurii, Sect. 2. de Vitriolo phil. & Sect. 2. cap. 4. de Vitriolo Veneris. Alibi Sulphur Martis & Veneris duplicatum, Sect. 1. cap. 3. de sulph. Martis & Veneris. Alibi Animam Martis & Veneris uti in particul. Veneris.*

6. Mercurium hunc duplicatum multo præstantiorem fieri additione Pallii Regis, Croci Solis, Lunæ, aliorumque metallorum. Menstrua fere Generum omnium promiscuè dici Mercurios Philosophorum, at de his fusius & exactius libro tertio.

7. Spiritum mercurii universalis Basilii esse Magisteria Martis & Veneris methodo minerali confecta; magisterium Martis & Veneris dissolve in communi spiritu Vitrioli, & simplici hac dissolutione eundem conficies Mercurii universalis spiritum.

8. Quemadmodum Martem & Venerem, ita etiam Jovem & Saturnum, reliquæque metalla in dictas primas materias confici posse, earundem scilicet virtutum cum Martis & Veneris primâ materiâ, quoad solvendi facultatem. Mars autem & Venus eliguntur ob suarum Tincturarum excellentiam & abundantiam.

XXIV. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis.

143. Ignis Vegetabilis solutus in Aquâ calcinativa Lullii,

P. 363. Magiæ Naturalis.

Rx. **A**QUÆ Vegetabilis acuatæ (*animæ metallicæ Lullii sub No. 5. descriptæ*) unciam unam, pone in Ampulla cum collo longo, in quam posueris uncias tres Aquæ calcinativæ (*menstrui mineralis sub No. 68. descripti*) & subito cooperi Ampullam cum suo coopertorio, & bene claude cum cera, & bene colloques intrâ balneum per duos dies naturales, & in illo tempore totum Vegetabile erit conversum in Aquam claram.

Animadversiones.

ADepti variè acutum reddidère Vini phil. spiritum, istumque in varia redegère Menstrua tam Vegetabilia quam mineralia in antecedentibus: Jam in hoc Menstruorum vicesimo quarto & omnium ultimò Genere, non uti in supradictis Menstruorum compositionibus communia commiscuere vel oleosa, vel Arida, vel Acidâ unctoso Vini philosophici spiritui, sed Menstrua Vegetabilia & mineralia modo perfectâ conjungere ut Menstrua hujus Generis conficerent. Simile serè Menstruum componitur à Lullio quod dicitur,

144. Cœ-

144. Cœlum vegetabile solutum in Menstruo minerali Lullii,

Pag. 59. Testam. Novissimi.

R. **M**enstrui sætentis (*sub No. 99. descripti*) libram unam, adde libram unam, vel dimidiam, quod sufficiet, Aquæ Vitæ summè rectificatæ & acuatæ cum sale Tartari (*sub No. 17.*) vel Vini (*phil. sub No. 30. descriptæ*) sublimate. Et teneas vas in manibus, & non ponas in Terra, nec alio loco, donec cessaverit furor (*ebullitionis*) & est commixtio Vegetabilis cum Minerali; sigilla cum cera, & permitte per diem, postea in Balneo pones per duos dies, & destilla in cinere, & habebis Aquam limpidam & clarificatam, ponderosam, tunc pone illam in vase Circulationis optimè sigillato per sedecim dies in Balneo convenienter donec redeas, & videas Aquam bene unitam, & in fundo vasis ad modum salis cristallini. Serva eam.

Idem Menstruum sed variato pondere confecit alibi; in antecedenti ad Menstrui sætentis partem unam, addidit Menstrui Vegetabilis partem semis; in sequenti plus Menstrui Vegetabilis recepit quàm mineralis.

145. Glacies ex Menstruis Vegetabili & minerali composita Lullii,

Pag. 68. Testam. Noviss.

R. **D**E G. minerali sive Menstruo sætenti uncias tres & de Aquæ vitæ rectificatæ & acuata cum sale Tartari uncias quatuor, ponas simul in uno vase, & destillabis in B. per novem vices, & in isto tempore convertetur totum in unione una, sicut gelu aut glacies.

Ripleyus Menstruorum Vegetabilium & mineralium commixtionem hac peregit methodo.

146. Aqua

146. Aqua mirabilis Ripleyi,

Pag. 212. Philorcii.

Rx. **T** Artarum calcinatum album sicut nix est, & tere super Marmor, & incera cum Aqua vitæ fortificata cum suis speciebus ut præmittitur (*cum Menstruo sub No. 8. descripto*) donec sit ut pasta tenuis: Tunc pone in vase circulatorio, & rota Aquam donec in Tartaro penitus siccetur; tunc reïtera idem opus, & sic continua, donec exhausserit de aqua in pondere duplam sui partem & quantitatem, quo facto ponatur Tartarus tritus super lapidem vel suspendatur in sacculo lineo, & supponatur vitrum ad recipiendum ejus stillicidia, & hoc fiat in loco subterraneo, donec totus Tartarus destilletur in Aquam claram, ex qua post destillationem & coagulationem fit sal mirabile & Naturæ, quod Philosophi vocant sal petrae & sulphur incombustibile (*proprie sal Tartari volatile*) quod figit omne Argentum vivum. Ut autem habeas perfectam Aquam vitæ (*pro hoc opere requisitam*) pone Vinum (*philos.*) in Circulatorio per centum dies, ut rotetur cum suis speciebus, & tunc extrahe ex eo Aquam vitæ (*menstruum sub No. 8.*) quæ excellit in gradu bonitatis omnes Aquas Mundi. Operare cum ea super Tartaro ut dictum est & aqua inde creata vocatur Ignis infernalis (*vide Acetum acerrimum Ripleyi sub No. 23.*) quia si tantum apponas de sale armoniaco sublimato quantum de Tartaro, unum stillicidium illius post ejus perfectionem, interficit subito cancrum in carne hominis, & si deguttetur super manum penetrat eam, & solvit omne corpus. Absque hac Aqua parum proficimus in hac arte, & qui hanc Aquam habuerit, de artis complemento nullatenus dubitabit. Hæc autem Aqua fortificatur in duplo, si æqua portio illi addatur de spiritu minerali, qui est Aqua acuta philos. (*Leo viridis Ripleyi sub No. 59.*) & post super Tartarum & super sal armoniacum usque ad spissitudinem circulatur, & postmodum solvitur in Aquam claram. Quod si fiat erit aqua ista omni auro incomparabilis & unum de mirabilibus hujus mundi.

Aliquando loco Menstruorum Vegetabilium Menstruis mineralibus commiscuere sal Harmoniacum Vegetabile. Ita,

147. Men-

147. Menstruum fætens sale Harmoniaco acuaturn Lullii,

Rx. **D**E G. Vegetabili (*de Mercurio five sale Harmoniaco Vegetabili*) unciam unam, & pone in Phiala vitrea longi colli, in qua prius posueris uncias tres de E. (*Menstruo fætente sub No. 67.*) & statim obstrue, ut nihil respiret, cum suo operculo, & cum cera communi bene sigilla & postea in B. calido per biduum naturale in Aquam claram dissolutam.

Quemadmodum sal Harmoniacum addidere Menstruis mineralibus simplicibus ita etiam eisdem Compositis.

148. Menstruum fætens lunare sale Harmoniaco Vegetabili acuaturn Lullii,

Cap. 14. Practicæ Test. major. Pag. 163. Vol. 4. Tb. Chym.

Rx. **I**N virtute A. (*Dei*) unam unciam Aquæ compositæ Argenti (*sub No. 141. descriptæ*) per alembicum destillatæ, & in illam projice unciam unam de G. vegetabili (*mercurio vel sale harmoniaco*) dissolve, &c.

Basiliius Menstrua hæc ita commiscuit.

149. Spiritus Mercurii ex Vitriolo & spiritu vini igneo mixtus Basilii,

Labore 3. libri Revelat.

Rx. **O**Lei hujus (*primæ materiæ Metallorum ex Venere & Marte confectæ, five spiritus Mercurii universalis sub No. 132. descripti*) uncias octo, spiritus vini ad summum re-ctificati (*Menstrui sub No. 19. descripti*) uncias quinque, destilla per Retortam vitream & hoc ter, semper cum novo spiritu, ita ut ad olei uncias octo conjungantur quindecim uncie spiritus Vini ignei.

Para-

Paracelsus sequens Menstruum mixtum confecit pro Arcano Lapidis vel Antimonii.

150. Menstruum mixtum Paracelsi,

Cap. 6. Lib. X. Archidox. Pag. 39.

QUicumque metallicum suum Cœlum (*Antimonium*) ad summum gradare cupit, & in actum reducere, ipse debet primo ex vita, id est, Mercurio vulgi, primum Ens liquidum, cœlestem Ignem, quintam Essentiam Mercurii (*non Solis; uti malè legitur*) & acerrimum Acetum metallicum (*Circulatum majus Paracelsi sub No. 51. descriptum*) extrahere, per solutionem cum sua matre, id est, Arcano salis (*sale circulato sub No. 27.*) & cum stomacho Anthionis, id est, spiritu Vitrioli (*menstruum sub No. 98. descriptum*) permiscere, & in eo (*Menstruo mixto*) Mercurium Antimonii coagulatum (*Regulum Antimonii*) solvere digerere, &c.

Ex Receptis observamus,

1. *Menstrua hæc esse diversorum Menstruorum commixtiones.*
2. *Et fieri posse ex omnibus Menstruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis ad Artistæ placitum.*
3. *Eò meliora tamen fieri, quo Menstrua fuerint magis tingentia.*
4. *Menstrua hæc per digestionem fieri dulcia & pura Menstrua Vegetabilia.*

EPILOGUS.

HÆC sunt, Consodales! Quæ vobis promisi, Dianæ Menstrua hætenus à nemine nisi ab Adeptis descripta, producta, & ritè in usum adhibita; Jam verò à me ita detecta, explicata & in sua genera distributa, ut etiam à Chymicorum vulgo discerni possint.

Restant quidem plurima, quæ vobis non præbui Menstrua (laborat enim Diana Menstruorum superfluitate) sed hæc ceu exempla vobis sufficientia esse putavi. Vobismet ipsis licitum est plura colligere & singula suis applicare generibus. At si communi consulendum sit Bono, communicatis mihi velim si quæ in vestris scriniis vel Bibliothecis rariora Adeptorum Manuscripta vel impressa possideatis, ut hæc vobis non solum, sed universis in usum cedant; vel saltem sua mihi significetis nomina, ut vel prece vel pretio eadem à vobis vel alibi mutuari possem, præsertim cum jam sitis certiores redditi, in Practicis Secreta omnia dependere à vini phil. spiritu; in Theoreticis autem omnia esse obscurissima, quia figurativa & minime juxta literam intelligenda. Quæ si diutius conservabitis in librariis vestris, indies mille exponuntur periculis, tandemque ceu inutilia mucu & situ squalida cedunt in alimentum Temporis rerum omnium consummatoris.

Interea nolite hæc vobis exhibita despicere Menstruorum Recepta, quin potius eadem legite ac relegite, & ubique enucleate veritatem Chymicam, eà vero quæ non sapiunt vel non intelligitis tanquam cortices projicite, etenim si ex viginti quatuor hoc tantum vel istud vobis placuerit Genus vel Generis Receptum, satis est: Nam hoc unico totius secretioris chymicæ secreta præparari posse facile probabimus.

Quod si etiam hujus vel istius Adepti utpotè Paracelsi, vel Lullii auctoritatem, imò honestatem & fidem in dubium vocare placuit; hunc relinquere, atque illius rejicere Recepta licuit; aliquem alium eligentes cui majorem habeatis fidem, & ipsius Recepto cætera omnia comprobabimus. Discatis igitur horum menstruorum confectiones; observetis illorum ordines, gradus, materias, conficiendi modos, dissolvendi, tingendi, sese multiplicandi, &c. virtutes; & agnosceatis ea optima esse totius Chymiae adeptæ instrumenta, tanquam claves sine quibus nihil, & cum quibus omnia referantur hujus artis Arcana.

Hæc ut eò facilius efficiatis, quæ de menstruorum excellentiis in superioribus prolata fuere, hic in summam contraham, & redigam in duodecim subsequentes & infallibiles ex prædictis deductas Conclusiones.

I.

Menstruorum horum Descriptiones intelligi juxta literæ sonum.

Hujus libri Recepta nil continere occulti præter spiritum Vini philosophici (de cujus tantummodo usu in præsentibus tractare promissimus) nobis facile impertietis assensum. Nec tamen ille ipse adeò obscurus est, quin propriè spiritus unctuosus dicatur ortus à Vino albo & rubeo Lullii, sive menstrui fatentis constitutivis. Reliqua quæ obscuriora videntur, Artis termini sunt, ut plurimum in ipsis Receptorum descriptionibus explicati, ut ex hoc spiritu producta & decomposita. Obscuritas autem quam vel brevior vel longior Recepti Descriptio affert, per accidens est facile à sedulo quovis artis discipulo superanda & removenda.

Nul-

Nullam prædictorum menſtruorum
abſque vini philoſ. ſpiritu eſſe
præparatum.

INter omnia hæc vobis data Adeptorum Menſtrua, ne unicam
quidem eſt, quod pro Baſi non habeat Vini phil. ſpiritum. Dan-
tur quidem Menſtrua in quorum Receptis, nomen huius ſpiritus
non occurrit, ipſe tamen adeſt & latet ſub huius vel iſtius
Menſtrui nomine. Alia dantur Menſtruorum Recepta, quæ Vini
phil. ſpiritum non liberum recipiunt ſed compedibus quaſi vin-
ctum, nimirum oleoſum aliquod commune, aſt cum in horum men-
ſtruorum conſectiōe ipſe vinculis ſolvetur, ut & acuitur ſpiri-
tus, menſtrua ejuſmodi abſque eo conſecta eſſe, minime dici
poſſunt. Dantur tandem etiam Menſtrua in quorum Receptis
neque Vini phil. ſpiritus neque oleoſum aliquod expreſſe denomi-
natur, (ſed hæc rariora ſunt, ſtudio allata, ut vel Adeptorum
invidiam vel proterviam vobis indicent) ubi tamen ex Men-
ſtrui uſu conſtat hunc ſpiritum ex neceſſitate addi, cum aliàs
minime fieret quod promittitur.

Ultimò dantur etiam nonnulla, quæ cum communi ſpiritu,
communi aceto & aqua forti vel ſale armoniaco vulgi confici
poſſe abſque ſpiritu vini phil. affirmabitis. Eſto. Sed cum
ejuſmodi menſtruo in uſum progrediamini, experimentum tentetis,
mox iſtud reperietis non modò minùs debile exiſtere, ſed
prorſus inutile & deſtructive in ſecretiori Chymia. Impoſſi-
bile enim eſt communi Menſtruo perficere, id quod Adepti
Menſtruo Philoſophico præceperunt. Chymia adeptæ Arcana
hoc gaudent privilegio, quod à neminè niſi Vini phil. Poſſeſſore
confici queant.

Menstrua ex qualicunque præparari materia.

Menstrua prædicta ex variis trium Regnorum Oleosis, Acidis & Acidis demonstravimus esse confecta, observastis ex rebus nec tingentibus nec acidis fieri Menstrua Vegetabilia simplicia; ex rebus tingentibus non acidis Menstrua Vegetabilia composita: Menstrua mineralia simplicia autem componi ex rebus acidis & non tingentibus: Composita ex rebus acidis & tingentibus. De vestra itaque tam anxie hætenus quæsitæ Menstrui materia jam certiores facti Mercurium crudum, vel Vitriolum, Nitrum, Sal commune, Sal Tartari: Vel urinam, Aquam pluvialem, Rorem maialem, Spiritum Mundi quoque quolibet artificio captum; vel quancunque etiam præ cæteris elegistis pro vera & universali Menstrui materia in vestrum adhibeatis usum, in qua eligenda amplius non errabitis; perinde enim est, ac si ex Auro seu Mercurio; an Perlis vel Arsenico; sale Vegetabili vel minerali id conficiatis, modò juxta hoc vel illud Menstruorum Genus procedatis, considerantes tamen cujusnam usus esse velitis menstruum, ne Essentiam pro Magisterio, vel Venenum pro Antidoto præparetis: E contrario recipite Mel purum adeò à Parisino decantatum; vel sal Tartari à Ripleo commendatum; vel sal commune à Paracelso pro metallorum matrice æstimatum; vel Vitriolum Auri Tincturâ scatens à Basilio laudatum; vel Argentum vivum ut apertum metallum à plurimis Adeptis habitum: Recipite inquam istorum quodlibet, & sciatis istud vobis minime suffici nisi Vini Philosophici spiritu conjunctum, id est, correctum, exaltatum & graduatum.

4.

Menstrua quacunque etiam præparari methodo.

Varias hic habuistis præparandi methodos, quæ si vobis non sufficiant, vel placeant vobis novas excogitetis. Nihil hic subjacet secreti, modo materia vestra & spiritus Vini philosophici absque ullo posse separandi commisceantur, & destillentur vel ex parte; vel ex toto, per Alembicum. Unaquæque enim materia, methodo qualibet, Vini philosophici spiritu volatilifata & destillata Menstruum est.

5.

Menstrua ad quemcunque quoque usum esse sufficientia.

Spiritus Vini phil. ut & plurium Menstruorum usum in ipsis Menstruorum confectionibus jam modo observastis in hoc libro; in posterum libris sequentibus hæc ad quamcunque necessitatem satis esse animadvertetis.

His mediantibus omnia Adeptorum componetis Medicamina; omnia metalla reducetis in Argentum vivum currens, vel si malletis in ipsum Philosophorum mercurium, sive primam metallorum materiam.

His conficietis tam universalia quam particularia metallorum transmutativa, ratione altioris Tincturæ, abbreviati temporis & exquisitioris laboris omnium optima. His tandem præparabitis quicquid etiam curiosum ab Adeptis nobis relictum est & præscriptum in suis libris, ita ut si quædam absque spiritu Vini phil. ab Adeptis præparata fuerint, eisdem absque omni damno carere possimus. Menstrua enim hæc, omnia volatilifant fixa;
vola.

volatilia verò & volatilifata fixant : Coagulata dissolvunt ; dissoluta coagulant : Paucis quibus omnes Chymiae secretioris comprehenduntur operationes.

6.

Menstrua esse multa.

Varia Menstruorum observastis ad varios & distinctos usus destinata Genera. Menstrua Vegetabilia simplicia extrahunt potius quàm dissolvunt corpora : Composita dissolvunt totum, non extrahunt : Hoc quod Menstrua Vegetabilia faciunt ; mineralia efficere nequeunt, & vice versa. Menstruis Vegetabilibus solummodò conficiuntur Medicamina, non Venena : At menstruis mineralibus Venena tantum, & non nisi singulari Artis dexteritate Antidota. Usus diversus & sibi contrarius nullum admittit Menstruum universale. Spiritus Vini phil. universalis quidem est horum omnium materia, at ex omnibus Menstruis nullum datur ad quamcunque necessitatem sufficiens, propter quod, nisi eodem nomine singula dicere velitis universalia, quod ex spiritu Luminis, universali omnium Basi confecta sint omnia, universale negandum est Menstruum.

7.

Menstrua quædam esse Corrosiva.

Menstrua mineralia corrosiva esse, propterea que corpora cum effervescentia dissolvere, ex prædictis clarè patet Receptis. Nolite, forsitan de Adeptorum contra aquas fortes, omniaque Corrosiva passim declarantium dictis non satis instructi, ea vel spernere, vel de eis male sentire. Hæc illa sunt Menstrua, quibus Adepti antiqui tempora & labores abbreviarunt in suarum Tincturarum præparationibus ; & Paracelsus Arcanorum Monarchatum justo sibi titulo vindicavit, dum non solum abbre-

breviationibus alchymicis, extremam ut dicimus manum admo-
vit, verum insuper mineralia hæc menstrua, tanta cum dexte-
ritate in usum medicum introduxit, ut nullam jam amplius artis
imperfectionem emendandi spem, discipulis ejus relictam esse
videatur, uti libris sequentibus demonstrabitur. Præterea
Menstrua hæc à Menstruis Vegetabilibus non differunt, nisi quod
eis vel spiritui Vini phil. superadditum sit Acidum; corrodingo
Aridum & in minutiores particulas dividendo, Oleoso viam ster-
nens, ut citius & melius coire & permisceri queant, quæ ta-
men remoto & dempto Acido in pristina redeunt Menstrua Vege-
tabilia.

8.

Menstrua esse permanentia imò figi una
cum rebus dissolutis.

TAm spiritum Vini philos. quam Menstrua ex eo confecta
adhærere rebus in eis dissolutis ex superioribus constat
Menstruorum descriptionibus. Nullum sane est Menstruorum ex-
cellentiam melius confirmans argumentum, quàm quod homogenea
sint & permanentia cum rebus dissolutis; adeoque dissolventia
cum dissolutis in tertium quid ab utroque differens, transmuta-
bilia. Tantum itaque abest, ut Menstrua hæc sunt immutabi-
lia, ut etiam secundum totius Philosophorum Turbæ edictum:
Scilicet, Dissolutio corporis est Coagulatio spiritus & vice
versa. Nihil in Chymia Adepta sit infallibilis. Hanc autem
Menstruorum permanentiam non solum observastis in Menstruo-
rum volatilisationibus sed quorundam etiam fixationibus, ita
spiritus Vini phil. fixationem habuistis in Circulatis majoribus
noni & vicesimi secundi Generum; sed plures invenietis tam in
Medicamentorum quàm Tincturarum Confectionibus. Male per-
analogiam veterum dicerentur Menstrua, nisi etiam transfor-
marentur in Embrionis substantiam, & propriam præberent
infanti nutritionem & augmentum. Spiritus Vini nostri totus
quidem oleosus est, id est, combustibilis, at hic Aridis intime

commixtus, fit incombustibilis, ignisque spernit violentiam. Humidus est etiam, adeoque fixationis incapax; ast partes quas continet humidiores & tenuiores separantur in fixationis opere à particulis magis oleosis jam concentratis. Ità observastis spiritum Vini phil. ut & Menstrua tam Vegetabilia quam mineralia in Salium harmoniacorum vel Sulphurum Naturæ præparationibus pro parte redigi in Aquam inspidam; pro parte verò rebus adhærere in fundo relictis, & figi. Sed Exempla præstantiora habebitis tam in secundo quam tertio librù.

9.

Menstrua dissolvendo non satiari, sed avidiora potius fieri, adeoque per dissolutiones tam in quantitate, quam qualitate augmentari.

SPIRITUS Vini nostri, etiamsi omnium sit Menstruorum, Medicamentorum, Tincturarum alchymicarum & Lapidum pretiosorum Basis, Radix, & Centrum; nihilominus tamen segniter, imò corpora tantum sibi homogenea utpotè pure Oleosa, ut ipse purum Oleosum, dissolvit, idemque sibi associat, & in suam propriam transmutat naturam, adeoque sese hoc multiplicat modo. Quamprimum autem spiritus hic in arido-oleosum fuerit transmutatus, sub nomine Menstrui Vegetabilis simplicis dissolvit Arido-oleosa, id est, Sulphura vel Tincturas Regni mineralis, Arido puro in forma pulveris albi intacto & relictò, quibus Essentiis dicta Menstrua ceu Essentiæ colliquari quidem, minimè verò satiari possunt, quia partium consimilium additio & multiplicatio est. Eadem autem Menstrua Vegetabilia ex simplicibus jam composita, non extrahunt amplius Tincturas & mineralium Essentias, sed totam horum corporum molem seu substantiam in oleum supernatans solvunt & transmutant, id quod Magisterium dicitur, hoc autem unà cum suo menstruo digestum tandem coïncidit, unum fit, & menstruum vegetabile compositum inde mul-

multiplicat. Tyronibus pro Exemplo; spiritus Vini phil. primi Generis Menstruum, acuat. oleo Nucis moschatæ, & hinc fit secundi Generis Menstruum; vel acuat. Melle, si velis menstruum tertii Generis: Quodlibet istorum menstruorum destilla cum sale armoniaco vulgi & habebis menstruum quarti; sed si desideres aliquod quinti Generis, alterutrum cohoba cum sale Tartari, & accipies Acetum acerrimum Ripley; vel cum sale communi, & conficies sal circulatum Paracelsi. Aceto vel sale hoc cohoba Mercurium aliudve metallum per Alembicum, & menstrua hæc vegetabilia simplicia transmutabis in menstrua vegetabilia composita octavi Generis; ex quibus decimi Generis ulterius præparabis Menstrua solvendo & volatilizando in eis aliud quodvis metallum. Eandem habeas rationem de Menstruis mineralibus nostris. Communia vero ultra modum suæ receptivitatis recipere nequeunt.

IO.

**Menstrua hæc infimul esse secreta
libri secundi.**

Nullum esse inter Menstrua Vegetabilia, quod non sit vel Essentia, vel Magisterium in hoc libro observastis, & fusius in medicamentorum ibidem præparationibus demonstrabitur. Menstrua verò mineralia eadem esse Medicamenta Acidis permixta & dissoluta; ex supradictis etiam annotastis eorum Receptis, præsertim cum sequentibus medicamentorum descriptionibus collatis.

II.

**Menstrua hæc infimul esse secreta
libri tertii.**

Menstrua simplicia esse Philosophorum Lapides nondum fermentatos: Composita autem esse Menstrua masculino

semine commixta, adeoque Lapides volatiles & fermentatos partim modò clarum est ex eorum Receptis partim clarius ex secretis libri tertii.

12.

Menstrua hæc infimul esse secreta
libri quarti.

MENSTRUUA hæc noctu lucere adeoque Lumina perpetua :
Præbere etiam materias pro perlis & lapidibus pretiosis, &c. ipsa indicant Recepta, quod confirmabitur libro quarto.

R I P L E U S.

Cap. XIII. Philorcii.

Abfque his Aquis parum proficimus in
hac Arte, & qui has Aquas habuerit, de Artis complemento nullatenus dubitabit.

Finis Libri Primi.

E R R A T A.

In Carminibus lin. 7. lege Labyrinthus.

In Præfatione pag. 4. lin. 26. adde & incitent, *post deterreant.*

pag. 5. lin. 9. lege tegumentum. lin. 17. lege ceu. lin. 34. lege caratorum. lin. 35. lege coloris.

In Prolegom. pag. 7. lin. 14. lege soluto.

Pag. lin.		Pag. lin.	
2.	6. lege colore	ibid. 21.	l. præpositum
3.	19. dele ut	119.	30. dele parenthesin
5.	31. lege inæquales	124.	31. l. pretiosorum
6.	1. lege filicum	128.	33. dele ubi dicit
7.	4. lege 52.	130.	2. lege quinto
8.	27. l. canonibus	132.	25. dele qui
9.	26. l. carminata	136.	16. adde ad eundem redit effectum <i>post phil.</i>
14.	8. l. declaratur	ibid. 25.	pro fit invertendo l. est, invertit
16.	3. l. dividit	137.	28. pro & lege aut
23.	23. l. alcali	138.	7. l. combustibile & cor- ruptibile
	26. l. quinto	139.	2. l. quinto
25.	9. pro hinc lege etiamsi	146.	11. l. aliumque
28.	16. l. quinto	155.	14. pro dissolvitur lege conficitur
36.	19. dele t	173.	39. l. delitescit
37.	29. l. antenotorium	180.	19. l. occultum
39.	5. dele ibi	184.	36. l. acuta
40.	25. pro conficere l. redigi in oleum	185.	4. l. sufficere
50.	8. l. fit <i>post volatile</i>	193.	28. l. & <i>post Virginis</i>
55.	23. l. confectio <i>post phil.</i>	196.	1. dele &
67.	23. l. has	198.	26. l. subitus
	24. pro ceu l. uti	199.	3. adde Lullii
70.	1. lege VI.	205.	30. adde à <i>post scilicet.</i>
77.	31. dele in sublimationem	215.	13. l. penitius
89.	34. adde in cucurbita <i>post duas</i>	275.	21. l. ita
100.	17. dele alias	276.	33. l. quantum
102.	23. l. reservatum	301.	33. l. circulatorium
107.	21. dele generis	310.	32. l. viride aris
	22. dele sua similiter		
114.	7. adde methodi <i>post co- gnitæ</i>		

E R A T A.

In Carminibus lin. 7. lege Labyrinthinus.
 In Praefatione pag. 4. lin. 26. addde & incidunt, post deturcam.
 pag. 5. lin. 9. lege reguntur. lin. 17. lege con. lin. 34.
 lege caratorem. lin. 35. lege coloris.
 In Praefatione pag. 7. lin. 14. lege folio.

Pag. lin.		Pag. lin.
2.	6. lege colore	ibid. 21. l. praepositum
19.	dele ut	119. 30. dele parentem
31.	lege inprudens	124. 31. l. praetislorum
1.	lege filicum	128. 33. dele ubi dicit
4.	lege 52.	130. 2. lege quinto
27.	l. canonibus	132. 25. dele qui
26.	l. carminibus	136. 16. addde ad eundem textum
8.	l. delectant	effectum post p. 11.
3.	l. dividit	ibid. 25. pro sit invertendo l.
23.	l. alcali	est, invertit
26.	l. quinto	137. 28. pro & lege aut
9.	pro hinc lege etiam	138. 7. l. comparabile & cor.
16.	l. quinto	ruptibile
19.	dele &	139. 2. l. quinto
29.	l. antecoriorum	146. 11. l. alimunde
7.	dele ibi	155. 14. pro dissolvitur lege
27.	pro conficere l. redigi	conficere
	in olem	173. 39. l. delectat
8.	l. sit post coloris	180. 19. l. occulit
23.	l. conficere post p. 11.	184. 36. l. acuta
23.	l. has	185. 4. l. iusticere
24.	pro cuu l. ut	193. 28. l. & post Virginis
1.	lege VI.	196. 1. dele &
31.	dele in sublimationem	198. 26. l. subina
34.	addde in circump. post	199. 3. addde Lullii
	duas	205. 30. addde & post scilicet
17.	dele aliss	215. 13. l. pennus
23.	dele conservatum	215. 21. l. ut
24.	dele genus	226. 32. l. quantum
22.	dele his similiter	301. 33. l. circulator
7.	addde methodi post co.	310. 35. l. vinoculis

Guntz

